

UDGIVET AF DE CENTRALISEREDE SKANDINAVISKE FORENINGER

Den færende Svend

ORGAN FOR SKANDINAVER I UDLANDET

Nº 1

Januar 1922

XXI. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Under Krisen —

Med uformindsket Kraft vedvarer Verdenskrisen. Paa nær eet Land, Tyskland, hvor der hersker Højkonjunkturer, staar i saa godt som alle Lande Hjulene stille. Ja, i Frankrig og Østrig er Arbejdsforholdene ogsaa laalelige, men disse to Lande spiller i Verdensøkonomien en forholdsvis saa lille Rolle, at det knapt gør fra eller til. Haardest ramt er Verdens to største og mægtigste Stater, England og Amerika, og saa alle de under Krigen neutrale Stater, medens to andre af Ententens vigtigste Lande, Italien og Belgien, klarer sig saa nogenlunde, selv om sidstnævnte i Forhold til sit Indbyggerantal, har en ikke ringe Arbejdsløshed.

At Rejselivet, det hvorpaa C. U. K. egentligt er baseret, under disse Forhold er fuldstændig lammet, er ikke til at undres over. Med om saa mere Tilfredshed kan vi fastslaa, at trods alle de Skuffelser, Aaret 1921 bragte os, holder C. U. K., det vil sige alle de skandinaviske Foreninger, som er centraliserede i Skandinavisk Central-Understøttelses-Kasse, stadig Skandsen. Vel bragte 1921 os mange Skuffelser, men det lykkedes os dog at gennemføre den første rigtige Kongres, som C. U. K. har haft. Og satte Kongressens Arbejde sig ikke Spor i forøget Medlemsantal paa Grund af Forhold, som ovenfor er skildret og som er os alle bekendt, saa var den dog ikke omsonst, som senere skal blive nærmere berørt i Bladet.

Trods de haarde Aar, som C. U. K. har bag sig siden 1914, er Troen paa, at der dog en Gang maa komme andre, bedre Tider, ikke uddød. Gennem de mange Meddelelser, som berettes fra Naver i alle Lande om Arbejdsløsheden dér, gaar som en rød Traad Haabet og Forvisningen om bedre Tider, og Gang paa Gang forekommer den gamle Sætning: «Det skal jo være galt før det bliver godt.» Disse lidt fatalistiske Ord har endnu Gyldighed, og — saavidt det kan ses — synes snart det værste at være overstaaet. I Amerika, hvor Krisen først viste sig, er der Tegn paa begyndende Bedring, og er de Udtalelser, som ved Aarsskiftet foreligger fra amerikansk Industris og Handels førende Mænd om Udsigterne for det ny Aar, andet end Finansmanøvrer, staar Amerika over for en Udvikling og Konjunkturer som aldrig før. At Europa, trods dest vanskeligere Stilling, følger efter, er vel ikke udelukket. Iøvrigt har Erfaringen vist, at man vel skal vogte sig for profetere. Gang paa Gang er de mest erfarne og indflydelsesrige Mænds Profetier bleven gjort til Skamme af Udviklingen. Men eet er i alt Fald sikkert: vi lever i de hurtige

Omskiftelsernes Tid, som G. S. Nilsson bemærker. Og som alle, der tæller sig til Fremskridtets Hær, maa vi være Optimister. Omslaget kan komme hurtigere end vi tør haabe.

Meget værre kan det jo forøvrigt ikke blive, end det alt er. Der er derfor ingen Grund til at være Sortseer. Dersom ikke alle Tegn bedrager, er Bølgedalen overstaaet. Een Ting har vi Naver da i alt Fald at glæde os over. Skrankerne mellem de forskellige Lande falder. Vi som indtil Krigens Udbrud frit kunde færdes i Europa, hvor vi vilde, har ikke mindst lidt under Landenes mere eller mindre hermetiske Spærring. Denne er snart en Saga blott. Og selv om Passene foreløbigt ikke afskaffes, behøver man i alt Fald ikke mere at rende fra Herodes til Pilatus for at faa Indrejsetilladelse til dette eller hint Land. Vilde blot Arbejdsforholdene gaa lidt i Lave kunde det atter dages for Nordens unge Arbejdere. For alle dem, som venter, venter paa at komme ud. Ud efter de mange Aars Indespærring. Vi prædiker ikke Udvandring, men vi har den faste Overbevisning, at en ung Haandværker har godt af at komme ud at se andre Lande, andre Folk og andre Skikke. Og vi glæder os paa disse Tusinder af unge Skandinavers Vegne, naar endelig Befrielsens Time for deres Udlængsel slaar. Og vi glæder os ogsaa til at hilse paa dem herude. Ikke mindst derfor er det, at vi har opretholdt vore Foreninger, vor Sammenslutning. Thi saa længe der eksisterer forskellige Sprog, saa længe, véd vi, er Udlændinge i alt Fald i Begyndelsen vanskeligere stillet, end Landets egne Borgere. Derfor er det ogsaa vor Pligt at holde de skandinaviske Foreninger i Udlandet oppe. Naar Isen er brudt, naar Trækfugleskaren fra Norden kommer, vil vi da se vort Arbejde lønnet ved den Vækst og Berigelse, de Unge hjemmefra bringer Foreningerne.

Gid, at det snart maa ske, og at den Interesse, som stadig i højere Grad vises os hjemme, saavel fra de Berejstes som fra Offentlighedens Side, maa blive vedligeholdt og styrket!

Zürich i Januar 1922.

H. J. Larsen.

Än ett sådant år — men annan tid skall komma!

Således har åter ett år svunnit hän. Ett förtvivlans och missräkningens år för många och icke minst för oss. Ty nog trodde väl många vid 1921 års början att; nu skall det börja att ordna sig igen och snar

nog få vi normala tider på nytt. Då blir det fullt upp att göra inom alla yrken och över allt och då kan man «hugge säck» och packa sin koffert när helst man bäst är hågad. Och valzelivet kommer åter i gång igen, akurat som förut.

Men pytt vackert blev det.

Nej sedan några herrar storfinansierar träffat samman i Bryssel och där bestämt huru världen och människorna skulle tyglas för att komma ned i en lägre prisnivå igen, så ha vi just inte haft mycket att vänta vad godtider beträffar. Nu känner man sig nästan frestad att att säga att kongressen, förliden Påsk, den, som skulle sätta nyt liv i Naveria blev gjord onönsad.

Dock nej. Vi må besinna att vi naver ej äro annat än vanliga medlemmar i den stora människofamiljen och har det blivit stopp för oss så är det endast och allenast därför att det är likadant för alla andra människor också.

Det är just inte lämpligt, att i vårt lilla blad, spinna på några funderingar eller utläggningar om varför ingenting skall uträttas då världen lider brist på så mycket nödheter, därom skriva de dagliga tidningarna nog. Min om utsikterna för det kommande året ha vi både rättighet och plikt att yttra oss.

Jag tänker också frågan ständ; kan det bli någon fart i reslivet detta år? Det är vanligare än någonsin att besvara den frågan. Som det ser ut i skrivande stund äro utsikterna allt annat än ljusa. Arbetslöshet är ju rådande över allt utom möjligen i Tyskland och där är dörren slängd för utlännigar. På vilken grund är ej lätt att veta.

Men vi leva i de hastiga omslagens tidevarv, det kan ju rätt snart ändra sig till det bättre. Ej så att vi tro på underverk. Med den hastighet varmed ett krig utbryter sker ej ens början till reparation av skadorna kriget åstadkommit; ånej vi ska' väl vila oss först några år innan vi orka göra något. Och vi också här uppe i Norden fastän vi inte varit med om något slagmål.

Allt nog, ligger det i det blå, stunden, när vi åter råkas på «landevej». Vi få väl taga H. J.s «Taalmodighet» ad notam så länge och bara vänta. Nog kommer den stund då Europa börjar resa sig igen och kapitalägarna ledsa vid att ligga på sekinerna. Och då Naver, stundar en reslivets renässanstid, på ett nytt Europas många stråkvägar, som i fråga om frihet, behag och omfång, säkerligen kommer att mångdubbelt överflygla den som varit.

Jag tänker på de tusende av unga pojkar och ävenledes på de, vilka under de 6 gångna åren vuxit ifrån pojkbåren men ej fått tillfredsställa sin last att få titta ut utanför gränsen. Nog fins det laddning utav reslust och reslystna bakom den isbariär människorna byggt åt sig själva. När förnufts sol en gång tilltager i styrka skall bariären tina och bli till en väldig vårfloed som vållande fram skall bringa med sig en vänskapens atmosfär, skapande ett intimare förhållande mellan folken. Då kommer naveria till sin rätt, ty, utom det rent personliga intresset, nöjet att få se sig om, samt höjandet av sitt vetande, kan naveria verka för fred på jorden genom att vänja folk vid att fördraga folk.

Stockholm i Januari 1922.

G. S. Nilsson.

Til de nordiske Afdelinger!

I Henhold til det Opraab, der stod i Bladet Nr. 10 for 26 November 1921, beder vi Afdelingerne hjemme om at tage fat paa Indsamlingen af Bøger til Fordel for de skandinaviske Foreningsbiblioteker i Udlandet. Vi haaber, at Afdelingerne, i Henhold til nævnte Opraab, har foretaget Valg af et Medlem, hvor Boggaverne kan afleveres. For større Byers Vedkommende vil det ikke være af Vejen, dersom der er flere end et Afleveringssted for Bøger; dette gælder saaledes København.

Saasnart Offentligheden hjemme, ved velvillig Støtte fra Hr. Folkethingsmand A. C. Meyer, er bleven henledt paa vor Bogindsamling gennem en Meddelelse fra Ritzaus Bureau, bedes Afdelingerne forsøge at faa i alt Fald de større Blade til at optage en Artikel om Indsamlingen. Først derved faas det store Publikum, som maaske ikke lægger Mærke til Ritzaus korte Meddelelse, i Tale. For at gøre Afdelingerne Arbejdet lettere gengives i nedenstaaende Artiklen, som vi tænker os den. Hovedsagen er dog ikke at vort Udkast til en saadan Artikel bruges. Afdelingerne kan selvfølgelig selv, dersom de ønsker det, opsætte en Artikel af anden Form, naar kun det væsentligste nævnes, som vor Artikel indeholder.

Hvad vi ogsaa vil bede Afdelingerne hjemme om, og det gælder ikke alene dem i Danmark, men ogsaa vore svenske og norske Afdelinger, er at de henvender sig til de Forlag, som findes i de Byer, der har Afdelinger. Vi har før mødt Imødekommenhed fra Forlagene hjemme, og det er ikke udelukket, at de ogsaa denne Gang viser de skandinaviske Biblioteker i Udlandet Interesse.

Om Bøgenes Fordeling vil senere fremkomme Meddelelse. — Og nu til Værket!

Hovedbestyrelsen for C. U. K.

Normaltype paa en Artikel til Fordel for Bogindsamlingen til de skandinaviske Foreningsbiblioteker i Udlandet.

Som allerede meddelt gennem Ritzaus Bureau, foretager Skandinavisk Central-Understøttelses-Kasse (C. U. K.) for Tiden en Indsamling til Fordel for de skandinaviske Foreningsbiblioteker i Udlandet. Som det sikkert vil være de fleste bekendt bestod der før Krigen i alle større og middelstore Byer i Central-og Vestevropa skandinaviske Foreninger. Ved Siden af at understøtte Medlemmerne økonomisk, bestod Foreningernes Opgave i at opretholde saavel skandinavisk Bladhold som Bibliotek. Trods Krigen og Efterkrigsaaarene bestaar mange af disse Foreninger endnu. Omtrent hver tysk Storby har endnu en saadan, ligesom der ogsaa findes saadanne i Paris, samt i flere af de schweiziske Byer.

Men medens disse Foreninger før Krigen saa temmelig var i Stand til selv at vedligeholde og forny deres Biblioteker, er dette bleven vanskeligere for ikke at sige umuligt nu. De skandinaviske Foreninger

i Tyskland er selvsagt fuldstændigt udelukket fra at skaffe sig ny Bøger til deres Biblioteker. Dertil er Marken for lidt værd, naar det gælder om at købe skandinavisk Literatur. Og Foreningerne i Frankrig og Schweiz kæmper ogsaa, især under de nuværende Kriseforhold, med pekuniære Vanskeligheder, og har derfor ogsaa svært ved at forny deres Biblioteker.

Før Krigen spillede det endda mindre Rolle, om Bibliotekerne fik Tilgang af ny Bøger, selv om det i og for sig var ønskeligt nok. Hovedparten af de skandinaviske Foreningers Medlemmer var den Gang unge, rejsende skandinaviske Haandværkere, som sjældent blev saa længe paa et Sted og derfor aldrig fik Lejlighed til at udlæse de forskellige Biblioteker. Nu bestaar Foreningernes Medlemmer saa godt som udelukkende af bosiddende, overvejende gifte Skandinaver, der i stedsde stigende Tal, indseende Foreningernes Nytte, har tilsluttet sig disse. Under de mange Krigsaar er Foreningernes Biblioteker derfor bleven gennemlæst af saa godt som alle Medlemmer.

Under disse Forhold har Skandinavisk Central-Understøttelses-Kasse's Hovedbestyrelse, som findes i Zürich, besluttet at henvende sig til Offentligheden hjemme for gennem denne at faa tilført de skandinaviske Biblioteker i Udlandet ny Bøger. Nævnte Sammenslutnings herværende Afdeling foretager for og Omregn Indsamlingen af Bøger til Fordel for nævnte Formaal, og tillader vi os herved at rette en indtrængende Opfordring til Alle, som har Lyst og Interesse af at støtte dette gode Formaal, om at skænke en eller flere Boggaver. Bøgerne maa selvfølgelig være hele og propre, derimod gør det ikke noget, om de ikke er indbundne, selv om saadanne er særdeles kærkomne. Samtidigt henleder vi Opmærksomheden paa, at det ikke er klassisk Literatur, som Bibliotekerne særlig savner. De fleste af disse har tværtimod et rigt Udvalg af Klassikere. Derimod er den nyere, Firsernes og Halvfemsernes Literatur mindre fyldigt repræsenteret, og af de sidste ti Aars rige skandinaviske Literatur besidder Bibliotekerne slet intet.

I Henhold til ovenstaaende tillader vi os at haabe, at vi de kommende Dage maa modtage rigtig mange Bøger til de skandinaviske Biblioteker derude i Evropa. Enhver, der støtter vor Bogindsamling, er med til at gøre de mange Skandinaver, der endnu opholder sig i Udlandet, en Vennetjeneste, er med til at støtte skandinavisk Kultur i Udlandet.

Boggaver kan enten sendes eller bringes til, som er valgt til at forestaa Indsamlingen, eller man kan pr. Kort meddele, at man ønsker at give en Boggave, og denne vil da blive afhentet.

Bestyrelsen for Foreningen (Klub) for berejste Skandinaver, Afdeling af C. U. K.

Samarbejdet mellem de skandinaviske og danske Foreninger i Tyskland.

Som bekendt nedsattes der i Efteraaret 1920 et Tremandsudvalg af Medlemmer fra C. U. K. Hamborg, «Dan», Hamborg og «Freja», Berlin, hvis Opgave det var at varetage Danskernes særlige Interesser i Tyskland, især overfor den danske Regering. Dette Udvalg udrettede virkelig ogsaa en Del for de Danske,

som er i Tyskland og hvoraf Størsteparten kan henregnes til Nødlidende. Under dette Udvalgs Virksomhed blev der ofte ydet dets Arbejde en Modstand fra «Dan»s Side, som stærkt grændsede til Sabotage. Dels paa Grund af de i Bladet Nr. 8 for 1921 i Artiklen «Den danske Koloni i Tyskland» skildrede uheldige Forhold i Hamborg (*foranlediget* af en Artikel i «Dan» om disse, er det ikke udelukket, at vi senere *vende tilbage* dertil) dels paa Grund af en med et mildt Udtryk højest uheldig Opførsel af Foreningen «Freja»s Tillidsmand, opløstes Udvalget af sig selv i Løbet af Sommeren. Følgen af alle disse Forhold var, at der ikke mere blev vist Danskerne i Tyskland den Interesse fra Regeringen, som det hidtil har været Tilfældet det sidste Aar, og tilsidst, den 1. Januar 1922, ophørte al Tilskud fra den danske Stat til Levnedsmiddelpakker til nødlidende Danske i Tyskland. Da disses Stilling imidlertid, paa Grund af Prisernes kolossale Stigning i Tyskland, snarere er bleven værre end bedre, har de tre nævnte Foreninger plus «Odin» i Flensborg, paa et forberedende Møde den 23. Oktober 1921, som afholdtes i Tilslutning til et Fællesmøde om danske Feriebørns Hjemsendelse til næste Sommer, vedtaget følgende Resolution:

«Konferencen mellem C. U. K. Hamborg, «Odin», Flensborg, «Freja», Berlin og «Dan», Hamborg har vedtaget at anbefale ovennævnte Foreninger fremtidigt Samarbejde paa en bred Basis i alle Anliggender vedrørende de respektive danske Kolonier i Tyskland. Dog skal Politik og Religion i hvilken som helst Retning være udelukket.»

Den 15. Januar afholdtes derefter i Hamborg i vor derværende Afdelings Foreningshus en videre Konference af de ovennævnte Foreninger, hvortil yderligere kom Repræsentanter for vore Afdelinger i Harburg og Kiel. Konferencen, som varede fra Kl. til 7½, diskuterede først en Skrivelse fra Dansk Samvirke om nærmere Samarbejde. Da vore Afdelinger som saadan selvsagt ikke kan træde i nærmere Samarbejde med denne Sammenslutning (skal der være et saadant kan det kun ske af hele C. U. K., gennem dennes Hovedbestyrelse) og højest ved Indmeldelse i D. S. kan støtte dets Bestræbelser, vedtoges det ikke at gaa nærmere ind paa denne Sag.

Som andet Punkt diskuteredes den Situation, der er opstaaet ved Inddragelsen af Statstilskudet til Levnedsmiddelpakkerne. Af alle de Delegeredes Beretninger fremgik, at der hersker stor Nød i mange danske Smaakaarshjem i Tyskland, og at den Pengehjælp, som kan bevilges til yderst trængende, er ganske utilstrækkelig. Enstemmig vedtoges følgende Resolution:

«C. U. K.s Afdelinger i Hamborg, Kiel og Harburg samt de danske Foreninger «Freja», Berlin, «Dan», Hamborg og «Odin», Flensborg, der i Dag er forsamlet til Konference i Hamborg, udtaler deres bedste Tak for den Hjælp, der til Dato er ydet danske Statsborgere i Tyskland gennem Statstilskudet.

Konferencen tillader sig at henlede den høje Regerings Opmærksomhed paa den blandt de Danske i Tyskland stadig herskende Nød og beder indtrængende om, at det med den 1. Januar ophørte Statstilskud til Hjælp ved Indkøb og Fordeling af Levnedsmidler til de Danske, maa fortsættes som hidtil bevilget.»

Denne Resolution, som undertegnedes af alle de Delegerede, blev derefter overgivet til Herr Generalkonsul Yde, som lovede at forelægge den for Regeringen. Herr Yde lovede ogsaa at tage sig af de saakaldte Arbejderlegitimationskort, som ogsaa var drøftet paa Konferencen, som ligeledes, før den sluttedes, vedtog Fordeligen af de fra den opløste Levnedsmiddelkomité tiloversblevne Midler.

Forhaabentligt kommer den danske Regering de nødlidende Danske i Tyskland i Møde. Desværre gør der sig hjemme fuldstændig forkerte Meninger om Forholdene gældende. De Fleste tænker ikke paa, at det kun er for Valutarejsende, at Opholdet i Tyskland er billigt, medens den store almindelige Befolkning, og dertil hører ogsaa langt de fleste Danske, lider bitter Nød. Fra Hovedbestyrelsens Side er der da ogsaa rettet en indtrængende Henstilling til Regeringen hjemme, om ikke nu under den rapid stigende Dyrtid at ophæve den Hjælp, der til Dato er ydet de nødlidende Danske i Tyskland. Ligeledes er der til Folk hjemme, der har Interesse for denne Sag, rettet Anmodning om at hjælpe til, at Statsstilskudet genindføres.

At ugifte Danske i Tyskland selv bør klare den, og med lidt god Vilje ogsaa kan dette, kan vi hurtigt være enige om. Men ganske anderledes stiller Forholdet sig for Gifte. Hvor det ikke er muligt, at Konen ogsaa kan fortjene lidt ved Siden af, behøver de saamænd slet ingen Børn at have for at regnes til Nødlidende. At Situationen for gifte Danske i Tyskland er alvorlig, viser nedenstaaende Indlæg fra C. U. K.s trofaste Ven og Forkæmper i Dresden, Em. Bjerregaard, som sikkert ingen af dem, som kender ham, vil beskyldes for at høre til den Slags Naver, som ikke sætter en Stolthed i at kunne klare sig selv.

Red.

Naver i Tyskland! Slut jer sammen:

Paa Skandinavisk Forening «Vaulundur», Dresdens Generalforsamling den 10. Januar blev det besluttet at rette en Protest mod, at den danske Stat vil ophøre med Statsstilskudet til Mindrebemidlede ved Indkøb af Levnedsmiddelpakker. Maa det være Undertegnede tilladt at rette en Opfordring i den Anledning til alle de i Tyskland værende Naver:

Naver! Alle I, som strømmede til Foreningerne, da I saa, at kun gennen disse kunde der udrettes noget til Gavn for Landsmændenes Interesser, svigt ikke disse ved at tænke: «nu, da Statsstilskudet til Levnedsmiddelpakkerne er afskaffede, behøver jeg ikke mere at staa i Foreningen.» Bortset fra, at en saadan Tankegang er mindre fin, er den mod Eders egen Interesse. Thi kun ved Sammenhold og ved at vise dem derhjemme, at Naverne i Tyskland ikke er indifferente, vil vi formaa at varetage vore Interesser. Jeg véd jo nok, at der er dem, der smiler ved at læse Ordet «indifferent» i den Forbindelse, men jeg siger nu, at hverken faglige eller politiske Foreninger kan hjælpe os over for vort Hjemland; det kan kun skandinavisk Forening. Og er der maaske ikke Grund til at faa den danske Stat til at indse, at Stillingen, omend man nu kan faa alt her, er bleven værre i Løbet af det sidste halve Aar. Selv om ikke ret mange er arbejdsløse, er alt jo steget saa stærkt, at Lønningerne slet ikke har formaaet at holde Skridt dermed.

Alt til Livets Fornødenhed gaar i store Spring op i Pris. For blot at give et Par Eksempler: 1 Liter Petroleum kostede før Jul M. 6.50, nu M. 9.50; Margarine er steget fra 19.— til 30.— Mark; Karlofler koster nu M. 1.60 pr. Pund, før Krigen M. 1.80 pr. Centner, og ogsaa Huslejen sættes op indtil 180 % (det tyske «Rigspristal» er i December 1921 steget til 1550, hvad der i Sammenligning med Maj samme Aar betyder en Forøgelse af 76 %! Red.). At udrede Aarsagen til denne kolossale Prisstigning fører jeg mig ikke kaldet til, derimod mærker jeg, at selv en saakaldt god Fortjeneste ingen Steder slaar til.

Et nyt Sæt Tøj kan der slet ikke være Tale om.

Og ikke alene de egentlige Lønarbejdere lider under Dyrtiden, maaske i nok saa høj Grad de mindre Mestre, hvoraf der jo findes ikke saa faa blandt de bosiddende Danske. Jeg for Eks. maa af det Smule Værksted, jeg har, betale «Einkommensteuer», «Umsatzsteuer», «Städtisches Gewerbesteuer». At det ikke er nogen Dans paa Roser, vil sikkert alle forstaa. Og midt i al Elendigheden kommer nu den danske Stat og smækker Døren i for lidt Hjælp. Men selvfølgelig, naar man i danske Blade læser, at man for en 100 Kr. Seddel kan rejse hele Tyskland rundt, har vi det jo glimrende her. Den Tankegang passer ogsaa godt sammen med de Folk hjemme, som hellere giver 50 eller 100 Kr. for at faa et tysk Barn i Pleje, end at tage et Barn af danske Forældre i Tyskland, endskønt disse trænger lige saa meget til et godt Ferieophold. Man skulde ellers tro, at den danske Regering var bedre underrettet, men det lader ikke at være Tilfældet. Ikke mindst os gamle Naver har det gjort ondt at se, hvor uforstaaeligt den danske Stat stiller sig overfor Danskernes Nødstilstand i Tyskland. Er det Takken fordi, vi snart i en Menneskealder har understøttet og vejledet de unge Haandværkere, som kom hjem fra?

Naver i Tyskland! Slut Jer til de skandinaviske Foreninger. Vi har før i Tiden haft svære Kriser at gennemgaa, mest paa Grund af Arbejdsløshed. Men den rette Næveraand holdt os sammen og vi overstod Kriserne — og det vil ogsaa blive Tilfældet denne Gang, dersom alle dem, som endnu har bevaret Viljen til at holde sig oppe, viser Foreningerne Interesse. Jeg véd jo nok, at der er dem, som taler om at rejse hjem. Jeg vil dertil sige, at vi jo, naar vi skal gøre vore Smule Ejendele i Kroner, kommer hjem ludfattige. Og naar man betænker, at et ungt Menneske hjemme med dansk Borgerret, som ansøger om Statens Rejselegat, bliver afvist fordi, han er født i Udlandet, hvorledes tror I saa, at man vilde modtage os Gamle, som har været 30—40 Aar i Udlandet? Nej der gives ikke andet end at bide Tænderne sammen og gennem vore Foreninger og vor Centralisation søge at faa Staten til at indse, at den ikke endnu kan unddrage de mange nødstedte Hjem i Tyskland den Støtte, som Tilskudet til Levnedsmiddelpakkerne var. — Og lad os saa holde sammen!

Med kraftig Naverhilsen.

Dresden i Januar 1922.

Em. Bjerregaard.

Blandt alle Naver, hvor de end findes, vil der herske Enighed om, at den danske Stat har begaaet en Uret ved nu, midt under en Dyrtid som ikke før, at inddrage Statsstilskudet til Levnedsmiddelpakker for ubemidlede Danske i Tyskland. Paa den anden

Side maa det ogsaa beklages, at der gives «Naver» (i dette Tilfælde i Gaaseøjne), som ikke har undset sig for at svingte Foreningerne i Tyskland efter, at de ikke mere gennem disse kunde faa de forholdsvis billige Levnedsmidler hjemme fra. Det er saaledes Tilfældet i Hamborg, hvis interesserede Bestyrelse og andre Medlemmer har været tidlig og sildig paa Færde for at varetage Landsmændenes Interesser under de nuværende Forhold. I de fleste Tilfælde har det nok været saadanne, som vel er danske Statsborgere, men født i Tyskland; men ogsaa «rigtige» Danske har ikke undset sig for at «spare» de Par Pf., Bidraget koster. Dette bemærkes ikke fordi C. U. K. taber noget pekuniært derved, da denne som bekendt, paa Grund af den lave Markkurs, ikke har nogen Indtægt af de tyske Afdelinger. Men nævnte Handlemaade er af en saadan Art, at det fordrer Paatale. Enten maa vedkommende «Naver» have et Brædt for Panden, eller ogsaa er der noget i Vejen med deres Karakter. Jeg siger ogsaa som Bjerregaard, at det bedste Middel til at faa Staten i Tale igen, er at slutte op om Foreningerne; men den ovenfor nævnte Kategori af Medlemmer kan vi sikkert undvære — og bør ogsaa undvære, skulde de melde sig igen, dersom Bestræbelserne for at faa Statstilskudet genindført, krones med Held. Det bedste vil sikkert være at sige til dem, at man ikke ønsker dem som Medlemmer, men at de, som deres Andel til Fordelingsomkostningerne, maa betale et nærmere ansat Administrationsbidrag for hver Pakke, de modtager gennem Foreningerne. Vi er glade for Tilvækst til vor Organisation, men det skulde ogsaa helst være *rigtige* Medlemmer. De andre er det sikkert bedst at holde udenfor.

Red.

Tag et Naverbarn.

Maaske ovenstaaende Titel ikke er ganske korrekt, thi foreløbigt drejer det sig ikke om at tage et Naverbarn til sig, men derimod om at agitere for Feriepladser til saadanne i Danmark. Sidste Sommer var 108 Børn af danske Forældre i Tyskland hjemme i Ferie, hvor de for Størstepartens Vedkommende blev optaget i Berejstes Hjem. Og i Aar skulde det helst ikke blive færre Børn, som kommer til at nyde godt af den danske Sol og Blæst, af den gode danske Mad og Gæstfrihed. Men for at dette skal blive Tilfældet er det absolut nødvendigt, at der allerede nu begyndes med de nødvendige Forarbejder, d. v. s. med at sørge for Feriepladser til Børnene. Maaske vil Mange mene, at det er lidt tidligt, medens Thermometret viser en 15—20 Grader under Nul, allerede at begynde at tale om saadant noget som Sommerferie. Men der gøres udtrykkelig opmærksom paa, at det er Meningen, at Børnene skal rejse til Danmark sidst i Maj og være der til Skoleferien slutter i Tyskland. For at dette kan ske, maa Listerne over Pladserne allerede være færdig i Midten af April, saa det er, som man ser, slet ikke for tidlig at begynde paa Agitationen for at skaffe Pladser til Børnene. At dette ikke bliver saa let under de nuværende

Forhold, behøver ingen nærmere Forklaring. Men udelukket er det jo ikke, at Forholdene kan vende sig til det bedre, og selv om dette ikke sker, er det dog at haabe, at dem, som ikke er ramt af Arbejdsløshed, vil tænke paa de mange Børn af danske Forældre i Tyskland, som haardt trænger til lidt god dansk Mad. Selvfølgelig vil der ogsaa blive rettet Opfordring til Offentligheden hjemme om at støtte Sagen; vi har i saa Henseende allerede Tilsagn fra Hr. Folkethingsmand *I. P. Nielsen*, der som bekendt staar i Spidsen for det storslaaede Arbejde, der fra danske Arbejderorganisationers Side er gjort for tyske Arbejderbørns Ferieophold i Danmark.

Bestyrelserne (det bliver vel især Formændene og Kassererne, som maa gøre det største Arbejde), bedes som sagt allerede nu at virke for Pladser til Børnene. Al Korrespondance, Forespørgsel etc. rettes som sædvanlig til *Jørgen K. Petersen, Esbjerggade 25³, København Ø.*

I et af de første Numre af Bladet, vil der forøvrigt fremkomme detailleret Beretning om Børnesagen i 1921.

Derhjemme fra.

Malerlavet i København fejrer 300 Aars Jubilæum.

Den 23. Januar fejrede Malerlavet i København under store Festligheder sit 300aarige Jubilæum. I den Anledning var der ogsaa i Teknologisk Institut arrangeret en storslaaet Udstilling, som havde en overordentlig Succes hos Københavnerne. Da det her ikke drejer sig om Malerier, altsaa Kunst, men derimod om mere haandværksmæssigt Arbejde, vil maaske de af «Den far. Svend»s Læsere, som ikke har Tid eller Lejlighed til at følge Dagspressen hjemme, studse over, at det var muligt at vinde det store Publikums Bifald. Men Udstillingen var da ogsaa arrangeret overordentlig originalt og lærerigt: Udstillingen bestod af Værelser af alle Størrelser og Art, komponeret af dygtige Arkitekter, og møblerede med stilfuldt malede Møbler. De største og kendteste Firmaer havde hver faaet sit Værelse at male.

Vi har jo i de skandinaviske Foreninger endnu et stort Antal Malere, for hvis Skyld nedenstaaende Udtog af en Anmeldelse af Udstillingen af Kritikeren *Knud Pontoppidan* i «Politiken» bringes. Maaske kan dette ogsaa bidrage til at skabe mere Forstaelse om det saa ofte debatterede Spørgsmaal, om Malerhaandværket staar højere hjemme eller ude; med sidstnævnte menes i Almindelighed Tyskland og Schweiz. Hvem har ikke i Hulen, eller hvor Naverne ellers kommer sammen, været Vidne til ivrige Diskussioner mellem Navermalerne om dette eller hint i deres Fag; i den Retning gives der sikkert ingen, der kan komme i saa varm Disput.

Her er det vigtigste af omtalte Artikel; som har til Titel: «Malerlavets Jubilæumsudstilling»:

«Haandværket er i ikke ringere Grad end Kunsten Udtryk og Maalestok for et Lands eller en Perodes Kultur. Det er vel endda en paali-

deligere Maalestok, saa vist som det er knyttet til langt bredere Befolkningslag. Derfor er en stor Haandværkerudstilling som den, Malerlavet har arrangeret i Teknologisk Institut, af stor og almindelig Interesse.

Og den er sjælden i sin Art, fordi den er en virkelig *Haandværkerudstilling* og ikke en Opvisning af «Kunsthåndværk», «Anvendt Kunst», «Skønvirke» eller hvad andet skønt Navn de sidste Aartiers mange smagsforbedrende Profeter har givet dens Bestræbelse — disse velmente Forsøg, der i Reglen begynder ved den forkerte Ende, nemlig med det dekorative, og som mest tjener til at forringe det virkelige Haandværks Anseelse.»

Efter at have omtalt enkelte Fejl, Udstillingen viser, fortsætter Artiklen:

«I det mindste formaar de (Fejlene. Red.) ikke at afsvække det Indtryk, Udstillingen giver af, at Malerhaandværket er ved at tilbageerobre den Position, det indtog i en god, gammel og fint kultiveret Tid, da Malerens Arbejde var et vigtigt Led i Hjemmenes Udsmykning. Udstillingen har glædelig mange Vidnesbyrd om ikke blot, at der i Øjeblikket kan præsteres teknisk set fortrinligt Arbejde af vore Malere, men at der blandt Malerne findes mange med en kultiveret Smag og en levende Forstaaelse af Malerhaandværkets Virkemidler og deres Anvendelse.

De har forstaaet, at det, det drejer sig om her som i alt andet Handværk, er at vedkende sig Materialet og ikke gøre Vold paa dets Ejendommelighed. En malet Flade skal være en malet Flade og ikke Mahognitræ, Marmor eller noget andet. Og de beviser, at en saadan Flade kan være af stor Skønhed, blot den bliver behandlet med den fornødne Omhu, og det tilstrækkelige Arbejde lægges i. De har givet sig i Skole hos de Gamle fra Tiden for Hundrede Aar siden og lært af dem, hvilken Skønhed der ligger i kraftige Farvers velstemte Samklang. Og de har lært noget, der ikke er mindre vigtigt, nemlig at begrænse sig til deres eget Omraade. De har ladet dygtige Arkitekter komponere deres Rum, Kunstnere bistaa dem med Udsmykningen.»

Efter en nærmere Omtale af de enkelte Rum, en Omtale, der dog nærmest har Værdi for dem, som har set Udstillingen, slutter Artiklen:

«Pragtudfoldelse er ikke Tidens Løsen, men vi har før set, at knappe Tider har fundet andre og maaske ædlere Udtryk for Menneskers Skønhedstrang. De Arbejder paa Malernes Udstilling, der viser dygtige Haandværkeres Forstaaelse heraf og deres bevidste Stræben mod at skabe Skønhed uden Pragtudfoldelse, forekommer mig dens smukkeste Indsats og det, der giver den dens almene Interesse. I rent teknisk Henseende viser Udstillingen en høj Standard. Behandlingen af malede og lakerede Flader er aabenbart et Felt, Nutidens Malere har sat et dygtigt Arbejde ind paa at fuldkommengøre. — Et fortrinligt Grundlag for en ny Tradition i et Fag, der længe var i sørgelig Grad forkvaklet, men som virkelig synes at være ved at opleve en Renæssance.»

Forøvrigt var det ikke alene i Danmark, at Udstillingen vandt Interesse, ogsaa fra Sydsverige var der stort Besøg, ja selv helt oppe fra Stockholm kom

der 40 Malermestre for at studere Udstillingen, der selvfølgelig blev ivrigt besøgt af de københavnske Malersvende; de arbejdsløse af disse havde fri Entré til Udstillingen.

Arbejdsløsheden hjemme.

I Danmark er denne Desværre siden Nytaar steget temmeligt stærkt, saa der omkring Midten af Januar var 85,207 Arbejdsløse, deraf i København 37,110; paa Øerne 20,174 og i Jylland 27,923.

Hvad Arbejdsløsheden i Norge og Sverige angaar har vi ikke de nøjagtige Tal ved Haanden. Saa meget kan dog siges, at Arbejdsløsheden er lige saa slem i Sverige som i Danmark, medens den i Norge er forholdsvis mindre, i alt Fald blandt de egentlige Arbejdere. Derimod er den norske Fiskerbefolkning ramt overordentlig haardt.

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Som allerede meddelt pr. Cirkulære til de Afdelinger, som kommer i Betragtning, har Hovedbestyrelsen set sig nødsaget til at træffe den Bestemmelse, at Medlemmer, som sidste Aar har optaget deres Understøttelse og som ogsaa i Aar gør lovberettiget Krav paa saadan, maa vente med Udbetaling af denne, til Kassens finansielle Situation har bedret sig. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for Medlemmer af de *tyske* Afdelinger. Ligeledes kan de Medlemmer, som i 1921 ikke optog deres fulde Understøttelse, men kun er Del deraf, faa Restbeløbet udbetalt, dersom de da ellers nu har Ret til Understøttelse.

Saasnart Hovedkassen ser sig i Stand til at efterkomme alle Krav vil Meddelelse fremkomme. Det vil dog ikke afhænge af Stillingen i de enkelte Afdelinger, men af *hele* Situationen. Afdelinger, der har nødvendige Midler nok af C. U. K.s tør altsaa heller ikke gaa uden om den trufne provisoriske Bestemmelse.

Forøvrigt er det at haabe, at alle Medlemmer ser lige saa fornuftig paa denne Bestemmelse, som en af vore bedste Afdelinger, der skriver til os: «Angaaende det sidste Cirkulære om Understøttelsens Udbetaling i 1922, er vi godt klar over Nødvendigheden af samme og undrer os over, at det har kunnet gaa rundt saa længe uden nogen ekstra Foranstaltninger for at bringe mere Balance i Tingene.»

Af *Julaviser* udkom der til Julen saadanne fra Afdelingerne i Aarhus, Kolding, Maribo, Nakskov og Stavanger. Dem fra Maribo og Nakskov var hektograferede, medens Kolding- og Stavangeraviserne var litograferede og Aarhusavisen bogtrykt. Sidstnævnte, som ogsaa behandlede Kongressen i Prosa og Karikatur, var — selvfølgelig, havde jeg nær sagt — den bedste. Men ogsaa Kolding- og Stavangeraviserne var gode, og kunde Aviserne fra Maribo og Nakskov ikke hamle op med de andre, hvad teknisk Udførelse angaar, viste Indholdet, at der ogsaa paa de to flade Øer, der svømmer rundt i Østersøen, findes Naver af den gode gamle Slags.

Ved Aarsskiftet udsendte endvidere Afdelingen i Trondhjem Nr. 2 af «Nordlys-Naven», der, foruden Oversigt over Afdelingens Virke i 1921, indeholder tre gode Artikler af mere almen Indhold. Al Ære og

Respekt for en saadan Afdeling som den i Trondhjem, der trods sin forholdsvis lille Størrelse er i Stand til at udgive et Blad som «Nordlys-Naven» — og endda ved Siden af føre en Sag frem som Hyttesagen! Fra Trondhjem har jeg ogsaa modtaget et overordentligt vittigt Program fra en Dameaften. — I den Forbindelse gør jeg endnu en Gang opmærksom paa, at jeg med Tak modtager Sange, Programmer etc. fra Afdelingernes Festligheder, overhovedet alt, som kan have Interesse for C. U. K.s Arkiv.

Hvad H. B.s Opfordring til de hjemlige Afdelinger angaar om at sende Afdelingerne i Udlandet lidt Julelæsning, synes den heldigvis, paa et Par Undtagelser nær, at være bleven fulgt. Ogsaa dér er den energiske *Trondhjemsafdeling* om jeg saa maa sige førende. Ikke alene har den sendt usædvanlig meget Læsestof til Dresdenerafdelingen, men den har endda for denne betalt Abonnement for et af Norges største Blade! Ogsaa Afdelingen i *Maribo* hører til de Afdelinger, som ivrigst har efterkommet H. B.s Opfordring, og desforuden har den til Jul sendt 75. — Kr. til Harburgerafdelingen som den af H. B. var tildelt at sende lidt Julelæsning!

Medens vi dog taler om den forgangne Jul, kunde det ogsaa være paa sin Plads at beklage, at saa mange af de Berejste saa hurtigt glemmer deres gamle Kammerater fra Udlandet. Dersom de Berejste vilde tænke over, hvor en Julehilsen ofte er kærkommen hos de gamle Naver i Udlandet, især under de nuværende Forhold, vilde de sikkert komme den gode gamle Skik at sende en Hilsen, i alt Fald til Jul eller Nytaar, lidt oftere i Hu. Stemmer et Par Linjer som disse, som jeg har modtaget fra en gammel, sygt vidt bekendt Nav i Berlin, ikke en vemodigt? «Saa var der dog én, der tænkte paa mig til Julen, og jeg siger ogsaa min hjerteligste Tak for den Hjælp. I sendte mig. Ja, jeg kunde jo have skrevet til Eder, men jeg tænkte, maaske var der andre Naver, der trænger mere. Om saa større var Glæden.» Maaske enkelte Berejste, gennem disse Linjer, til næste Jul, vil komme den gamle smukke Skik ihu at sende et eller to Kort til en Udlandsnav, om hvis Samvær og Kammeratskab man kun har gode Minder. En saa Hilsen bringer saa megen Glæde, at den rigelig opvejes af de 40—50 Øre, som en saadan Hilsen foraarsager i Omkostninger.

Grundet paa Pladsmangel er Del Stof, saavel under denne Rubrik som Artikler, udskudt til næste Nummer.

H. J. Larsen.

Foreningsmeddelelser.

Aarhus. Paa Januargeneralforsamlingen her valgtes til Formand M. J. Hansen, Maskinarbejder; som Kasserer genvalgte Chr. Bielefeldt, og som Sekretær undertegnede Fuglehandler. 2. Juledag havde vi Julefest. 150 Naverbørn dansede om Juletræet, saa der var Hiv og Sving.

Med Naverhilsen.

P. Jensen.

Dresden. I Dresden samledes Naverne med Koner og Børn 2. Juledag i vor festligt smykkede Hule. Som Gæsterindfandt sig Hr. Konsulatssekretær Christiansen med Frue, Familie Kurt Davidsen, Kbhvn. og Bundt-

mager E. Bjerregaard, Kbhvn. Paa det smagfuldt pyntede Bord tiltrak tre nydelige Kandelabre, lavede af Gran af vor Formand, Carl Matthiessen, sig især Opmærksomheden. Efter Julemaaltidet, som bestod af Risengrød med «Hul i» (Smørret maatte vi tænke ostil) og Oksesteg, og som var det bedste efter 7 Aars Forløb, blev Lyset slukket, saa kun Juletræets og Kandelabrenes Lys brændte. Under denne festlige Stemning dansede vi Gamle og Unge med Børnene om Træet, og virkelig, ved at synge «Højt fra Træets grønne Top», kom Minderne om Barndomshjemmet frem i Sind, ikke mindst hos vore Seniorer, som ikke i 30—40 Aar har været hjemme. Efter at Smaagaverne var uddelt til Børnene, tog Formanden og Kasseren Ordet for at minde om Sammenhold og skildrede, hvilken Hjælp, vi herude havde haft de sidste Aar af vore farende Svende, som ved den hjemlige Arne endnu ikke havde glemt os, som havde vejledet og hjulpet dem, da de var paa Farten i det Fremmede.

Derefter gik det Slag i Slag med Jule- og Naver-sange og Musik. Ogsaa vor Naverven Tiele bragte passende tyske Foredrag, saa ogsaa vore Koner kunde forstaa noget. Efter en gensidig Bortlodning af hver enkelt medbragte og lildels selvforfærdigede Gaver, hvorunder et fiks Polarskib «Fram», skænket af vor Nordmandinde Fru Poffmann, var særligt eftertragtet, tilbragtes endnu et Stykke Tid sammen, og først sent skiltes vi, i Forvisningen, om at have tilbragt en glad Jul i Skandinavisk Forening.

Det eneste, vi rigtig gamle Naver savnede, var den unge friske Naversvend; dog, vi haaber, at ogsaa han engang kommer igen, og imens vil vi hernede holde og pleje vor Forening, saa den farende Svend kan finde Raad og Støtte, naar han atter kan drage ud.

Med kraftig Naverhilsen.

Em. Bjerregaard.

Hamborg. Under et store økonomiske Vanskeligheder, idet der her hersker en Dyrtdid som aldrig før, fejrede Hamborgerafdelingen sin Julefest 1. Juledag i Foreningshjemmet. Men takket været den Hjælp, som det herværende danske Generalkonsulat og C. U. K.s Hovedbestyrelse, havde tiltænkt os, blev Festen vellykket. Generalkonsulatet havde skænket de nødvendige Bestanddele til Julekagen, som vort Medlem, Bagermester Liesau, velvilligst havde paa-taget sig at bage. Og fra H. B. var af Indsamlingens Midler sendt os til Festen M. 2000.—, foruden M. 3,500 til vore meste nødstedte Medlemmer.

Kl. 5 samledes de 100 Børn i den festligt smykkede Sal omkring de veldækkede Borde. Med glubende Appetit gik Børnene løs paa Chokoladen, Kagerne og Knaset. Efter at flere af Børnene havde fremsagt Digte for Julemanden, som selvfølgelig ogsaa var tilstede, sang Sangforeningen «Fremad» et Par Julesange og Bordet hævedes. Nu havde den vidt kendte St. Pauli Kasper indfundet sig; ved sit Halloria fik han snart sat den rigtige Feststemning i Børnene, ja, selv de Voksne kunde ikke undertrykke et Smil. Med Dans og Halløj fortsattes for Børnene til Kl. 9, hvorefter der var Bal for de Voksne til Kl. 1.

Ved samme Lejlighed var der foranstaltet en Bortlodning til Fordel for Foreningshjemmet, og da Gevinsterne var frivillige Gaver, bragte det vort Hjem et Overskud paa M. 1600.—. Til vor Julefest havde ogsaa Hr. Generalkonsul Yde og Hr. Folkethingsmand Poul Drachmann indfundet sig. Hr. Yde lod uddele 5 Mark til hver af Børnene, hvad der ikke vakte mindst Glæde hos disse. Ved samme Lejlighed holdt

Hr. Yde en Tale, hvori han udtalte Haabet om godt Samarbejde i det kommende Aar. Der var jo Opgaver nok at tage fat paa. Først og fremmest gjaldt det om at faa rejst et Alderdomshjem for gamle og svage Danske i Hamborg; han vilde sætte hele sin Kraft ind paa denne Opgave; og hvis et saadant Hjem ikke var rejst inden Aarets Udgang, var han ikke Generalkonsul længere i Hamborg. Hr. Drachmann takkede for det gode Samvær og udtalte sin Glæde over at have truffet saa mange Skandinaver, samlet paa eet Sted i Udlandet, og sluttede med et Leve for Hjemlandet.

Rejselivet blandt de unge Svende begynder nu at blive bedre. Arbejdsløshed er der ikke ret meget af, men kun ganske faa af de Unge har faaet Tilladelse til at blive her. I Almindelighed bliver der kun givet Tilladelse til saadanne, som var her i 1914, men vi haaber, at det bliver bedre til Foraaret. Efter, at Spækpakkerne er ophørt, er der enkelte, der har forladt Rækkerne, men dog mest de saakaldte «Halvtyskere», som dog kun stod for Pakkernes Skyld. Den sidste Pakke blev uddelt den 23. Dec.

Med Naverhilsen.

Bestyrelsen.

Kiel. Lørdag den 19. November havde vi Hulen fuld af Naver. Hr. Generalkonsul Yde fra Hamborg var her med Attaché og Damer og holdt et langt og interessant Foredrag for os om Situationen for Øjeblikket for Danskerne i Tyskland. Begejstringen var stor paa begge Sider og Forstaaelsen mellem Generalkonsulatet og Kielernaverne er nu betydelig bedre. Sammenkomsten varede til Kl. 12½ og vil sikkert blive fulgt af flere.

Ugen efter, den 26. Nov. havde vi stor Koncert med Bal. De to danske Operasangere her, Herrerne Jensen og Andersen ved «Stadttheater», samt Frk. Sereni, første Sopran ved samme Theater, og en Kvartet, havde velvilligst stillet sig til Foreningens Disposition. Aftenen var overordentlig vellykket og bidrog til for et Par Timer at sprede lidt Glæde i vor Sind og for nogle Øjeblikke at faa os til at glemme Hverdagslivets Sorger.

Vor Julefest var glimrende. Gennem H. B. havde vi modtaget 1000.— Mark dertil og fra Generalkonsulatet i Hamborg havde vi modtaget alt, hvad der hører til Fremstillingen af Julekage. Da vore Damer havde været flittige til at bage, kunde vi derfor traktare vore 60 Børn og lige saa mange Damer med Chokolade og Kager under det straalende Juletræ. Af den Maade, hvorpaa Formandens Leve for Foreningen blev besvaret, tror jeg nok at tør sige, at Naverne stadig vil holde sammen.

Efter at Børnene under en Polonaise hver havde faaet overrakt en Pose Godter, fortsattes Festen af de Voksne til Kl. 4 Morgen. Paa Grund af Grippe var saavel Generalkonsulen som vore to Operasangere forhindret i at komme, hvad der var os en Skuffelse, men ellers forløb Festen storartet; alle var enige om, at en saadan Julefest havde vi aldrig haft. Maaske interesserer det Naverne at høre, at vi maatte betale 170.— Mark i Fornøjelsesskat. Det er nok!

Hvad Afdelingen her angaar har vi det bedste Haab om, at den vil holde sig paa Højden. «Spækjægere» har vi, saa vidt jeg véd, ingen af. Og takket været vor dygtige Kasserer heller ingen Restancer. Naar jeg derefter tilsidst nævner, at paa vor sidste Generalforsamling genvalgtes den gamle Bestyrelse: Formand undertegnede Tapetserer, Khhv., Kasserer Gustav

Frederiksen, Tomrer, Kristiania, og Sekretær Kr. Pedersen, Smed, Kristrup ved Slagelse, tror jeg at have berettiget alt nævneværdigt her fra Kiel.

Med kraftig Naverhilsen.

Hermann Jensen.

Paris. Paa Januargeneralforsamlingen her genvalgtes som Formand Konditor A. J. Mortensen; som Hjælpesondsforsvalter genvalgtes Oskar Thomsen og som Sekretær valgtes undertegnede Snedker.

Med Naverhilsen.

Leo Milling Eriksen.

Stavanger. Afdelingen her afholdt 3. juledag juletræsfest i Café «Stavanger», hvor man samledes mandslerkt med damer og barn i den festligt dekorerte sal kl. 5 e. m. Sandvikens guttemusikkorps var saa elskværdig at spille for os; den glimrende musik gjorde stormende succés. Efter at barnen under de gamle velkendte julesangers toner gaat rundt juletræet, bænkedes damer og barn om bordet og opvartedes med kaffe og bløte kager og andre gode sager, hvorunder musikkorpsen spillede flere numre. Barnefestens clou var selvfølgelig uddeling af poser med julegodter og en pakke til enhver af barnen med overraskende indhold. Efter barnefestens afslutning fortsattes for de voksne. Under musik, dans, solonumre, spøk og skrøner fortog festen til kl. 3 morgen. Da entré og beværtning var helt gratis saa har foreningen lat et krafttak, men jeg er sikker paa, at festen vil gi foreningen vinst paa anden maate. Festcomiteen og alle de, som velvilligst assisterede eller skænket gaver, har al ære af denne vellykkede fest.

En anden attraction i julen var besøket af bergensafdelingens formand, Herm. Larsen, populært kaldt «Pilgrimsmleren», der var saa venlig at komme her ned og for os Stavangernaver fortælle om sine reiser og æventyr. 5. og 6. Juledag samledes naverne med sine damer i hulen kl. 8. Efter et par musiknumre og efter, at man unisont syngte «Rejsefryd», overgafs ordet til Herm. Larsen, som i et længere foredrag klart og greit redegjorde for sine oplevelser og om de steder og lander, han farit gennem og opholdt sig i. Efter foredraget fremviste han interessante lysbilleder fra Tyskland, Østrig, Italien, Egypten, Jerusalem, Tyrkiet, og Schweiz ikke at forglemme. Naverne i Stavanger vil længe mindes disse billeder, som dog hr. Larsen beklaget var mangelfulde, da han gennem komplikationer ved krigen tapte en stor del af sine souvenirs. Vi vil derfor opmane de naver, som er i besiddelse af fotos og prospekt fra ovennævnte lande at overlate til Pilgrimsmleren nogen af disse saa, at han ved reproduktion yderligere kan førøke sin respektable samling.

At foredraget og billederne var utmerket interessante bevistes tydeligt nok gennem at hulen begge kvelderne var fyldt til trengsel af et taknemligt publikum. Efter foredraget og lysbillederne serveredes kaffe og bløte kaker, som man kunde nyte under musik. Alt i alt har Stavangerafdelingen, trods stor arbeidsledighet, varit i stand til paa værdig maate feire julen.

Med naverhilsen.

Hj. Carlson, sekr.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

UDGIVET AF DE CENTRALISEREDE SKANDINAVISKE FORENINGER

Den færende Svend

ORGAN FOR SKANDINAVER I UDLANDET

Nº 2

Februar 1922

XXI. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Arbejds- og Leveforholdene i Tyskland.

Paa Opfordring af Forretningsfører H. J. Larsen skal jeg i det efterfølgende give en lille Skildring af Arbejds- og Leveforholdene i Tyskland for Øjeblikket. Som det er gaaet mig selv, gaar det sikkert de fleste af Svendene derhjemme i Skandinavien, naar Talen drejer sig om at tage til Tyskland. — Man har — ikke alene af Biadene derhjemme — men tildels ogsaa gennem «Den færende Svend» faaet tudet Ørene fulde af al den Elendighed, der hersker i Tyskland, saa den raske Svend, der længes efter at komme ud — af bare Skræk hellere stiller sig under den stedlige Arbejdsløshedskasses Beskyttelse. Og er der der noget mere modbydeligt til for en ung livsglad Svend, end at gaa og lære paa den sure Understøttelse, han kan tilkomme — og samtidigt føre en Drivertilværelse, som inderst inde er ham imod.

Med Hensyn til Arbejdsforholdene, er der ingen Tvivl om, at de i Øjeblikket, og maaske i lang Tid endnu, er betydelig bedre i Tyskland end i Skandinavien. Navnlig overalt i Industriegnene er der Brug for faglærte Arbejdere i saa godt som alle Brancher, saa det skulde gaa underligt til, hvis ikke de Svende, som jeg haaber tager herved til Foraaret, i Løbet af ganske faa Dage har skaffet sig Arbejde, og det er, hvad der ikke altid var Tilfældet før, Hovedbetingelsen. Ja, Svend, du studser maaske lidt — du havde vel tænkt dig en Tur paa Valsen —, men i den Retning maa jeg berede dig en Skuffelse. Valsetiden er en Saga blott, og hvis den nogensinde kommer igen, vil det sikkert vare længe.

Men hvad gør det — en Nav er vant til at tillæmpe sig efter Forholdene, og egentligt talt rejser du jo ogsaa ud for at berige dig med Kundskaber, selv om en Rhintur, eller en lille Afstikker til Innsbruckdalen, ikke er til at foragte. Tyskland har jo altid været Navernes første Tilflugtssted, enten fordi det laa saa nær at tage herved, eller vel mere fordi man straks kom ind i større Forhold; man blev rusket op af den Sløvhedstilstand, Provinsbyernes Snæverhed havde lullet en ind i, og man blev under de store Forhold saa langsomt til Menneske — og frem for alt: man havde lært og set noget, saa man efter nogle Aars Forløb kunde komme hjem som en rigtig Svend. — Og i den Retning er der ikke sket nogen Forandring.

Selve Forholdene paa Arbejdspladsen er ved at blive de gamle igen — med en lille Smule af den nyere Tidsaand over sig. Lønnen for den faglærte Arbejder ligger for Øjeblikket — midt i Januar —

mellem 6—800 Mark om Ugen, alt efter som du er gammel til, og hvilket Fag, du tilhører. Af ovenstaaende fremgaar, at Arbejdsforholdene ikke bør afskrække nogen fra at rejse til Tyskland, og vil jeg derfor gaa over til at omtale *Leveforholdene*.

Da jeg med min Kone i April 1921 besluttede mig til at rejse til Tyskland (Arbejde havde jeg), var det med den Tanke, at kunde andre leve dernede, kunde vi det vel ogsaa, selv om jeg naturligvis var overbevist om, at den Suppe, jeg for Fremtiden vilde faa ikke vilde have saa svært ved at løbe igennem mig, som den jeg plejede at spise derhjemme. Det viste sig ogsaa at holde Stik.

Til at begynde med imponerede det mig, naar jeg, som Lønnen den Gang var, fik 300 Mark udbetalt om Ugen; jeg troede at kunne købe Alverden. Men snart indsaa jeg, at skulde vi have noget at spise alle 7 Dage i Ugen, maatte jeg give min Kone de 200 Mark, og saa var der jo ikke saa meget tilbage til alle andre Fornødenheder. Jeg vil ikke raade gifte Svende til at tage herved med Familie, da det næsten er umuligt at faa Lejlighed, og vil man leve blot nogenlunde ordentlig, bliver der absolut ikke noget tilovers til Tøj og hvad man ellers bruger. Anderledes stiller Forholdet sig naturligvis for de ugifte Svende. I de fleste Tilfælde kan den ankomne Svend i Løbet af 14 Dage faa sig et Logis (i den første Tid maa han bo paa Herberget, eller — hvis han har Penge nok — paa Hotel). Hvis han kan faa et Værelse med fuld Pension, vil Prisen blive ca. 200 Mark om Ugen, uden Brændsel, og er Værelset godt og Maden god — efter de nuværende tyske Forhold —, kan han da sige at være heldigt stillet. Faar han derimod et Værelse uden Pension, findes der jo endnu en Masse «Borgerlige Spisehuse», hvor en Middag koster 12 Mark, og holder han sig selv med Kost, vil Prisen blive nogenlunde den samme: ca. 200 Mark.

Naar man vil anstille en Sammenligning mellem den Mad, der serveres nu og den, der serveredes før Krigen, kan man — skønt Tyskerne jo ogsaa før Krigen var nøjsomme i deres Levemaade — desværre konstatere en Forringelse, ikke i Portionernes Størrelse, men i Kvalitet. Kød findes der naturligvis paa Tallerkenen, omend i ringe Mængde, men desto flere Kartoffler. Det er ingen Under, at der somme Tider viser sig Mangel paa Kartoffler; thi jeg tror ikke at der i Øjeblikket findes et Folk, der spiser flere Kartoffler end Tyskerne (allerede før Krigen var dette Tilfældet; den Gang producerede Tyskland ca. en Trediedel af hele Verdensproduktionen af Kartoffler. Red.). Men hvad gør det for en rask Svend, der vil ud at se

sig om. Det kan i alt Fald være lige saa godt, som den Klostersuppe, man undertiden fik paa Valsen — og tys, skænd ikke paa den; thi det var jo dog en dejlig Tid. Nu er Kost og Logis jo ikke de eneste Udgifter for den farende Svend, dertil kommer Skat og Sygekasse, som udgør 10 % af Lønnen. Vadsk og Foreninger udgør en 40 Mark, og med andre smaa Fornødenheder er han da oppe paa en ugentlig Udgift af 350 Mark. Til Rest af Lønnen er da en 3—400 Mark, saa der kan godt blive til et Par Støvler, eller til en ny Flip engang imellem, og er Svenden lidt sparsommelig, kan han i Løbet af tre fire Maaneder spare sig til et Sæt Tøj, som koster fra 1200 til 2000 Mark. Billigere kan det ogsaa faas, men Varen er da ogsaa derefter.

Et godt Raad vil jeg give de Svende, som snart forhaabentligt kommer herved: rejs ikke til Tyskland uden at have et Hundrede Kr. i Lommen, da I ikke — som før Krigen — kan rejse rundt hernede uden Penge.

Jeg vil nu haabe, at jeg i ovenstaaende har indgydt Ede saa meget Mod, Svende, at I ryster Provinsbyens Støv af Fødderne, tager Randslen paa Ryggen og Staven i Haand — og saa afsted! Smid Lænkerne, som binder dig hjemme og blæs paa den sure Understøttelse, og paa Uvirksomheden, som sløver din Aand og forhindrer dig i at nyde din Ungdom. Der findes endnu dejlige Piger overalt i Verden, som staar parat til at modtage de farende Svende (!!! Red.) — og vil jeg nu slutte med Drachmans bekendte Ord:

Verden derude har Plads for ti,
det maa aldrig en Haadværkssvend glemme.
Kraftig Naverhilsen. C. Nakskov, Düsseldorf.

Redaktionens Efterskrift. Hvad ovenstaaende Artikel af Nakskov angaar, kan det først og fremmest konstateres, hvad jeg ogsaa bemærkede i sidste Nummer af Bladet, at Ugifte godt kan klare den i Tyskland, medens dette er overordentligt svært, saasnart det drejer sig om Gifte. Hvad der derimod forbavser én at høre, er at det — efter Nakskovs Mening — skal være forholdvis temmelig let at faa Arbejde i Tyskland. Efter Meddelelser, jeg har faaet saavel fra Svende hjemme, som forgæves søgte at faa Arbejde i Tyskland, som efter Meddelelser, jeg har modtaget fra tyske Afdelinger, der forgæves har søgt om Opholdstilladelse for tilrejsende Svende, fremgaar egentligt det modsatte. Som et karakteristisk Tilfælde i saa Henseende, hidsætter jeg her en Indsendelse, som stod i det københavnske Blad «Politiken» omkring den 1. Februar:

Danske Arbejdere i Tyskland.

En rejsende Haandværker skriver til os fra Hamborg:

Hr. Redaktør!

Maa det være mig, Undertegnede, tilladt ved disse Linjer at *advare* alle danske Haandværkere mod at rejse til Tyskland og søge Arbejde for Øjeblikket.

Forholdene ligger saaledes, at det næsten er umuligt at faa Arbejdstilladelse her, for ikke at nævne Opholdstilladelse.

Jeg har selv været her i Hamborg i to Maaneder sammen med flere unge danskere, hvoraf mere end

Halvdelen har maattet rejse hjem igen grundet paa nægtet Arbejdstilladelse. Selv Tyskere har Vanskelighed. Kommer en tysk Haandværker fra en anden By og søger Arbejde i Hamborg, bliver det ham nægtet med det samme. — Naar ikke en Tysker kan faa Lov at arbejde i sit eget Land, hvor han finder for godt, kan De nok forstaa, hvor svært det er for alle Udlændinge.

Havde jeg anet alt det Renderi og Bryderi, her er med Politi og Pas og Arbejdskontorer, tror jeg nok, jeg havde betakket mig for at rejse til Tyskland.

Ærbødigt

Gunnar Broberg, Mekaniker,
Skandinavisk Haandværkerforening,
Annenstraße 29, Hamborg 4.

Tyskland.

Som man ser, lyser der en overordentlig Pessimisme ud af denne Indsendelse, som ogsaa er i Overenstemmelse med de Meddelelser, jeg har modtaget fra vor Afdeling i Hamborg. Naar der er en saa stor Forskel mellem ovenstaaende Indsendelse og saa det, Nakskov har skrevet, maa Grunden være den, at Tilladelsen til Arbejde og Ophold, bliver haandhævet meget forskellig i de forskellige tyske Stater og Byer. Der er sikkert noget lignende Forhold til Stede, som i Schweiz, hvor mange (de fleste) Kantoner og Byer, holder deres Omraader hermetisk tillukkede for al Tilgang af Tilrejsende, medens enkelte Kantoner har mindre rigorose Bestemmelser, eller i alt Fald haandhæver disse mere liberalt.

For en Gang at faa ordentlig Rede paa disse Forhold, beder jeg *alle tyske* Afdelinger om at indsende en Redegørelse derover. Det drejer sig altsaa om at meddele, hvorledes Chancerne er for at faa *Arbejde* og *Opholdstilladelse*. Og jo større Omraader, disse Meddelelser (som selvfølgelig maa være nøjagtige) spænder over, jo mere velkomne er de. Meddelelserne behøver altsaa ikke at indskrænke sig til de Byer, hvor der findes Afdelinger, men skal helst omfatte de respektive Bestemmelser, der gælder for de enkelte Stater.

Ligeledes opfordres *Pariserafdelingen* til at give Meddelelse om *Arbejds- og Opholdsforholdene i Frankrig*. Det er ikke mindst vigtigt at faa gode Oplysninger om Forholdene i det ødelagte Nordfrankrig. Der har jo allerede en Del Naver arbejdet, selv om det ikke har været særlig mange. Men efter de Oplysninger, som foreligger, bliver det vist temmelig svært at faa Arbejde dér i Fremtiden — i alt Fald til anstændige Betingelser. En stor Del af Genopbygningsarbejdet udføres af italienske og spanske Arbejdere, som jo er bekendt for ikke at stille særlige Fordringer til Livet, hverken hvad Kost, Logis, Arbejdsbetingelser eller Behandling angaar. For at faa Plads til noget af den overflødige Arbejdskraft i Italien, er der mellem dette Land og Frankrig oprettet en Overenskomst, efter hvilken Frankrig forpligter sig til at beskæftige et temmeligt Antal (saavidt jeg husker er det ca. 40,000) italienske Arbejdere i det ødelagte Omraade. Følgerne af denne Masseinvasion er bleven en Forringelse af Arbejdsforholdene. Det franske Bygningsarbejderforbund advarer da ogsaa stærkt imod at rejse til Nordfrankrig for at søge Arbejde. I Forhold til Leveomkostningerne skal Lønnen være ringe, Kost- og Logisforholdene over al Beskrivelse daarlig, ligesaa Behandlingen. Man kan selvfølgelig stille sig paa det Standpunkt, at

nævnte Forbund er interesseret i at forhindre Tilgang af Arbejdskraft til Frankrig, og at derfor dets Skildringer muligvis er overdrevne. Derimod studser man ikke saa lidt, naar det schweiziske Indenrigsministeriums Afdeling for Udvandringsforhold offentlig advarer alle at rejse til det ødelagte Omraade, eller tage mod Arbejde dér, før nærmere Oplysninger foreligger om Forholdene. Det drejer sig dog her om en borgerlig Institution, som endda — paa Grund af den vældige Arbejdsløshed i Schweiz — er i aller højeste Grad interesseret i at skaffe Schweizerne Arbejde i Udlandet.

En udførlig og nøjagtig Redegørelse om Arbejdsforholdene i Frankrig, vil derfor absolut være paa sin Plads, og haaber vi, at modtage en saadan fra Paris.

Beretning om Börnesagen i 1921.

Behøver jeg at bemærke, at der med «Börnesagen» menes det Arbejde, som der fra C. U. K.s Side er gjort for at anbringe Børn af skandinaviske Forældre i Tyskland i Feriepladser i Danmark.

Da jeg i Januar 1921 ledsagede de sidste Børn, som havde været i Ferie i Danmark 1920, til Tyskland, blev jeg enig med Bestyrelsen for Hamborgerafdelingen, at for 1921 skulde alle Børn, som ønskede en Ferie i Danmark, samles paa én Liste, som Hamborgerafdelingen skulde staa for. I god Tid modtog jeg da ogsaa Listen og sendte derefter trykte Opfordringer til Provinsafdelingerne om at sørge for Pladser til Børnene. Ogsaa i København blev disse Plakater opslaaede mange Steder, desværre ikke med synderligt godt Resultat; men det var dog ikke alene vor Opfordring, som ikke fandt den rette Anklang; Komiteen for *lyske* Børns Anbringelse i Danmark gik det paa lignende Maade. Denne Afslappelse af Interessen hos Offentligheden hidrører selvfølgelig fra Krisen, som den store Arbejdsløshed har fremkaldt herhjemme, hvortil endda kommer den store Bolignød.

I Maj Maaned havde jeg forsaavidt alt beredt til at modtage Børnene; men da det trak ud med det endelige Svar fra Hamborg, besluttedes det i et Bestyrelsesmøde her i Københavnerafdelingen at sende Formanden, *D. Thomsen*, samt Undertegnede, til Hamborg. Ankomsten dertil havde vi straks et Møde med Bestyrelsen for vor Afdeling dér, hvor jeg fik den Opfattelse, at det var Meningen, at Børnene saavel fra os, som fra «Dan», skulde rejse for sig, hvilket jeg vidste ikke lod sig gøre uden store Omkostninger. I Forvejen var der nemlig truffen Aftale med «Deutsche Kinderhilfe» i Berlin, om at de danske Børn fra Tyskland skulde have gratis Rejse paa de tyske Baner, men at Transporten da skulde ske sammen med de tyske Børn, som samtidigt skulde til Danmark. Vor Bestyrelse indsaa ogsaa Nødvendigheden af at frafalde den oprindelige Plan. Lidt anderledes gik det paa det Fællesmøde, som vi Dagen efter havde med to af «Dan»s Medlemmer. Disse satte sig (uforstaaeligt for os: herregud! De danske Børn tager saamænd hverken Skade paa Liv eller Sjæl selv om de rejser sammen med tyske Børn) imod den engang truffne Ordning. Fra «Dan»s Side blev der da ved Henvendelse til omtalte Institution i Berlin prøvet paa at faa en særskilt Transport af de danske Børn til samme billige Betingelser, som der, under andre Forudsætninger, var aftalt. Resultatet blev

selvfølgelig et Afslag. Paa samme Maade gik det «Freja» i Berlin. Fællestransporten — som absolut heller ikke er til nogen Skade — var ikke til at komme uden om.

Søndagen den 19. Juni havde vi det kedeligste Arbejde, nemlig at fordele de anmeldte Børn paa de Pladser, som vi havde faaet Tilsigelse om. Det var ikke morsomt at skulde trække de Børn ud, som vi ingen Pladser havde til. Der var jo desværre ikke Pladser nok til de anmeldte Børn. Børnene blev derefter delt i to Hold. Dem til Sjælland rejste over Warnemünde, under Ledsagelse af *Jens Poulsen*, medens dem til Fyn og Jylland rejste over Flensborg, under Ledsagelse af *Peter Sørensen*, begge Medlemmer af vor Hamborgerafdelings Bestyrelse. Lige før Afreisen var der ved at komme en Bule i Foretagendet. For Rejse- og andre Omkostninger forlangte «Deutsche Kinderhilfe» pludselig den forholdsvis lille Sum af 120 Mark. Ved energiske Forestillinger fra Ledsagernes Side, blev dette forpurret; men andres maa man dog over, at denne Sum kunde forskrække Forældrene i den Grad, som det var Tilfældet. Ikke alene kommer Børnene i god Pleje, men bliver ogsaa delvis klædt paa, og dertil kommer endda, at der ofte fra Børnenes «Ferieforældre» bliver sendt Pakker med Fødemidler og andre gode Sager til Børnenes Forældre i Tyskland. Paatales maa det ogsaa, at enkelte Forældre viser en mærkelig Opfattelse af Situationen. For at anføre et Eksempel nævner jeg et, hvor en Nav i Odense, som i 1920 havde haft et Barn i Ferie, men som paa Grund af Arbejdsløshed ikke kunde tage nogen i 1921, uden videre af vedkommende Barns Forældre fik sendt to (!) i 1921, uden at vi vidste noget derom. Selvfølgelig fik disse Forældre læst og paaskrevet; thi de ødelægger det for alle andre Børn. Dette er selvfølgelig Undtagelser, i de fleste Tilfælde fører Feriopholdet til hjertelig Korrespondance mellem Forældre og Ferieforældre.

Efter at have meddelt H. B., hvorledes Sagerne stod, skrev *H. J. Larsen* et Opraab i Bladene hjemme, om at tage et Naverbarn, saa Resten af de Børn, som der i første Omgang ikke var bleven Plads til, kunde komme i Ferie. Efter dette Opraab fik jeg Plads til mange, men da der hovedsageligt blev forlangt Piger, maatte jeg stoppe ved 26 og saa lade de andre Pladser staa aabne til næste Aar. I alt var der da i Sommeren 1921: 108 Naverbørn hjemme i Ferie.

Imidlertid havde Folkethingsmand *I. P. Nielsen* haft en Samtale med mig, hvor han spurgte, om vi ikke kunde faa det ordnet saadan, at hele denne Sag blev centraliseret, det forlangte saavel Børnekomiteen i København som det danske Trafikministerium, saa der ikke mere var de forskellige Foreningskomiteer at forhandle med. Da Børnekomiteen helst saa, at C. U. K. tog Sagen i sin Haand, bad den os foranstalte et Møde i Hamborg af Repræsentanter fra «Odin», Flensborg, «Freja», Berlin, «Dan», Hamborg, samt — som den største af vore Afdelinger i Tyskland — vor Hamborgerafdeling. Af Komiteen fik jeg saavel Rejse som Pas, og efter at jeg havde afhentet en Del Børn i Esbjerg (hvor vor gamle Ven, *Langvad*, tog mig under sine Vinger) fra den Side Jylland, tog jeg Torsdag den 20. Okt. til Hamborg med Børnene. Morsomt er det at betragte Børnene i Toget; de har selvfølgelig meget at fortælle hinanden og taler alle dansk, vil slet ikke svare paa tysk. Men det skønneste er dog Ankomsten paa Banegaarden; hvor de dog

er ivrige efter at vise Far og Mor, hvor godt i Stand, de er, og i Løbet af faa Minutter er de som blæst væk fra Banegaarden, det gælder jo om at komme hurtigt hjem og vise alt det, man har faaet.

Søndag den 23. Oktober fandt Fællesmødet af nævnte Foreningers Repræsentanter Sted i Hamborgerafdelingens Foreningshus. Efter Opfordring fra mig, var desuden som Repræsentant fra «Deutsche Kinderhilfe» i Hamborg, kommen Frk. Beckkedorf tilstede. Efter at Hamborgerafdelingens Formand, C. Lundbeck, havde budt velkommen, klarlagde jeg derefter Sagen, som jeg bad opfattet som en *Børnesag* og ikke som en Foreningssag. Efter at saavel Frk. Beckkedorf som Undertegnede havde besvaret forskellige Spørgsmaal og Anker, enedes man da ogsaa om at gennemføre Børnesagen i 1922 i Fællesskab. De omtalte 120 Mark, som forlanges som en lille Godtgørelse for Omkostningerne ved Børnenes Rejse, gav især Anledning til Diskussion. Frk. Beckkedorf mente at kunne garantere for, at Beløbet kunne blive nedsat til 20 Mark for hvert Barn, men dette har Børnekomiteen i København sat sig imod. De 120 Mark skal altsaa betales, og bliver saa foreløbigt betalt herfra; maaske iyykes det senere at faa Beløbet, eller en Del deraf, refunderet paa en eller anden Maade.

Ovenstaaende er altsaa en Fremstilling af det væsentligste, som er løbet i denne Sag, og nu staar vi altsaa overfor Arbejdet at skaffe Pladser til Børnenes Ferieophold i Danmark 1922. I Tilslutning til H. J. Larsens Artikel i sidste Nummer af Bladet, vil jeg hermed rette den kraftigste Opfordring til alle Naver om at være virksomme for Pladser til Børnene. At det i Aar — hvor saa mange Hjem er saa haardt ramt af langvarig Arbejdsløshed, bliver meget svært, er jeg klar over, men i alt Fald maa det haabes, at de Naverhjem, som har undgaaet Nød, vil tage et Naverbarn til sig. Ligeledes haaber jeg, at Kassererne i de tyske Afdelinger vil sende mig de tilsendte Lister over de Børn, som ønsker at komme til Danmark i Ferie, tilbage i udfyldt Tilstand. Men skal alt gaa glat, maa de være mig i Hænde omkring den 1. April med alle nødvendige Oplysninger som Navn, Alder, Adresse, Forældrenes, Værgernes eller Plejeforældrenes Navn etc., alt tydeligt og nøjagtigt.

Endnu engang! Svende! **Tag et Naverbarn!** Med kraftig Naverhilsen, og paa Børnenes Vegne hjertelig Tak!

Jørgen K. Petersen, København Ø,
Eshjerggade 25³.

Trondhjemsafdelingens Hyttefond.

I Anledning af en Del Forespørgsler, som er indløbet hertil Trondhjemsafdelingen angaaende dens Hyttefond, skal jeg herved tillade mig at meddele følgende:

Den af os paatænkte rejste Hytte skal selvfølgelig være tilgængelig for alle C. U. K.s Medlemmer. Nogen Pris for Opholdet, bliver ikke fastsat, da vi ingen Betjening har tænkt at engagere. — Enhver Svend, som vil besøge Hytten, maa selv sørge for Proviant og Sengeklæder; hvad ellers bruges, sørger Afdelingen her for.

En Afdeling har følt sig forurettet over, at de tyske Afdelinger kun skal betale 1 Mark for Hyttemærket, og at det paa den Maade, ifølge Markens ringe Værdi, bliver de nordiske Afdelinger, der kommer til at betale Hytten. Dertil vil jeg sige, at vel bliver, paa Grund af de abnorme Valutaforhold, det Beløb ringe, som vi kan vente at modtage fra de tyske Afdelinger. Men paa den anden Side vilde det ogsaa være abnormt, dersom vi vilde forlange, at vore Medlemmer i Tyskland skulde betale Mærkerne til en Værdi lig med norske Kroner. Vi vilde da næppe afsætte nogen Mærker i Tyskland.

Fra en Del tyske Afdelinger har der endvidere været Forespørgsel, hvor de skal sende Opgøret for Mærkerne hen. I den Anledning skal jeg meddele, at de *tyske* Afdelinger, som endnu ikke har afregnet, bedes gøre dette med *Hamborger*-afdelingens Kasserer, som har været saa elskværdig at paatage sig Indkasseringen og Opbevaringen af Pengene for de solgte Hyttemærker i Tyskland. Vi har i den Forbindelse tænkt paa, dersom Valutaforholdene ikke bedrer sig, eventuelt at kunne købe forskellige Brugs- genstande til Hytten i Tyskland, og paa den Maade faa rettet lidt paa Misforholdet mellem Markens Værdi her og i Tyskland.

Tilslut skal jeg ikke undlade at meddele, at jeg endnu mangler Kvittering for modtagne Mærker fra en Del Afdelinger; det vilde være ønskeligt, dersom de respektive Kasserere vilde sende dem snarest muligt.

I Haab om Støtte og fremtidig Velvilje for Sagen, tegner

Med kraftig Naverhilsen: *Fr. V. Eriksen,*

Hyttefondens Forretningsfører, Adr.: *Møllehaugen 1, Trondhjem.*

Med største Forbavselse vil vel nok de fleste Naver læse, at der gives en Afdeling hjemme, som føler sig «forurettet» over, at de tyske Afdelinger giver for lidt til Trondhjemsafdelingens Hyttefond og, at det derfor bliver de nordiske Afdelinger, som kommer til at bidrage det meste til Hytten. Ja, tænk engang, hvilken Skandale! Bortset fra, at Trondhjemsafdelingen ikke havde behøvet at holde sig til den stive — og for Øjeblikket lidt uretfærdige — Formel: hvert Hyttemærke 1 Kr., 1 Fr. eller 1 M., maa man dog undre sig over vedkommende Afdelings Tankegang. Enten der bliver forlangt 1 eller to Mark (hvad de tyske Afdelingers Medlemmer sikkert ogsaa gerne havde givet), spiller det med den nuværende Markkurs saa godt som ingen Rolle, og kender jeg Trondhjemsafdelingen ret, staar dens Hytte under Tag før Marken kommer nogenlunde op, saa nævnte Anke er fuldkommen Nonsens. Hvad skal saa Naverne i Schweiz sige. De betaler Mærket (mange har taget to, tre Stk.) med 1 Fr., der som bekendt har samme Kursværdi for Øjeblikket som Kroner, men hvis reelle Værdi er meget større, da Lønnen i Schweiz ikke er nær saa høj som hjemme, selv efter de sidste Lønreduktioner dér. Og dertil kommer endda, at

Schweiz for Øjeblikket er langt det dyreste Land i hele Evropa. Man maa virkelig undres over, at en *Naverforening* kan komme med en saadan Anke. Især naar man betænker, at Hyttens fremtidige Gæster mest kommer til at stamme fra nordiske Afdelinger.

Forøvrigt er det at haabe, at Hyttefondens Forretningsfører snart modtager de ønskede Kvitteringer. Og lige saa maa det ønskes, at Trondhjemsafdelingen snart maa faa den Støtte og Opmuntring, den fortjener ved at de Afdelinger, der paa nogen mulig Maade kan, sender Afregning for solgte Hyttemærker. Zürcherafdelingen har saaledes besluttet at afregne alle modtagne Hyttemærker, endskødt der endnu mangler en Snes Stykker at sælge, og har, ved yderligere at afrunde Beløbet ved Tilskud fra Kassen, kunnet sende Fr. 85.— til Trondhjem. Samtidigt er der Afdelinger, som har haft Lejlighed til store Indtægter, som endnu ikke har solgt ti Mærker endsige bevilget noget ud af Kassen til dette gode Formaal, som den lille Trondhjemsafdeling allerede ved *egne* Kræfter har kunnet spare over 600.— Kr. sammen til. Ja, der er Forskel paa Afdelinger! At Hovedkassen og H. B. ikke altid er i Stand til at udføre foreliggende Opgaver som ønskeligt, gives uden videre til, men det har — som Alle ved — sin Grund deri, at Understøttelsen stiller saa store Krav til Kassen for Øjeblikket, og har gjort det i de sidste to Aar. Dette gælder dog ikke for Afdelinger, hvis Lokalkasse har haft store Indtægter; og selv om der er mange arbejdsløse Medl., behøver saadanne Afdelinger dog ikke af den Grund af bare Forskrækkelse at falde paa Halen og forsømme Opgaver, som de af al Kraft skulde støtte.

Hvad Trondhjemsafdelingen har paabegyndt skulde forøvrigt alle Afdelinger gøre, ikke mindst dem der hjemme, som — under bedre Forhold end nu — ved fornuftig Økonomi havde den største Chance for hurtigt at kunne købe et idylligt beliggende Stykke Land og rejse en Hytte derpaa, hvor man om Søndagen og i Ferien kunde være *for sig selv*, fjern fra alt andet Udflugtspublikum. Det vilde være Medlemmerne med Familie til megen Glæde og binde dem fastere til Foreningen. Jeg vil senere komme tilbage dertil. For at undgaa al Misforstaaelse, bemærker jeg, at selvfølgelig ingen forlanger, at Afdelinger hjemme under de nuværende fortvivlede Forhold skal lægge sig i Selen for Salget af Hyttemærker; mine Bemærkninger i saa Henseende gælder nærmest de Afdelinger, som heller ikke under gunstige Forhold har vist Sagen Interesse. Red.

Skrankerne falder!

Efter at Visumtvangen mellem Frankrig, England og Belgien allerede længe har været ophævet, følger nu ogsaa andre Lande efter, først og fremmest det gamle, klassiske Naverland: *Svejts*, eller, for at udtrykke sig *navisk*: Ostelandet. *Svejts* har uden videre ophævet Pasvisumet for Borgere fra U. S. A., og har dernæst foreslaaet Belgien, England, Holland, Spanien samt de tre skandinaviske Lande om gensidigt at ophæve Visumpligten fra 1. December at regne. Til Dato er denne Ordning dog kun bragt tilveje mellem *Svejts* og Holland, dog skal Hollændere, som agter at arbejde i *Svejts* stadig have *svejtsisk*

Visum for Indrejse. Deraf fremgaar jo tydeligt nok at naar *Svejts* ønsker den samme Ordning med de tre Lande i højen Nord, er det ikke for Navernes kunne Øjnes Skyld, men for *Turisternes*. Dog er den foreslaaede Ordning altid en Begyndelse; saasnart Arbejdsforholdene bedrer sig, falder selvfølgelig ogsaa Visumpligten væk for de Borgere fra valutastærke Lande, som agter at arbejde i *Svejts*.

P. S. Efter at ovenstaaende, som var beregnet til forrige Nummer af Bladet, er sat, er Visumpligten ophævet saavel overfor franske som svenske Borgere, der agter at rejse til Schweiz, og det næste Land, Turen kommer til er — saafremt de schweiziske Blade er rigtig underrettede — Danmark. Stadig hæfter der sig dog den Betingelse derved, at saafremt nogen Udlænding ønsker at arbejde i Schweiz, er Visum fra schweizisk Konsulat nødvendig for Indrejse. (Visumpligten er nu *ophævet* mellem Danmark og Schweiz.) Ophævelsen af Visumpligten er, som ovenfor bemærket, at betragte som et Middel til at fremme Turiststrømmen til Schweiz. Ikke for intet er der samtidigt sat et ugentligt, direkte Hurtigtog *Satznitz-War nemünde-Schweiz* i Gang. Der bliver for Øjeblikket fra schweizisk Side gjort alt for at vinde Turiststrømmen fra Norden, som jo de sidste Aar har søgt ganske andre Lande, som Italien og Tyskland. Typisk for disse Bestræbelser er en stor Artikel, som Schweiz' største Blad „*Neue Zürcher Zeitung*“ fornylig bragte om Muligheden af at lede den skandinaviske Turiststrøm over Schweiz, hvorunder Bladet ogsaa berørte Land og Folk i Norden. Efter at have vist, at ikke alene Danmark og Sverige, men ogsaa Norge har en fra Ostelandet vidt forskellig Natur (der gøres i den Forbindelse opmærksom paa, at der ikke i hele Skandinavien findes større Bjærg højder end højst ca. 2000 M., og at der ingen Steder findes de store Modsætninger i Naturen, som der findes indenfor Schweiz' lille Omraade) bringes følgende kostelige Skildring af de nordiske Folk, en Skildring, som sikkert ogsaa interesserer «Den far. Svend's Læsere:

„Wie über das Land, so bestehen in der Schweiz auch über die *Leute* des Nordens meistens irrige Anschauungen. Wir stellen uns die Skandinavier gewöhnlich als tiefenste, anspruchlose Gemütsmenschen vor, die im Lande bleiben und sich redlich nähren. Doch deckt sich die Wirklichkeit nicht mit unserer Vorstellung. Die Nordländer sind im Gegenteil leichtblütig, lebensfroh und gesellig, geben sehr viel auf gutes Essen und Trinken, feine Kleider, Vergnügungen aller Art, auf Luxus überhaupt, und reisen gern. Letzteres ist für uns von besonderer Wichtigkeit.“

At der med de «Nordländer», som holder saa meget paa fine Klæder etc., paa Luksus overhovedet, kun menes en lille Del af Nordens Folk, behøves næsten ikke at tilføjes. For Øjeblikket er der desværre Smalhals i Hundretusinder af nordiske Hjem, der maa være glade, dersom de blot har det mest nødtøftigste til at bide og putte i Kakkellovnen.

Naverkarnevalet.

Enhvert Barn, i alt Fald i Dannevang, véd at der med «Naverkarnevalet» kun kan menes det Karneval, som vor Afdeling i København hvert Aar foranstaler, og hvis Ry gaar saa viden om, at selv Sydsvenskerne

ekstra tager til Köpenhamn i den Anledning. Trods sløje Tider er der ogsaa i Aar planlagt et Naverkarneval, og da Afdelingen i København, paa Grund af den herskende Krise, foreløbigt har set sig nødsaget til at indstille Udgivelsen af dens Medlemsblad „Naven“, og vore Medlemmer uden for København saaledes ikke faar Kendskab til, hvad Karnevalet skal forestille i Aar, er det næppe af Vejen, at Karnevalet bliver omtalt nærmere her.

Som altid er der fremstillet saavel et smagfuldt Program som en virkningsfuld Plakat, og den københavnske Presse beskæftiger sig som sædvanligt stærkt med Begivenheden. Af de mange Pressenotitser tager vi den, som stod i «Social-Demokraten»:

Navernes Karneval. — En Tur i Valhal.

„De raske „Naver“ afholder atter i Aar deres 2 Dages Karneval i Arbejderforeningen af 1860's Lokaler, Nørrevold 90, nemlig Lørdag den 4. Marts og Søndag den 5. Marts.

En af de ledende Mænd indenfor den kendte Forening henvendte sig i Gaar paa vort Kontor og bad os skrive lidt om «Navernes Karneval», der er lidt udenfor det almindelige. — De véd — sagde han — at hele Indtægten gaar til de berøjste Skandinaver, som befinder sig i Udlandet, og som i disse vanskelige Tider ofte har ondt ved at klare sig. For os Naver gælder det derfor om at faa saa stor Tilslutning som muligt.

Navernes Karnevaler er noget for sig selv. De er kendte blandt Publikum for den Originalitet, der altid udfoldes ved disse. Hvert Aar finder de færende Svende paa noget nyt derude fra den store Verden, og navnlig fra de Steder i Syden, hvor Karnevalsfejerne regnes til de største og skønneste Fester.

Denne Gang har Naverne henlagt deres Karneval til «Valhal» idet Svendene selv har dekoreret og udsmykket Lokalerne, saaledes at Gæsterne ved deres Indtræden tror sig hensat i de gamle Kæmpers Hal.

Ved Indgangen møder de Besøgende en af den frygtede Jætte Lokes Børn *Midgaardsormen*, gennem hvis Gab man passerer ind i Valhal, hvor Kæmperne er lejrede og hængende om Baalet.

Er Karnevalsgæsterne først naaet her ind, møder der dem en Mængde Overraskelser, som vi vel skal vogte os for at røbe — men blot anbefale saa mange som muligt at sikre sig Billet i Tide.“

Forøvrigt udfolder Bestyrelsen i København en ivrig Virksomhed for at byde Medlemmerne noget og gøre Sammenkomsterne saa interessante som muligt. Af den «Naver-Kalender», som Afdelingen udsender til Medlemmerne med Meddelelse om, hvad Sammenkomsterne byder paa, fremgaar, at der den 18. Februar var «Tysk Aften» i Hulen, med Musik, Sang, Oplæsning og Deklamation. Søndag den 26. Febr. Fastelavnsfodtur med Frokost i Jægersborg og Tendeslagning ved Fortunen. Lørdag den 11. Marts Foredrag i Hulen om Australien, med ca. 150 Lyshilleder.

Maatte Afdelingsbestyrelsen have Held til at samle en trofast Naverskare om C. U. K.s Fane i København; en Skare, som udelukker ethvert Bagslag for Fremtiden!

Arbejdsforholdene ude.

Hvad Arbejdsforholdene angaar, ser det i Svejts desværre saa sort ud, som aldrig før, endnu værre end i Danmark. I Slutningen af Februar var der i Svejts 99,541 helt og 42,761 delvis arbejdsløse Personer. Det er dog en Post! Ogsaa i Italien, som jo ganske vist aldrig har spillet nogen Rolle som Arbejdsplads for Naverne, hersker der Arbejdsløshed. Den 1. Febr. var der der 86,982 Mænd og 119,837 Kvinder arbejdsløse.

Ak, ja! Det gælder om at have Taalmodighed og atter Taalmodighed!

For dem, der rejser.

Svejtsernaver.

der rejser til eller gennem Tyskland gøres opmærksom paa, at det ikke kan betale sig at købe Billethen paa den badensiske Banegaard i Basel, hvor Billetpreisen bliver beregnet til Taksten: 15.— Fr. lig med 100.— Mark. Billethen købes bedst i et Rejsebureau eller ved de svejtsiske «Bundesbahnen», der beregner Billetpreisen til tyske Stationer til omtrentlig Dagskurs.

Pas paa!

Det danske Udenrigsministerium har sendt «Ritzaus Bureau» følgende:

«Fra Konsulatet i Flensborg har Udenrigsministeriet modtaget et Udklip af «Flensburger Nachrichten» for den 12. Febr., hvori det meddeles, at der i den sidste Tid har fundet en betydelig Skærpelse Sted af de tyske Toldudførselsbestemmelser, idet enhver Vare, som medføres af rejsende, der kommer sydfra, og for hvilken der ikke er udstedt Udførselstilladelse, kan beslaglægges i det Øjeblik, den rejsende betræder Toldeftersynslokalet. Beslaglæggelsen finder Sted, uanset om Varen forevises af den rejsende eller ej. De beslaglagte Varer bliver derefter bortavkionerede i Flensborg.»

Formodentligt er Forholdet noget lignende paa Warnemünderuten. Red.

Derhjemme fra.

Udespærringen i Danmark.

Den vigtigste Begivenhed i Skandinavien siden sidste Blad, er den store Udespærring (eller Lockout, som det kaldes hjemme), som har fundet Sted i Danmark. Schweiziske, franske og tyske Blade har meddelt, at der er bleven ca. 200,000 Arbejdere udespærret, hvad der dog er stærkt overdrevet; Tallet er vel højst 100,000. Men udelukket er det ikke, at Tallet virkelig kommer op paa førstnævnte Tal; thi kommer der ikke Forlig i Stand, vil Dansk Arbejdsgiverforening spørre endnu flere Fag ude.

Imedens stiger Arbejdsløsheden for hver Dag og er nu oppe paa godt 100,000, d. v. s. oppe paa samme procentuale Højde som i Schweiz, der ellers til Dato var det neutrale Land i Evropa, der var haardest ramt af Arbejdsløsheden. Under saadanne Forhold skulde man ikke tro, at det danske Samfund vilde have nogen Gavn — hverken i den ene eller anden Retning —

af en saa omfattende og langvarig Arbejdskamp, som den, der for Øjeblikket finder Sted. Af alle Fag er vel nok Bygningslagene haardest ramt; disse har i Forvejen lidt overordentligt under den sjælden haarde Vinter, Danmark, sammen med det øvrige Norden, har haft (for at opretholde Forbindelsen over Bælterne, var det saaledes nødvendigt at ty til de halvforglemte *Isbaade*!), og nu — da Vinteren har tiltraadt Tilbagelegat — kommer saa Lockouten.

Desværre er vi herude ikke i Stand til at sige til de unge Svende derhjemme; som enten er udespærrede eller arbejdsløse: «rejs ud, der er Arbejde nok andre Steder!» Var det Tilfældet, vilde C. U. K. staa overfor et Opsving, eller endnu større, som det den store danske Lockout i 1899 bragte de skandinaviske Foreninger i Udlandet, lige efter C. U. K.s Dannelse. Selv om vi endnu har en Del Medlemmer, som kom til Udlandet af nævnte Grund, er det dog de færreste, som véd noget om de daværende Forhold. Derom skrev C. U. K.s Stifter, *Peter Jørgensen*, i C. U. K.s Kalender for 1913: «Det var dog egentligt først under den store Lockout i Danmark 1899 og dermed forbundne større Udvandring af unge Svende, at Foreningerne i større Grad følte sig forpligtede til at yde pekuniær Hjælp til de Gennemrejsende. Ganske vist gjorde man, hvad man kunde, men naar der i en mindre Forening, Uge efter Uge, mødte 10—20 Tilrejsende, som mente sig berettigede til Hjælp, ellersom andre før dem ogsaa havde faaet en Haandsrækning med paa Vejen, og Kassen samtidigt var tom, vil man forstaa, hvor ubehagelig Situationen var for begge Parter.

Jeg erindrer, at vi en Gang her i Kræuzlingen havde 5 arbejdsløse Medlemmer og kun 3, som havde Arbejde, og i Ugens Løb havde vi 16 Tilrejsende at understøtte. De Tilrejsende fik hver 1 Mark (Fr. 1.25) og om Lordagen gjordes Regnskabet op, saaledes at Medlemsbidraget var udregnet efter Udgifterne. Da nu de Arbejdsløse vare kontingentfri, maatte 3 Mand dele de 16 Marks Udgifter mellem sig, saa det blev et lovligt stort Ugebidrag i den Uge for de 3, der tilmed havde indskrænket Arbejdstid til en Løn af 36 Pfg. i Timen.»

Se det var Anno dazumal; noget som — paa Grund af de noksom bekendte Forhold i det øvrige Evropa — ikke gentager sig denne Gang —, desværre!

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb: *Fr.*: Zürich 122.95, Klub for her. Haandværkere, Helsingør 12.—, O. Jørgensen, København 4.—; *Bern* 40.—. *Kr.*: Maribo 63.—, Bergen 68.—, Hjørring 42.72, Stavanger 162.—, Nakskov 58.03, Trondhjem 50.—, Eshjerg 41.—, Aarhus 288.—, Holbæk 108.—.

Følgende Medlemsbøger er tabt og erklæres hermed for ugyldig: Bog Nr. 6376 A, *J. Eskildsen, Skræder*; Bog Nr. 7631 A, *H. Olsen, Smed*; Bog Nr. 8088 A, *Victor Sørensen, Snedker*.

Med dette Blad følger til de udenlandske Afdelinger, som har danske Blikkenslagere til Medlemmer: danske Blikkenslagerfagblade.

Kasserernes Opmærksomhed henledes paa, at udklæbede Medlemsbøger skal indsendes til Under tegnede til Fornyelse. Medlemsbøger af den gamle Type, med hveranden Side til Lokalmærker, bruges fuldtud, det v. s., at ogsaa Siden for de nu afskaffede Lokalmærker benyttes til Indklæbning af Centralmærker. Ordet «Lokalforeningen» for oven overstreges med Blæk.

Medlemskortene, som er af stærk, gullig Karton og i lille, haandterlig Format, er nu udsendt til de Afdelinger, som har besluttet sig til at anvende Kortsystemet. Foreløbigt er det følgende Afdelinger: *Fredericia, Aarhus, Aalborg, Kristiania, Odense og Zürich*. Mærkværdigt er det ofte Afdelinger som til Dato har haft godt Mærkesalg, der vedtager Kortsystemet; thi *Fredericia, Aarhus, Kristiania* hører til de Afdelinger, der ved Siden af *Holbæk, Kolding* og enkelte andre, har haft Orden i deres Kontingentopkrævning, medens til Gengæld Afdelinger, som i aller højeste Grad har nødig at faa mindsket Restancerne, tilsyneladende ikke har Interesse af at faa disse begrændset, hvad absolut kan naas med Kortsystemet. Men maaske disse Afdelinger tager Beslutning derom nu til April, hvor det skal vise sig, hvor store Restancerne er. Hvad Regnskabsblanketterne for Oktober Kvartal angaar, maa det siges, at de fleste Afdelinger viser et Mærkesalg over Forventning, naar Arbejdsløsheden da tages i Betragtning.

Næste Blad bringe Adressefortegnelse. Det er ogsaa snart længe siden, at der har været en saadan i Bladet.

H. J. Larsen.

Foreningsmeddelelser.

Harburg. Vi har her haft en smuk Julefest med Juletræ og Gaver for Børnene. At vi overhovedet formaaede at afholde en Julefest, kan vi takke Naverne i Maribo for, der sendte Afdelingen her en større Sum som Julegave. *Vor bedste Tak derfor!*

Hvad nu Navernes økonomiske Stilling her angaar, saa gaar det som det kan. Tiderne er jo vanskelige, Priserne staar ikke i noget Forhold til Lønnen. Men vi har jo Arbejde og det er for Øjeblikket Hovedsagen. «Kummer sind wir gewöhnt» som Tyskerne siger. Desværre gives der ogsaa her et Par «Naver», som efter Palkernes Ophør mente, at de kunde takke vort Arbejde for disse ved at blive Foreningen utro. Men heldigvis er det dog Undtagelsen. (I et af de første Numre vil disse rigtige «Spækjægere» blive offentliggjort i Bladet. Red.)

Med Naverhilsen.

H. Hansen.

München. Afdelingen afhållt sin julefest Onsdagen den 28 - 12 på grund af att vi inte kunde få lokalet i juldagarna. Till festen var alla medlemmar med deres fruar tillstädes, och det var lif och glädje på festaftonen. Enhvar var godt tillfreds med festens

förlopp; särdeles julgåfvan ifran C. U. K. gjorde en stor öfverraskelse, och alla var mycket tacksama därför. Hvad det angår om medlemmarnas ekonomiska förhåll, saa kan jag säga, att vi liter allasammans svårt under dyrtidens förhållande och jag tror inte att det är någon af oss som det går särdeles godt. För att lefvensmedelpacketerna har upphört, så är det ingen af våra medlemmar som sviktar föreningen för den skull. En hjärtlig tack till hufvudstyrelsen för den kärkommna julunderstöttelsen som blef beviljat till oss.

Med kraftig naverhälsning. *C. Bjørcklund.*

Trondhjem. Paa den herværende Afdelings Generalforsamling genvalgtes som Kasserer Th. Olsen, Stentrykker, Fredericia. Vi har her haft en overordentlig vellykket Julefest. 42 jublende Naverbørn dansede omkring Juletræet.

Med Naverhilsen. *Vald. Olsen.*

Svende!

Tag et Naverbarn fra Tyskland til Sommeren! Tegning kan ske hos alle Kasserere.

Bog Nr. 3248 A

Anton R. Westvik

Snedker, født i Werran ved Trondhjem, den 12-6-81, indtraadt i Bremen den 13-6-14. Skylder for Logi Mark 65.—, sin Mester 50.—, Hulefatter 50.—, Bremerafdelingen M. 316.—. Desforuden har han ogsaa medtaget Nøglerne til Foreningsskabet. Svende! Pas godt paa dette — heldigvis sjældne — Eksemplar af en Afbrænder.

Bremerafdelingen.

Bog Nr. 5792 A

Niels P. Johansen

Maler, født i Odense. Bedraget saavel Foreningen som Kammerater, og da han i det hele taget har udvist en meget ukollegial Opførsel, advares Alle for ham. *Stavangerafdelingen.*

Bog Nr. 6217 A

Thue Gammelvind

Maler, født i Gørlev den 19. Juli 1899. Har snydt Landsmænd og Kammerater for 281.— Fr. Da G. er i Besiddelse af stor Frækhed, bedes Alle tage sig i Vare for ham.

Züricherafdelingen.

Ekstra Efterlysning.

Tømrer **P.R. Petersen** fra Haderslev, bedes ordne sit Mellemværende med Kasserer og Forening.

Skræder **Nils Jönsson** bedes pr. omgaaende orene sine Sager, da ellers den sorte Tavle følger. *Mariboafdelingen.*

Regnskab over Spetzlerfonden for første Halvaar 1921.

Kassebeholdningen fra 2. Halvaar 1920	Indtægt	Udgift
Renter for Aaret 1919	1631.16	
Renter for Aaret 1920	76.70	
Modtaget Bidrag fra C. U. K. Zürich, 1. og 2. Halvaar 1920	78.50	
Modtaget Bidrag fra Frk. Lorentzen, Zürich	25.—	
Laan til C. U. K. mod 5 % Rente	6.—	1000.—
Porto		2.10
Modtaget fra H. J. Larsen for Sangbøger	63.55	
	1880.91	1002.10

STATUS.

Samlet Indtægt	1880.91
Samlet Udgift	1002.10
Kassebeholdning	878.81
Varelagerets Værdi	1302.72
Tilgodehavende hos Lademann	40.—
Tilgodehavende hos C. U. K.	3000.—
Samlet Formue	5221.53

L. Laursen, Forvalter for Spetzlerfonden.
Revideret og fundet rigtigt

Zürich, den 28. Juli 1921.

Carl Hansen, H. J. Larsen, Revisorer.

Regnskabet over Spetzlerfonden. for andet Halvaar 1921.

Kassebeholdning fra 1. Halvaar 1921	Indtægt	Udgift
Modtaget fra C. U. K.:	878.81	
Kristiania for 1921	28.—	
Berlin 1920	31.25	
Aarhus 1921	25.20	
Zürich, 2. Halvaar	12.50	
Bern, 2. Halvaar	5.—	
Foreningen f. her. Haandv., København, 1921	56.—	
Renter for 1921	22.55	
Porto		—75
	1059.31	—75

STATUS.

Samlet Indtægt	1059.31
Samlet Udgift	—75
Kassebeholdning	1058.56
Varelagerets Værdi	1391.15
Tilgodehavende hos Lademann	40.—
Tilgodehavende hos C. U. K.	3000.—
Samlet Formue	Fr. 5489.71

C. U. K. København skylder Bidragene for 1920 og 21.
L. Laursen, Forvalter for Spetzlerfonden.

Revideret og fundet rigtigt,

Zürich, den 11. Januar 1922.

C. O. Hansen, Laur. Nielsen, Revisorer.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

UDGIVET AF DE CENTRALISEREDÉ SKANDINAVISKE FORENINGER

Den færende Svend

ORGAN FOR SKANDINAVER I UDLANDET

Nº 3

Marts 1922

XXI. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Arbejds- og Leveforholdene i Tyskland.

Som meddelt i sidste «Svend» er det Meningen, gennem paalidelige Oplysninger fra vore tyske Afdelinger om Arbejds- og Leveforholdene i Tyskland at danne sig et samlet Billede over Muligheden af at rejse til dette Land og faa Lov til at arbejde dér. Her følger de to første Besvarelser paa Spørgsmaalet, som jo — hvad var til at forudse — ikke er ganske i Overenstemmelse med *Nakskovs* Artikel i sidste Blad, som er den direkte Aarsag til, at Spørgsmaalet er bleven rejst.

I næste Nummer vil de andre tyske Afdelinger komme til Orde, og da det er af yderste Vigtighed, at Oplysningerne bliver saa fyldige som mulige, bedes de tyske Afdelinger, som endnu ikke har ytret sig til Sagen, om pr. omgaaende at gøre dette. Naar vi da kan sammenfatte et Resultat af Besvarelserne, vil dette blive offentliggjort i de større skandinaviske Blade; thi at der er Lyst nok blandt de Unge derhjemme om at komme ud, selv om det ogsaa kun er til det valutasvage Tyskland, vidner den Masse Forespørgsler om, som Undertegnede stadig modtager fra Svende hjemme, som Udlængslen er ved at sprænge. Forøvrigt har Besvarelserne ogsaa om jeg saa maa sige kultur-historisk Interesse. Naar der engang om Aartier igen er normale Forhold, vil man med Interesse læse, under hvilke Vilkaar, Arbejderne, og deriblandt ogsaa mange af skandinavisk Æt, levede i Tyskland i det Herrens Aar 1922. *Red.*

Harburg. Til Artiklen i «Den færende Svend» Nr. 2 om Arbejds- og Leveforholdene her, vil jeg ogsaa gerne sige et Par Ord: Nakskov ser meget lyst paa Forholdene, og en Del af de unge Svende i Danmark, som læser hans Artikel og faar Lyst til at tage herved, faar i de fleste Tilfælde en stor Skuffelse; thi saa let er det ikke at faa Lov til at arbejde her.

Her i Harburg, som jo imidlertid er forholdsvis lille og ikke spiller den Rolle for Naverne, hvad Arbejdet angaar, som de større Byer, gøres der endda ikke saa meget Vrøvl overfor dem, som kommer tilrejsende og som ønsker at arbejde her. Vi har da ogsaa et Par Naver, som er kommen hertil i Vinter og faaet Arbejde, og ogsaa har faaet *Opholdstilladelse*. Men at det ikke overalt er lige let, viser et Tilfælde, som er passeret min Søn. Denne, som er Maskinarbejder, havde sidste Sommer ingen Arbejde og tog derfor til Byen Zwickau i *Sachsen*, hvor han er født (jeg har boet dér i 8 Aar). Han fik ogsaa Arbejde og boede hos min Svoger; men en skønne Dag kom der en

Udvisningsordre til ham. Der bestaar nemlig i Sachsen siden 1918 den Bestemmelse, at ingen Udlænding (som saadanne regnes ogsaa Borgere fra andre *lyske* Stater) foreløbigt maa beskæftiges i Sachsen. Det hjalp ikke noget, at min Svoger og en socialdemokratisk Landdagsmand gik paa Raadhuset for at faa Udvisningen ophævet —, tredie Juledag maatte min Søn ud af Sachsen, ud af sin Fødeby. Som man ser, er Forholdene, hvad Opholdstilladelse angaar, slet ikke ens, og bliver heller ikke overalt lige strengt haandhævede.

Hvad nu Arbejdsforholdene angaar, er der meget Arbejde for Bygningshaandværkere, derimod er det betydeligt vanskeligere at faa Arbejde i Metalindustrien; man kan godt hver eneste Dag gaa til Arbejdsanvisningskontoret (uden dette faar man ikke Arbejde) i et Par Uger, før man faar noget.

Legimationskortet, som enhver udenlandsk Arbejder skal have, koster 100.— Mark, saa Nakskov har Ret, naar han skriver, at en Svend ikke gerne skal have under 100.— Kr. i Lommen, naar han rejser herved. For *gifte* er det ikke muligt at faa en Lejlighed de første to-tre Aar, ligesom ogsaa en dansk Kone maa lære at koge Suppen lidt tyndere; thi Fortjenesten og Priserne staar ikke i Forhold til hinanden, og hvem, der har Børn, gaar det meget daarligt.

Det gaar altsaa ikke altid saa let at faa Arbejde for ikke at tale om Opholdstilladelse. Dem, der har de bedste Chancer er *Bygningshaandværkere og Skrædere*; grundet paa, at der hersker stor Mangel paa saadanne, vil de vel nok i de fleste Tilfælde faa Lov til at blive; i de fleste andre Fag er det daarligere.

Har nu nogle af de unge Naver Lyst til at komme herved denne Sommer, maa de huske paa, at de gamle Tider er forbi. «Paa Valsen» er kommet ud af Mode; man sætter sig i Toget og kører til den Egn, hvor der er de bedste Chancer i Faget. Den Tid er forbi, hvor den færende Svend engang imellem fandt et Stykke Kød i Suppen, eller fik en Pølseende hos Slagteren, nu maa man have Penge i Lommen paa Rejsen, eller ogsaa sulte. Hvem der har Lyst kan jo prøve. Det skader jo ikke at komme ud at se sig om, kun maa ingen komme herved med store Forhaabninger. —

Hvad Afdelingen her angaar, gaar den ganske godt. Restancer har vi ikke nogen af; jeg gjorde rent Bord til Nytaar: betale eller træde ud af C. U. K. De Medlemmer, vi har, er stabile, og det er Hovedsagen. Papiersoldater bruger vi ikke. Personligt har vi det alle godt — saa vidt Forholdene tillader det.

Med Naverhilsen

H. Hansen, Kasserer.

Kiel. Naar jeg skal sige noget til Landsmand Nakskovs Indsendelse til «Svenden», maa jeg sige, at han synes at have været lidt heldig, og maaske ogsaa haft en Del Kroner at sætte til af, ligesom hans Klædeskab sikkert ogsaa har været mere velfyldt, end hos os, som har maaltet tage Krigsaarene med hernede. Naar N.s Kone skal til at købe andre Ting, end lige de, som er nødvendige for Maven, vil hans rosenrøde Syn nok blive anderledes.

Hvorledes N. kan regne med 6—800 Mark Ugeløn midt i Januar, er mig en Gaade. N. maa have særdeles godt Arbejde; men derfor kan man dog ikke tage eet Tilfælde og sige, at saadan er det over hele Linien. Nakskov skriver, at Lønnen varierer, eftersom du er gammel til og i Henhold til hvilket Fag, du tilhører. Ja endog i udpræget Grad! Overalt i Tyskland faar de unge Svende mindre end de ældre og mere erfarne; i mange Egne betales saagar det sociale Dyrtidstillæg kun til Arbejdere over 25 Aar. Forøvrigt er en Ugeløn paa M. 6—800 slet ikke for meget, rækker kun til det aller nødvendigste. Det af det statiske Bureau offentliggjordte Indexciffer er jo et godt Bevis derpaa; 1 Januar 1922 Index M. 2065.94, Fortjeneste M. 2205.30. Februar Index M. 2504.81, Fortjeneste M. 2540.75. Marts Index M. 2884.—, Fortjeneste M. 3168.20. Nævnte Fortjeneste har jeg haft her paa Værftet med fuld Arbejdsstid (48 Timer) og til højeste Akkordbestemmelser. Og saa maa man vel huske paa, at i Indexcifferet er kun lige det aller nødtørftigste indberegnet. Naar nu en Arbejdsmand har ca. 1 Mark mindre Timefortjeneste, kan man selv regne ud, at han ikke engang kan faa Raad til at købe saa meget, som det statistiske Bureau mener er nødvendigt for at holde Livet oppe.

For Giftes Vedkommende gaar N.s Regnestykke fuldstændig i Vadsken. For de Ugifte gaar det selvfølgelig bedre, de har kun dem selv at forsørge; men maa passe paa, stadig at staa med Penge i Haanden. Er Svenden saa heldig at faa Logis, maa han i de fleste Tilfælde betale hele Huslejen for Familien, — og det er jo ikke hver Mands Sag at bo i Lusebarakker med 10—12 Mand i een Bude. Ej heller er det jo videre opmuntrende, hver Aften at sidde i Hummeret og varme Kakkelovnen; det har vi jo ikke selv gjort i vore Valseaar, jeg i det mindste ikke; men det maa de efter N.s Regnestykke gøre.

Et Sæt Tøj faar man ingen Steder i Tyskland for M. 1200.—. Vil man ikke risikere, at Bukserne skal blæse én af Benene, maa der anvendes M. 3000.—, og vis mig nu en Nav, der i et kvart Aar kan spare M. 3000.—? Jeg er i det hele taget bange for, at mangen en ung Nav, som efter N.s Skildring faar Mod til at pakke Rygsækken og tage hened, snart vil mærke, at Øretuderiet ikke var helt grundløs, og maaske ønsker han N. derhen, hvor Peberet gror, naar han maa rende fra Herodes til Pilatus for at faa sit Kram i Orden, hvis han endelig har faaet Arbejde. Heroppe i Norden er i alt Fald en Del Omstændigheder at komme uden om. I Westfalen og de besatte Provinser er det jo efter N.s Artikel at dømme betydeligt lettere. Andre Steder er det vist lige saa svært som her. Saaledes havde vi i Januar Maaned Tilrejsende, som kom Syd fra. I Mannheim, Frankfurt og andre Byer havde de faaet Arbejde, men ingen Opholdstilladelse. De havde nu faaet nok af alt dette forgæves Løberi, og havde igen Kursen efter Danmark.

Nu er det ikke min Mening, at de unge Naver skal

blive bange og krybe helt ind i Kakkelovnskrogen. Nej, jeg mener, naar man véd, at der er gamle Naver her i Tyskland, som venter, ja venter paa den unge friske Naversvend, tager man ogsaa gerne lidt Modgang med i Købet, og har I faaet Arbejde og Tilladelse til at udøve dette, da vejes jo alle Vanskelighederne op ved alt det, der her er at lære og se i den storlaaede Industrie. Vender I saa engang Stævnen hjemad, kan I da gøre det nyttebringende, som I saa og lærte herude — til Gavn for Landet derhjemme.

I Kiel, som er en By med 220,000 Indbyggere, har vi 3200 Arbejdsløse. Vi indtager Fjerdepladsen blandt Byerne, hvad Arbejdsløshedsprocenten angaar. Størsteparten af de Arbejdsløse er ganske vist ulærte, men i Jernfaget har vi dog en 400 arbejdsløse, Størsteparten er ganske unge Svende, de saakaldte treaarige; det hører til Sjældenhederne, at Arbejdsgiverne her indstiller dem — sørgeligt men sandt.

De dominerende Arbejdspladser her er selvfølgelig Værfterne. For Arbejdssøgende kan kun komme selvstændig arbejdende Kedelsmede, Drejere i Jern (specielt Værktøj), Skibsbyggere og Skibstørnere i Betragtning; men ikke under 25 Aar. Der forlanges *Lærebrev* samt *Arbejderlegitimationskort* (som bedst løses ved Grændsen), og Politiet forlanger endvidere *Straffeattest*, *Pas* og *Hjemstedsbevis* (det var ikke lidt. Red.). I de mindre Fabriker, og hos Mestrene, er de dog ikke saa skarpe med Papirerne. Lønnen har jeg jo omtalt. Den veksler snart hver Maaned.

Her søges Møbelsnedkere, der ikke er til at faa paa Anvisningskontoret men i Modsætning til de fleste Steder i Tyskland, er her sløjt i Byggefaget, ligesaa i Skræder- og Skomagerfaget, som er saa overfyldt fra Marinen, at jeg ikke vil raade nogen af disse Fag til at søge Arbejde her i Kiel. Men kommer de alligevel, vil vi staa dem bi med Raad og Daad efter bedste Evne.

Det er alt, hvad der kan siges om vor Provins. Vi vil som ikke sagt fraraade nogen at tage hened, kun maa vi i Forvejen forklare Forholdene, som de er, saa Svendene i alt Fald er *forberedt* paa Skuffelser. Og faar Naverne nu Sydvind, glem saa ikke Papirerne og et godt Humør, saa gaar det nok — trods alt.

Med skand. Hilsen. Paa Kielerafdelingens Vegne: K. M. Pedersen, Formand, Kiel, *Prüne* 33^a th.

Dansk Samvirke og C. U. K.

I Bladet Nr. 1 er i den Artikel, som refererer Konferencen, som de skandinaviske og danske Foreninger havde i Hamborg den 15. Januar, ogsaa omtalt en Skrivelse fra «Dansk Samvirke» om nærmere Samarbejde, og staar der videre i samme Artikel «Da vore Afdelinger som saadanne selvsagt ikke kan træde i nærmere Samarbejde med denne Sammenslutning (skal der være et saadant, kan det kun ske af hele C. U. K., gennem dennes Hovedbestyrelse) og højst ved Indmeldelse i D. S. kan støtte dets Bestræbelser, vedtoges det ikke at gaa nærmere ind paa denne Sag.» — Dertil maa først maa bemærkes, at det af vore C. U. K.-Afdelinger indtagne Standpunkt til denne Sag paa nævnte Konference, er fuldkommen korrekt. Det er da klart, at Foreninger, som staar tilsluttet vor Centralisation, aldrig kan komme til at drøfte omtalte Spørgsmaal med udenforstaaende Foreninger. En Drøftelse af Stillingen til Dansk

Samvirke for C. U. K.-Afdelinger, hører udelukkende hjemme indenfor C. U. K. Naar dette Spørgsmaal overhovedet blev rejst paa Konferencen, skyldes det misforstaaet Iver fra «Dan»s Side. Denne Forening har faaet omtalte Skrivelse fra D. S. og saa ment det rigtigst at forelægge den for Konferencen, hvad den slet ikke havde Kompetence til — og uden, at hverken vore Afdelinger og vistnok heller ikke «Dan» har Forstaaelse af, hvad det drejer sig om.

Det er derfor paa sin Plads at meddele lidt om Dansk Samvirke. Denne Sammenslutning blev stiftet for et Par Aar siden, nærmest som Arvtager af det ved Krigens Begyndelse sammenbrudte «Dansk Verdenssamfund»; det vil altsaa sige, at «Dansk Samvirke» nærmest er beregnet for oversøiske Danske — for det var nemlig «Dansk Verdenssamfund». Ved nærmere at følge D. S.s Virkemaade viser det sig da ogsaa, at det hele nærmest er lagt an paa de oversøiske Danske. Imidlertid har D. S.s Ledelse videregaaende Planer, som gaar ud paa ogsaa at faa mere Fodfæste i Evropa, og har altsaa til det Formaal udsendt et Cirkulære til alle danske Foreninger, og ogsaa til C. U. K.s Hovedbestyrelse. Planen gaar ud paa et meget intimt Samarbejde mellem alle danske Foreninger under Dansk Samvirkes Scepter, men er ikke klart oplet, eller anbragt indenfor faste Rammer. H. B. har selvfølgelig svaret D. S., at vi som *skandinavisk* Organisation ikke kan gaa med til en Opgaaen i D. S., men at vi agter at bevare og udbygge vor Sammenslutning paa det Grundlag, hvorpaa den blev stiftet, nemlig det skandinaviske. Man samtidigt har vi ogsaa meddelt, at der absolut ikke er noget i Vejen for et Samarbejde, hvor det er muligt, til Gavn for begge Parter. D. S.s Formaal og vore, gaar, trods det, at vi begge gaar ud paa at samle Landsmændene, saa temmelig i hver sin Retning. Der er Plads og Brug for os begge, og absolut ikke nogen Sandsynlighed for, at vore Interesser skulde komme til at krydse hinanden.

Der er for saa vidt allerede et Samarbejde i Gang, eftersom Undertegnede allerede har faaet et Par Forespørgsler fra Svende hjemme, som af Dansk Samvirke var bleven henvist til os, som dér, hvor man bedst kunde hente Oplysninger om Arbejdsforholdene ude i Evropa. Ligeledes har Züricherafdelingen, som den første af vore Afdelinger indmeldt sig i D. S. Og udelukket er det vel ikke, at denne Indmeldelse bliver efterfulgt af flere Afdelinger. I alt Fald kan Undertegnede ikke se andet, end at det ofte kan være til Afdelingsmedlemmernes Gavn. — Ja til hele C. U. K.s. Thi saa vist, at C. U. K. er og ogsaa vil vedblive med at være den førende skandinaviske Organisation i Evropa udenfor Skandinavien, saa vist er det, at D. S. vil være det for de oversøiske Danske. Før Krigen i alt Fald, var det ikke sjældent, at en Nav herude fik Lyst til at prøve Vingerne yderligere og derfor tog en Afstikker over den store Dam, over til Dollarslandet. At det da er til Fordel for en saadan Nav, naar han allerede i Evropa kan lære lidt nærmere positivt om Forholdene oversøisk, er indtysende. Og det kan han gennem D. S.s Maanedssblad «Danmarksposten», som er baade godt redigeret (ret neutralt, selv om det selvfølgelig er skrevet i en mindre zünftige Tone end «Svenden») og har en behagelig typografisk Udstyrelse. For alle de mange Naver, der godt kan lide at faa det vigtigste at vide hjemmefra, men som savner Tid og Lejlighed

og maaske ogsaa Lyst til at læse Dagbladene, byder «Danmarksposten» ogsaa den Behagelighed, at den i korte Notitser bringer en Oversigt over Maanedens Begivenheder. Og samtidigt med, at D. S. gennem dets Blad byder disse Fordele, virker en C. U. K.-Afdeling indenfor D. S. ogsaa som en Repræsentant for vor Organisation og viser, at de farende Svende er med, naar der er noget godt at hente, noget som kan bidrage til at udvide Horisonten.

Jeg har nu givet en lille Oversigt over D. S., en Oversigt, som senere vil blive fulgt af en over den tilsvarende svenske Organisation. Som allerede meddelt, har vi gjort D. S. opmærksom paa, at vi først og fremmest er *skandinavisk*, og at vore Interesser ikke er helt ens og derfor en Sammenslutning ikke er muligt. Paa den anden Side virker D. S. og C. U. K. hver i sit særegne Milieu og vi sikkert aldrig faa modstridende Interesser, eftersom D. S. aldrig vil faa de Skandinaver i Taie, som vi har, og vi næppe vil komme til at øve Indflydelse, hvor D. S. dominerer. — Til sidst er nok at nævne, at Dansk Samvirke har Kontor i *København, Vester Voldgade 92*; mindste aarlige Medlemskontingent er 5.— Kr.

H. J. Larsen.

Fra Afdeling til Afdeling.

Da vi af «Den far. Svend» Nr. 1 1922 ser, at følgende afdelinger har sendt ud *juleavis*: Aarhus, Kolding, Maribo, Nakskov og Stavanger, men kun een av disse, nemlig Aarhus, har fundet det nødvendigt at tilsende vor afdeling et eksemplar, finder vi at burde tilkendegive vor dybe skuffelse i saa maate.

Hvad udgivelsen af vort eget blad «Nordlys-Naven» angaar, har i al fald vi fulgt den regel, at sende eksemplarer til alle afdelinger og vil vi i fremtiden stadig følge denne regel. Man kan til nød forstaa, at Maribo og Nakskov, hvis juleaviser er hektograferte, havde vanskeligt med at sende til alle afdelinger, men for de to andre afdelinger skulde et eksemplar fra eller til ikke spille nogen væsentlig rolle.

I haab om at denne lille anke vil bevirke, at vi snarest faar at se de respektive juleaviser ogsaa her i Trondhjem, tegner

med skand. hilsen,

Trondhjemsavdl.

I Forbindelse med ovenstaaende vil jeg samtidigt benytte Lejligheden til at meddele, at *Maribo*-afdelingen beder om Meddelelse fra de Afdelinger, som ikke har modtaget dens *juleavis*, der da straks vil blive dem tilstillet.

Red.

Er det muligt??

Til Mariboafdelingens Kasserer er indkommet et Par Forespørgsler, fra Afdelinger i Udlandet om der ikke her fra Afdelingen kunde sendes lidt Læsestof, da vedkommende Afdelinger saa godt som ingen Ting modtager, og i Bladet har læst, at vi er blandt de Afdelinger, som er flittige til at sende Læsestof til den af H. B. anviste Afdeling. Vi vil ikke navngive nogen Afdeling, da det jo er en frivillig Pligt; men vi tillader os at udtale Ønsket om, at disse Linier maa bidrage til at Afdelingerne indhenter det forsømte. Da vi i Reglen er et Par Afdelinger om at tilsende en af vore Broderafdelinger i Udlandet lidt Læsestof,

skuide man tro, at vi med lidt god Vilje kunde overkomme den Opgave. Og hvad skandinaviske Blade er for mangen Nav derude, véd vi jo selv fra den Gang, vi var i Udlandet.

Thv. Christensen.

Det er rigtigt, som Mariboafdelingen bemærker, at det er en frivillig Sag at sende Læsestof til Afdelingerne i Udlandet, men paa den anden Side kan det ikke forundre, at en saa flittig Afdeling som den i Maribo, kan blive ærgerlig, naar den ser, hvor ligegyldige andre — og større! — Afdelinger er. Ja, maatte Mariboafdelingens Anke bidrage til, at alle Afdelinger efterkommer Opfordringen om at sende helt og propt Læsestof til Medlemmerne i Udlandet, efter den Fordelingsmaade, som var angivet i Bladet Nr. 8 og 10 for 1921.

Ingen forlanger, at der skal vises den Interesse, som Mariboafdelingen har udvist, der regelmæssigt har sendt Harburgerafdelingen Læsestof, ja endog sendt nævnte Afdeling M. 1000.— til Abonnement for et Dagblad og et Ugeblad, idet det paa den Maade blev billigere end Portoen for regelmæssig Tilstillelse af den ugentlige «Læsepakke». Men de fleste Afdelinger kan dog sikkert med lidt god Vilje overkomme endnu en Pakke med Læsestof, inden Sommeren holder sit Indtog og dermed svækker Læselysten. Altsaa gør Svendene i Udlandet en Glæde ved at tilsende Afdelingerne i Tyskland, Schweiz og Frankrig lidt god Læsning i Form af Ugeblade, Tidsskrifter etc.!

Red.

Skrankerne falder.

I Tilslutning til den Artikel, som under ovenstaaende Titel stod i sidste Nummer af Bladet, er endnu at bemærke, at de to Lande *Holland og Belgien*, nu er gaaet saa vidt, at de ogsaa overfor saadanne, som agter at arbejde i Landet, har fraveget Kravet om Visum, ihvert Fald behøver Schweizere det ikke mere; om det ogsaa gælder for Skandinaver, har vi endnu ikke kunnet faa oplyst. Saavidt vi ved er disse to Lande de første, som har foretaget dette Skridt, hvilket er om saa mere bemærkelsesværdigt som der i begge Lande hersker ikke saa lidt Arbejdsløshed; i Belgien er saaledes efter de sidste Oplysninger ca. 86,000 Personer arbejdsløse, 11 % af den belgiske Arbejderbefolkning. Gid snart ret mange af de mindre og tildels nevtrale Stater vilde følge dette Eksempel!

Et velykket Naverkarneval.

Som sædvanlig gjorde Københavnerne Lykke med deres Karneval. I «Politiken» finder vi følgende Anneldelse, som rigtig viser, hvor originalt Københavnerne forstaar at feste:

I Valhal.

De berejste Skandinaver er modige Folk. De holder to Dages Karneval, og Heldet belønner Dristigheden. I Lørdags — Karnevalets første Aften — var der saa stuvende fuldt i Valhal, hvortil Arbejderforeningen af 1860's Lokaler var omdannet, at man

til Tider under Dansen havde en Fornemmelse som den, de gamle Vikinger maa have haft, naar de blev klemte mellem Skjolde.

Nede i Stuen sad Thor, Odin og Loke og drak Høfpilsnere, da Mjøden var sluppet op. Og ved Siden af dem sad Navernes tidligere Formand, Dekorator Aagesen, og spiste Flæsk, som har skar i Stykker med sit Slagsværd. Han var Karnevalets bedst gennemførte Figur, lige udgaaet fra Jomshorg, klædt i Dyrehud og med et Vildsvinehoved som Hjelm.

Men der var for øvrigt ogsaa baade Trælle og hærdebrede og højbarmede Skjoldmøer. Og mellem dem blandede sig med den paa Karnevaler tilladte Anakronisme Pjerroler, Pjerretter, Esmeraldaer, Indianere, Odalisker, smaa Piger i Blaas, smaa Piger i Rødt og smaa Piger i næsten slet ingenting. Der var Fest og Humør, Optog og Sang. Og da Klokken slog tolv, og Odin drak Dus med en Negerkomiker, slog Midgaardsormen Krøller paa Halen som en glad Gris. Det var det afgørende Tegn paa Succes'en. Smoking.

Af et Naverbrev fra Rumänien.

Bukarest. . . Vi har i Dagens højtidelige Anledning; det er nemlig en meget stor Helligdag her — dem har vi forresten mange af — tænkt paa at ville fortælle Jer lidt om Livet hernede, hvor vi, begrundet paa et Par Maaneders Ophold med fast Arbejde, har hængt vore Strømper til Tørring og sendt vor Skjorte til Vask.

Efter at vi havde hugget i Sækken i Monfalcone, drog Kammeraten videre ned i Italien med alle dets Seværdigheder; det var lige alt det, at Rygsækken kunde rumme Kortene med Brudstykker af ildsprudende Bjerge og kolorerede Grotter. Naa, Støvlen blev altsaa undersøgt lige ned til Taaspidsen. Med Damper gik Turen derefter over Grækenland, med nogle Dages Ophold dér, og videre til Konstantinopel, hvor Halvmaanen, trods engelsk og fransk Overherredømme, lyser op mod den mørkeblaa Orienthimmel, og hvor Ruslands Fyrstedøtre spiller Balaleika og synger erotiske Viser for et internationalt Publikum.

Jeg selv rejste fra Monfalcone over Alperne ind i Østrig. I Begyndelsen er det saadan en grim Fornemmelse at skulle give et Par Hundrede Kroner for et Glas Øl og en Femøreskage; men det vænner man sig jo hurtig til, og selv med min lave itahenske Vaita var jeg i Stand til at leve som en Greve i Wien. Efter et længere Ophold i Donaubyen med de kønne Piger, gik den over Ungarn hertil Bukarest, hvor jeg igen traf Kammeraten.

Befolkningen her er sammensat af Rumænere, Tyrkere, Jøder, Aibanesere, Serbere, Zigøjnere, Bulgærer, Kroater, Grækere og Naver. De sidste er de ledende Mænd her paa Pladsen; de er nemlig, med Undtagelse af os to, alle Stormestre. Til Gengæld er vi de eneste, der arbejder med Sten, alle de andre er Tømrere, Snedkere, Malere etc.

Rumänien blev som bekendt temmelig ødelagt paa sine Steder under Krigen. Bukarest overgav sig temmelig hurtigt, saa her ses ikke mange af Krigens Spor. Dog fortalte en Landsmand forleden, at han en Dag under Krigen saa, hvorledes en tysk Flyver med Maskingeværer fløj ned over Markedspladsen og paa langs strøg 260 Torvekoner. Det var dog en Post!

Hvad Arbejdet angaar, er her nok af det, men ikke videre godt betalt, og dertil kommer, at den

rumænske Lei staar daarligt, saa skal vi til at veksle vore Skilderier i mere gangbar Mynt, kan vi ikke lignes ved Krøsuser. Vi arbejder ellers paa Opførelsen af et stort nyt Universitet, og har til vor behagelige Opvartning den nydeligste, sorte, lille Zigøjnerpige, som med Aag paa Nakken og med Smil paa Læben bringer os Mørtel.

Haabende, at det gaar godt i Zürich, sender vi Jer alle en kraftig navisk Hilsen.....

Hvad Naver kan finde paa!

Inden for Afdelingernes Rammer har jo ofte floreret de mærkeligste smaa Sammenslutninger; hvilken gammel Schweizernav erindrer saaledes ikke den berømte Sildeforening indenfor Bernerafdelingen, om hvilken der endnu gaar sære Frasagn. Engang imellem dukker de saakaldte Propforeninger op indenfor enkelte Afdelinger, men det er dog første Gang, at H. B. ved Gennemgang af Lokalløve, som er indsendt til Godkendelse, støder paa Love for Propkassen som en Del af Afdelingens Lokalløve. Det skete imidlertid forleden, da Odenseafdelingens Lokalløve skulde gennemgaas. Da det vel ikke er udelukket, at en Del Naver vil have Interesse at se, hvordan en saadan Propkasse virker, hidsætter jeg her Lovene for en saadan:

Love for «Propkassen».

§ 1. Som Medlem optages ethvert Medlem af Skandinavisk Forening C. U. K.

§ 2. Ved Indmeldelsen modtages en Prop, som koster 25 Øre.

§ 3. Proppen skal forevises, naar et Medlem forlanger del. Hvis et Medlem har glemt sin Prop, betales en Bøde paa 10 Øre, dog kan et Medlem kun idømmes 30 Øre i Bøde i Løbet af et Døgn. Bortkommer en Prop, maa der anskaffes en ny førstkommande Mødeaften, som atter betales med 25 Øre.

§ 4. Fra Kl. 12 Nat til 6 Morgen kan der ikke proppes. Proppen maa ikke opbevares i Portemonnøen eller indkapsles i Ringe, Papir eller lignende; ligeledes maa Proppen ikke fastbindes eller paa nogen Maade beskadiges; sker dette, maa den straks erstattes med en ny, som koster 1 Kr.

§ 5. Et Medlem maa kun eje een Prop. Bliver det konstateret, at et Medlem er i Besiddelse af to eller flere Propper, betales en Bøde paa 2.— Kr. (i dette Tilfælde medregnes ikke Kassereren).

§ 6. Bestyrelsen i Sk. C. U. K. Odense er tillige Propkassens Bestyrelse. Propkassens Midler maa kun anvendes, efter at det er vedtaget af et Flertal af «Kassens» Medlemmer, dog skal mindst een Gang aarligt afholdes en obligatorisk større Sammenkomst, hvortil de indkomne Midler anvendes.

Derhjemme fra.

Arbejdsforholdene.

I Sverige er Arbejdsløsheden stadig stor, efter de sidste Oplysninger er der 156,000 Mennesker uden Arbejde. I Forhold til Folkemængden og til at Sverige har en langt større Industri end Danmark, er Arbejdsløsheden altsaa forholdvis mindre i Sverige end i Danmark, hvor Arbejdsløsheden dog er gaaet ned med ca. 15,000 til ca. 90,000. Men samtidigt vedvarer

Lockouten, som altsaa nu har varet en 2 Maaneder; ikke siden den store Lockout i 1899, har der været en saa omfattende og langvarig Arbejdskamp i Danmark; at Stillingen da er kritisk i mange Arbejderhjem, er ikke til at undres over. Foruden de 90,000 Arbejdsløse er 100,000 ramt af Lockouten, medens kun ca. 130,000 endnu staar i Arbejde. Efter alle Solemærker at dømme, er der imidlertid nu Forlig paa Trapperne; omkring Midten af April, vil sandsynligvis Kampen være forbi. Vi vil senere komme tilbage til Resultatet.

Den praktiske Skandinavisme marcherer.

Krigen blev som bekendt Anledning til et nærmere Samarbejde mellem Norge, Sverige og Danmark paa mange forskellige Omraader. Den Gang var Samarbejdet nærmest dikteret af *Nødvendigheden* af at understøtte hinanden under de saa vanskelige Krigsforhold. Men efter Krigens Afslutning er Samarbejdet bleven fortsat, og de to øvrige nordiske Lande, Finland og Island, er tildels kommet med deri. Ganske vist er den af Krigen dikterede overenskomstmæssige Udveksling af Varer ophørt, af den gode Grund, at der nu er Varer nok at faa. Men til Gengæld er der paa mange andre Omraader kommet et Samarbejde i Gang, noget som i høj Grad støttes af Foreningen «Norden», der har Afdelinger i alle skandinaviske Lande.

Paa et for nylig afholdt Delegeretmøde af Foreningen «Norden», som fandt Sted i København og hvor der var Repræsentanter til Stede fra Nabolandene, besluttedes det at afholde saavel Sommerkursus for Studenter som for Erhvervene fra Broderlandene. Endvidere er der nedsat et Skolenævn til at behandle Sager angaaende Samarbejdet paa Skolens Omraade. En fælles nordisk Sangbog er under Udarbejdelse, ligeledes en sammenlignende Fremstilling af de tre Landes Stats- og Kommunalforvaltning. Størst Interesse havde dog Forhandlingerne om *Ligestilling med Hensyn til Sociallovgivning*. Af Forhandlingerne fremgik, at der allerede paa saa betydningsfulde Omraader som *Fattigforsorg* og *Ulykkesforsikring* er afsiattet Overenskomst mellem de nordiske Lande om Ligestilling for Statsborgere fra et andet nordisk Land, og der var almindelig Enighed om at gaa videre i denne Henseende. Specielt blev der vedtaget at arbejde for Gensidighed og Ligestilling med Hensyn til *Sygeforsorg*, *Aldersdoms* og *Invaliditetshjælp* og *Børneforsorg*.

Ogsaa de færende Svendes Organisation hilser disse Bestræbelser med Glæde. Først og fremmest fordi vi er en skandinavisk Organisation, men ogsaa fordi vi i disse Bestræbelser ser et Skridt fremad for *Menneskeheden*. Thi naar Nordmænd, Svenskere og Danskere, som for knap 200 Aar siden gladelig slog Skallen ind paa hinanden, nu kan enes om ovennævnte Opgaver, er det vel dog ikke udelukket, at det kan gaa Folk, som nu staar fjendtligt over hinanden, paa samme Maade — selv om det maaske ikke gaar saa let, som i Norden, hvor der ikke er stor Forskel paa Kultur og Sprog.

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb:
Fr. Zürich 238.25, Det Reiersenske Fond, København 205.12. Kr.: Kristiania 52.—.

I det følgende Nummer af Bladet, vil der blive kvitteret for de til K. U. indsendte Beløb.

Svende, som snart agler sig paa Rejsen, bedes opbevare omstaaende Adressefortegnelse, som ikke foreløbigt gentages.

Som meddelt i sidste Nummer af Bladet, har jeg udsendt danske Blikkenslager-Fagblade til de udenlandske Afdelinger, som jeg véd har danske Blikkenslagere som Medlemmer, Maaske findes der saadanne i flere Afdelinger, end jeg véd. af. Disse bedes da meddele mig det, og nævnte Fagblad skal blive dem tilsendt.

Til alle nordiske Afdelinger er udsendt Cirkulære om at sørge for, at der nu kommer en Artikel i Bladene derhjemme om vor Bogindsamling, som har lidt en Del under Lockouten, der lagde Beslag paa saa godt som al Interesse hjemme. Forøvrigt har vort Opraab staaet i flere Blade, og med ret gode Resultater. Saa højt som fra Trondhjem har jeg faaet Bløddudklip om vor Bogindsamling. Saa snart en Afdeling mener, at dens Indsamling af Bøger er afsluttet bedes den indsende en nøjagtig Fortegnelse over de indsamlede Bøger, altsaa med Angivelse af *Forfatter* og *Bogens Titel*.

Til alle Afdelinger er ogsaa udsendt Restanceliste. Som bekendt skal *alle* Afdelinger indsende Regnskab, og henleder jeg hermed alle Kassereres Opmærksomhed derpaa. Ligeledes indsendes den eventuelle overskydende Kassebeholdning. At alle Medlemmernes Bøger bringes i Orden ved Kvartalsskiftet er en Selvfølge. De Afdelinger, som paa Regnskabet kommer til at staa med store Restancer, vil faa Opfordring om at indføre Kortsystemet. Vi maa nu endelig faa ryddet op med den Tro, at i C. U. K. kan man betale. *naar* man vil, uden at belænke, at det derved bliver umuliggjort at faa en regelret Forretningsgang indenfor vor Organisation. Heldigvis er der enkelte Afdelinger, der allerede foregaar med et godt Eksempel. Jeg henviser saaledes til, hvad Afdelingerne i Hamburg og Kiel skriver derom i dette Blad.

Foreningsmeddelelser.

Dresden. Paa Generalforsamlingen her den 10-1-22 valgtes til Formand Carl Th. Matthiessen, Badmester, Kbhvn.; Kasserer Em. Bjerregaard, Tapetserer, Kbhvn. begge genvalgt. Som Sekretær valgtes Under tegnede.

Med skand. Hilsen.

Gertrud Hoffmann.

Kristiania. Paa Generalforsamlingen her i Kristiania den 6-1-22, valgtes som Formand P. Bjerre, som Sekretær Under tegnede.

Med Naverhilsen.

H. Norén.

København. Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at vort Sommerlokale er i Café «Kildevæld», Strandvej 49 A, og at den første Huleaften dér, er den 20. Maj, og fremdeles den 1. og 3. Lørdag i hver Maaned.

Maribo. Paa Generalforsamlingen den 10-2-22 blev Farver M. Jørgensen genvalgt til Formand; Gartner Thv. Christensen til Kasserer, samt under tegnede Mejerist fra Haderslev til Sekretær.

Med Naverhilsen.

Dines Schmidt.

München. Paa Generalforsamlingen den 13-1-22 genvalgtes den gamle Bestyrelse: Formand L. Sørensens; Kasserer C. Bjørklund, og til Sekretær Under tegnede.

Med Naverhilsen.

Franz Schinharl.

Nykøbing F. Paa Januargeneralforsamlingen her genvalgtes den gamle Bestyrelse: Formand Tømrer I. K. Olsen, Kasserer Former Alfred Pedersen, og Under tegnede til Sekretær.

Med Naverhilsen.

Ch. Christensen.

Odense. Paa Januar-Generalforsamlingen genvalgtes som Kasserer Maskinist Carl Schmidt, som Næstformand Maler Harald Andersen.

Med Naverhilsen.

Åxel Nielsen.

Randers. Paa Generalforsamlingen her den 14-1-22 valgtes som Formand Skræder Nielsen; som Kasserer og Formand genvalgtes henholdsvis H. Thorup, Tekstilarbejder, samt undertegnede Montør.

Med Naverhilsen.

Vilh. Drægerl.

Zürich. Paa Januargeneralforsamlingen her genvalgtes den gamle Bestyrelse: Formand H. J. Larsen, Murer, Kbhvn.; Kasserer C. Gjerdning, Tapetserer, Nykøbing F., Sekretær undertegnede Farver, Silkeborg.

Paa samme Generalforsamling besluttedes det at indmelde sig i «Dansk Samvirke», at forhøje det aarlige Bidrag til Spetzlerfonden fra 25.— til 35.— Fr., samt at afregne alle modtagne Hyttmærker fra Trondhjem.

Vor Beslutning at indmelde os i «Dansk Samvirke», er dikteret af vort Ønske at gøre C. U. K. og dens Arbejde og Formaål saa bekendt i saa vide Kredse som muligt. Ligeledes kan nævnte Sammenslutnings Medlemsblad være os til Nytte. Senere er det Meningen et indmelde sig i den tilsvarende svenske Sammenslutning. Vor Forhøjelse af vort aarlige Bidrag til Spetzlerfonden er vel ikke stort; men viser i alt Fald vor Vilje til at *gaa fremad nu*, hvor saa mange andre tror, at Jorden gaar under, og at man derfor kan fem lade være lige med Interesse for vor Sag. Angaaende Trondhjemshytten vil vi rette en kraftig Opfordring til vore Broderafdelinger, om efter Evne at støtte denne ved Salg af Hyttmærker. For et Par Bajere faar man saadant et — og har da støttet en *god* Sag.

Tilbage bliver kort at berøre den nuværende Stilling her: Desværre er den af os saa længe ventede Tilgang hjemmefra udeblevet, af Årsager, som jo er alle bekendt; men endnu er den gamle, faste Stok her, som holdt Skandsen under de vanskelige Krigsaar, og saa godt som alle, der overhovedet kan tænkes at have Interesse for skandinavisk Forening, har vi vundet, og af dem er der allerede flere, som kan betegnes som *Naver*: interesserede Medlemmer, med Hjerlet paa det rette Sted. Som bekendt lider Svejts under stor Arbejdsløshed, endnu større end den derhjemme. Med saa større Glæde og Tilfredshed har vi set, at det er lykkedes, især ved Hjælp af den Støtte, den danske Gesandt i Bern har ydet, at faa den danske Stat til at bevilge Understøttelse for de arbejdsløse danske Staatsborgere i Svejts. Naar Gesanden — og Staten — har vist os Interesse, er Grunden selvfølgelig den, at der staar en *Forening* — en *Centralisation* — bag vort Arbejde for at faa Understøttelse indført for arbejdsløse Danske. Lad

denne Sags lykkelige Gennemførelse, være Naverne her — og ogsaa andre Steder — et Varsko om, at kun ved *Sammenslutning* og *Sammenhold* opnaar man noget. Hernede er heldigvis de «vilde» Naver til at tælle. Man maa ogsaa være slaaet med Blindhed, dersom man ikke under de nuværende Forhold kan se, at har nogensinde *Sammenslutning* og *Sammenhold* af Naverne været paa sin Plads, da er det *nu*.

I det forløbne Aar har vi haft flere vellykkede Sammenkomster og Fester. Med Tilfredshed konstaterer vi, at «Kanonsmeden» Vers om Mortensgaasen ikke passer for os, thi vi havde et rigtig vellykket *Gaasegilde* Mortensaften — og selv om det ogsaa var serbiske, rumænske eller andre «eksotiske» Gæs, smagte de dog rigtig godt. Ogsaa vor Juleaften var vellykket; ligeledes har vi haft en gemyllig Fastelavnsfest.

Forinden vi slutter Omtalen af det forløbne Aar maa vi ogsaa konstatere, at Samarbejdet mellem den herværende danske Konsul (som endda er Svejtsen) og Foreningen har formet sig paa bedste Maade. Vi har traadt bestemt op imod alle Lyster og Planer til at «slaa Konsulen», noget som jo før Krigen ikke var ualmindelig og derfor strakte sig ud over Tilfælde, hvor det slet ikke var nødvendigt. Derved er vi bleven sat i Stand til at lægge et godt Ord ind for dem, som *virkelig* havde Hjælp nødig, og den Fremgangsmaade agter vi ogsaa at bruge i Fremtiden. En virkelig *Nav* klarer sig, saa vidt muligt, selv paa Rejsen. Vi vil anbefale alle Afdelinger at følge vort Eksempel, derved *nylles* dem, som virkelig har Hjælp nødig.

Inden vi slutter dette Epistel, vil vi ogsaa advare alle Naver, eller saadanne som vil være det, at rejse ud paa Lykke og Fromme maaske endda uden en Klink i Lommen. Under de nuværende Forhold har den Slags «Eventyr» ikke den mindste Værdi. Det er ikke som i gamle Dage, hvor man dog kunde klare sig igennem. Men saasnart der er blot den mindste Smule Bedring i Forholdene, skal vi nok lade høre fra os; thi er der nogen, der længes efter friske Naver hjemmefra, da er det os! Paa Foreningens Vegne:

Med kraftig Naverhilsen!

Fr. W. Schroder.

Personalia.

Onsdag den 19. April fejrer den kendte Nav *Em. Bjerregaard* i Dresden SølVBryllup. For et Par Aar siden havde Bjerregaard uafbrudt været 25 Aar Medlem af vor Dresdenerafdeling „Vaulundur“. Alene deraf fremgaar jo med al Tydelighed, at B. er et af vore ældste Medlemmer. Men alle der kender B. og det er ikke faa Naver — ved jo ogsaa, at vi i B. har et af vore bedste og energiske Medlemmer. Vi er derfor sikker paa, at ikke alene Dresdenernaverne vil lykønske deres ivrige Kasserer, men at der ogsaa fra nær og fjern vil komme mangan en Hilsen til Bjerregaard og hans Kone, som troelig har delt Glæde og Sorg i de 25 Aar, og som har forstaaet at opdrage et Par Dreng, som er bleven til gode, fuldblods Naver. Ogsaa

fra „Den far. Svend“s Redaktion lykønskes SølVBryllupsparet paa det bedste.

Bjerregaards Adresse er *Joh. Georgen Allee 3, Dresden*.

Taksigelse.

Münchenerafdelingen säger en hjärtlig tack för de böker och tidningar som det blef sändt oss till julen ifrån *Randers-* och *Stockholmsafdelningar*. Kielerafdelingen takker Afdelingerne i *Aarhus, Slavanger* og *Trondhjem* paa det bedste for tilsendt Læsestof; det samme gælder Hamborgafdl. over for Kristianiaafdelingen. Og i den Forbindelse udtaler C. U. Ks. Hovedbestyrelse en Tak til *Carl Allers Forlag* og «*Hjemmet*» for det Læsestof, der gennem vor Afdeling i Aarhus er tilstillet vor Uddeling af lidt Julelæsning til de skandinaviske Foreninger i Udlandet. Skandinavisk Forening Zürich takker Afdelingerne i *Bergen* og *Stockholm*, samt *Hugo Andersson*, Hofors, for det tilsendte Læsestof. Desuden takker St. Gallen og en hel Mængde andre Afdelinger for tilsendte *Juleaviser*.

Kongressbillederne.

Idet jeg herved takker Naverne for den velvillige Modtagelse og Omtale, mit Kongressbillede har faaet, beder jeg de Afdelinger, som endnu ikke har afregnet, om at sende mig Beløbet snarest, saa jeg kan faa mine Udgifter dækkede. Da jeg jo ikke har stor Interesse af de tyske Mark for Øjeblikket, beder jeg Kassererne for tyske Afdelinger, om godhedsfuldt for Beløbet at sende mig tysk Literatur, f. Eks. Ullstein-Bøger, eller ogsaa brugte Frimærker.

Med Naverhilsen.

Bade, Aarhus, Nørrebrogade 28.

Medlemsbog Nr. 8399 A

Marie Dybdal

Hustru, f. i Hamborg den 26-11-70, indmeldt i Hamborg den 5-1-18, er afgaaet ved Døden i Nov. 1921.

Aeret hendes Minde!

Hamborgerafdelingen.

Erindringsliste.

Massør *Chr. Lange*, f. d. 7-4-85 i København opfordres til hurtigst muligt at ordne sit Mellemværende med de forskellige Mennesker i Düsseldorf, som han har bedraget. Samtidigt advares alle Naver mod at laane Lange Pengebeløb, da der ikke er nogen Udsigt til at faa dem igen.

Düsseldorferafdelingen.

Foruden de tyske og franske Afdelinger, bedes ogsaa Afdelingerne i *Norge* meddele om 1. Arbejdsforholdene dér. 2. Om det lægges svenske og danske Arbejdere Hindringer i Vejen for at tage Arbejde.

Ekskluderet.

Medlem 5077 A, **A. Löwenheim**, Maler, født i Lund. — Paa Grund af ukollegial Opførsel. *Kristianiaafdelingen.*

Medlem Nr. 7498, **Peder Skovsgaard**, Maskinarbejder, f. i. København den 26-10-82. — Paa Grund af Bedrageri overfor Foreningen. *Københavnerafdelingen.*

C. U. K.s Adresser.

Hovedkasserer og Forretningsfører: H. J. Larsen, Postfach Zürich.

Hovedbestyrelsen: Formand: Ch. Møller, Oberdorfstrasse 4³, Zürich 1.

Kontroludvalget: P. Sørensen, Markstr. 1a¹, Hamborg 6.

Speltzerfonden: L. J. Laursen, Steinhausweg 4, Zürich 6.

Naar ikke andet staar anført, udbetales Understøttelsen i Hulen, hvor Udbetalingen altid finder Sted Mødeaftenen, som — dersom ingen anden Dag er angivet — er Lørdag. Endvidere gøres Medl. opmærksom paa, at Kassererne ikke ere tvungne til at udbetale Understøttelse paa Søn- og Helligdage.

Foreninger i Svejts.

Bern: Restaurant «Schlüssel», 1. Stock, Metzgergasse. Udb.: Thv. Jespersen, Schreinerweg 15³, 7—7½.

Kreuzlingen: Udb.: P. Jørgensen, Villa «Cimbria».

St. Gallen: Udb.: V. Riisfeldt, Stüchelbergstrasse 3, Lachen, hvortil ogsaa al Korrespondance sendes.

Zürich: Rest. «Rothaus», Marktgasse, Zürich 1. Udb.: fra 12½ — 1 Middag.

Tyskland.

Berlin: H. Johnsen, Fuldastr. Nr. 14—15. Udb.: Otto Claussen, Naunynstr. 52, Seifl², Berlin S. O.

Dresden: Gasthof Braunschweigerhof, Freiburgerplatz 11, Møde hver Onsdag. Udb.: Em. Bjerregaard Johann Georgen-Allee 3⁴ fra 7½—8.

Düsseldorf: «Zur Winen», Ecke Kirchfeldstr.-Morsestrasse, Møde hveranden Lørdag. Udbetaling: Lorenz Møller, Pempelforterstr. 4, træffes i Reglen hele Dagen, ellers fra 12—3 Middag.

Hamburg: Annenstraße 29, St. Pauli. Udb.: Peter Olsen, Schröderstr. 28¹, fra 7—8.

Harburg: Restaurant Dringelburg, 1ste Wilstorferstr. Udb.: H. Hansen, Bremerstr. 83³, fra 6½—7½.

Kiel: Fritzes Hotel, Kl. Kuhberg, Møde 2. og sidste Lørdag i Maaneden. Udb.: Gustav Frederiksen, Mühlisstr. 72¹, 5—6. Formand K. M. Pedersen, Prüne 33³ th., fra 4—5.

München: Restaurant «Gerlinger», Göthestraße 35. Udb.: C. Björklund, Kapuzinerstr. 45³, fra 6—7.

Neumünster: Rest. Oskar Sørensen, Bahnhofstr. 3. Udb.: A. Sørensen, Mühlhof 4², fra 6—7.

Frankrig.

Paris: Café-Bar «Trianon», 13 bis, rue des Mathurins, Paris 9. Samkvemslokale: Rest. Metz, Rue Faubourg, St. Antoine, 179. Udb.: Hj. Birch, 50, rue Boulets, Paris XI., 8—9.

Skandinavien.

Aalborg: Hotel National, St. Vestergade. Udb.: N. C. Kjeldgaard, Hasserisgade 6¹, fra 6—7.

Aarhus: Søndergades Café, Søndergade 32. Møde hver Lørdag Aften. Udb.: Chr. Bielefeldt, Studsgade 45⁴, fra 6—7.

Bergen: Møde hver Fredag Kl. 8, Damgaardsveien 76. Udb.: Nils Jacobsen, Folkehotellet, Værelse 221, fra 7—8.

Fredericia: Rest. Steffensen, Torvet. Udb.: Chr. Iversen, Egeskovvej, fra 12—1 Middag.

Hjørring: Café «Christiansgave», Skolegade. Mødeaften 1. og 3. Lørdag i hver Maaned.

Udb.: Chr. Kornum Christensen, Fredensgade 1. Horsens: Munchs Hotel, Smedegade. Udb.: Sophus Nielsen, Katsund 9², fra 6—7.

Holbæk: Kjeldsens Hotel, Labek, den første og tredje Torsdag i hver Maaned, K. 8. Udb.: Max Nielsen, Chr. Hansenvej 21, fra 5—6.

Kolding: Jernbanehotellet, Øster Klostergade. Møde hver 1. og 3. Lørdag i Maaneden. Udb.: Harald Hansen, Losbygade 16¹, fra 5—6½.

Kristiania: Arbejderforeningen, Vilsgade 1. Udb.: fra 7—8.

København: Vinterlokale: Nørre Voldgade 90. Samkvemslokale: Antiautomaten, St. Hans Torv 3. Udb.: V. E. Gottschalck, Guldbergsgade 115³, fra 5—6. Postkonto Nr. 1778. Ingen Udbetaling i Hulen.

Maribo: Møde hver 2 og 4 Lørdag i Lysemosehuset i Skoven. Udb.: Thv. Christensen, Cementfabriken, fra 4—5½.

Nakskov: Rest. «Landro», Søndergade 33. Møde hver 1. og 3. Lørdag i Maaneden. Udb.: Th. Nielsen, Rødbyvej 75.

Nykøbing F.: Hotel «Slotsgaarden». Møde hver Fredag Kl. 8. Udb.: Alfred Pedersen, Søndergade 11, fra 12—1 og 6—7.

Odense: «Villa-Cafeen», Vester Stationsvej 1, hvor Møde holdes hver Fredag Kl. 8½. Udb.: Karl Schmidt, Langelinie 108, fra 5—6. Tlf. 2576. Ingen Udbetaling i Hulen.

Randers: Hotel «Phönix», Vestergade. Udb.: H. Thorup, Museumsplads 1, fra 6—7.

Stavanger: Strandgaten 14², aabent: Fredag (Mødeaften) fra 8—12, Lørdag 4—11, Søndag 2—11 og de andre Dage fra 8—11. Udb.: E. B. Aström, Ladegaardsveien 15, från 6—7.

Stockholm: Malmskilnadsgatan 3a (Cafeet). Møde varje fredag. Udb.: Nils Persson, Bellmansgatan 5³, från 6—7.

Södertelje: «Sans-souci», Møde varje fredag kl. 7em. Udb.: Gunnar Molin, Ranghildsgatan 27 b, från 6—7em.

Trondhjem: Café «Anglaise», Nordre gate 4, Møde hver anden Mandag Kl. 8.

Udb.: Th. Olsen, Bergsliegt. 9, fra 6—6½. Vejle: Offersens Hotel, Søndergade. Møde 2. og 4. Fredag hver Maaned. Udb.: V. Bruun, Vin- og Cigarhandel, Vedelsgade 81, hele Dagen.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

UDGIVET AF DE CENTRALISEREDE SKANDINAVISKE FORENINGER

Den farende Svend

ORGAN FOR SKANDINAVER I UDLANDET

Nr 4

April 1922

XXI. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Nej, se solen!

Utropet kom lika hänfört som spontant, då en klar ljustråle bröt sig igenom det gråa molnhöljet vilket i månader långt hade brett sig över nejden.

Han drog av sig blus och blåbyxor plockade ihop sina verktyg och så gick han ock vi sågo honom aldrig mera. Vi trodde att han blivit tokig.

Men det var länge sen. Och sedan dess har många kunnit bliva tokiga i solen. D. v. s. förälskade. Såsom jag blivit. Ja, missförstå ej, det är solen vi älska.

Och solen kommer nu som förr om våren med ökad värme och styrka för varje dag och väcker liv och lust och tändar brand i sinnen. Kanhända vemod hos någon och längtan för all del, men glädje inom de flesta och ett för alla gemensamt, hoppet.

Syntes en lång sträng vinter vara så svår och fick Du måhända svälta och frysa, tänk så lätt det glömmes då solen en varm vårdag tittar fram mellan molnen. Har Du en rygg-säck inkastad i en skrub, en som varit med på valzen eller ett par valzekänger, kanhända också en stålskodd stock, nog letar Du fram de gamla följeslagarna för att se om Du än en gång kan taga dem med på gläntig vandrörsträt. Är Du i Schweiz, ja, då är saken klar, Du ger Dig i väg bara. Men är man högt uppe i Norden kan det väl tåla att tänka på först innan man vågar pröva Aprilens nyckfulla temperament.

Men den som rätt lärt sig skilja på grottekvarnars kvalmiga tvång och vandrarlivets friska frihet, han kan ej länge motstå vårens sol. Han måste ut för att få se och känna den.

Då blir han vänligt stämd och harmen över lumpen lott försvinner, han ser ej längre herrarna i bil som far förbi på vägen, ty vägen den är hans och solen kunna herrarne ej stjåla. Han stämmer upp en sång till vårens lov och hälsar glad en mild natur. Men folk som ej förstå det, tro som vi en gång trodde, att han är galen.

Och gamla gubbar få väl tro det och gamla gummor med.

Vi som få pröva skuggans ohyggligaste köld på verkstad och fabrik och som kanske av en tillfällighet fått smaka vårsols glöd och känna friska vindars fläkt, vi veta att just de som aldrig vågat sig fram ur skuggan, äro sådana vi vilja kalla mindre kloka.

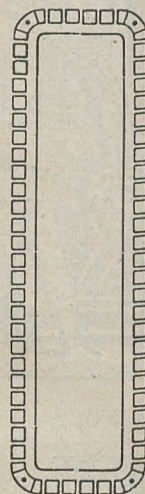
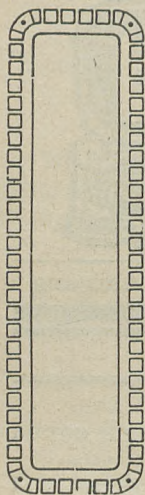
Och vi, det friska vandrarlivets anhängare och begångare, hälsa nu vårens sol välkommen åter, bryn vårt skiun, stärk vår håg och låt oss få hoppas att den köld som fjättrar människors sinnen även den får tina och giv oss ej blott naturens, men ock en mänsklighetens vår som vi så väl behöva.

Så kunna vi bliva många på den glada stråten och många vilja vi bliva. *Gu. Si. Ni.*

Vaar —

Vaar — hvilket vidunderligt smukt Ord, et af de smukkeste i de skandinaviske Sprog. Og dobbelt sødt klinger det efter en lang og mørk Vinter, som den, vi nu har overstaaet. Det syntes som Kulde, Regn og Slud aldrig skulde faa Ende denne Gang; men den underfulde Maaned Maj kom med den saa længelsesfuldt ventede Vaar i sit Skød. — Og nu staar Solen højt paa Himlen. Hjemme springer Bøgen ud, medens Skoven alt er grøn i Sydtyskland og Frankrig, og Schweiz' Dale er en eneste blomstrende Frugthave. Og under Indtrykket af den vaagnende Natur, og i Skinnet af den varme Majsol, glemmer Menneskerne alt det onde, Vinteren bragte og ser igen forhaabeningsfuldt paa Livet.

Ja, G. S. N. har ret: Vaaren gør mangt et astadigt Menneskebarn tokigt. Ikke mindst Naverne. Trods alt, som stiller sig hindrende i Vejen for Udrejse, løfter mangan ung Svend deroppe i Norden Vingerne. Længe nok var de stængede. Men nu har han saa ofte læst i Bladene, at der er Arbejde nok i Tyskland, at han maa og skal prøve, om det dog ikke kan lykkes at faa et Nap nede i det store Industriland, som efter „Revolutionen“ har dobbelt Interesse.

Og fra Sverige og Danmark, strømmer Forespørgslerne ind til de færende Svendes Organisation, om det nu ogsaa passer, at det er saa svært at faa Opholdstilladelse dernede. Ja, selv fra Norge, hvor Rejselysten mere har oversøisk Retning, kommer der Forespørgsler fra unge Svende, som vil ud.

Og siden 1914 er det da første Gang, Vaaren bringer Rygsækkene og Stavene frem i større Antal. Men endnu er der langt igen før vi med rette kan synge:

„Svende, Vaarsolen vinker nu atter,
snør din Randsel, tag Staven i Haand,
gaa paa Valsen med Spøg og med Latter,
gaa paa Valsen og højne din Aand:
Randslen paa Ryggen, Staven til Støtte,
valser vi ud, søger Lykken.“

Ak, nej. Saa vidt er det endnu ikke kommet. Randslen snøres vel som i gamle Dage; men Staven? Den tages ikke med for at være en Støtte ned over de mellemeuropæiske Landeveje. Den kan bruges til Udflugter om Søndagen — ja, og saa tages den ogsaa med fordi, den nu engang hører med til en Svends Udrustning. Men lige meget, om Tiden endnu ikke er inde til det Valseliv, som — drevet til Maade og med en lille Smule Forstand — hører til enhver Berejsts kæreste Erindringer: Skrankerne begynder at falde mellem Grændserne, og med den Beskedenhed, som Tiden har bibragt Naverne, glædes vi over hvert nok saa lille Fremskridt indenfor det fri, internationale Samkvems Omraade.

Og vi herude glæder os til at hilse paa alle de ny Naver, og alle de Berejste hjemme, ser med Stolthed paa, at „endnu rinder Vikingblodet“, og giver de flyvefærdige gode Raad med paa Vejen. Og kan vi ikke, som de Unge, give Pokker i det hele og sige Farvel til den daglige Trædemølle, da kan vi i alt Fald staa Vagt om de færendes Svendes Organisation, være med til at holde den oppe, til Nytte for alle de Tusinder af Unge fra Norden, som i

de kommende Aar vil sværme ud over Evropa. Og vi vil ogsaa gøre det for *vor egen* Skyld: for at have et Sted, hvor gamle Minder kan opfriskes og hvor Kontakten med de glade Dage derude kan bevares. — Og skal vi saa ryste Flegmaen af os og den første Huleaften synge vor herlige Naversange; der er vist mange af de gamle Naver derhjemme, som ikke i lang Tid har haft vor Sangbog i Haanden. Efter lang og trang Vinter gør det godt at synge sig fri, især naar med Naturen ogsaa Rejselivet vaagner op til nyt Liv.

Vaaren er kommen!

Schweizernaven.

Fra den gode gamle Tid.

Af Lorenz Møller, Düsseldorf.

Med Glæde ser vi gamle Naver her i Düsseldorf, at der igen kommer unge Svende tilrejsende hjemmefra. Hulen begynder da ogsaa at antage sit vante Udseende en Lørdag Aften, saadan som den var før Krigen. Men hvad der endnu er en saga blott, er *Valselivet*. Og det varer vist længe før det kommer i Gang. I Mangel af Virkeligheden: Valselivet, som vi «Gamle» har oplevet og kendt det, vil jeg derfor kradse et Par Smaaerindringer ned fra den Gang, jeg gik paa Valsen, ung og maaske lidt naiv, saadan som de fleste unge Mennesker er, men ogsaa fuld af en ubøjelig Livslyst, som hjalp over mangen en Skuffelse og Tørn....

Efter i Vinteren 1888 at have arbejdet i det franske Schweiz, i en lille By ved Genfersøen, tog jeg tidlig paa Foraaret til Genf, hvor jeg fik Arbejde hos en fransk Mester, nogle Stationer inde i Frankrig, paa Vejen til Lyon. Hos denne Mester, havde jeg det saa udmærket, baade hvad Behandling, Betaling og Spising angik, at jeg, da Arbejdet var sluppet op, havde saa mange Penge sparet sammen, at jeg besluttede at tage til Lyon, der jo er en smuk By. Det var ogsaa min Mening at tage Arbejde dér,

Flyttfågeln.

Nu är det vår!
Jag börjar längta
att komma från den plats jag är.
Hur många år,
jag än skall längta?
Jag alltid längtar, vär jag är.
Det är för mig en sällsam gåta,
hur löjligt än det tycks er låta.
Men sanningen är ändå den
jag längtar, längtar än.

Jag rest omkring
i vida världen
men aldrig blir jag nöjd ändå.
Och mången ting
jag sett på färden
men det är mer att se ändå.
Och var jag kommer tycks jag finna,
en blomstrande och fager kvinna.
Men, förn jag fångad blir av den,
jag börjar längta omigen.

Så har jag rest
till land till städer,
de hundra mil mot syd' mot norr.
I öst och väst,
i alla väder
och blivit genomvåt och torr.
Och stundom fick man läska strupen
men mången gång man saknat supen
och därför är det nu min vän,
jag börjar längta omigen.

Jag längtar till
en skyfri himmel,
dit, gräset spirar mjukt och grönt.
Därför jag vill
från detta vimmel,
till annan plats, till nytt och skönt.
Där lärkan drillar i det höga,
där tjusar solens sken mitt öga.
Ja dit jag längtar nu min vän.
Jag längtar, längtar, längtar än.

Lik fågeln'som
i buren sitter,
likt den, jag längtar att bli fri.
Då våren kom
med fågelkvitter,
med fred och ro det var förbi
Att komma bort från storstadsluft
till fågelsång och blomsterduft.
Av längtan tiden blir mig lång,
dock kort min längtans klagosång.

Nu packar jag
mitt pick och pack,
ej glömmar jag min flaska.
Och nästa dag
farväl och tack;
begrinner jag att traska.
Min väg går över berg och dal
igenom skogens pelarsal.
Till sådan tur min längtan står
så längtar jag varenda vår.

O. Rosenquist, Stavanger.

dersom det var muligt at opdrive saadant. Skulde dette giippe, havde jeg i alt Fald et Par Frances sparet sammen.

Jeg fyldte altsaa min Rejsetaske (den Gang var der ikke noget, der hed Rygsæk) med et godt Stykke Schweizerost og et stort Stykke dejligt, hvidt fransk Brød; gemte mine Skillinger i «Katten» paa Brystet og gik saa løs paa Maalet — alene, hvad der jo nok kan blive lidt kedeligt, selv om Omgivelserne er saa smukke, som de er paa Vejen fra Gent til Lyon. Den eneste, jeg mødte, var en Slattersvend, som fulgtes med mig et Stykke lidt ud paa Eftermiddagen, men som derefter gik sin dunkle Vej alene. Tidlig paa Aftenen kom jeg til en lille By, hvor jeg vilde overnatte. Jeg fandt da ogsaa et beskedent Hotel (i Byen gaves intet Herberge, som overhovedet ikke er talrige i Frankrig), hvor Værtinden mod Forevisning af mine Papirer vilde beholde mig for Natten. — Efter at have faaet sat en god Aftensmad til Livs og sat mig rigtig behagelig til Rette for at læse de sidste Nyheder i det lokale Blad, blev Idyllen pludselig forstyrret af en Gendarm, som forlangte, at jeg skulde gaa med, da en ung Mand havde mig mistænkt for tysk Spionage. Jeg protesterede af alle Kræfter, og Værtinden bistod mig saa godt hun kunde, men der hjalp ingen kære Mor: jeg måtte med paa Politi-

kontoret, hvor Papirer og Penge blev taget fra mig, hvorefter jeg blev spærret inde i et mørkt Lukal, hvor jeg fik et Stykke Brød og et Krus Vand til at more mig med. Sengen bestod selvfølgelig kun af en Briks med en haard Madrats.

Efter at det næste Morgen var opklaret, at Mistanken beroede paa det, hvad vi Naver kalder for Spind, fik jeg mine Sager udleverede, og gik saa lidt slukøret videre; thi jeg kunde jo ikke nægte for mig selv, at Begyndelsen paa min Rejse var mindre heldig.

Hen paa Eftermiddagen maatte jeg søge Ly i et Værtshus for den strømmende Regn. Der var jeg saa heldig at blive helt alene med Opvarningspigen, en stor, fyldig og smuk Pige, som paa det kærligste tog sig af mig. Selvfølgelig kom der Vin paa Bordet. Vinen var dejlig og Pigen ikke mindre. Det varede da heller ikke længe før Stemningen kom op. Thi et godt Glas Vin og en sød, opmærksom Pige, er det ikke noget for en ung rask Nav?

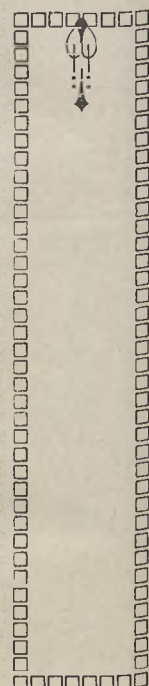
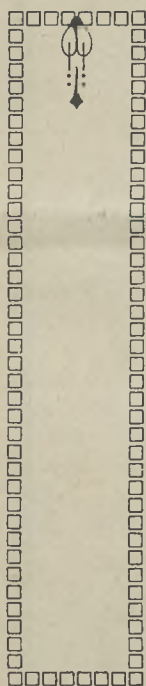
Paa Grund af Regnvejret kom ogsaa en Pottesælger ind til os, og da han kunde tale tysk, bedre end jeg fransk, blev der ikke sparet paa Vinen. Den maatte jeg betale, men da denne ikke var dyr, og jeg for hver Flaske Vin fik et kraftigt Kys lige paa Munden af den opmærksomme Pige, følte jeg mig ikke særlig

ulykkelig. Da der var gaaet nogen Tid, følte jeg mig lidt upasselig, og Trang til at være alene, og gik derfor en Tur i Haven. Jeg kom dog ikke langt før jeg pludselig paa en Gang blev svimmel og faldt om og blev liggende.

Jeg er vel snart bleven savnet, thi et Par kære, stærke Arme tog mig i sin Favn og bar mig som et lille Barn ind i Huset, hvor hun begyndte at klæde mig af (fandens til Pige. Red.), Bukserne fik jeg dog Lov til at beholdepaa (naa dog. Red.). Derefter lagde hun mig i Seng, gav mig et Godnatkys og pegede,

svarelsen, som nu indløber fra Afdelingerne, kan blive bekendt for de unge Svende derhjemme, saa disse i alt Fald har lidt at rette sig efter, naar de rejser ud.

Først maa vi sige, at Nakskovs Artikel fremstiller Forholdene absolut korrekt, som de var i Januar Maaned; men ak, Tiderne forandrer sig. Ikke saaledes at forstaa, at de tilrejsende Svende ingen Arbejde kan faa, men i Midten af Februar blev det paalagt Myndighederne at indføre Bestemmelserne i Demobiliseringsloven med den yderste Strengthed, hvad der havde til følge, at en Del af de nyankomne Naver maatte

Vaar i Schweiz. Ved Zegersøen, med „Rigi“ i Baggrunden.

før hun gik, med et skælnsk Smil paa et vis Stykke Møbel (det har været en rigtig *Naverpige*!), hvorefter jeg gladelig slumrede ind, drømmende om Vin og dejlige Piger — men hvorledes jeg havde det næste Morgen, véd Naverne selv, i alt Fald de mere erfarne?

Fortsættes.

Arbejds-og Leveforholdene ude Tyskland.

Om dette Spørgsmaal foreligger der fra *Münchener-afdelingen* følgende Udtalelse:

Angående arbetsförhållande och upphållstillåtelse här i Baiern (särskilt i München), så är det inte så svårt att få; det kostar nog en liten summa pengar för tillåtelsen, från 100—500 mark, eller som man är staldt till. Arbete gifves det nog af, all mest i snickare- och malarefacket, men hur länge det varar det vet man ju inte. Metalarbetarna ligga för närvarande i streik, men det gifves i detta fack afvenledes mycket arbete.

Med naverhälsning.

C. Björklund.

Fra *Düsseldorf* er indsendt følgende:

Vi her i Düsseldorf ser med Glæde, at Nakskovs Artikel i «Den far. Svend» Nr. 2 har givet Stødet til, at Arbejds-og Leveforholdene i det Land, hvor Skandinaverne mest rejser til, endelig, igennem de Be-

til Politiet med deres Papirer; alle fik dog Lov til at blive her.

Hvad de Gifte angaar, er det naturligvis svært for disse at klare sig hernede, medens de Ugifte nok kan klare sig med Fortjenesten, Logis er ogsaa til at faa med lidt Taalmodighed.

Med Hensyn til Chancerne for at faa Arbejde her, er de ikke daarlige. Her er Mangel paa alle Arbejdere indenfor Maskinbranchen. Ligeledes er her Brug for Bygningshaandværkere, især Murere. — Naar en Svend faar Arbejde her, maa Arbejdsgiveren — hvis Svenden ikke allerede er i Besiddelse af Legimationskort — ansøge om Tilladelse til at maatte beskæftige ham, og er der ingen arbejdsløse i hans Fag, bevilliges det som Regel. For at nævne et Eksempel herfra, er ingen af de i Vinterens Løb ankomne Svende nægtet Opholdstilladelse; de er her alle endnu og bidrager til at sætte Liv i Afdelingen.

Hvad Pødemidlernes Pris angaar kan det ikke nytte at opgive en saadan, da den stadig veksler, stadig opad. Her faas nu et udmærket Glas Øl, ligesom Slagterbutikkerne hænger fulde af det dejligste Kød og Flæsk og de lækreste Pølser. Har man Penge behøver ingen at lide Nød mere her.

Med kraftig Naverhilsen. Paa Afdls Vegne:

Lorenz Møller, Kasserer.

Frankrig.

Paris, April 1922.

Efter Opfordring fra forskellige Sider har Afdelingen C U K i Paris besluttet at udsende følgende Artikel.

Vi maa først og fremmest bemærke, at det er forbavsende godt som Svendene er underrettede om Organisationsforholdene, naar de kommer til Frankrig.

Vi skal her erkende, at Organisationerne ikke her er hvad man kunde ønske, men det tilkommer ikke os Udlændinge at kritisere; vi har kun en Ting at gøre, nemlig at være Medlem først og fremmest og dernæst hjælpe, støtte og agitere for samme.

Hvis man saa vil kritisere har man Ret til at gaa paa Organisationens Møder og udtale sin Mening; men man har ikke Ret til, naar man kommer til Frankrig at sige om Organisationerne, at de ingen Værdi har og dernæst fuldstændig vende Ryggen til.

Allermindst har de skandinaviske Fagforeninger ikke Ret til at sige til en Svend, ved hans Afrejse, at det er bedre at lade sin Bog blive hjemme og beholde hvilende Medlemsret.

Under Krigen kom en Del Svenskere hertil. De havde alle hvilende Medlemsret hjemme, men efterat C. U. K. havde faaet dem under sine Vinger og efter et vellykket Møde i Hulen, viste det sig, at det tykkedes os at faa et stort Parti indmeldt i deres respektive Organisationer, ellers kunde de nemlig ikke være Medlem af C. U. K.

Her i Paris er vi nemlig ikke af samme Mening som i Skandinavien, da vi gaar ud fra, at den organiserede Arbejder skal tilhøre Organisationerne i det Land, hvor han arbejder, og ikke arbejde i et Land og tilhøre Organisationerne i et andet.

I alle Tilfælde regner C. U. K. Paris ikke en Svend for organiseret, som ikke er tilmeldt sin respektive Fagorganisation her (eller eventuelt indmeldt), og kan ikke oplages i C. U. K. under andre Betingelser (*selvstændige* selvfølgelig undtagne).

I den Retning gør C. U. K. et stort Arbejde i Paris og det er lykkedes os at holde Svendene til deres Fane.

Kampen for Tilværelsen er nemlig den samme i alle Lande, hvad Arbejderklassen angaar.

Arbejdsforholdene her er tildels bleven vanskeligere nu efter Krigen end før.

Dengang fandtes en Del tyske og østrigske Værksteder, hvilket ikke mere er Tilfældet.

Af Bundmagere, Snedkere og Skrædere findes enkelte skandinaviske Huse og Værksteder.

Trods dette er det ikke Arbejde som mangler her,

men det er en anden Arbejdsmethode og frem for alt er det *Sproget*, der stiller den største Hindring.

Sprogvanskelighederne, som i Tyskland er forholdvis faa paa Grund af Tyskerens velvillige Godmodighed over for Udlændinge, i det mindste før Krigen, har i Frankrig baade før og efter været den største Vanskelighed at overvinde for Fremmede.

Kan man først tale en Smule Fransk kan man saa godt som altid finde Arbejde her og saa er ogsaa den franske Kollega mere velvillig stemt mod en, men uden det er han ikke meget behjælpelig.

En anden Hovedvanskelighed er at i de fleste Fag maa Svendene selv have eget Værktøj (op mod 800 Francs for en Snedker).

Det nytter jo ikke at protestere, da man simpelt hen ingen Arbejde faar, hvis man ikke har Værkløjskassen i Orden.

Det er uheldigt for en rejsende Svend at maatte have en saa stor Randsel at slæbe paa, hvor han helst vilde være fri og let som Fuglen.

Urmagere kan nok finde Arbejde for Tiden; men for Guld- og Sølvsmede er det saa godt som umuligt.

Bundmagere kan ikke regne paa Beskæftigelse før i Juli Maaned.

I Bygningsfagene er det meget sløjt. I Nordfrankrig bliver der jo arbejdet en Del, arbejder man dér maa man nærmest regne sig med til en Race som Polakker eller Italienerne, som ikke arbejder

under meget gunstige Betingelser.

Dog kan Murere, Tømrere og Blikkenslagere være heldige at faa Arbejde gennem Arbejdsbureauer i Paris og faa halv Rejse betalt til det Sted, hvor de har faaet Plads.

Hvad Papirene angaar kan oplyses, at der hjemme er en Del Omstændigheder ved at faa Visum, naar man intet Arbejde har i Forvejen.

De unge Naver, som vil ud, bør ikke saa let lade sig afskrække af et Afslag eller to.

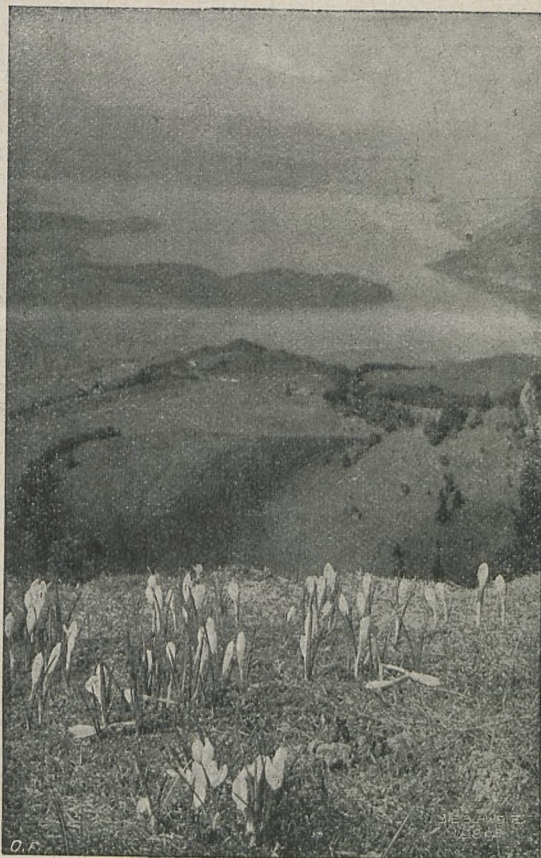
Det bliver dog kun de færreste som faar Plads i Forvejen.

Har man først Visumet, er der her ingen Vanskeligheder udover at betale Anmeldelsen med ca. 4 Francs og la carte d'identité med 5 Francs hvortil fordres 5 smaa Fotografier: Størrelse 3×4 Ctm.

Værelser findes her ogsaa, men man maa regne med 80 til 100 Francs om Maaned for en Person.

I Nordfrankrig er det vanskeligere og folgelig dyrere, men der bygges ved Arbejdspladser Barakker, hvortil henvises fra Kontorerne.

Et Maaltid Middagsmad koster i Paris 5—6 Francs og i Nordfrankrig er der mange Cooperative eller amerikanske Spisehaller, hvor Maden er lidt billigere.

Vaar paa „Rigl“. Dybt nede skimtes Zugersøen.

Lønnen er 3 til 4 Francs i Timen med 8 Timers Arbejdsdag.

En Del Fag holder «Engelsk-Uge», hvilket her forstaaes, at man arbejder i alt 48 Timer i Ugen, men har Lørdag Eftermiddag fri.

Da Afdelingen i Paris har flere Medlemmer i Nordfrankrig, skal vi tillade os senere, at sende et Efterskrift, som maaske kunde interessere «Den færende Svends» Læsere.

Fra Sydfrankrig har Svende, som lige er kommen derfra, givet en daarlig Beretning om Arbejdsforholdene.

Naverne maa ved Translatører skaffe enkelte paa Fransk oversatte Anbefalinger fra Skoler og Arbejdsgivere, saa de sprogligt kan bevise deres Fag. Et saadant Certificat er til overordentlig Nytte.

Med Naverhilsen. *Pariserafdelingen.*

For at fuldstændiggøre ovenstaaende, skal endvidere her kort anføres, hvad et af Pariserafdelingens Medlemmer personligt mener til Forholdene:

Arbejdsforholdene er endnu langt fra gode i Frankrig. Vi har Eksempler paa som: en Tømrer ernærende sig som Hotelkari, en Fotograf som Landmand, en Guldsmed som Mekaniker, Kelmere som Postkortforhandlere osv. I Sydfrankrig er det værst. De, som nu er beskæftigede i de ødelagte Egne er saa godt som alle Udlændinge som Polakker, Tjekkere, Italienere, Spanier og Portugisere, desforuden mange Afrikanere af forskellig Nuance. Jeg har den 27. Marts søgt Oplysninger paa et herværende Anvisningskontor om Mulighederne i Provinsen og de ødelagte Egne. Der er ingen rigtig Gang i Byggeriet, da der mangler Penge. Men for Øjeblikket var der Arbejde for nogle Bygningssnedkere og Haandlangere. Ingen stor Efterspørgsel efter Tømrere. Timeløn Fr. 2.50, 3.—, 3.50. Ingen Vanskeligheder med Kost og Logis, da der overalt findes Barakker. Men uden det nødvendige Værktøj, var der intet at gøre, om man da ikke vil arbejde under samme Vilkaar som ovennævnte Udlændinge. Vilkaar, som vist ingen Nav akcepterer.

For de Haandværkere, som klarer sig i Fransk, findes der Arbejde, der er godt betalt, men man maa opsøge de Arbejdsgivere, som lader Arbejdet udføre. Af Medlemmer, der har været her i længere Tid og saaledes behersker det Franske, er der adskillige, som har tjent 200 Francs ugentligt med fri Station. Hovedbetingelsen for at man kan komme til at tjene noget, er at kunne Sproget. Hvornaar Forholdene i det hele bedrer sig, er ikke godt at sige.“

I tre Numre af „Svenden“ er nu Arbejds- og Leveforholdene i Tyskland og Frankrig bleven behandlet, fra forskellige Sider er Spørgsmaalet blevet belyst. Resultatet deraf kan sammenfattes i følgende:

1. **Gift** kan i Almindelighed ikke anbefales at tage til Frankrig eller Tyskland. For saadanne, som i Forvejen har Arbejde, stiller Forholdet sig lidt anderledes, men i Tyskland maa gifte Naver, som kommer hjemmefra, være forberedt paa at leve betydeligt under den sædvanlige Standard, ligesom det ogsaa vil knibe med at faa ordentlig Bolig.

2. I de fleste Tilfælde vil det vel nok kunne anbefales **ugifte** Svende at rejse til Tyskland. Saa at sige overalt i Tyskland er der Brug for Bygningshaandværkere, medens det i Metalindustrien tilsyneladende ikke er saa glimrende i Nordtyskland som i Vesttyskland. Skrædere er ligeledes søgt saa godt

som overalt. Selv om Lønnen ikke staar i Forhold til Pristigningen, kan dog den Ugifte komme igennem. Derimod kniber det mere med at faa Opholdstilladelse; i de fleste Tilfælde (i alt Fald i Preussen og Bayern) vil en saadan dog blive givet efter mere eller mindre Besvær, naar Arbejdsgiveren meddeler, at han har Brug for Vedkommende. Det maa absolut tilraades at medtage saa mange Papirer som muligt, nemlig foruden Pas *Hjemstedsbevis, Lærebrev og Straffeattest*. Ligeledes forlanges der et saakaldt *Arbejderlegimationskort*, som bedst løses ved Grædsen.

3. Hvad **Frankrig** angaar er det overordentligt svært for den, som ikke nogenlunde behersker Sproget at faa godt og vellønnet Arbejde. Dem, der rejser til Frankrig uden de nødvendige Sprogkundskaaber maa være forberedt paa mange Skuffelser. Ligeledes fordres i mange Fag af Svendene, at disse selv skal medbringe Værktøjet. Det anbefales at lade de vigtigste Anbefalinger oversætte hjemme før Afreisen og medtage disse.

4. **Svejts**. Til dette Land kan Tilrejse for Øjeblikket ikke tilraades, dertil er Arbejdsløsheden for stor. Det har stadig været meget vanskelig at faa Arbejdstilladelse, men før Arbejdsløsheden greb om sig, kom der enkelte Naver herved alligevel, som «Turister» eller «Studerende». Var der Arbejde i deres Fag, søgte de saa om Tilladelse til at arbejde, hvad der i de fleste Tilfælde blev bevilget for et kortere Tidsrum. Siden Arbejdsløshedens kolossale Stigning, kan dette Tricks heller ikke mere benyttes, eftersom der i saa godt som ingen Fag er Chance for at faa Arbejde. Der er ikke andet at gøre end at afvente bedre Tider.

I ovenstaaende er nu givet et kort Resume af det, som i Løbet af de tre sidste Maaneder er meddelt i Bladet om Arbejdsforholdene de forskellige Steder. Det staar nu til Kassererne hjemme, eller hvem der nu giver Oplysninger til Svende, som vil ud, at meddele det videre. Der kan jo ikke med Bestemthed siges: «Rejs blot derhen, der kan du faa Arbejde.» Det kunde man forøvrigt ogsaa meget sjældent før Krigen. Men i de fleste Tilfælde kan Udrejse tilraades, mindre til Frankrig end til Tyskland, slet ikke til Svejts. Foruden at det er absolut nødvendigt, at de nødvendige Papirer medtages, er det ogsaa nødvendigt, at der medtages en lille Rejsekapital, helst ikke altfor lille, da enhver maa være forberedt paa at maatte komme til at gaa noget før Arbejde opnaas. Enhver Svend, som rejser ud maa det gøres klart, at han maa være forberedt paa Skuffelser. Skulde af den Grund enkelte Fars eller Mors Dreng vige tilbage for Vanskelighederne og beslutte sig til ikke at rejse, er ingen Skade sket; thi dem er dog næppe Plads for herude, meget mindre end før Krigen. Men enhver Svend, som besidder Energi, Mod og det nødvendige Omløb i Hovedet vil nok klare sig — selv om der ogsaa, især i Begyndelsen, indtræffer Skuffelser.

Svende derhjemme!

Har I Plads og nogenlunde Raad, da glem ikke, at der er mange Børn af Medlemmer i Tyskland, som endnu ikke har Plads for Sommerferien. **Tag et Naverbarn.** Henvendelse sker til *Jörgen Petersen, Esbjerggade 25, København Ø.*

Erinnerungen von meiner Reise nach Dänemark.

Under ovenstaaende Titel vil der i dette Nummer og de to-til efterfølgende, blive offentliggjort Uddrag af en Dagbog, som en Naverkone har skrevet under sit Ophold i Danmark og om Rejsen dertil. Undtagelsesvis vil denne Artikelrække komme paa et ikke-skandinavisk Sprog, nemlig paa Tysk. Dels fordi, Koloriten saa meget bedre bliver bevaret, naar Offentliggørelsen finde. Sted paa Originalsproget, dels fordi vi ogsaa vil give de mange Hundreder Naverkoner, som er af tysk eller tysk-schweizisk Afstamning, og som ikke forstaar dansk eller svensk, Lejlighed til at læse noget om deres nuværende Hjemland. Det er sikkert ingen Skade til, at dette sker, og da Skildringen er skrevet af en, om jeg saa maa sige, „Kollega“, vil Naverkonerne forhaabentligt læse den med om saa mere Interesse. Som en tredje Grund til at offentliggøre den paa Tysk, kunde maaske ogsaa anføres, at de gamle Naver hjemme heller ingen Skade har af at faa opfrisket deres snart halvforglemte tyske Sprogkundskaaber, ligesom jeg er temmelig sikker paa, at det vil interessere mange at læse, hvordan Danmark og danske Forhold tager sig ud, set gennem Schweizer-Briller.

Som snart alt, hvad Kvinder skriver, er alt, ogsaa Jagttageiser over Smaating, medtaget. Det er nu engang Kvindernes Manér. Men hvad, Livet, Omgivelserne, alt, bestaar jo for en stor Del af Smaating, og forsaavidt kan man da ogsaa sige, at Skildringen afspejler alt, smaalt og stort, som en Naverkone har set det, første Gang, hun besøgte sit ny Fædreland. — Og følg saa med paa Rejsen, og piv ogsaa Eders Koner det at læse, saa disse for en Gangs Skyld ogsaa har noget ud af „Den farende Svend“.

Red.

Das war den 22.-3.-21. Mit drei kräftigen Hurras sind wir vom Bahnhof Zürich weggefahren in die herrliche Mondscheinnacht hinaus. Mit Blitzesschnelle waren wir in Altstetten, der nächsten Ortschaft von Zürich, so daß ich dachte, eine Station unserer langen Reise sei schon vorbei. In kurzer Zeit haben wir Basel erreicht. Von da gings per Tram bis an den Badischen Bahnhof zur Zollrevision, welche wir ganz schmerzlos überstanden. Die deutschen Beamten haben uns nur in unsere ehrlichen Gesichter geschaut, und nachdem sie ein paar Fragen an uns gestellt hatten, konnten wir wieder weiter. — Ich war etwas erstaunt über Größe und Typ dieses Bahnhofes. Meine Gefährten erklärten mir aber, daß wir noch größere sehen werden, was sich denn auch bestätigte.

Mit einem „Addio Schwyzi“ passierten wir die deutsche Grenze. Die Nacht verbrachten wir mit Essen und Pfusen, letzteres aber „zgröcklige“; nur einmal als die andern drei Kollegen aus dem Coupé waren, haben Hans und ich sich schnell ihrer Plätze bemächtigt und haben unsere müden Glieder zünftig ausgestreckt. Als ich dann später erwachte, waren die drei gutmütigen Gesellen in einer Ecke zusammengepfertcht. In ganz preußischer steifer Haltung hatten sie ein Schnarchtrio angestimmt. Morgens um 6 Uhr waren wir in Frankfurt angelangt, wo es 1½ Stunden Aufenthalt gab. Diese Zeit haben wir benützt, um uns an einem deutschen „Kaffee“ und „Thee“ zu kräftigen. Trotzdem wir im Bahnhofrestaurant erster Klasse waren, war doch alles sehr primitiv; die Tische waren nur mit Papier bedeckt. Nur die Hälfte Stühle waren darin und dazu waren noch fast alle reparaturbedürftig. Auch das Geschirr war nicht prima instand gehalten. Auch hat der Kellner mit seiner Serviette seine Schuhe abgestaubt. — Von da gings mit Eile immer weiter durch Preußen, alles bei prächtigem Wetter. Unterwegs habe ich viele seltene Türme und Bauten gesehen. Ort- und Landschaften sind nicht so übel, der Typ ist aber ganz anders als bei uns. Auch ganz „gspässige“ Landestrachten habe ich bemerkt. Prachtvolle Schlösser auf aussichtsreichen Anhöhen sind nicht selten zu sehen. In der Nähe von Kassel haben wir auch die Wilhelmshöhe sehen können. Oft habe ich ganz

rote Ortschaften bemerkt, die Häuser ganz von Ziegel oder roten Backsteinen gebaut, was ziemlich kräftig von der grauen Erde absticht, denn hier wird der meiste Boden mit Getreide bebaut. Wiesen sieht man wenige. — Gegen Abend sind wir in Hannover angekommen, wo sich K. Andersen vor Jahren aufgehalten hat und von wo er auch seinen zweiten Namen her hat. Dieser Bahnhof war natürlich auch sehr groß, aber auch schmutzig und schlecht erhalten. Von da gings weiter durch die Lüneburger Heide, welche streckenweise urbar gemacht worden ist dadurch, daß zuerst Wälder angepflanzt wurden, welche nach vielen Jahren wieder gefällt wurden und nun zu Ackerland geworden ist.

Um 9 Uhr sind wir in Hamburg angelangt mit sehr gutem Humor und Verwunderung darüber, daß uns die Zeit so schnell vergangen ist, denn nun waren wir ja schon über 25 Stunden in der Bahn. Ich staunte über die Größe dieses Bahnhofes und über den Verkehr, der hier herrscht. Wir wurden hier von Landsleuten empfangen, die uns in die Hoch- und Tiefbahn führten, und nun gings mit größter Schnelligkeit bald unter dem Boden, bald über demselben unserm Nachtlager (im gut eingerichteten skandinavischen Vereinshaus) zu. Dort angekommen hörten wir, daß seit dem Morgen Zwischenfälle zwischen Spartakisten und der Reichswehr vorgekommen sind, wobei 19 Menschen ums Leben kamen und viele verwundet wurden. Als ich das hörte, wollte ich sofort wieder umkehren, denn der Schauplatz war nur zehn Minuten von uns entfernt, aber unsere Gastgeber lachten nur darüber und meinten, daß so etwas oft vorkommt. Ich kehrte nun meine Schweizerunerschrockenheit nach außen und schlief dann die ganze Nacht seelenruhig den Schlaf eines Gerechten. Am Morgen haben wir die Stadt etwas in Augenschein genommen mit den vielen großen und wirklich schönen Bauten, Denkmälern, Anlagen und Straßen, welche mir sehr gut gefallen haben. Nur die Trams gefielen mir nicht, das waren unheimliche Kasten, schlecht in der Fassung, schmutzig und verwahrlost, die Fenster fast ganz mit allen möglichen Plakaten verklebt. Voller Stolz habe ich an unser schmuckes Zürcher Tram gedacht. Die Reichswehr hat auf gewissen Stellen stark patrouilliert, fast immer drei und drei Mann zusammen, mit Handgranaten ausgerüstet und hat dem Bild ein etwas ernstes Gepräge gegeben. — Nach 10 Uhr saßen wir wieder in der Bahn, aber nun mit zwei Mann Verstärkung, der eine kam noch gestern Abend von Paris und den andern haben wir hier aufgefischt. Die Wagen waren nun aber weniger nach meinem Geschmack, alt, schlecht erhalten und mit Seiteneingang. Jetzt konnte ich mein Luftkissen in Betrieb setzen, aber die Herkulesen haben mir dasselbe immer so stark aufgeblasen, daß ich von demselben hinuntergerutscht bin. Während der langen Fahrt mußte es aber zu verschiedenen Malen aufgeblasen werden und so konnte ich, da meine Reisegefährten dieses Amt abwechselungsweise besorgten, bald auf Pariser-, auf Zürcher- oder Hamburgerluft reisen. Fast eine halbe Stunde sind wir gefahren, bevor wir außer die Stadt gekommen sind: da habe ich gemerkt, wie groß Hamburg ist.

(Fortsetzung folgt.)

For dem, der rejser.

Pasvisum til Tyskland fra Danmark.

Pasviseringsgebyret for Pas til Tyskland har længe haft den urimelige Højde af 27 Kr., ogsaa naar man blot skulde rejse gennem Landet. En Hen- og Hjemrejse f. Eks. til Schweiz blev derved fordyret med 54 Kr.

Nu har Tyskerne imidlertid, efter hvad der meddeles, nedsat Pasviseringsafgiften til og gennem Tyskland til 9 Kr. og for Rejsen gennem Tyskland og Retur endda til 13 Kr. 50 Øre eller kun en Fjerdedel af det tidligere Beløb.

Mærkeligt nok er det kun for Visum, udstedt i Danmark for en dansk Staatsborger, at det er bleven billigere. I Schweiz koster et Visum stadig den ublu Sum af 27 Fr. Var det mon ikke muligt, at der ogsaa her kunde indtræde en Nedsættelse?

Derhjemme fra.

Den danske Lockouts Afslutning.

Den langvarige og store Udespærring er nu efter meget Tovtrækkeri endelig afsluttet. Resultatet blev, at der blev indgaaet paa en Lønnedsættelse af 15 %, de daarligst lønnede Fag slipper dog billigere. Ostemestersdagen blev bevaret fuldt, men der skal for visse Industriers Vedkommende føres Forhandlinger om eventuel Indførelse af Treskiftedrift. Betalingen for Overarbejde blev ogsaa nedsat noget. Som Facit af den store Arbejdskamp kan vel siges, at Arbejdsorganisationerne holdt meget længere ud, end man var tilbøjelig til at tro fra Begyndelsen af. All i alt har det været det danske Samfund en dyr Historie. Fra begge Sider, saavel fra Arbejdsgivernes som fra Arbejdernes, gør der sig nu Bestræbelser gældende at undgaa det oprivende Tovtrækkeri til næste Foraar; saa der kan komme en længe haardt tiltrængt Arbejdshfred. Antallet paa Arbejdsløse er da ogsaa allerede gaaet ned til ca. 70,000, hvad der er 35,000 mindre end da Tallet var højest.

Danske Maskinarbejdere til Tyskland?

I «Berlinske Tidende» læser vi, at der paa Smede- og Maskinarbejderforbundets Kontor i København har været fremlagt Lister, hvorpaa de, der ønskede at tage Arbejde i Tyskland, kunde tegne sig. Lønnen var 6—800 Mark om Ugen samt fri Rejse fra København til den tyske Grænse. Bladet meddeler, at over 225 ugifte Smede og Maskinarbejdere havde tegnet sig.

«Den far. Svends» Redaktion har sat sig i Forbindelse med ovennævnte Forbund for at henlede de udrejsende Smedes Opmærksomhed paa C. U. K.s Afdelinger i de forskellige tyske Byer.

Foreningsmeddelelser.

Kiel. Paa den ekstraordinære Generalforsamling her den 18-2-22 valgtes som Næstformand Edvard Jensen, Horsens; Sekretær Skomager Dickmann, samt som Formand undertegnede Former, Kristrup.

Lørdag den 25. Marts havde vi en gemytlig Huleaften. Vi havde Besøg af Herr Dr. Holsøe med Fru fra Konsulatet her, samt af Herr Operasanger Jensen. Lidt Musik havde vi ogsaa, og Herr Jensen satte

ordentlig Stemningen op med sit knaldende Humør og glade Sang. Ligeledes bidrog vor Sekretær Dickmann til Underholdningen med hans komiske Foredrag paa dansk og plattysk. Ogsaa vor gamle Nyboderdreng, Chr. Poulsen, gik gevaldig i Tøjet.

Da det tilfældig var Generalkonsuls Ydes (med hvem vi staaar paa særdeles god Fod, og som altid er lydhør for vore Ønsker og Kolonien her) Fødselsdag gav Herr Holsøe Kaffe til Damerne og Øl og Toddy til Naverne. Der blev selvfølgelig udbragt Skåler for Foreningen, G. Konsulen, samt for gamle Norden, og skiltes vi i Bevidstheden af at have tilbragt en gemytlig Aften.

Hvad Kortsystemets Indførelse angaar, tror jeg næppe, at vi indfører det her, selv om det i og for sig er godt. Men med den Finansminister, vi har, er det heller ikke nødvendigt. Vor Kasserer Frederiksen, samt hans Kone, er nemlig begge et Par begejstrede Naver, som arbejder flittig for C. U. K. Da jeg kom hen til ham med Restancelisten, havde han nær smidt mig ud, og sagde: „Vil du straks komme ud med den igen, vi har ingen Restancer, og faar heller ingen.“

Med kraftig Naverhilsen.

K. M. Pedersen.

Medlemsbog hvilende Nr. 1225 A.

I. I. H. R. Toft

Konsulatssekretær, født i Humble den 11-10-84, indtraadt den 7-10-11 i Frankfurt a. M., er efter et kortvarig Sygeleje afgaaet ved Døden den 31. Marts i Madrid. Begravelsen fandt Sted Dagen efter.

Overalt hvor Naver færdes, vil der herske Bestyrtelse og Sorg ved dette Budskab. Bestyrtelse fordi dette Dødsfald kommer saa plusdelig, thi efter menneskelig Beregning skulde Toft endnu have haft mangt et Aar for sig, og Sorg fordi der her er gaaet en af vore bedste bort. I de senere Aar, hvor Toft uafbrudt opholdt sig i sit andet Fædreland, Spanien, var han vel traadt lidt tilbage fra aktiv Deltagelse i vor Bevægelse, men endnu hørte han til vore mest interesserede Medlemmer, og hvad han har udrettet for Krigen, og i det første Krigsaar, for de færende Svende og hele C. U. K. véd alle vore gamle Medlemmer.

Toft var en god Kammerat, et Menneske med Hjertet paa det rette Sted, og en af dem, som gjorde mest for den unge Svend herude, og som var med til at holde Naverfanen højt. Havde vi blot mange som Toft! Alle vi, som kendte Toft, vil altid erindre ham som den prægtige Nav og Kammerat, han var.

Aeret hans Minde!

Hovedbestyrelsen for C. U. K.

Redaktion og Ekspedition:
H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).
Genossenschaftsdruckerei Zürich.

UDGIVET AF DE CENTRALISEREDE SKANDINAVISKE FORENINGER

Den forende Svend

ORGAN FOR SKANDINAVER I UDLANDET

Nº 5

Mai 1922

XXI. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Til alle Medlemmer!

I Anledning af Kvartalsskiftet nu til 1. Juli, beder vi alle Medlemmer, aktive som passive, om at gøre deres Medlemsbøger i Orden. Den højst tilladte Restance er 6 Uger. Ligeledes bedes Medlemmer, som har været syge eller arbejdsløse over 6 Uger, om at sørge for Afstempling af deres Medlemsbøger. Arbejdsløsheden maa bevises af Fagforeningsbogen. Da Bestyrelserne i de fleste Afdelinger er overlæssede med Arbejde, beder vi Medlemmerne om at betale Kontingentet uden særlig Opfordring, derved spares Kassereren og de øvrige Bestyrelsesmedlemmer for meget Arbejde. Og saa tilsidst: ingen *virkelig* Svend og Nav lader sig slette! Dersom en eller anden ikke mere ønsker at staa som Medlem, da er Udmeldelse en ærlig Sag — men Slettelse. det lader ingen ærlig Nav overgaa sig!

Hovedbestyrelsen for C. U. K.

Udrensning — Fremad og opad!

Den økonomiske Krise, som nu snart i to Aar har hjemsøgt Verdenen, har slaaet Huller i mange Foreninger, i mange Sammenslutninger, og at C. U. K. ogsaa har haft Tab er ikke til at undres over, naar man ved, med hvor lidt Kritik, vi optager Medlemmer. Dog har vi ogsaa Ret til at være glade over, at vi er sluppet forholdsvis godt over den mest vanskelige Periode, som C. U. K. til Dato har gennemlevet. Der er ganske vist enkelte Foreninger, som har maattet slette en Del Medlemmer; men kun i én Forening har Slettelserne oversteget det Antal, som man under den nuværende Situation kunde regne med at miste. Vedkommende Afdeling har ment til de mange Slettelser, at det var ingen Skade til, at der blev gjort rent Bord, og at de Medlemmer, Afdelingen da vil have, kan regnes som *stabile* Medlemmer. Selvfølgelig er det rigtig, at en Krise, som den nuværende, er som et Sold, hvor alle de ustabile, energiløse og overfladiske Medlemmer falder igennem, og at derfor alle andre Medlemmer, som efterkommer deres Forpligtelser, kan betragtes som stabile, som virkelige Medlemmer. Men det var jo bedre, dersom der saa goit som aldrig blev Lejlighed til at slette Medlemmer, og at det er muligt at komme saa vidt, viser ikke

én men mange Afdelinger. Vi har Masser af Afdelinger, som kun har haft ganske faa Slettelser, og undersøger, man hvad det egentligt er for Afdelinger, viser det sig, at det er de samme Afdelinger, som ogsaa i gode Perioder havde faa Slettelser, medens de Afdelinger, som har haft mindre eller større «Mandefald», heller ikke under gode Tider forstod at undgaa Slettelser. Konklusionen deraf, er at den bedste Maade til at knytte Medlemmerne til sig (i alt Fald de mindre interesserede) er at skabe gode *Lokalforeninger*. Thi naar det viser sig, at det er de samme Afdelinger, som stadig møder frem med Slettelser, medens det til Gengæld er de Afdelinger, der ogsaa for Krisen forstod at binde Medlemmerne til Foreningen, som ogsaa nu bevarer deres Medlemsbestand, er det givet, at Forskellen paa Resultatet beror paa, at den ene Slags Afdelinger har forstaaet at skabe gode Foreninger, hvor alle Medlemmer, selv de mere lige-gyldige, føler sig hjemme og nødig vil undvære Foreningen, medens den anden Slags Afdelinger, ikke har forstaaet dette. *Forbelingelsen* for at undgaa Slettelser er altsaa at skabe saa gode Lokalforeninger som muligt.

I store Afdelinger er det imidlertid ofte svært at faa Kontakt med alle Medlemmer. Selv om Foreningen er aldrig saa god, vil det næppe være muligt at undgaa Slettelser af ligegyldige, overfladiske Medlemmer, som ved en eller anden Lejlighed har meldt sig ind i Foreningen. Det eneste Middel til at reducere saadanne Slettelser, er saavidt muligt at undgaa Optagelse af saadanne Medlemmer, som i Forvejen, selv om Foreningen er aldrig saa god, er fordømt til at blive slettet før eller senere, paa Grund af deres Karakters Overfladiskhed. Der har ofte her i Bladet staaet Opfordring om at agitere for Tilgang til C. U. K. og vi skal være de sidste til at afholde fra saadan, kun maa vi drive vor Agitation med mere *Omtanke*. Det har det skortet paa i enkelte Afdelinger, og det har sikkert ogsaa været vor Fejl, at vi ikke her i Bladet, har gjort opmærksom paa Faren ved en kritikløs Masseoptagelse, især for de større Afdelingers Vedkommende. Som ovenfor nævnt kan vi i det store og hele ikke kiage over den Maade, hvorpaa vi, trods fortvivlede Arbejdsforhold, har forstaaet saa nogenlunde at bevare vort Medlemsantal. Men vi kan naa endnu videre frem, hvad Stabiliteten af dette angaar. Den første Betingelse er som nævnt gode Lokalforeninger. Den anden Betingelse er en mere forsigtig Fremgangsmaade ved Optagelse af Medlemmer. Derfor behøver vi ikke at slappes i Agitationen for at vinde dem, som herude endnu staar

Skoven er grøn, og Frugttræer blomstre,
Herlig er Naturen i Maj.
Hører i Luften I Fuglene kvidre,
Syng saa en Sang paa Jer Vej.

Rejs.

Rejs, Svende, rejs til fjerne Lande,
Rejs, til Maalet I naa.
Skulde I ogsaa i Düsseldorf stande,
Sig mig saa alt, hvad I saa.

L. Møller, Düsseldorf.

udenfor vore Rækker, eller for at vinde de Bæreste derhjemme, som endnu ikke staaar tilsluttet C. U. K. Men: melder der sig en Svend (eller Mester) til Optagelse og der er en til Vished grændsende Sandsynlighed for, at Vedkommende hører til den Slags Mennesker, som maaske nok har det i Kæften (for at bruge et lidt kraftigt Ord); men som ikke er slet saa storsnudet til at efterkomme sine Forpligtelser, da optages han ikke som Medlem. I mindre Byer, hvor de Fleste mere eller mindre kender hinanden, vil det være muligt at holde «Slettekandidater» udenfor. I større Byer, hvor man ikke kender hinanden i den Grad, kan der i alt Fald gøres saadanne, som gør Indtryk af at være mindre stabile, opmærksom paa, at de er velkomne som Medlemmer, men kun som *stabile* saadanne. Naar dette sker i en højlig Tone, vil ingen virkelig Svend løse sig stødt derover; enhver som er vant til at efterkomme sine Forpligtelser, vil kunne forstaa en saadan Henvendelse, i Erkendelse af, at der aldrig kan skabes en god Forening eller Organisation, dersom man ikke ved, hvor mange Medlemmer, der kan regnes med, altsaa dersom ikke Medlemsfortegnelsen kan bruges som Grundlag for Antallet af Medlemmer. Og det kan den jo kun, dersom alle Medlemmer kan *regnes* som saadanne. I en stor Forening vil der dog altid komme en eller anden ind, som bagefter viser sig at være «Papir-medlem»; det er betydeligt sværere i en stor By end i en lille at sortere Medlemmerne, men naar man afslaar at optage dem, som man tilfældigvis kender som sløje, baade i den ene og anden Retning, og ellers gør, hvad der kan gøres for at undgaa saadanne, som ikke er og aldrig bliver Naver, i dette Ords rette Betydning, vil ingen kunne forlange mere. Ingen kan gøre mere end sit muligste; men hvad Optagelsen af Medlemmer angaar, er dette ikke sket før i Tiden. Skulde der i de forskellige Afdelingsbestyrelser være Tvivl om Betimeligheden af en Optagelse, maa Foreningen selvfølgelig afgøre det. Hvad Retten til at nægte en eller anden Optagelse angaar, siger C. U. Ks. Love ikke noget derom; disse fordrer jo kun, at Vedkommende skal have Indfødsret i Skandinavien eller (dersom det drejer sig om en Udlænding) være et skandinavisk Sprog mægtig, samt

være tilsluttet en Fagforening, dersom Vedkommende ikke er selvstændig. Men langt de fleste Lokalløve har en Bestemmelse, som giver Ret til at nægte en Optagelse som Medlem, en Bestemmelse, som H. B. altid har godkendt, naar Lokalløve forelaa til Godkendelse.

Nu mærker sig til den 1. Juli et Kvartalsskifte. Der rettes derfor den kraftigste Opfordring til *alle* Afdelinger om at gøre «rent Bord», d. v. s. om at drive alle Restancerne ind. Man skal jo være meget forsigtig, naar man retter en saadan Opfordring, om samtidigt at tillade Undtagelser, men drejer det sig om et ellers stabilt Medlem, som paa Grund af en Bestyrelses Sløseri ikke er bleven opkrævet for Kontingentet og som derfor er kommet langt til Restance og ikke med bedste Vilje er i Stand til at betale hele Restancen til 1. Juli, da er det selvfølgelig paa sin Plads at give Henstand. Det vil jo kun komme til at dreje sig om Medlemmer, som ellers er stabile, saa inden næste Kvartal vil Restancen være indhentet. Sidste Aar blev der som bekendt rettet en Opfordring fra H. B. til dem af vore passive Medlemmer, som er nogenlunde stillede, om at træde over til aktivt Medlemsskab. En Opfordring, som ogsaa blev fulgt i flere Afdelinger. Selvfølgelig er vi glade for saadanne Overtrædelser; men skulde der være aktive Medlemmer, som paa Grund af deres faste Stilling ikke kommer til at nyde godt af Understøttelsen og som dog maaske har daarlig Raad til at staa som aktive Medlemmer, tages der ogsaa mod Overtrædelser fra aktivt til passivt Medlemsskab. Hellere det, end altid rende for at faa det Kontingent, som aktivt Medlemsskab kræver.

Alle Afdelingsbestyrelser bedes som sagt om at gennemgaa Medlemsprotokollen til Kvartalsskiftet; men begynd i god Tid, saa Regnskabet ikke skal blive afsluttet altfor sent. Og lad saa blot alle sløje Medlemmer ryge sig en Tur. Der er jo dog ingen Glæde ved at have Medlemmer, som man aldrig er sikker paa at have som Medlemmer og som skal tigges Gud ved hvor mange Gange før det behager dem at efterkomme de Forpligtelser, som de er indgaaet paa ved deres Optagelse. C. U. K. byder Medlemmerne *Kontingentfrihed*, naar Sygdommen eller Arbejds-

løsheden har været mindst 6 Uger; der bliver altså ikke forlangt Urimeligheder af Medlemmerne. Thi dem, som ikke er i Stand til at efterkomme deres Forpligtelser, naar de *arbejder* kan man rolig regne med til Skravlet, som vi i Længden staa os ved at undvære. Heldigvis er det jo kun ogsaa et lille Mindretal. Ved Medlemsprotokollens Gennemgang, bør ikke alene Kassereren og Formanden være til Stede, men helst hele Bestyrelsen, saa hvert enkelt Tilfælde kan blive drøftet grundigt. Og selvfølgelig skal Opkrævningsarbejdet ikke overlades til Kassereren alene. *Hele* Bestyrelsen maa hjælpe med. Og dersom interesserede Medlemmer, som har særlig Kendskab til et eller andet tvivlsomt Medlem, tilbyder deres Bistand, er det en Selvfølge, at denne modtages med Tak.

For at undgaa al Misforstaaelse, bemærkes udtrykkeligt, at det ikke er Meningen med ovenstaaende, at der skal gaas forkert frem mod Medlemmer, eller, at Agitationen for Tilgang skal indstilles. Kun betaler det sig ikke at slæbe om med Medlemmer, som dog aldrig bliver saadanne, og ej heller er det til vor Organisations Fordel at foretage Masseoptagelser paa Bekostning af Stabiliteten af Medlemsbestanden, thi det giver os kun forgæves Arbejde, og ogsaa Ærgrelse, ligesom Bagslag heller ikke er til Agitation for vor Sammenslutning. Hellere færre og rigtige Medlemmer end mange og daarlige, som dog kun er Medlemmer en kort Overgang. Heldigvis er der saa mange Naver i Udlandet, der har Interesse af og Lyst til at staa sammen, og heldigvis er der saa mange Berejste hjemme, som har Lyst til at komme sammen med gamle Kammerater og have Forbindelse med Naverne i Udlandet, at vi altid vil være nok til at danne en anseelig, stærk Organisation. Og naar vi da gør vort til at skabe gode Foreninger og saavidt muligt undgaar Optagelser hen i Vejret, vil vi ikke alene gaa fremad, men vor Fremgang vil være *stadig* og *stabil*. Og saa har vi endda den uvurderlige Fordel, at *Tiden* for Øjeblikket, og langt ind i Fremtiden, arbejder for os. Før Krigen spillede vor Sammenslutning ikke den Rolle, som nu, hvor Forholdene er ganske anderledes. Enhver der ikke er blind, maa dog indse, at uden Foreningerne og deres Sammenslutning, havde det ikke været muligt at gennemføre Arbejdsløshedsunderstøttelsen i Tyskland og Schweiz; det havde ikke været muligt at gennemføre Levnetsmiddel-pakkeforsendelsen til nødlidende Danske i Tyskland; det havde ikke været muligt at skaffe Børn af danske Forældre i Tyskland Ferieophold hjemme og ej heller at betænke de værst stillede Landsmænd til Jul ad Frivillighedens Vej osv. osv. Alt vil endnu længe være saa flydende og uvis for os herude, at det vil ligge i enhver Interesse at staa sammen. Herude har vi altså de bedste Betingelser for Fremgang. Det maa da blive vor Opgave at gøre alle til gode, interesserede Medlemmer. Og hjemme vil vi ved vort Blad og det begyndende Rejseliv gøre vort til at binde Medlemmerne til Foreningen. Følger vi endvidere den Regel kun at optage saadanne, som vil være Medlemmer ikke blot for at lade sig slette, har vi da skabt alle Betingelser for en ikke alene stor men *varig* Medlemsbestand, for en stor og *stabil* Organisation, som vil blive sat i Stand til, at udrette noget for Medlemmerne, saa vist som, at dette kun kan ske, naar man ved, hvormange Medlemmer der virkelig kan regnes med

Vi vil da, samtidigt med at vi gaar *fremad*, vinde i indre Styrke og Fasthed, det vil sige ogsaa gaa *opad*!
H. J. Larsen.

Hver Afdeling sit „Naverbord“!

For nogen Tid siden modtog jeg fra «Klub for berejste Haandværkere» i Helsingør nedestaaende Brev:

«Gode Nav! Hoslagt sender jeg Dig en Check, som Helsingør-«Naverne»s Stambords-Gave til en eller anden i Pengetrang værende tysk Afdeling. Pengene ere indsamlede ved Naverne's Stambord her, en Pendant til Zürichs, skænket af en Klub-kammerat, Hoteljer Baadtoft. I Bordpladen er der, analog med Eders, indlagt ialt 114 Monter fra 24 forskellige Lande, hvor vore Helsingør-Naver har valset omkring; Kanten af Bordpladen forsynes paa hver Navs Fødselsdag med en Sølvplade med indgraveret Navn og hans Haandværks Insignier, alt i alt vil Bordet jo blive værdifuldt med Tiden. Desværre har vi ikke faaet Bordet fotograferet endnu, men det er da Meningen og skal jeg i saa Tilfælde tilstille Eder et Billede. Sin Sang har Bordet da faaet og af denne sender jeg indlagt et Exemplar, forfattet af Spinde-Morten, Snedker Sigfrid Mortensen af Aarhus. Vor lille Klub tæller nu 76 Medlemmer, allesammen evnerige og daadkraftige Svende af hvilke Du vel nok kan erindre en Del fra Zürich bl. a. Maler V. Walbegn, Maler Chr. Høst-Aaris, Elektromontør August Cohn-Jakobsen, Snedker Evald Christensen, Georg Jensen, Emil Lindtner og mange flere. Klubben har sit eget Maanedssblad, af hvilket jeg fremsender et Par Exemplarer. Fastelavnsmandag havde vi et stort Friluftskarneval a la Cöln og Nizza og hvis pekuniære Overskud gik til fattige Skolebørns Bispising. For 2 Aar siden holdt vi en Bazar til Fordel for tyske Feriebørns Opklædning, hvilket gav Kr. 2300.— ren netto. Vore egne indendørs Karnevaler for 2 og 1 Aar siden gav ellers kun Masser af Arbejde, men intet økonomisk Resultat. Har I Brug for sidste Aargang af Ugebladet «Hjemmet»? da er jeg gerne villig til at sende Eder denne.

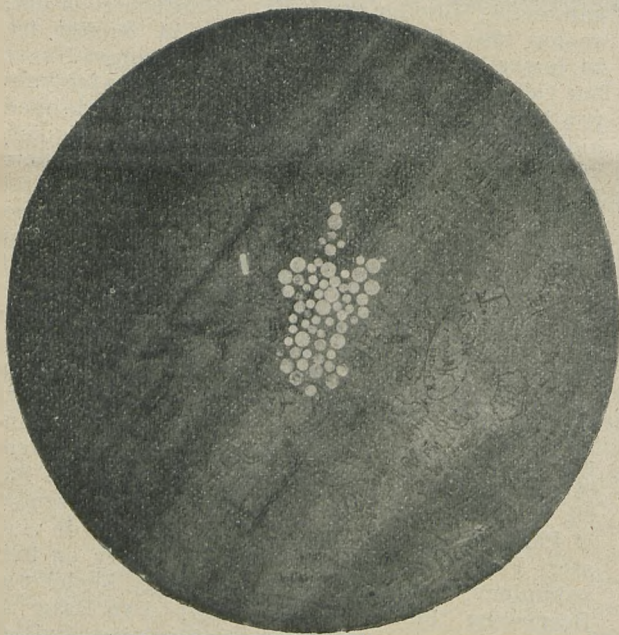
Med Naverhilsen.

B. Dehnke, Kelner, Helsingør.»

Naar jeg offentliggør ovenstaaende Brev (Checken har jeg overvist Düsseldorferafdl.), er det fordi, det efter min Mening har Bud til videre Naverkredse; thi hvad Helsingørnaverne her har gennemført, er noget, som enhver Naverforening ogsaa burde gøre. Thi saa vist, at der i de gamle skandinaviske Foreninger ofte var lidt for mange Skikke og Ceremonier, tige saa sikkert er det, at der indenfor for Foreningerne nu til Dags bliver lagt for lidt Vægt paa gode gamle Skikke, paa det, som bidrager til at lægge «Patina» over en Forening. Maaske var der endda slet ikke for mange Skikke og Ceremonier i de gamle skandinaviske Foreninger, men hvad der bidrog til at udrydde dem, var det Drikkeri, eller rettere Fylder, som var uadskilligt forbundne med dem. Da en nyere, modernere Tidsaand holdt sit Indtog i Foreningerne, da det modbydelige, degenererende Fylder ophørte, gik desværre ogsaa meget af *det* bort, som egentligt var godt, som satte sit Præg paa de skan-

dinaviske Foreninger. Jeg vil senere vende tilbage dertil i en længere Artikel. I Dag vil jeg nøjes med at slaa til Lyd for «Naverbordene».

Afdelinger! følg Helsingørnavernes Eksempel, anskaf Jer et Naverbord! Tror I ikke, at et saadant vil give Foreningen forøget Værdi for Medlemmerne, hjælpe til at holde dem til Foreningen? Vist saa! Jeg gaar ud fra, at der i de fleste Huser findes et rundt Bord. Engang imellem, især om Vinteren, naar Regnen slaar mod Ruden og Vinden piber udenfor, samles Naverne omkring »det runde Bord« for at »spinde«, d. v. s. opfriske Erindringerne fra Anno dazumal. Men hvorfor sidde omkring et ganske almindeligt Bord, et Bord, som ikke i minste Maade

Naverbordet, set fra oven.

adskiller sig fra dem, som ikke-Berejste sidder ved? Nej, i hver Afdeling maa der findes et virkeligt Naverbord, et Bord, om hvilket, Naverne kan sige: *her slaar vi vor Kno*, dette er *vort* Bord. Selvfølgelig maa der sørges for Køb af et Bord, helst et rigtigt stort, et hvorom *mange* Naver kan have Plads. Thi selv om Huieværterne i de fleste Tilfælde vil give Til-ladelse til, at der bliver skaaret i et Bord, som derefter betragtes som «Naverbord», er det nok saa godt, dersom man ikke er afhængig af en Værts Naade. Som bekendt sker det ogsaa, at selv det hedeste Venskab revner mellem Naverne og deres Vært; for i saadanne Tilfælde ikke at risikere, at Værten siger: «Bordet er mit, det beholder jeg», er det absolut nødvendigt, at Naverne selv køber et passende Bord. Hellere venle med at begynde at danne et Naverbord til der er Raad til at købe *egent* Bord, end løbe den Risiko, ved eventuel Flytning at maatte lade Værten beholde et Bord, som han vel har juridisk Ret til, men som har faaet Værdi ved det Arbejde, der er nedlagt deri af Naverne.

Om Navnene paa Medlemmerne enten skal skæres ind i Bordet, eller staa paa graverede, indlagte Sølvplader, maa blive hver enkelt Afdelings Sag. Kun maa intet Navn skæres, eller noget indlægges, uden at der i Forvejen er vist Bestyrelsen, eller en dertil

valgt Komité, en Skitse af det, som der ønskes indskaaret eller indlagt. Hvad Mynterne angaar, som ethvert ordenlig Naverbord ikke maa savne, er det rigtigst, at der i Udlandet kun indlægges skandinavisk Mynt, medens det hjemme er udelukket, at der kan indlægges Mynt fra Skandinavien. Ej heller maa det dér være tilladt at indlægge andre Mynter end fra de Lande, hvor Naverne virkelig har været. At indlægge kinesiske eller andre sjældne Myntsorter vil ikke være rigtigt, fordi det ikke har nogen Forbindelse med Naverlivet....

Det i Brevet fra Helsingørnaverne omtalte Medlemsblad har jeg ogsaa faaet sendt Eksemplarer af. Det hedder «Naven» og indeholder saavel Prosa som Poesi, selvfølgelig mest Foreningsmeddelelser. Jeg finder deri følgende Meddelelse, som har Interesse for det ovenfor berørte Spørgsmaal om Naverbordets Indførelse i hver en Afdeling:

Naverbordet, dette Klubmedlemmernes Kælebarn, fik fornylig sit første Skjold. Medlemmerne har nemlig stiltiende besluttet at forsyne Bordet med en Sølvplade, naar de fylder Aar. Den første heldige var Maler Ejnar Jørgensen, der forsynede Bordet med et smukt Sølvskjold, symbolisk visende en Træfugl; i Skjoldet er indgraveret Giverens Navn, Stilling og Fødselsdato.

En Skik, der efterhaanden vil pynte svært op paa Naverbordet, naar det først er forsynet med en 60 a 70 Skjolde, noget der kan vise Efterkommerne, hvem der i 1921—22 var Medlemmer af K. f. b. «Naver».

Forøvrigt vil jeg samtidigt benytte Lejligheden til at udtale Ønsket om, at «Klub for berejste Haandværkere» i Helsingør vil vide at finde Vejen til C. U. K. Siden vore ikke-berejste Medlemmer kun kan staa som Passive og uværgerlig hjemfalder Slettelse, dersom de ikke inden Udløbet af 3 Maaneder er tilmeldt en Afdeling i Udlandet, er al Fare for at, at ikke-Berejste skal kunne øve nogen som helst Indflydelse paa Foreningerne fuldstændig udelukket. Allerede nu spiller det stor Rolle for Foreningerne for Berejste hjemme, om de staa i C. U. K.; men vent til der virkelig kommer Gang i Rejselivet, da vil udenforstaaende Foreninger snart mærke, at de bliver kørt agterud, medens der hos os er Liv og glade Dage ved den Vekselvirkning, som skabes ved den stadige Tilgang af friske Medlemmer, som kommer hjem fra Udlandet. Ligesaa vil det være os, som vil faa Betydning for de Unge hjemme, som ønsker sig ud, eftersom *kun* vi vil være i Stand til at give korrekte Oplysninger om Forholdene i Udlandet — fordi vi er den *eneste* Organisation, som har *Kontakt* med dette. Vi venter derfor, at de endnu udenforstaaende Foreninger for Berejste hjemme, Tid efter anden, vil tiltræde de centraliserede skandinaviske Foreningers Sammenslutning: C. U. K. Og ikke mindst vil det som sagt glæde os at kunne byde *Helsingørnaverne* velkommen i vore Rækker!

Apropos Naverbordet: enhver Afdeling maa selvfølgelig have sin «Bordets Sang» paa en god og let syngelig Melodi. Som Prøve paa en saadan hidsættes her Helsingørnavernes «Bordsang»:

Naverbordets Pris.

Melodi: «Vintren rased'».

Naverstambord var for alle Naver
Idealet her i høje Nord,

Nu til Zürichs en Pendant vi haver
 Det er skænket af en Naverbror.
 Vi er stolt for Naverbordet, det pynter,
 Glad vi slaar vor Næve mod det med Brag,
 Og i Bordet ligger fremmede Mønter,
 Stolt og glad for det er hver en Nav.

Nu vi samlet er om Naverbordet,
 Svende, drik for det med mig en Taar:
 Mange vil herefter tage Ordet
 Og ved Bordet mindes svundne Aar.
 Aar med Arbejd' og med Valse-Dage
 Og med Naverhulens glade Liv;
 Svende, vi vil mindes gyldne Dage
 Og ved Bordet aldrig yppe Kiv.

Og naar Aar og Dage er henrundne
 Samles andre Naver om vort Bord.
 Saa er vistnok mange Ender spundne
 Af saa mangen lystig Soldebror.
 Det vit staa som Navers herligste Minde
 Fra den Tid da om i Verden de drog,
 Ved det kan vi altid Naverne finde:
 Et Hurra for vores «Naverbord».

Forøvrigt har det originale, det virkelige Naverbord, det i Zürich, haft en mærkelig Skæbne, hvilket jeg kort skal berøre her, da det sikkert vil interessere mange Naver, især dem, som har været i Zürich:

I 1918 blev det gamle «Herberge zur Heimat» i Geigergasse i Zürich, hvor Bordet havde sin Plads, bygget om. Gamle «Fatter Meyer» blev erstattet med en yngre Kraft, som ikke kendte ret meget til Bordets Historie, men som dog havde en lille Anelse om, at Bordet havde en vis Værdi, hvorfor det ogsaa skulde gøres i Penge. Først skrev han dog til Züricherafdelingen, men under forkert Adresse, saa Meddelelsen om, at Bordet agtedes solgt, først lang Tid efter kom os i Hænde. Da der altsaa ikke kom nogen fra Foreningen for at købe Bordet, henvendte Forvalteren sig den danske Konsul i Zürich, Herr Dr. Rob. Blass. Denne vidste ikke ret meget om Bordet, men fik dog Forstaaelse af, at Bordet havde Interesse og, at han derfor som dansk Konsul havde en vis Pligt til at forhindre, at Bordet gik over i fremmede Hænder. For en Sum, som absolut fuldstændig dækkede Anskaffelsessummen af et nyt Bord, overtog Konsulen Bordet, som han derefter lod rense og opfriske (hvad det trængte haardt til) og anbringe som Midtpunkt i Forstue en til sin Privatbolig. Undertegnede har haft Lejlighed til at se Bordet i de ny Omgivelser. Det er ikke til at kende igen, saa rensel og oppoleret, det er blevet. Desværre mangler alle Mynterne. Naverne laa jo allerede før Krigen, da der dog var mange Naver til at passe paa, i kronisk Krig med de Oste, som kom paa Herberget, og som havde en aldrig hvilende Kærlighed til de i Bordet indlagte Mynter, som de — var der tilfældigvis ingen Naver eller Vært til Stede — nok skulde vide at faa ud, selv om Naver-Blikkenslagerne havde lovet dem nok saa godt fast. At alle Mynterne, uden Undtagelse, forsvandt, da Naverne rejste hjem til de danske Kødgryder ved Krigens Udbrud, er da ikke til at undres over. Og nu staar altsaa det Bord, hvorefter Tusinder af Naver har siddet og spundet

mangen en Ende og drukket mangen en «stor Chokolade» som Prydstykke i den danske Konsuls Hjem i Zürich. Det drømte det ikke om, da det stod i den mørke Krog i Herberget i Geigergasse og maatte taale mangt et Slag af Naverknoer, som første Gang slog Velkomsslaget i den gamle Naverby: Zürich, eller som sagde Farvel til denne og til Kammeraterne om Bordet. Ja, saadan kan det gaa et Naverbord, naar det bliver gammelt!

Og saa var det endda Meningen, at det skulde rigtigt paa Farten paa dets gamle Dage, noget som dog ikke blev til Virkelighed: Allerede før Krigen var der Tale om at Bordet skulde trilles til Danmark, Bordkanten selvfølgelig godt beskyttet. Og i 1914

I Geigergasse Nummer fem, | Og bag i Gæstestuen stor
 Der ligger Navens Svendehjem | Man ser det runde Naverbord...

var der da ogsaa et Par driftige Naver, som fik et Blad, jeg tror det var «Politiken», til at «financiere» Foretagendet. Bladet vilde, saa vidt jeg husker, give 500.— Kr. (som jo den Gang var mange Penge for et Par valsende Naver) til de to Naver, der havde paataget sig at trille Bordet til Danmark. Til Gengæld skulde de to Naver saa forpligte sig til at sende Skildringer af deres Oplevelser under den lange Rejse med Bordet hjem til Bladet. Da kom Krigen og væltede Planen over Ende. I 1920 blev Planen oplagt af en hjemlig Afdeling og paa dennes Vegne forespurgte jeg Konsulen, om han var villig til at sælge Bordet til nævnte Formaal, der nu var videre stukken end før Krigen, idet Bordet hjemme skulde udnyttes til Fordel for Agitationen for Rejselivet og C. U. K. Imidlertid mente Konsulen, at Bordet rettelig hørte til i Zürich og var ikke tilbøjelig til at give Slip paa det, især da han havde ladet indrette sin Forhal i Stil med Bordet. Derimod har Konsulen givet Züricherafdelingen Tilsagn om, at dersom han engang vil af med Bordet, har Foreningen Forkøbsret til dette. Paa et Møde sidste Aar, har Foreningen ret grundigt drøftet Bordet og vedtaget følgende:

«I Erkendelse af, at det saakaldte «Naverbord» ifølge hele sin Oprindelse og Historie, bør have sin blivende Plads i Zürich, vedtager Skandinavisk

Forening Zürich: med Tak at tage mod det af Bordets Ejer, Kgl. Dansk Konsul i Zürich, Herr Dr. Rob. Blass' Tilbud om at give Foreningen Forkøbsret til Bordet.» Senere hen, har Konsulen meddelt Foreningen, at han, hvis Tilfældet indtræffer, at han vil af med Bordet, overlader Foreningen dette gratis. Det behøves vel ikke at tilføjes, at Afdelingen i Zürich er Konsulen taknemlig for den Forstaaelse, han har udvist i denne Sag.

Det var altsaa det gamle Naverbords Historie. Imedens arbejder Züricherafdelingen paa at skabe et nyt «Naverbord», som kan vidne om, at der endnu findes Naver i Zürich. Skulde vi senere faa det gamle Bord tilbage, er det om saa bedre. En ordentlig Forening kan godt bruge to, eller maaske endnu flere Naverborde.

Tilslidst henledes Opmærksomheden paa de to Billeder af Naverbordet, som dette Blad bringer. Desværre ses de mange indskaarne Navne ikke ret tydeligt. Der er derfor ikke andet at gøre, end at Naverne i *egen* Persom kommer til Zürich og tager det i Øjensyn, skulde net engang komme i Foreningens Besiddelse, eller ogsaa maa de «nøjes» med at slaa Knoen i det kommende Bord, som vi haaber ad Aare at faa gjort til et *rigtigt Naverbord!*

H. J. Larsen.

Arbejdsforholdene ude.

Trondhjem. Paa opfordring i «Svend» no 3 til de norske afdelinger om at give oplysninger angaaende arbejdsforholdene m. m. her, skal vi hermed give disse for Trondhjems vedkommende.

ad. 1. Til trods for at Norge med hensyn til arbejdsløsheden har været og er bedst stillet af de skandinaviske lande, er der dog i øjeblikket ca. 35,000 arbejdsløse fordelt nogenlunde jævnt over hele landet, saaledes i Trondhjem omkring 1800—2000. Der er arbejdsløse i alle fag og brancher og det er længe der overhovedet har været søgt efter arbejdskraft.

Daarligst stillet er Sjøfarten, Bygningsindustrien, de mekaniske værksteder og ufaglærte.

ad. 2. Da fremmedloven av 1917 er gældende endnu, maa man, naar man er udlænding, for at sikre sig opholdstilladelse have arbejde, naar man kommer til stedet, da man i modsat fald risikerer at blive udvist med ganske kort varsel; man kan selvfølgelig være heldig saa man faar arbejde, men er der stor arbejdsløshed i vedkommendes fag, er man næsten sikker paa at blive nægtet opholdstilladelse.

Fremmedlovens bestemmelser praktiseres forøvrigt mer eller mindre strengt paa de forskellige pladser; i saa maade er vel nok smaabyerne de bedste steder.

For at belyse arbejdsforholdene objektivt vil vi ikke undlade at gøre opmærksom paa den netop faldne voldgiftsdom i Jemindustrien, da den er en pegespind for hvorledes arbejdsvilkårene vil blive i det kommende aar her i landet.

Ordret siger den at lønnen slaas ned med kr. 0.55 pr. time for fagarbejdere, men da der samtidig er aabnet adgang for værkstederne til at indtage folk til mindstelønnen vil det i virkeligheden sige, at lønnen er slaaet ned fra kr. 2.00—2.20 til kr. 1.25 som er den nye mindsteløn. Naar man dernæst ved, at

55 øres nedslag allerede er for meget under hensynet til prisniveauet — ca. 30 øre havde været passende — saa forstaar man vilke sultelønninger det betyder. Dertil kommer, at tiltrods for 8 timers dagens bibeholdelse, er der for arbejdskøberne kommet saamange lempelser med hensyn til overarbejde, saa at 8 timers dagen ganske sikkert vil blive illusorisk.

Konklusionen bliver, at til trods for vi hellere end gerne saa nye tilrejsende heroppe i Trondhjem, maa vi paa det bestemteste fraraade svenske og danske svende under de nuværende forhold at søge arbejde i Norge.

Med skandinavisk hilsen

Trondhjemsafdelingen.

Kristiania. Efter Opfordring i «Svenden» om at indberette om Arbejdsforholdene her, maa vi meddele, at vi desværre ikke kan tilraade Indrejsa for Øjeblikket, især da alle Organisationer her advarer derimod; der er nemlig endnu en 35,000 Arbejdsløse i Norge. I Byer af Betydning faar tilrejsende Udlændinge overhovedet ikke Lov til at opholde sig for Politiet.

Paa Afdelingen Vegne:

Jakob Jensen, Sekretær.

Dresden. Vi har her med stor Interesse læst de forskellige Indsendelser angaaende Arbejds- og Leveforholdene i Tyskland, som har vist, at Forholdene er meget forskellige inden for det tyske Rige. Den Løn, som Nakskov publicerede som gældende allerede i Januar, gælder for mange Fags Vedkommende først her i April, saa man maa være forsigtig med at stille Lønsatser i een Provins op som gældende for hele Tyskland. Her er Arbejde i alle Fag, af hvilke Bygningsarbejderne tjener mest: 24. M. i Timen. Hvad Opholdstilladelsen her angaar, har Hansen, Harborg, jo allerede berørt dette Spørgsmaal i Bladet Nr. 3. Efter de Erfaringer, vi her i Dresden har høstet, viser det sig, at der ikke bliver gaaet ens frem i saa Henseende i Sachsen. Ganske vist gaar det ikke saa let med Opholdstilladelsen; men er der Arbejde nok i Vedkommendes Fag, bliver der ikke lagt nogen Hindringer i Vejen for en Svend, som vil arbejde. Vi har saaledes flere unge Svende, som ikke har Opholdstilladelse, men som staar i Arbejde, er tilmeldt Politiet, og som faar deres Skat trukket fra Lønnen hver Uge. Hvad en Svend maa sørge for, dersom han vil arbejde, er et Legitimationskort, som koster 40 M. Hvad der er mest vanskeligt for de Tilrejsende er at faa Logis. Det er omtrent umuligt at faa noget privat, da Tusinder er indskrevne hos Boliganvisningen, og i Hotel faas ikke noget Værelse under 40 M. Derfor er det, som allerede paavist, absolut nødvendigt, at de Svende, som rejser herved har en ikke altfor lille Nødpengge med paa Vejen — dersom de da ikke vil udsættes for store Savn. Ogsaa vi her i Dresden siger til alle raske Svende hjemme, at de ikke skal belænke sig paa at tage herved; naar der i Forvejen er gjort opmærksom paa, at der ogsaa regnes med Skuffelser, bliver jo ingen vildledt. Men kom inden alt for længe; thi begynder Marken først at stige og Priserne at falde, har vi ogsaa Arbejdsløsheden her.

Den 1. Juni aabnes her en stor og interessant Udstilling af Keramik og Porcellæn, en Seværdighed

ved Siden af de mange andre, Dresden byder; saa læg Vejen over Dresden, Svende!

Paa Afdelingens Vegne:

Em. Bjerregaard, Kasserer.

I Forbindelse med ovenstaaende, meddeler Hamborgerafdelingen, at det er meget svært at faa Opholdstilladelse i Hamborg, endskønt der er Arbejde nok i alle Fag. Endvidere gengives i nedenstaaende et Par Oplysninger, som er sendt af et Medlem, som er Billedskærer og som fornylig er rejst til Tyskland, og hvis Udtalelser, om ikke alene at søge Byerne, har Interesse:

Langenöls (Schlesien), den 23-5-22. Vort Fag er vel nok det i Danmark, som er ramt værst af Arbejdsløsheden. Igennem det tyske Træarbejderforbund blev der skaffet nogle Kolleger Arbejde i Tyskland, deriblandt ogsaa undertegnede, som blev sendt til en større Landsby her i Schlesien. Jeg har 1000 M. om Ugen og for det klarer jeg mig rigtig godt; med Opholdstilladelsen var der ikke noget i Vejen. Forøvrigt vil jeg give det Raad, at i de Fag, hvor der er godt at bestille, skal en Svend ikke betænke sig paa at tage herved. Ganske vist er Kosten ikke som den danske og der kan ogsaa være Besværligheder med at faa Logis og Opholdstilladelse; men det klarer en rask Svend ja nok, og gaar det ikke at faa Arbejde i en Storby, maa man tage ud paa Landet, eller i en mindre By, dér gaar det altid lettere. Blot maa man have en Nødskilling med hjemmefra, en 80—100 Kroner.

Med kraftig Naverhilsen.

E. Kesselhahn.

Erinnerungen von meiner Reise nach Dänemark.

(Fortsetzung).

Nun hörten aber die großen Bahnhöfe auf. Gegend und Ortschaften wurden sehr armselig und traurig, denn nun hat die Holsteinische Heide angefangen. Das stimmte mich ganz melancholisch und ich bereute im Stillen, daß ich mitgereist bin, denn ich glaubte, daß die Gegend auch in Dänemark so bleiben werde, aber darüber konnte ich später noch Wunder erleben. Trotz alledem hatte ich noch zwei interessante Dinge zu sehen. Zuerst eine Station für drahtlose Telegraphie. Da waren fünf einzelne sehr hohe Eisengerüste zu sehen, verschieden in Größe und Umfang. Daneben ist ein großes Gebäude, in welchem die feinen und kunstgerechten Apparate sind, welche zu dieser großartigen Erfindung benötigt werden. Bald darauf passierten wir den Kaiser Wilhelm-Kanal, welcher die Nordsee mit der Ostsee verbindet und zu Anfang des Krieges weiter ausgebaut wurde, so daß die größten Kriegsschiffe bequem von einem Ort zum andern befördert werden konnten. Hier konnten wir noch ein solches sehen. Die Eisenbahnlinie muß wegen diesem Kanal über eine sehr lange und hohe Eisenbrücke geführt werden, welche einen großen Bogen bildet. Wie uns unser Hamburger Begleiter erzählte, wurden während dem Krieg vom Anfang bis zum Ende dieser Brücke die Eisenbahnfenster beim Passieren derselben mit Emballage verhängt, so daß man nicht hinaussehen konnte. Außerdem wurde noch in jedes Coupé ein Soldat gestelit zur Verhütung der Spionage.

Abends sind wir wieder bei der deutschen Zollrevision angelangt, wo es ziemlich streng zuing. Alle andern Reisenden, welche ich gesehen habe, mußten ihr Gepäck aufmachen. Ich stellte meinen Koffer und mein Gesicht auch hin und nachdem der Beamte letzteres geprüft hatte, konnte ich, ohne den Koffer zu öffnen, weitergehen. Von da ging es bei der nächsten Station zur dänischen Zollrevision, wo es fast noch genauer zuing, aber wieder nur für die andern. Als ich mein Gepäck auf den Tisch stellen wollte, winkte mir ein Beamter zu, daß es überflüssig sei. Nun weiß ich nicht, ob ich nun selber an die Ehrlichkeit meines Gesichtes glauben kann, oder ob es nur Zufall ist. Nach weiteren zwei Stationen konnten wir endlich die miserablen deutschen Wagen mit dänischen vertauschen. Das war aber ein Unterschied, da war ich baff, als ich in denselben war. Die Wagen 3. Klasse sind gleich wie bei uns 2. Klasse, jedoch die Sitze ohne Polster. In jedem Coupé war Platz für acht Personen. Die Bänke sind sehr angenehm zum Sitzen, auch ein Klappstisch ist am Fenster. Fenster und Türen haben Vorhänge; vier schöne dänische Landschaftsbilder und eine Landkarte schmückten das Coupé. Auch die Toilette ist vollständig komplett: Trinkwasser, Waschtisch, Seife und Handtuch. Die Wagen waren tadellos rein.

Nun ging es in lustiger vergnügter Fahrt von einer Station zur andern. Bahnhöfe und Ortschaften haben sich, wie wir auf dänischen Boden kamen, mit einem Schlag geändert und desgleichen auch die Menschen, die haben alle ein fröhliches, lebhaftes und sorgentoses Aussehen. Fast alle sind große, kräftige Naturen und sind so vollgefressen wie bei uns die Kapitalisten und Schieber, aber deswegen sind sie doch gutmütig und zuvorkommend. Hier gleich am Anfang hatte ich Gelegenheit die Gemüthlichkeit dieser Menschen kennen zu lernen und zwar in der Bahn selber. Unser Hamburger Kollege hatte sein Billett verloren, trotz eifrigem Suchen kam dasselbe nicht mehr zum Vorschein. Es ärgerte ihn natürlich sehr, daß er die Auslagen für ein zweites nochmals zu bestreiten hatte. Als nun der Kondukteur kam, in etwas bierseliger Stimmung, erzählte ihm der Hamburger, daß er kein Billett mehr habe. Der Kondukteur betrachtete die ganze Gesellschaft, kratzte sich hinter den Ohren, wollte ein ernstes Gesicht aufsetzen, was ihm aber nicht gut gelang und setzte sich dann auf unsere Bank. Nun verlangte er mit einer etwas wichtigen Gebärde ein Papier und Bleistift und setzte dann, nachdem er sich nochmals hinter den Ohren gekratzt hatte, ein Telegramm auf, in welchem er auf der ersten dänischen Station anfragte, ob und wieviel Billetts an eine kleine Gesellschaft abgegeben worden sind. Später kam er mit dem Antworttelegramm, worin bestätigt wurde, daß an uns 6 Billette abgegeben wurden und somit war die Sache erledigt. Unser Hamburger Kollege bekam nun das Telegramm und konnte mit demselben ungehindert bis Aarhus reisen. Wir dankten dem Kondukteur für seine Mühe, er aber meinte ganz fidel, daß er ja nur seine verdammte Pflicht getan habe und zudem seien wir ja alle miteinander Proletarier. Zum Hamburger Kollegen meinte er, er könne ihm auf der nächsten Station zwölf Tassen Kaffee bezahlen, worüber wir alle lachten. Wir hatten alle Freude an ihm und er kam noch zu verschiedenen Malen zu uns zum Plaudern. Unsern St. Galler Kollegen fragte er, ob er du zu ihm sagen dürfte und

wieviel er steuern müsse und sagte ihm auch wieviel Steuer er bezahlen müsse und daß er fünf Kinder habe. Unser Pariser Kollege hatte baid entdeckt, daß nun auf jedem Bahnhof ein gutes Buffet mit „Smörrebröd“ und gutem dänischen Bier zu finden ist, und so stiegen wir auf jeder Station aus, immer von diesem frischen, kräftigen Wind in Empfang genommen und labten uns an diesen Spezialitäten. Unser Pariser Kollege nannte die Stationen von aa an nur noch Smörrebröd-Stationen und lachte jedesmal schon von weitem sein frohes Lachen.

(Fortsetzung folgt.)

Foreningsmeddelelser.

Aarhus. Paa Generalforsamlingen her den 22-4 valgtes undertegnede Maler til Sekretær. Kasserens Træffetid henlagdes fra 12¼ til 1 Middag.

Med Naverhilsen.

J. Klintrup.

Bergen. Paa den herværende Afdelings Generalforsamling valgtes som Formand Juul Møller, Kasserer Niels Jacobsen (Genvalg), som Sekretær undertegnede Murer. Kasserens Adresse er nu «Bakkely», Landaasvejen 4, fra Kl. 7-8.

Med Naverhilsen.

Thorvald Nielsen.

København. Paa Generalforsamlingen den 4-5 her, blev den gamle Bestyrelse genvalgt: Formand Ditlev Thomsen; Lokalinspektør P. C. Christensen («Glade») og som Sekretær undertegnede.

Med Naverhilsen.

E. H. Pedersen.

Kristiania. Paa Generalforsamlingen her den 7-4. genvalgtes V. Madsen til Kasserer og undertegnede til Sekretær.

Angaaende H. B. s Opfordring i «Den far. Svend» Nr. 1 for 1922 om at støtte de forskellige Medlemmer indenfor C. U. K. i Tyskland, tillader vi os herved i Kristianiaafdelingen at protestere, da vi synes, at vi først og fremmest maa sørge for for vore arbejdsløse Svende her før vi støtter de tyske Afdelinger, hvor der vist saa godt som ingen Arbejdsløse er. I denne vor Protest ligger ikke det, at vi misunder vore Landsmænd i Tyskland noget som helst; men vi formener at have Forpligtelser ogsaa overfor vore egne Arbejdsløse, som ingen Understøttelse faar.

Med Naverhilsen.

Jakob Jensen.

Ovenstaaende Protest har vi allerede for 3 Maaneder siden modtaget fra Kristianiaafdelingen. Naar den ikke er kommet i før, er Grunden den, at H. B. besluttede at rette en Henstilling til Afdelingen om at trække Protesten tilbage, da denne gaar ud fra forkerte Forudsætninger, i det mindste véd H. B. ikke noget af at have opfordret til Understøttelse af tyske Afdelinger; thi at bede de hjemlige Afdelinger om at sende lidt Læsestof til Afdelingerne i Udlandet, kalder vi ikke for at bede om Understøttelse. Imidlertid har Kristianiaafdelingen fastholdt at lade Protesten optaget, og her er den altsaa. H. B. maa fastholde, at der her foreigger en Misforstaaelse fra Afdelingens Side. At det kun er en Misforstaaelse og ikke ond Vilje fra Kristianiaafdelingens Side, viser jo det bl. a., at denne Afdeling var en af dem, som naaede de bedste Resultater under vor Indsamling til Fordel for Naverne i Tyskland. Saavidt jeg husker maatte hver Nav i Kristiania give 5 Kr. obligatorisk til Indsamlingen, saa Kristianiaafdelingen er ellers god nok.

Red.

Nakskov. Paa Generalforsamlingen her den 1-4 valgtes Maler C. A. Nielsen til Kasserer, Rødbyvej 33^a. Mødeaftenen er den første Lørdag i Maanedens. Med Naverhilsen. *A. Petersen, Formand.*

Taksigelse.

Kære Naver fjern og nær! Da det er os umuligt at takke hver enkelt, siger vi herigennem hjertelig Tak for de mange Lykønskninger, Telegrammer og Gaver, som vi modtog i Anledning af vort Sølvbryllup. Især en Tak til Hovedbestyrelsen og Aarhusafdelingen for Pengegaverne, og ikke mindst Dresdenerafdelingen for dens smukke Fæst i Hulen og for det symbolske store Billede, hvilket skal være os et kært Minde om godt Samarbejde for Naversagen. Og lover vi, ogsaa i Fremtiden at staa den farende Svend bi med Raad og Daad efter ringe Evne. Et «Længe Leve C. U. K.»!

Med kraftig Naverhilsen.

Em. Bjerregaard og Hustru

Dresden A., Joh. Georgen Allee 3.

Hermed siger vi alle Afdelinger, som har betænkt os med Læsestof, vor bedste Tak, og tillader vi os at bede de stabile Afdelinger om heller ikke at glemme os i Fremtiden, især hvad Aviser angaar, som er kærkomne jo nyere de er. Naverne her snuser hver Mødeaften hele Hulen igennem for at finde Aviser, thi vore gamle er tyggede igennem paa kryds og tværs, og købe et dansk Blad en Gang imellem, er kun for Kapitalister; et Enkeltnummer af «Politiken» koster her 11 Mark! Eventuelt Læsestof bedes sendt til vor Hule: Fritzes Hotel, Kl. Kuhberg 1, Kiel.

Med kraftig Naverhilsen.

Kielerafdelingen.

Alle Tillidsmænds Opmærksomhed henledes paa den i forrige Nummer afsluttede Artikel om Arbejdsforholdene ude. Det samme gælder alle Medlemmer, som bliver spurgt til Raads af unge Svende, som agter sig ud.

Ligeledes henledes Opmærksomheden paa dette Nummers Meddelelser om Arbejdsforholdene, især hvor de norske Forhold omtales.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

Skandinavisk Foreningshjem

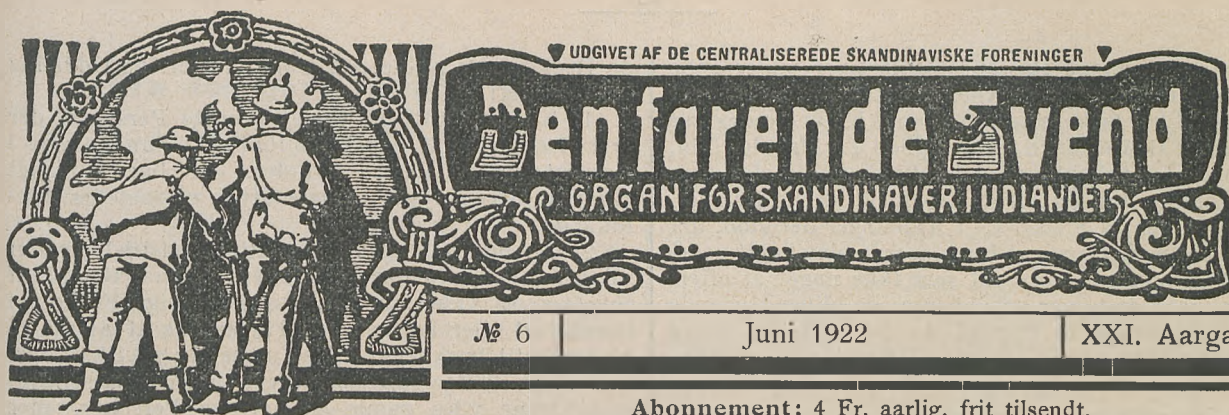
Hamborg, Annenstrasse 29

søger en Vært til at overtage Restaurationen fra 1. Oktober 1922. Tilbud maa indrækkes senest den 20. Juni. Oplysninger faas ved Henvendelse til

V. Krog, Hamborg, Hoheluftchaussee 121. Haus 3^a.

C. Eriksen, Hamborg, Lortzingsstr. 1^a.

Bestyrelsen.

Nº 6

Juni 1922

XXI. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Polemik.

Förrättningsföraren tar i Svenden Nr. 5 till orda i en fråga som alltid är aktuell inom C. U. K., utrensningen av restancemedlemmarna. Varje som är anhängare av Naversaken som läst artikeln i fråga instämmer givetvis med författaren och säger; „ja så bör det gå, i väg med slöflockarna. Och se upp vid intagandet av nya att vi inte få några flera liknande.“

Om det senare är en utopi som ej ens kan tänkas låta sig göra, att begära karaktärssuppgift på var och en som söker inträde i vår organisation så böra vi givetvis ändå lystra till Larsens maning om mera omtanke vid agitationen.

Vad åter beträffar om utrensningen så hyser jag den uppfattningen att den bör företagas med allra största varsamhet. Detta åtminstone inom Skandinavien. H. J. har ju berört även den sidan av saken och skriver i samma anda men jag menar att det kan inte nog sägas ifrån att styrelsen i en klubb bör göra sitt bästa för att förmå de slöa medlemmarna att hålla sig framme med betalningen och vidare att undersöka varje fall av restance. Där det visar sig att medlemmen i fråga trots uppmaningar ej kan förmås att betala och ej heller förebringa något skäl för sin restance, nå då må han gå, men då vi veta huru dana förhållandena äro i Skandinavien, med arbetslöshet och inskränkt arbetstid då vill det till att pröva om inte C. U. K. i vissa fall förtjänar på att låta en strykfärdig medlem stå i restance än en tid.

Arbetslösa medlemmar äro kontingentfria efter 6 veckor! Ja, visst men mången Svend har under avsevärd tid haft arbete under varannan vecka och en del hava haft det nöjet att få arbeta 4 dagar i veckan och alla med mycket reducerade löner och det finns ingen paragraf i våra stadgar som omnämner fall då medlemmen arbetar halv arbetstid. Vi gjorde ju stadgarna under de ljusaste förhoppningar på framtiden.

Nu må ingen tro att undertecknad är den som vill verka för att slentrian och liknøjdhed skall få vara förhärskande inom C. U. K. nej tvärtom, men jag menar att vi alldeles nödvändigt måste laga depretionstiden i beaktande och än så längre ej arbeta så bokstavligen efter paragraferna. Ännu är arbetslösheten överväldigande. Vål hava 37,000 man fått arbete i Sverige sedan vintern tog slut, men av dessa äro 31,000 anställda vid nödhjälpsarbeten och det vore ju bedrägligt att räkna sådant arbete för konjunkturljusning. Framåt och uppåt vilja vi dock och skola vi även komma om blott varje man gör

något lite för att hålla intresset vid liv. Vi behöva ju ej precis tala om plikt för menige man, men den som låter välja sig till styrelsemedlem har desslo större pliktskyldighet att arbeta oss uppåt och framåt. Vår huvudstyrelse i Zürich har alltid legat i arbetssele för vår utveckling och det är en billig begäran att lokalstyrelserna hjälpa till med en del av lasset. Jag har mig bekant fall av den erbarmligaste sløhet hos personer som innehava förtroendeposter inom C. U. K. där det ser ut som om de tagit emot valet av enbart ärelystnad. Jag vill nämna ett enda. En medlem reste från Stockholm med avmald medlemsbok på fickan. Han reste till ett annat land, till en stad där det ej fans någon naverförening. Före Pingst sände han sin bok till närmaste avdelning i rekommenderad försändelse, men till dato har han ej fått något svar på om boken kommit fram. Det kan invändas att det ej är nödvändigt i fall det praktiseras att böckerna skola ligga hos kassören men jag vågar påstå att det är av stor vikt att kassören kvitterar mottagandet och såmedelst anknyter den kontakt som måste finnas mellan styrelse och medlemmar. Detta fallet är ej det enda men det må vara nog för denna gången. Var och en kan dock av delsamma se att det är styrelsen som är den skyldige om vi förlora den medlemmen.

Stockholm i Juni 1922.

G. S. Nilsson.

G. S. har kaldt sit Indlæg «Polemik», en Titel, som dog ikke ganske dækker Indholdet; thi i Virkeligheden er der ikke stor Forskel paa hans Standpunkt og det, som jeg forfægtede i Bladet Nr. 5. I Principet er vi egentligt enige, kun tilraader G. S. dog lidt mere Forsigtighed ved Slettelse af Medlemmer, især naar det gælder saadanne, som ikke arbejder fuld Tid uden dog at være arbejdsløse. Og i saa Henseende har G. S. Ret. Dog tror jeg, at vi ikke har mange saadanne Medlemmer; men overfor disse maa der selvfølgelig tages Hensyn. Iøvrigt fastholder jeg, at Depressionsperioden ikke spiller den Rolle, som man tror, hvad Restancerne angaar. Naar vi har Kontingentfrihed i Tilfælde af Arbejdsløshed, er der Vished for, at der ikke bliver forlangt Umuligheder af Medlemmerne. Som jeg bemærkede i sidste Blad, viser det sig da ogsaa, at de Afdelinger, som nu møder op med Restancelister, er de samme, som har gjort det ogsaa under gode Tider, medens til Gengæld de Afdelinger, der sørgede for at holde Medlemmerne til Foreningen, og at Restancerne ikke blev for store, ogsaa nu bevarer deres Medlemmer. Mærkeligt, men sandt! Forklaringen ligger ganske simpelt deri, at

hvor der er mange Restancemedlemmer under gode Konjunkturer, kommer Kontingentfriheden saa godt som ikke til at virke, eftersom mange Medlemmer staa saa meget til Restance fra den gode Tid, fra den Tid, da de stod i Arbejde, at det ikke er muligt for dem at betale Restancen, naar Arbejdsløshed indtræffer. Følgen bliver da Slettelse. I Afdelinger derimod, der stadig har passet paa, at Restancerne blev holdt nede, har Medlemmerne saa godt som ikke noget at efterbetale, naar de bliver arbejdsløse; de bliver staaende som Medlemmer, er fritaget for Forpligtelser under deres Arbejdsløshed — og *vedbliver* med at være Medlemmer. *Deri ligger hele Hemmeligheden.*

Selvfølgelig kan vi ikke granske Nyrrer og Hjerte i hver Svend, som ønsker sig optaget. Men optage Medlemmer paa samme kritikløse Maade, som vi hidtil har gjort, har ikke det mindst Værdi. Hvor ofte er ikke Svende blevet optaget, om hvem det vidstes, at de ikke var i Stand til at efterkomme deres Forpligtelser. Følgen deraf var kun Ulejlighed, Aergrelse og tilsidst Slettelse af Vedkommende. C. U. K. s Karakter som Rejseforening gør, at der, under normale Forhold i alt Fald, er en uhyre Vekslen af Medlemmer, hvorfor det er meget svært for Ledelsen at have noget bestemt Budget at gaa efter. Men at gøre alt endnu mere flydende og ubestemt ved at optage Medlemmer, som i ni af ti Tilfælde lader sig slette, har ingen Værd — bortset fra, at vi ogsaa derved gør os latterlige. Nej, lad os hellere gøre vore Foreninger og dermed vor Organisation til virkelige Naverforeninger, i dette Ords bedste Forstand, hvor enhver virkelig Nav og Landsmand er hjertelig velkommen — lad os saa blot undvære de andre. En lille Smule mere Stolthed og Selvbevidsthed skader os sikkert ikke. Vi i Zürich er endda gaaet saa vidt, at vi for ikke saa lang Tid siden, henstillede til et Medlem, som efter mange forgæves *Tiggerier* endelig havde faaet sin Restance ordnet, om det ikke var bedre, at han udmeldte sig, nu da han kunde udmelde sig, istedetfor at han dog en skønne Dag blev slettet. Og vi fortryder ikke vor Holdning. Vort Mærkesalg og de Summer, vi i Forhold til vort Medlemstal kan aflevere til Hovedkassen, vidner godt nok om, at vor Fremgangsmaade er rigtig. *Thi* paa den Maade skabes en *virkelig* Forening, hvis Medlemmer ogsaa er Medlemmer.

At ogsaa en stabil Svend kan komme bagud med Kontingentet, gives uden videre til, men i sidste Blad gjorde jeg jo ogsaa udtrykkelig opmærksom paa, at overfor saadanne er Taalmodighed paa Plads. Under alle Omstændigheder fastholder jeg, at vi maa vise mere Kraft og Selvbevidsthed, hvad Restancerne angaar, og mere Omtanke ved Optagelse af Medlemmer. I det lange Løb bærer det dog de bedste Frugter, baade i den ene og anden Retning. Og hvorfor vi i saa Henseende skal staa tilbage for andre Foreninger kan jeg ikke indse. *Thi* i hvilken anden Forening hersker der, hvad Kontingentoprævningen angaar, saadanne Tilstande, som endnu i mange af vore Afdelinger?

Red.

Til vore Medlemmer i Tyskland.

1. Understøttelse af Nødlidende.

Som bekendt har den danske Stat foreløbigt stillet 45,000 Kr. til Raadighed for Afhjælpning af egentlig Nød blandt Danske i Tyskland. Hermed bringer vi

de Regler, som gælder for Understøttelsens Uddeling i Erindring:

1. Kun i Tyskland varigt bosatte Personer, der er i Besiddelse af dansk Indfødsret, kan komme i Betragtning. Danske Kvinder, der har indgaaet Ægteskab med tyske Undersaatter, er saaledes udelukkede.

2. Der maa foreligge en egentlig Nødstilstand, det vil sige, at de paagældende enten paa Grund af Sygdom og Alderdom eller andre særlige Forhold i Øjeblikket eller for længere Tid er ude af Stand til at tjene tilstrækkeligt til at sikre sig et Eksistensminimum. Understøttelserne vil saaledes væsentligt kun kunne ydes gamle eller svage Personer, eller Personer, der er henviste til at leve af faste Rente-ydelser, Pensioner eller lignende, samt under visse Betingelser Arbejdere, hvem Forholdene afskærer fra ved Arbejde at tjene tilstrækkeligt til Sikringen af et Eksistensminimum.

3. Understøttelsernes Størrelse og Varighed afgøres i hvert enkelt Tilfælde af Generalkonsulatet og kan ikke henlægges under lokale Komiteer.

4. Der maa i hvert enkelt Tilfælde anstilles en Undersøgelse vedrørende den paagældendes Trang. Denne Undersøgelse vil naturligt kunne foretages af stedlige Komiteer. Generalkonsulatet kan altid selvstændigt tilstaa Understøttelser, ligesom det kan træffe Aftale med «Nationalt Hjælpefond» om, at dette i Tilfælde, hvor dets egne Midler ikke rækker til, retter en Henvendelse til Generalkonsulatet om Hjælp af de af Staten til Raadighed stillede Midler, hvilken Hjælp da kan ydes efter Generalkonsulatets Skøn i hvert enkelt Tilfælde.

5. Bevillingen er givet som et Maximumsbeløb og vil være at fordele mellem Berlin-, Hamborg-, og Flensborg-Distrikterne med henholdsvis 7/15, 7/15 og 1/15, saa at Maximumsbeløbet indenfor Aaret 1922 fra de respektive Distrikter, herunder indbefattet de udenbys boende, bliver henholdsvis 21 000 og 3000 Kr.

Udbetalingen og Regnskabsførelsen foregaar paa Generalkonsulatet. Paa Forhaand kan der ikke gives nærmere Regler med Hensyn til Understøttelsernes Størrelse og Varighed.

2. Hjælp fra Nationalt Hjælpefond

Hvad denne angaar, maa man, for at komme i Betragtning ved Uddelingen, der foregaar een Gang hver Maaned, indsende Ansøgning inden den 15. til vedkommende *Generalkonsulatet*. Udenbys Ansøgere maa samtidigt med Ansøgningen indsende Transbevis, bekræftet af det stedlige *danske Konsulat* eller *Politiet*.

Forøvrigt har vor Afdeling i Hamborg faaet to Mand ind i den Komite, som har med Uddelingen af nævnte Fonds Midler at gøre. Der er vel næppe heller nogen, der har saa stor Kendskab til de enkeltes Nød som netop vor Hamborgerafdeling.

3. Tysk Understøttelse til erhvervsløse Danske.

Efter hvad de tyske Blade meddeler har det tyske Rigsarbejdsministerium bestemt, at danske Undersaatter, som bliver erhvervsløse i Tyskland, har Forordning paa Erhvervsløsheds-Understøttelse (*Erwerbslosenfürsorge*), saafremt de har været bosiddende i Tyskland siden den 1. Juli 1919 og forøvrigt opfylder de Forudsætninger, som i Almindelighed fordrer for Bevilling af Erhvervsløshedsunderstøttelse. Danmark yder erhvervsløse tyske Undersaatter lignende Understøttelse.

Fra den gode gamle Tid.

Af Lorenz Møller, Düsseldorf.

(Sluttet.)

Efter at Værten den næste Morgen havde givet mig en kraftig Bouillon og tilbagevist Betaling for Natlogis, ønskede han og Pigen, som fulgte mig et Stykke paa Vej, Lykke paa Rejsen og «paa Gensyn».

Den friske Luft og en rask March satte Humøret op saa jeg kom i Stemning til at give en lille Naver-Solo, hvis Ekko blev kastet tilbage fra de omliggende Højder. Det var en rigtig smuk Egn, jeg kom igennem, med Vinbjerge, hvorhen man saa — og er man ung, mæt og uafhængig, saa blæse være med i Gaar — og hvad kommer i Morgen?

Den lille By, som jeg paa Kortet havde udset mig til at overnatte i, naaede jeg i god Tid; men maatte forgæves gaa fra det ene Hotel til det andet, overalt hed det, at der var optaget. Sandheden var vel snarere den, at de ikke vilde have en rejsende Nav — og det endskønt jeg ikke var daarligt i Tøjet. Paa de Kanter er Rejselivet jo ikke paa Mode. Der var ikke andet at gøre for mig end at melde mig hos Politiet, dersom jeg vilde have Tag over Hovedet. Paa Politistationen fik jeg da ogsaa to Blikmærker udleveret, det ene var beregnet til Brød og det andet til Natlogis. Jeg fandt snart Bageren, hvor jeg fik mit Brød udleveret, hvorefter jeg opsøgte mit «Hotel». Dette var et meget afsidesliggende Hus, som beboedes af to gamle Folk, som havde det meget larveligt indrettet og som rimeligvis levede af Avlsbrug.

Der var allerede kommen en «farende Svend», da jeg arriverede. Det var en ældre Mand i lasede Klæder, med en lang Kniv i Bæltet og af et rigtig uhyggeligt Udseende. Hans hele Bagage var indsvøbt i et forfærdeligt beskidt Lømmetørklæde, og af hans franske forstod jeg ikke et Muk. Efter at der var bleven serveret et stort Fad Suppe for os til Deling, trak min Nabo Kniven ud af Skeden, skar sit Brød i Suppen og mit ogsaa dertil, og aad saa hele Vællingen uden saa meget som at sige et Muk eller spørge om jeg ikke ogsaa vilde lange til Fadet. Først var jeg unægtelig imponeret af den overlegne Maade, hvormed han som den selvfølgeligste Sag af Verdenen ogsaa lagde Beslag paa min Portion, og dernæst blev jeg enig med mig selv at lade ham beholde det hele; thi han var sikkert mere sulten end mig, og desuden fik jeg nok noget *ordenligt* i Skrutten før ham.

Træt af Dagens lange Tur spurgte jeg Værten, hvor mit Værelse var. Straks behagede det ham ikke at vise mig dette; men efter en Tids Forløb tog han en Staldlygte, førte os igennem Kostalden og derefter op paa Høloftet, hvor han bød os Godnat. Den Gamle vidste Besked og trak mig hen i et Hjørne, hvor vi lagde os til Rette, Side om Side, i denne for mig saa uvante Seng, og med lidt Angst for mine Penge og mit unge Liv sov jeg saa ind.

Uskadt paa Legeme og andre Ejendele, vaagnede jeg næste Morgen med en dundrende Hovedpine, fremkaldt af den stærke Høluft. Men snart gik det atter fremad for fuld Kraft, endskønt det trak op til Uvejr. Dette kom ogsaa ud paa Eftermiddagen til Udbrud ude mellem Bjergene. Det regnede, tordnede og lynede, som jeg endnu aldrig havde oplevet det, og intet Hus i Nærheden. Jeg blev selvfølgelig

vaad til Skindet, men opdagede oppe paa en af de omgivende Skraaninger et Lys, som jeg gik efter. Det var et Vin-Vogterhus, hvor den gamle Vogter tillod at jeg tørrede mit Tøj ved et stort Baal. En stor Trestersnaps fik jeg ogsaa til invendig Varme, og saa maatte jeg videre for at naa den næste By, inden det blev altfor mørkt. Men det var dog bølgmørkt og Regnvejr inden jeg naaede den, hvorfor jeg uden videre opsøgte det første det bedste Hotel. Men der var jeg kommen i forkert Gade, thi det var altfor flot og dyrt for mig, saa jeg snart. Værtinden sagde da ogsaa, at alt var optaget; efter det Uvejr, jeg havde været udsat for, saa jeg heller ikke videre nobel ud i Klunset. Imidlertid var der en billardspillende Herre, som fik Medlidenhed med mig, da han saa, at Værtinden vilde sende mig ud i Regn og Slud igen. Han tog Overtøjet paa og bad mig om at følge ham. Efter en lille halv Times Tid kom vi til et stort Hotel, som var mindst lige saa flot, som det jeg først havde været inde i. Der blev min Velynder godt modtaget, man saa, han var kendt der, og ikke længe efter blev der serveret os to en Aftensmad, som ikke alene kunde glæde en sullen Nav, men ogsaa enhver kræsen Lækkermund. Dertil kom endvidere et Par Flasker rigtig fin Vin og til Slut Kaffe og Cognac. Det var da intet Under, at jeg kom i saa opløftet Stemning, at jeg, da Tallet blev hævet, kunde have faldet min ædle Franskmand, Frankrig og hele Verden om Halsen! Imidlertid var det blevet Sengetid, men forinden af lagde vi dog et Besøg i Køkkenet, hvor der var en Del unge Piger beskæftigede, hvoraf jeg absolut skulde udpege den, som jeg syntes bedst om. Det var jeg ikke sen til, hvorefter jeg blev ledsaget op paa Værelset af saavel Pigen som min Velynder, men da jeg nu gjorde Alvor af at ville i Seng, rødmede Jomfruen, og min Ledsager oplyste mig om, at mit Værelse var ved Siden af. Derefter ønskede han mig Godnat, sagde at han havde betalt alt og ønskede mig Lykke paa Rejsen. At jeg i det «Første»-Værelse, som blev mig anvist og som bl. a. indeholdt en Seng med saa mange og dejlige Edderdunsdyner, at jeg helt forsvandt deri, sov storartet, behøver jeg jo knap at tilføje.

Næste Morgen gik jeg veltilpas videre. Men hvad der senere hændte mig af mærkelig og skønt, maa Naverne have tilgode til jeg faar mere Tid til at nedskrive mine Erindringer.

Dansk Sangerbesøg i Hamborgerhulen.

I dansk Social-Demokraten stod fornylig vor store Hamborgerafdeling, dens Arbejde og dens Foreningshus omtalt. Samtidigt meddeltes, at Folketingsmand A. C. Meyer agter at foretage en Tur til Hamborg med de „Vandrende Sangere“, i hvilken Anledning der vil blive stor Sammenkomst i Foreningshuset. Efter hvad Hamborgerafdelingen nu meddeler mig er Besøget planlagt til Midten af Juli Maaned. Der vil sikkert blive nogle glade Dage i Hamborg under Samværet mellem A. C. Meyer og hans Sangere og Hamborgernaverne.

Det runde Bords Sang

I Geigergasse Nummer fem,
der ligger Navens Svendehjem
og bag i Gæstestuen stor
man ser det runde Naverbord.
Hver Nav, som satte sine Sko
i Zürich, slog og med sin Kno
i Bordets Plade, som med Glans
bevidner Navens Kunstnersans.
Thi Navnetræk i kaade Sving
og Billeder slaar rundt omkring
paa Bordet, ridsede med Flid
som Minder om en svunden Tid;
i Midten der til særlig Pynt
er ilagt skandinavisk Mønt.
Med Stolthed Naversvenden tar,
ved dette Bord en Passiar.
Men Bordet synge kan en Sang
om Naverord, der djærve klang,
om Svendens skjulte Tankespil,
som det opmærksomt lytted til:
Hans Tanke flygter imod Nord
hjem til den skovbekranste Fjord;
i Lunden han en Foraarsnat
tog Afsked med sin Hjertenssskat;
mens de ved Maanens klare Skin
hinanden saa i Øjet ind,
han lovede begejstringsfuld
at blive Pigen tro som Guld. —
Han sa' Farvel til Far og Mor,
til Hjemmet ved den blanke Fjord
og snørede sin Bylt og tog
paa Svendevis sin Stav og drog
til fjerne Lande imod Syd —
mens Vaaren smilede paany,
og over Nordens grønne Vang
højt Lærken jublende sig svang.
Med Mod og Liv og Fut og Fyr
drog Svenden ud paa Æventyr,
og fri for Hjemmets trange Bur
han nød den smilende Natur,
til sluttelig han søgte Ly
i Ønskets Maal: den store By,
hvor Glædens Bæger Dag og Nat
man tømte ud i fulde Drag.
Men Tusinder har Skæbnens Spil
end ikke ladet nippe til
den Lykke, som i Baand er lagt
af Guldets skjulte Tryllemagt.
Paa Kvisten, i den skumle Vraa,
som Solens Straaler ej kan naa,
hvor man i Stuen lav og trang
ej hører Lærkens Jubelsang —
der sygner hen den Slægt, der maa
som Træile ved Maskinen staa,
afmægtig og i Lænke lagt
af Kapitalens Kæmpemagt;
til Folkeanden reiser sig
og frem til Lyset baner Vej.

Vor Svend, af Rejseiver fyldt,
tog atter Vandringsslav og Bylt

og til den gamle Melodi
han lystig valsede paa ny.
Og Svenden saa nu paa sin Flugt,
hvor Rhinen som et Baand i Bugt
og Slyng sig mellem Bjerge snor,
og Vin i frodig Fylde gror,
fra Fjældet Borgruinen kækt
os minder om en svunden Slægt;
en Skønhed, som hans Sind betog,
saa han begejstret fremad drog,
kun fremad, gennem vaadt og tørt!
Og Mindet om, hvad han har hørt
og set, mens han paa Vandring gik,
nu klinger som en sød Musik:
om Bjærg og Dal og Sø og Sang
og Alpehorn og Bjældeklang,
om Floder buidrende af Sted
i Kløfter mellem Klipperne,
om vilde Bække, snedækt Fjæld,
og Naaleskove, Kildevæld,
om «Alpeglühen», wunderschön
og om Lavineus dumpe Drøn,
om Alperosen mogensskøn
og Eng og Ager, vaarliggrøn,
om mangel dejlig Svejtsermø,
som højt paa Lien river Hø,
om Druesaft og Æblemost
og Pølsevad og Svejtserstø,
Forplejningssuppe, fuld af Kraft
og «Skubbeture», han har haft,
om mangel sullen Navergæst
med Valsestøvler uden Hæl
og Trøje uden Albu', som
Poeten skønt har kvædet om;
om Huleaftener med Smæld,
Bedrifter, sluttede med «Spjæld»,
om mangel Kammerat, hvis Mod
i Nødens Stund ham ej forlod,
som var fortroingsfuld og kvik,
om saa den sidste «Batzen» gik — —
Og Svenden syntes, det var rart
paa den omskiftelige Fart. —
Saa flyver Tanken inod Nord,
hjem til den skovbekranste Fjord,
til Hjemmet ved den blanke Sø
og til hans halvforglemte Mø.
Mens Tanken gaar til Hjemmets Kyst,
da mærker Svenden i sit Bryst
en Følelse, en ukendt Trang —
her ender Naverbordets Sang!

Men Naven tænker, dette Bord
vi ruller til vort Hjem i Nord,
hvor det skal vidne om den Flok,
der greb til Bylt og Valsestok,
forlod sit Hjem, drog viden om
og dygtiggjort tilbage kom;
en Ungdom, der har sat sig Maal,
ej veg og svag, men stærk som Staal,
der viljefast, med Fynd og Klem
vil handle, naar der kaldes: frem!

Kr. Delf.

I. I. H. R. Toft.

In Memoriam.

Som meddelt i Bladet Nr. 4 har vi haft den Sorg at miste et af vore bedste Medlemmer, I. I. H. R. Toft. At dette pludselige Dødsfald har vakt Medfølelse og Opmærksomhed viden om, hvor der færdes Naver, vidner de Forespørgsler om, som jeg har modtaget angaaende de nærmere Omstændigheder ved Tofts Død og Begravelse. I sidste Nummer var det ikke muligt at bringe de nærmere Enkeltheder, forai disse endnu ikke var meddelt os. Imidlertid har jeg nu hørt fra det danske Konsulat i Madrid og lader jeg dettes Skrivelse følge in extencio:

Kongelig dansk Konsulat
(Consulado de Dinamarca)

Madrid, Calle del Principe, 11,
den 13. Maj 1922.

„Herr H. J. Larsen, Zürich.

Jeg har den Ære at anerkende Modtagelse af Deres Brev af den 19. April og Postkort af den 4. Maj, med Forespørgsel angaaende Sekretæren ved dette Konsulat, Herr H. R. Toft's Død.

Det var en dobbelt Lungebetændelse, der i fire Dage gjorde Ende paa hans virksomme Liv. Han havde været ansat her i over tre Aar og var nu naaet at faa Ansættelse af Ministeriet og gjorde Tjeneste saavel ved det herværende Kgl. Gesandtskab, som ved Konsulatet. Hans pludselige Død har vakt almindelig Beklagelse og han blev fulgt til Jorden af vor Chargé d'Affaires, Hr. T. Bull; den islandske Minister i København Hr. Sveinn Björnsson; den islandske Regeringsdelegerede for Sydeuropa, Hr. Gunnar Egilsson; den islandske Forfatter Kvaran; dansk Oberstløjtnant Troels-Smith; Ingeniør Olsen; Direktør Petersen; Mekaniker Berthelsen; nogle spanske Venner; en Nevø af mig, samt Undertegnede. Han ligger begravet paa Kirkegaarden «Cementerio de Nuestra Senora de Almudena». Han var afholdt af alle der kendte ham og jeg har i ham mistet en dygtig og skattet Medarbejder og god Ven. Han hvile i Fred!

De bedes undskylde, at dette Brev fremkommer med temmelig stor Forsinkelse, men De vil sikkert forstaa at Grunden ligger nær, jeg har ingen Medhjælp faaet endnu, saa det faider mig svært at besvare de indgaaende Breve saa hurtigt, som jeg gerne vilde ønske at gøre det.

„Erbødigst (Sign.)»

Det fremgaar af Skrivelsen, at vor gode Ven Toft har faaet en pæn Begravelse. Det er vel sjældent eller aldrig forekommet, at en Nav har haft saa fine Navne til at følge sig paa den sidste Færd her i Livet. Thi Toft var jo en Nav, endda en af dem, som man ikke træffer mange af. Aile dem, som kom i Berøring med Toft fik Indtryk af at staa overfor et ganske ualmindeligt godt begavet Menneske, der samtidigt havde Hjertet paa det rette Sted. Det vil føre for vidt at skildre Tofts Løbebane; thi der er vel næppe mange, der har ført et saa omskifteligt Liv som Toft. Men nu da han har tiltraadt den sidste, lange Rejse, vil vi dog kort omtale hans omskiftelige Færd. I mange Aar flakkede han omkring i Tyskland, Schweiz, Frankrig og Spanien; var Landarbejder et Par Somre i Schweiz, skaffede som Bygningsarbejder i Frankrig, gik om Vinteren paa Valsen i Spanien, hvis Sprog

han beherskede som, eller bedre, end en indfødt, for saa tilsidst at faa en Stilling i Frankfurt a. M. som Bibliotekar ved et en internationale Sammenslutning for Børneforsorg. I 1914 fik Toft derefter Ansættelse som Oversætter ved «Generalkommission der Gewerkschaften» i Berlin; men da Kriegen kom kunde Toft i Længden ikke forliges med den progermanske Holdning, de tyske Fagforeningsledere indtog, og huggede derfor i Sæk og tog over Schweiz til sit forjættede Spanien, hvorhen Krigens Dønninger knapt naaede. I Begyndelsen gik det ham ikke videre godt; men efter nogen Tids Forløb fik han Stilling som Opsynsmand i Herberget i Spaniens største Kloster, og trods Tofts lille Vækst forstod han at skaffe sig Respekt hos de mange «Kunder», som besøgte Klosteret. Derfra blev han af Jesuiterordenen, som ejede Klosteret og som havde faaet Øje for Tofts geniale Sprogkundskaber (under et Ophold paa et spansk Hospital havde Toft ladet sig omdøbe til Katholik, derfra hans mange Fornavne) forflyttet til Madrid, hvor han paa den derværende jesuitiske højere Skole, blev Lærer i Fransk for det spanske Aristokratis Børn. Ogsaa her forstod han, endskønt Drengene i Begyndelsen søgte at spille ham mangt et Puds, at sætte sig i Respekt; thi skrev han «det gælder mere om at gøre sig afholdt end frygtet». Senere blev han Sekretær ved det danske Konsulat i Madrid, hvorefter han opgav Lærergæringen og oprettede et Oversættelseshureau, som gik storartet, saa han nok maatte have Hjælp dertil. Og nu i Sommer skulde han have bygget sig et Sommerhus paa den Grund, han allerede for et Par Aar siden købte ude i Sierra Nevadabjergene — da kom Døden og rev ham væk, netop som Livet begyndte at tegne sig lyst for ham. Vi, som har kendt Toft kan ikke forstaa Skæbnen i dette Tilfælde, vi staa fuldstændig uforstaaende overfor, at han netop skulde rives væk, da det begyndte at lysne for ham. Men vi kan i alt Fald bevare hans Minde som den gode, hjælpsomme og trofaste Kammarat og Nav, han var. Toft vil vi ikke glemme, dertil han gjordt alt for meget for Naverne, da han færdedes herude: I Frankfurt var han i mange Aar den ledende Kraft i Foreningen, altid paa Færde og altid hjælpsom. Og i Berlin blev han kort efter sin Ankomst dertil, valgt som Formand, Samtidigt begyndte «Krigssadelmagerne» hjemmefra at strømme til Berlin, og af al Kraft virkede Toft for, at de tilsluttede sig Afdelingen. Naar Togene kom hjemmefra var han paa Bane- gaarden og hjalp de nyankomne tilrette, baade hvad Arbejde og Logis angik. Og Tofts Skyld var det ikke, at det gik mindre godt med de mange nyvundne Medlemmer. Var han bleven i Berlin, havde meget set anderledes ud dér for C. U. K. Glemmes naa heller ikke, at «Den farende Svend» i Toft har mistet en af sine bedste Medarbejdere. Altid var han villig til at hjælpe med til Bladets Udbygning. Og Toft havde ikke alene Stof nok fra sit mangeaarige Rejse- liv, men han kunde ogsaa skrive.

Det blev ikke forundt Toft, at Naver viste ham den sidste Ære eller at der blev sunget vor Gravsang over hans sidste Hvilested, men C. U. Ks. Hovedbestyrelse har gennem den danske Konsul i Madrid ladet nedlægge en signeret Krans paa Tofts Grav — som en sidste Hilsen fra de farende Svende og deres Organisation.

H. J. Larsen.

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb: Fr. O. Breuning 50.—; Herr Ad. Hartvig, dansk Konsul i Genf 4.—. Kr. Aarhus 108.—; Trondhjem 72.—; København 504.—. Bergen 108.—.

Siden den sidst offentliggjordte Kvittering skal der endvidere, efter de til mig sendte Blanketter, af de tyske Afdelinger være indsendt følgende Beløb til K. U. i Hamborg: Fr. (Beløbene er omregnede i Francs til Parikurs): Berlin 50.—; Düsseldorf 200.—; Hamborg 500.—; 600.— og 950.—; Hamburg 100.— og 100.—; Kiel 333.70; 317.72 og 431.—; Mannheim 28.—; Neumünster 50.—; 50.— og 50.—.

Afdelingerne gøres endnu engang opmærksom paa, at de er forpligtede at indsende *Regnskabsblanket* for April Kvarter. I Bladet Nr. 5, hvor Kassererne blev gjort opmærksom paa dette, stod der ikke noget om Indsendelse af overskydende Kassebeholdning. Men det er en Selvfølgelig, at H. K. ikke kan f. Eks. vedblive med at udgive Bladet i dobbelt Format, dersom Afdelingerne ikke støtter os ved Indsendelse af deres overskydende Kassebeholdninger.

Samtidigt med Udsendelsen af Cirkulæret om Afregning af Kassebeholdningerne, blev der til alle Afdelinger vedlagt *Restanceliste*, samt til de Afdelinger i Udlandet, som har danske Blikkenslagere som Medlemmer: *danske Blikkenslagerfagblade*.

Bog Nr. 7827 A. G. A. Smedegaard, Sømand og Bog Nr. 8929 A, Hans Brandt er tabt og erklæres hermed for ugyldig.

Foranlediget af et Tilfælde, som for nogen Tid siden er forekommet i Kolding, gøres Afdelingerne hermed opmærksom paa, at Kontingentet skal betales i *det Lands Mønt, hvor man arbejder*. I nævnte Tilfælde havde vedkommende Medlem arbejdet i Kolding et halvt Aar uden at tilmelde sig og forlangte derefter Arbejdsløshedsunderstøttelse med en Medlemsbog, som vel havde de nødvendige Mærker indklæbede, men som var kræbet for lang Tid siden i Tyskland, hvor vedkommende før havde arbejdet. Koldingafdelingen forelagde derefter Sagen for H. B., som traf følgende Afgørelse: 1. For at faa Arbejdsløshedsunderstøttelse maa et Medlem være tilmeldt eller tilmeldes en Afdeling. 2. Vedkommende Medlem maa betale Kontingent for den Tid, han har arbejdet i Danmark, med Ører og Kroner. 3. Betale Lokal-kontingent til Koldingafdelingen for den Tid, han har arbejdet i Kolding.

Valutaforholdene volder C. U. K. Vanskeligheder nok, men blev ovennævnte Tricks almindelig, vilde det selvfølgelig blive umuligt at efterkomme Forpligtelserne. Konsekvensen af ovenstaaende, er at ingen Kasserer i tyske eller franske Afdelinger maa indklæbe Mærker forud i en Medlemsbog, som tilhører et Medlem, der rejser til Svejts eller hjem. *Saadanne forud klæbede Mærker, maa hverken i Svejts eller hjemme tages gyldig af Kassererne der.*

At Artiklen om *Naverbordet* har vakt Interesse, vidner flere Skrivelser om, som jeg har faaet om

dette. Enkelte har bedt om at faa hele Digtet «Det runde Bords Sang», hvis Begyndelsesstrofer stod under Billedet af Naverbordet, i Bladet. Jeg efterkommer dette Ønske, dels fordi Naverbordet og hvad der staar i Forbindelse dermed, for Øjeblikket er aktuelt; dels fordi nævnte Digt, som blev offentliggjort i Züricherafdelingens Juleavis 1910, ved Siden af enkelte svage Steder, har mange ypperlige Strofer.

Man har gjort mig opmærksom paa, at man istedetfor at købe et heit Bord kunde nøjes med at købe en Bordplade, saa man ved Flytning ikke havde saa meget at flytte med, idet der gaas ud fra, at Gevindet til en rund Bordplade overalt er den samme. Selv om det ikke er nødvendigt, at Bordpladen passer saa godt til Gevindet, som det gamle Naverbord fra Herberget i Zürich, der gik saa let, at før man vidste af det, var Chokoladen eller Øllet forsvundet over paa den modsatte Side, saa er det dog mere sikkert, dersom en Forening har et heit Bord, altsaa ikke alene Plade, men ogsaa Ben. Desuden er det heller ikke sagt, at der i hvert Værtshus findes et passende Bord, hvis Ben, man kan bruge til at skrue den medbragte Plade fast paa. Og da et virkeligt Naverbord ikke maa have fire Ben og ej heller saadanne af Jern, men derimod kun maa have eet, solidt Ben, er det dog bedre, naar der endelig skal anskaffes et Bord, at der da bliver anskaffet et rigtigt. Efter hvad der meddeles mig, er saavel Eg som Nøddetræ godt at skære i.

Bladet. Trods Krise og fortvivlede Valutaforhold, er Bladet udkommet med det samme Antal Sider, som før Krigen, hvor det som bekendt udkom hver 14. Dag, medens det nu udkommer som Dobbelt-nummer hver Maaned. Det er svært at faa det til at balangere saa længe Krisen vedvarer i Skandinavien; thi Bladet koster selvfølgelig Penge. Men saa længe det overhovedet er muligt, vil vi holde Bladet paa dets nuværende Højde, ud fra den Overbevisning, at Bladet er et af vore bedste Agitations- og Bindemidler. Desforuden skulde det ogsaa virke ansprende paa slappe Afdelinger, naar der fra Ledelsens Side, trods alle Vanskeligheder, ikke bliver givet op, men tværtimod *udvidet og ophyyget*. Kielerformandens Appel til Naverne i Kiel om ikke blot at stikke Bladet i Lommen, men ogsaa læse det, er paa sin Plads; thi det er ikke derfor, at der bliver ofret saa meget paa Bladet, for at det skal stikkes i Lommen. Jeg tror forøvrigt ogsaa, at det er Undtagelser; thi fra mange Afdelinger, som jeg med Vilje kun lige har sendt det allernødvendigste Antal Eksemplarer, kommer der Efterbestillinger med Meddelse om, at Medlemmernes Interesse vaagner for Bladet.

H. J. Larsen.

Saadan kan det gaa.

I dette Nummer er der offentliggjort ikke mindre 5 Dødsfald blandt Medlemmer. Døden har holdt stor Høst under Naverne. Godt er det da, at Ekstramærkerne er afskaffede, saa baade Medlemmer og Kasserere er fri for disse upraktiske Mærker i Tilfælde af Dødsfald. Forøvrigt vil det maaske interessere gamle St. Gallernaver at erfare, at der i St. Gallen, hvor der kun er en fire-fem Naver i det hele, blev begravet ikke mindre end to Danske med kun et Kvarters Mellemrum. Det var tidligere Medlem af C. U. K., Snedkermester Iversen, som vil være

mange St. Gallernaver bekendt, samt Kobbersmed Adolf Bossin. Denne sidste, som var lidt af en Original og som levede under meget daarlige Kaar, kom ikke sammen med Landsmænd; men hans sidste Ønske var - mærkeligt nok -, at der skulde synges vor Gravsang ved hans Grav. Samme Dag, som jeg modtog Meddelelse om dette heldigvis sjældne Tilfælde af to Naverbegravelser i en lille By paa een samme Dag, modtog jeg fra København Forespørgsel, om jeg ikke kunde meddele nævnte Bossins Adresse, da hans Moder lige var død og havde efterladt ham en Arv, ligesom der ogsaa henstod en saadan til ham fra en forlængst afdød Søster.

Vi har her et grelt Tilfælde, hvor mærkeligt det kan gaa, naar Forbindelsen afbrydes med Hjemmet. Gid rigtig mange af de Unge, som er rejst ud i den senere Tid, vil tage Lære deraf! Thi er der noget, der kan bedrøve en Moder, er det, naar Sønnen derude ikke lader høre fra sig. Red.

Foreningsmeddelelser.

Kiel. Generalforsamlingen her den 29-4-22 var godt besøgt af Medlemmerne, samt af en hel Del Damer, som jo maatte vederkvæge sig med Madam Brun, indtil vi blev færdig med Dagsordenen. Efter at den udførlige og humorfyldte Protokol, var godkendt, oplæstes Regnskabet, som viste et større Medlemsantal, end sidst, og ingen Restancer. Det hedder jo, at Jyden, han er stærk og sejt, men det samme maa siges om Nordmanden, som vi har til Kasserer; thi han og hans Kone er tidlig og sildig paa Færde for Foreningen. Af Formandens Beretning fremgik, at der var det rette Kammeratskab indenfor Foreningen, ligesom ogsaa stadig det bedste Samarbejde med Generalkonsul Yde i Hamborg og med dennes Stedfortræher i Kiel, Dr. Holsøe. Der var da ogsaa tildelt Foreningen 5200 Mark af «Nationalt Hjælpefond»s Midler, som Foreningen havde uddelt til de mest nødstedte Danskere her. Derefter blev det vedtaget at forhøje Kontingentet til 1 Mark om Ugen for paa den Maade at udligne noget af Pengenes Værdiforringelse her, og efter at Formanden havde rettet en kraftig Opfordring til Medlemmerne, om opmærksomhed at læse «Den far. Svend» igennem og ikke blot stikke den i Lommen, opfordrede han ogsaa alle til kraftigt at holde til C. U. K., den eneste virkelige Sammenslutning af Naver og Landsmænd i Evropa. Med et Leve for C. U. K. sluttede da Generalforsamlingen, hvorefter der fortsattes til Kl. 1½ med Sang og et Slag Kort.

Med kraftig Naverhilsen. *K. M. Pedersen.*

Kolding. Paa Generalforsamlingen den 15-1 genvalgte følgende afgaaende Bestyrelsesmedlemmer: Formand Chr. F. Jensen; Kasserer A. Holm og som Sekretær undertegnede Snedker.

Med Naverhilsen. *Lars Jørgensen.*

Randers. Afdelingen her havde i Pinsen en gemytlig Pinseudflugt til Møllerup med Motorbaaden «Glimt», Afgang fra Randers Kl. 1. Turen forløb ogsaa godt, naar fraregnes, at vi først kom afsted Kl. 2, og at vi senere løb paa Grund i Randers Fjord, hvor vi sad fast i 4 Timer, saa vi først kom til Møllerup Kl. 7 Aften istedetfor Kl. 2 Eftermiddag. Denne Tur vil sent gaa Naverne af Glemme. Forøvrigt har en mærkelig Naversygdom holdt sit Indtog i Randers-

afdelingen, idet nemlig vore højt skattede Medlemmer, kommunal Rottejæger Aa. Lørke og Elektriker Elen har haft det Uheld at træde ind i Ægtestanden og, samtidigt gaar Bror Carl og Kammerat Oskar og vakler paa Benene, saa der er Fare for, at de ogsaa skal indtræde i samme Forhold. Vi sender de to førstnævnte tapre Naver vor bedste Lykönskninger, med Haab om, at de ogsaa efter Aflæggelse af deres Pebersvendeværdighed, vil holde kraftigt til C. U. K.

Med Naverhilsen.

P. Nittengryn.

Slavanger. Paa generalforsamlingen her den 21-4-22 valgtes som formand Hans Nielsen, Tømmer, Nyborg; kasserer Astrøm genvalgtes med aklamation.

Med Naverhilsen.

Hj. Carlson.

Trondhjem. Paa generalforsamling den 10-4-22 återvaldes som ordförande Vald. Olsen, karetmaker, Köpenhamn; och nyvaldes till sekretär undertecknade krukmakare, Höganäs.

Vill samtidigt meddela, att vi den 29-4 hade en gemytlig svendeaften i hotel «Phönix» här; ungefär samtliga svender närvarande och stämning från första stund. Då vi voro bänkade vid bordet och välkomstsången var sjungen fick vår ordförande ordet och läste upp en prolog författad af honom själv för anledningen. Senare ut på kvällen och natten när ölet och korten voro brukade en stund var det omvexlande sång (af en gäst) och unison sang, och «leve» och «hurra» följde tät efter varandra. Då vi skiljdes vid 3 tiden gick alla svenderne i en stadig skratt och det är väl ett gott bevis på att ölet varit gott och de medbragte flasker voro tomme.

Med naverhälsning.

H. B. Ahlberg.

Vejle. Paa Generalforsamlingen den 7-4 valgtes som Formand H. Uldahl Madsen.

Med Naverhilsen.

N. Hændel, Sekretær.

Zürich. Paa Aprilgeneralforsamlingen her genvalgtes den gamle Bestyrelse: Formand H. J. Larsen, Murer, Kbhvn.; Kasserer Carl Gjerding, Tapetserer, Nykøbing F.; Sekretær undertegnede Farver, Silkeborg.

Med kraftig Naverhilsen.

Fr. W. Schröder.

Vis Forsigtighed ved Badning i Rhinen!

I Anledning af, at vi fornylig har mistet et af vore Medlemmer, der druknede i Rhinen, maa vi paa det indstændigste advare mod at bade i den aabne Rhin; thi der er saa mange Hvirvler, Huller og Strømninger, at selv gode Svømmere ofte rives ned i Dybet. Samme Dag, som vi havde den Sorg at miste vor Landsmand, druknede her yderligere fem, som havde vovet sig ud i den aabne Rhin. Altsaa Svende, vær forsigtige! *Düsseldorferafdelingen.*

Erinnerungen von meiner Reise nach Dänemark.

(Fortsetzung).

In Fredericia hatten wie eine Stunde Aufenthalt. Das ist ein Eisenbahnknotenpunkt ungefähr so groß wie Olten. Dort stiegen wir aus, um den dänischen Kaffee und die obligatorischen Kuchen zu schmecken. Aber wie verwundert war ich, als ich in die Restauration 3. Klasse kam. Das war ein großer, hoher und sauberer Saal, die Tische mit weißen Tischtüchern gedeckt und darauf standen in schöner

Ordnung weiße Tassen mit blauer Verzierung, mit vernickelten Löffeln. Auf allen Tischen waren immer zwei Tassen hintereinander. In der Mitte der Tische standen jedesmal drei hohe Aufsätze ganz gefüllt mit Kuchen. Dessertteller mit Messer oder Gabeln waren auch aufgestapelt. Kleine gefüllte Zuckerschalen und Rahmtöpfchen standen auf den ganzen Tischen herum, wie wenn alles nichts kosten würde. Da konnte ich einen Einblick in die Freigebigkeit und Ehrlichkeit der Dänen tun. Das alles sah so appetitlich aus, daß man unbedingt die größte Lust zum Kaffeetrinken bekam, welcher auch mit Schnelligkeit von flinken und ganz runden Kellnern serviert wurde. Hier wurde von den meisten Passanten nur Kaffee getrunken. Als wir wieder aufbrechen wollten, sahen wir an einem andern Tisch noch zwei Kongreßler sitzen, welche von einer andern Himmelsrichtung kamen. Nachdem wir sie begrüßt hatten, bestiegen wir alle zusammen wieder den Zug, in welchem sich uns gleich noch ein Schwede, welcher von seinem Vaterland kam, anschloß. Obschon ich eigentlich einen kleinen Rochus auf die Schweden habe, wegen den schlechten Zündhölzern, welche sie seit einigen Jahren liefern, war mir der höfliche junge Mensch sehr sympathisch, so daß ich die Zündhölzer ganz vergaß. Da nun unsere Bande neunköpfig geworden war, ging es natürlich etwas laut und lebhaft zu. Da wurde diskutiert und gesponnen, daß man meinen konnte, jeder für sich wäre eine ganze Bande. Dessenungeachtet habe ich doch geschlafen und wurde erst wieder wach, als meine Kollegen aus vollem Halse das Berner oberlandlied anstimmten. Da wußte ich zuerst nicht, ob das Schweizer im Ausland sind, oder ob es Ironie sei. Je näher wir dem Ziel entgegen kamen, desto fröhlicher wurde die Stimmung; dieselbe hatte uns zwar auf der ganzen Reise nicht im Stich gelassen. Morgens um 4 Uhr sind wir in Aarhus, wo der Kongreß stattfand, angelangt. Unter Kuhglockenläuten ist die Schweizer-Kolonie aufmarschiert. Wir wurden von fünf Landsleuten, welche unsertwegen ihre Nachtruhe einbüßten, empfangen, welche uns sofort wieder in die Bahnhofrestauration bugsierten. Nachdem wir uns hier wieder gestärkt hatten und den letzten Schub der auswärtigen Teilnehmer abgewartet hatten, machten wir uns auf die Beine (denn nun war das Fahren für drei Tage vorbei), um die Stadt zu besichtigen. Der erste Eindruck dieser Stadt war sehr einladend. Der klare Himmel, der frische Wind und der anbrechende Morgen haben auch das Nötige dazu beigetragen. Alles war so ruhig und frisch, von irgendwoher begrüßte uns eine Amsel mit ihrem reinen Liede und stimmte mich ganz erwartungsvoll. Nun wanderten wir in lustigem Geplauder durch die Stadt an der Domkirche (welche die größte Kirche des Landes ist) vorbei, dem Hafen zu. Das war der erste große Hafen, den ich bis jetzt sah, denn in Hamburg hatten wir keine Zeit, diesen Welthafen zu besichtigen. Wir kamen eben zur rechten Zeit, um von dort den Sonnenaufgang zu sehen. Für mich war das alles sehr großartig. Ich konnte mich nicht satt sehen an diesem schönen Bild.

Redaktion og Ekspedition:
H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

Medlemsbog Nr. 6977 A.

Marie Madsen

Enke, f. i Krakau den 5-9-58, indmeldt i Hamborg den 5-11-17. Død i Februar 1922.

Hamborgerafdelingen.

Medlemsbog Nr. 6623 A.

P. O. H. Petersen

Drejer, f. i Tørring den 21-9-91, indmeldt i Odense den 20-8-19, død den 23-5-22.

Horsensafdelingen.

Medlemsbog Nr. 8885 A.

Fedder Hansen

Maskinarbejder, f. i Vollum den 14-5-1902, afgaaet ved Døden den 26-5-22.

Endskøndt Afdøde kun havde været her ca. 3 Uger, mister vi i ham en god og trofast Kammerat. Som Sønderjyde beherskede han det tyske Sprog og hjalp han alle nyankomne Svende hjemmefra med at faa deres Papirer i Orden, skaffede dem Logis osv., var i enhver Henseende hjælpsom. Den 26. Maj Kl. 12½ Middag badede han i Rhinen, hvor han blev suget ned af en Hvirvel, og endskøndt hans Kammerater gjorde alt for at redde ham, kom han ikke mere tilsyne.

Düsseldorferafdelingen.

Medlemsbog Nr. 5490 A.

Hans Skovhede

født i Nees i Jylland den 21-4-64, indmeldt i Kiel den 15-3-19, er efter et Aars Sygeleje afgaaet ved Døden den 5-5-22. Begravelsen fandt Sted den 9. Maj og blev overværet af en Repræsentation fra Foreningen.

Kielerafdelingen.

Medlemsbog Nr. 6201 A.

Johan Larsen

Tømrer, født i Aalborg den 26-1-83, indtraadt den 7-12-1920 i Stavanger, er efter kort tids sykeleie afgaaet ved døden den 7-6-22 paa amtssykehuset i Stavanger. Larsen, som i det sidste aar af sin levetid var krovært i afdelingen, vil blive savnet af alle dens medlemmer: det var en stille, bramfri natur, som i det tyste paa sin maate arbejdet for foreningen.

Stavangerafdelingen.

Den sorte Tavle

Bog Nr. 7406 A.

J. Alb. Eriksson

Tømrer, født i Värmland, tidligere Krovært her i Afdelingen; paa Grund af Underslæb af Foreningens Midler.

Stavangerafdelingen.

UDGIVET AF DE CENTRALISEREDE SKANDINAVISKE FORENINGER

Den færendes Svend

ORGAN FOR SKANDINAVER I UDLANDET

Nº 9

September 1922

XXI. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Alle Afdelinger

er forpligtet til at indsende Regnskab for Juli Kvartal. Da der jo ved forrige Kvartalsveksel stod en længere Artikel i Bladet om, hvorledes Afdelingerne bør forholde sig overfor Restancer og ved Afslutning af Regnskabet, henvises her til de i nævnte Artikel fremsatte Betragtninger. Forøvrigt kan det med Glæde konstateres, at langt de fleste Afdelinger begynder at opvise godt Mærkesalg med tilsvarende Tilbagegang af Restancerne. Foruden at enhver Afdeling, om stor eller lille, skal indsende Regnskab for det nu afsluttede Kvartal, skal den overskydende Kassebeholdning ogsaa afregnes; for de tyske Afdelingers Vedkommende sker dette som sædvanlig til Hamborg, medens alle andre Afdelinger afregner med Hovedkassen i Zürich.

Til Aarhus fra Nordosten.

Av G. S. Nilsson.

I de senere Aar har danske Medlemmer skildret deres Rejseindtryk fra saavel Norge som Sverige. Derimod er det første Gang, at et svensk Medlem bringer en Skildring af sine Rejseindtryk fra det lille Danmark, der vel ikke har de vældige Vidder at opvise som Broderlandene, men som ved dets fremskredne Bønderarbejde er at ligne ved et eneste storslået Mønsterbrug, som der ikke nogen Steder findes Mage til. Vore danske Medlemmer vil sikkert med Interesse følge nedenstaaende Skildring.

Red.

Vinga ligger bakom oss och Kattegatt runt omkring. Himmeln är mulen. Frisk bris från Nordsjön stämmer den nyckfulle Kattegatten till ett skämtsamt lynne, vilket dock undan för undan blir av allt grövre slag. Draken som skall föra över vikingaynglet är jämt dubbelt så stor och ett par tum till som Aarhusnavernas Juleavisdrake. Stampningen, den välbekanta, har börjat samt börjat göra verkan. Tvenne lag stridsmän på läderkula, vilka skola över till «fiendeland» att försvara åran, söka sig midskepps till där sätningen känsmäst. Det nysmorda munlädret som vid embarkeringen hade så god fart har helt stannat i gnisslat och hänger slappt grimasande.

Men en gammal sjöfarandes hjärta glädes sig vid

åsynen av en återfunnen bekant och ser med nöje på de bekande och jagande vägarna och drömmer sig tillbaks till den tid då detta guppande var vardagsmat. Nu är dock ej tid med drömmer om förgångenheter ty «snart är resan ändad och snart är man i hamn» (i Fredrikhavn) som det står i visan. Fotbollshjältarna hava åter kommit ut på fördäck och allt efter som sjön lugnar under land få de åter ljud i skållan. Att de tala om fotboll logo vi för givet men kunde ej uppfatta deras mesopotamiska ty de talade någon sorts Bohuslänsdialekt och den är inte för vem som helst att förstå.

Väl förlöjda vid kajen blir det debarkering, pass och tullvisitering under forsering, så defilerer förbi Fredrikhavns alle *smukke smaa Piger* som just nu voro ute på sin middagspromenad. Promenad genom en lång gata vilken den kräftliga västanvinden sopat så ren som ett nyskuret slugogolv. Ett par timmars väntan på låget lages i användande till att bese staden en efter förhållandena med Jysk sand och naken strand rätt trevligt byggd stad, där framförallt renligheten lyser oss i ögonen. Utefter den långa huvudgatan äro de mätligt stora husen till största delen sammanbyggda men många sleg behöver man inte gå inåt landsidan förrän man finner det numera allmänna byggnadsstillet med fristående villor omgärdade av trädgårdstäppor. Man spanar förgäves efter pampiga hus och miniatyrslott, allt är småborgerligt och jämnstrukt.

Samma intryck få vi av landsbygden då vi sedan susade i väg med Jyllandsexpressen nästan rakt väster ut. Visst sågo vi stora bondgårdar och små men godsens stodo ej att upptäcka. Det har tydligen inte varit lönande att anlägga herrgårdar här uppe där sanden här och var ännu träder fram mellan, den av världens skickligaste jordbrukare upparbetade, myllan.

Man blir förargad av att låget går så sankt. Långa sträckor fördras vi liksom i en grop som därtillika har ett smalt band av ung furuskog å nordsiden. Förmodligen som skydd mot snöstormar. Lyckligtvis räcka groparna endast en smärre del av sträckan, som för övrigt har sin väg ömsom över lågar bankar ömsom å den plana slätten. Små stationsamhällen genomfäras utan anhalt. Dessa äro varandra förbluffande lika med sinar fristående vilmenade hus mitt i var sitt lilla frädgårdsland.

Vita hus ja, med röda tak!

Och bondgårdar med vita väggar och röda knutar. Har någonsin en annan nation så kunnat välja sina färger som Danmark? Det behövs ingen flaggning

å den danska landsbygden, ty färgerna har man alltid för ögonen. Gult och blått är både dekorativt och vackert, men försök att måla hus i de färgerna; det skulle allt bli anskrämligt. Men rött och vitt gör sig över allt och i all synnerhet på slätterna. Det är glädje över dessa färger och de giva just slätten det livaktiga utseende som så skilja den från de tyska grå enformiga vidderna.

Det är i Mars och jorden ligger nu i väntans stunder, ty om fjorton dagar kanhända, komma bönderna med häst och harve och myllrar upp den höst-plojda åkern. Då ökas livligheten ty milslångt ikring skall man då kunna se det flitiga körandet fram och åter tills all jord är värberedd och utsädet sådd.

Det går ej att värja sig för reflektioner över det man ser, då tiden medgiver. Söderteljeveringen har lagt sig på en soffa för att hämta krafter till morgondagens arbete och själv står jag vid ett fönster på spaning efter vyer. Alltså ostörd.

Här bo bönder som icke blott i fråga om skicklighet att sköta jorden äro de främsta utan fastmer i organisatoriskt hänseende äro de mest framstående. Inseende styrkan uti samhällighet hava de organiserat sig i en massa föreningar såsom: Biodlings-ljushäst och svinavelsföreningar, inköpsför. Andelsmejeri och -slakteri och hushållningsällskap och Gud vet vad alla sammanslutningarna heta. En dansk gartner som jag råkade för flera åren kunde räkna upp ett 20 tal sammanslutningar som en något så när ansedd bonde måste stå ansluten till.

Hur kan det nu hava kommit sig att just dess traktors bebyggare annamat sammanslutningsiden så långt före andra? Orsakerna lär nog vara flera, men säkert är nog det geografiska förhållandet med slätten, där varenda bebyggare till varje stund kan se vad grannarna hava för sig utomhus, en av dem. Annat är med bergs- och i all synnerhet skogsborna vilka ofta nog inte se sina grannar på månader och än mindre tala vid dem. Bland dessa uppstår en individualism som nog kan vara en styrka att beundra, men också en efterblivenhet som är beklagensvärd och till skada för individen själv.

Detta är Jyllands, Hovedlandets, sand som flitiga bönder gjort bördigt. Det måste vara dyr jord och dyra produkter från den jorden? Men nej, livsmedlen har ju alltid varit billigare i Danmark än i Sverige. Och ändå hava bönderna haft råd med att underhålla sina gårdar. Ingen enda ser missköll ut. Nej, men i stället hava de skaffat sig vindmotor på taket, nästan varenda en. Kort sagt, de sova inte, de äro med sin tid.

Nu åker låget in i en liten stad och tar därmed bort mina funderingar. Vid stationen möter en uppvaktning bestående av ett par ynglingar och minst 30 träskoklädda småpojkar i 8 å 12 årsåldern. Det är det ena fotbollslaget som skall stanna här och det är detta uppvaktningen gäller. En medpassagerare vänder sig åt mig och säger något om småpojkmans intresse spelarna. Jag svarade honom och talade om att spelarna voro med från Göteborg. Han drar sig åter till sitt fönster men kommer snart igen och utbrister «minsan tror jag inte att det är en Nav som skall till kongressen är Du då ifrån Stockholm eller Södertelje». Och sålunda blev jag bekantad med Trondhjemavdelningens synpatiska och energiska ombud Wald. Olsen. Han hade stigit

på låget i Hjörning dit han anlant föregående dag från Norge.

Nu fick Jansson inte vila mera utan måste upp för att presentera sig och en blev det bara kongress och naverresonemang för allt samman.

Snart nog passerades Aalborg men då var det skymning och därmed slut med utsikten. De otaliga ljusen på båda sidor om järnvägen visade dock tydligt att bygden var tätt bebyggd. Och efter ytterligare ett par timmars framåtsusande med den präktiga Jyllandsexpressen anlände vi till Aarhus där även vi blevo mottagna av delegerade från klubben på platsen. Men någon större extra uppvaktning fingo vi inte. Aarhus är tydligen för stor stad för att alla småpojkar skulle kunna vela utav vår ankomst. Men det var ju så sant, vi voro ju inga fruktade motståndare på bollplan, vi voro 3 vikingayngel, tre ganska vanliga Naver.

(fortsättning följer.)

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb:
Schw. Fr. O. Breuning 50.—. *Fr. Fr. Paris* 609.60.
Mark: Danzig 1150.— og 1500.—.

Ny Adresser: *Danzig:* Udb. V. Dencker, Lager Troyl, Auswanderlager, fra 5—6.

Sønderborg: Mødeaften foreløbig hver Lørdag Kl. 8 paa Hotel „København“; Udb. L. Frederiksen, Sømandshjemmet, fra Kl. 6½—7½.

Bog Nr. 7066. *N. C. Hansen*, Snedker fra København, er tabt og erklæres hermed for ugyldig.

Kasserernes Opmærksomhed henledes paa, at fra 1. Oktober træder *Vinter-Rejseunderstøttelsen* i Kraft.

Da vor Leverandør af Emblemer ikke har overholdt sin Leveringspligt er Hovedkassen for Øjeblikket udgaaet med Emblemer. Inden ret længe haaber vi dog at kunne tilfredsstille Efterspørgslen efter Navernaalen. *H. J. Larsen.*

Svendehjem.

Da vi erfarer her i København, at Fællesorganisationen agter at indsamle Midler til Oprettelse af et Svendehjem, og at Indsamlingen rimeligvis foretages i Fagforeningerne hele Landet over, mener vi, det vilde være paa sin Plads, om Svendene vilde paavirke Bestyrelserne i deres respektive Fagforeninger saaledes, at Sagen kunde faa saa stor Støtte som muligt.

Endnu er Sagen kun i Begyndelsesstadiet; men det er jo netop i Begyndelsen, der skal tages fat, naar man vil udrette noget. Vi henstiller derfor til alle Svendene om at sørge for, at Sagen ikke bliver dysset ned og skubbet til Side, da det vil betyde meget for de farende Svende at faa oprettet et Svendehjem; thi de forskellige Gæstehjem, vi har her, er som Regel saa langt nede i Rangklassen, at de fleste Svende heldigvis betakker sig for at bo der.

Vi haaber, at denne lille Artikel vil bevirke, at Svendene tager Haand i Hanke med Sagen og sørger for, at der ikke gror Græs over den, saa vi i ikke al for fjern Fremtid kan faa den Glæde at se et rigtigt Svendehjem rejse sig i den gode, gamle By København.

Paa „Klub for berejste Skandinavers“ Vegne. Med Naverhilsen: *E. H. Pedersen*, Sekretær.

Foreningsmeddelelser.

Kiel. Hermed en kort Beretning om vor aarlige Generalforsamling, som fandt Sted den 8. Juli. Medlemmerne, som var mødt godt frem, erklærede sig godt tilfreds med det gamle Styre, hvorfor det genvalgtes med Akklamation. Efter den alvorlige Del og efter at den herværende danske Konsul, Dr. Holsøi, som ogsaa er Medlem af Foreningen, havde trakteret de Tilstedeværende, holdt denne et Foredrag om sin Studietid, som Medlemmerne paahørte med stor Opmærksomhed. Vore gamle Kræfter var heller ikke dovn, saa det blev temmeligt sent før vi kunde slutte af.

Vi har nu flere friske unge Naversvende, som det er lykkedes at skaffe i Arbejde; det har jo kostet noget Løberi, men nu gaar det godt — og naar de har faaet Mundet spidset til at tale tysk, bliver de sendt syd paa for at se dem om.

Paa Afdelingens Vegne: Med skand. Hilsen
K. M. Pedersen.

Kristiania. Paa Generalforsamlingen den 7. Juli valgtes H. Lorensen til Formand, samt undertegnede til Sekretær (Genvalg).

Lørdag den 26. August fejrede Afdelingen her sin 10-aarige Stiftelsesfest med Fællesspisning og Dans paa Navervis. Der var indløben Telegrammer saavel fra H. B. som fra flere Afdelinger, hvorfor vi takker. Endvidere havde vi den Glæde at se to af Afdelingens Stiftere i vor Midte ved vor yderst vellykkede Fest.

Med skand. Hilsen *Jakob Jensen.*

Stavanger. Den 16. Sept. indviede vi vor ny Hule. Det er ganske vist to Maaneder siden, vi flyttede ind; men da vi i den Tid har pudset al Ting op og ogsaa har anskaffet en Masse Nyt, kan vi først nu betragte vort ny Lokale som færdigt. Vore Medlemmer har vist sig særdeles hjælpsomme og velvillige, saa vi har til en overkommelig Pris faaet en tip-top-Hule. Der er vist næppe nogen Afdeling der har Magen til. Derimod er jo vor Broderafdeling i Hamborg forud os, idet den jo har eget Hus; men *det* er ogsaa vort Maal, som maa og skal naas.

Indvielsesaftenen var alle Medlemmer samlet med deres Damer i det ny Lokale, hvor man straks satte sig om det festligt dækkede Kaffebord, hvor et Par Talere mindede os om altid at holde sammen, samt takkede alle, som havde bidraget til at vi havde faaet et saa udmærket Lokale. Fra Bergensafdelingen var der i Dagens Anledning indløbet Lykønsningstelegram. Derefter fik vi en Svingom til Kl. 1, hvorefter fælles Bord, hvor enhver kunde faa, hvad han ønskede af Smørrebrød og Øl fra vor egen udmærkede Restauration. Ved Treliden sluttede den vellykkede Aften.

Med skand. Hilsen. *A. Christiansen*, Kasserer.

Sønderborg. Fredag den 25. August stiftedes den første C. U. K.-Afdeling i Sønderjylland her i Sønderborg. Foreløbigt er vi ikke saa mange; men der er den bedste Udsigt til Fremgang — og vil vi først og fremmest være en stabil Afdeling.

Bestyrelsen kom til at bestaa af følgende Medlemmer: Formand J. Kornbek, Maler; Kasserer L. Frederiksen, Bandagist, samt undertegnede Bogbinder Sekretær.

Med skand. Hilsen.

K. Michelsen.

Zürich. Paa Juligeneralforsamlingen her genvalgtes den gamle Bestyrelse: Formand H. J. Larsen; Kasserer C. Gjerding, samt undertegnede Sekretær.

Den 10. Juni fejrede Foreningen sin 42. Stiftelsesdag, som dog egentligt er den 5. Juni. Ved Ottetiden begyndte Medlemmerne at samle sig med deres Damer i Hulen. Vort eget Jass-Orkester intonerede en flot March, hvorefter det gik løs med afvekslingsvis Underholdning og Dans, indtil Kl. 11, da man placerede sig om Smørrebrødsbordene. Foreningen havde ladet komme ægte dansk Rugbrød, Rulle- og Spegepølse, samt salt Kød hjemmefra. Firmaet *Frits Johansen & Co., Bernstorffsgade 21, København*, havde leveret os de gode Sager til vor fulde Tilfredshed. Og da der ogsaa var diverse andre gode Sager, indkøbt paa Stedet, var det danske kolde Bord yderst vellykket. Imidlertid hører der jo ogsaa til et saadant en kold hjemlig Snaps. Vi havde da heller ikke glemt at lade komme 12 af de langhalsede Aalborgere med de røde Etiketter (til vor store Forskrækkelse var der gaaet en i Stykker undervejs), leveret af *Dansk Spritcentral, København*. At baade Smørrebrødet og ikke mindst den isalkolede Snaps smagte, behøver vel knapt at nævnes.

Ved Bordet holdt Formanden Talen for den gamle og dog evigunge Skandinavisk Forening Zürich og udbragte Level for denne. Endvidere indviedes ved samme Lejlighed vort ny runde Naverbord. Ny er det ganske vist ikke; thi det er et ældre Bord, som vi har købt af Hulefatter. Altsaa et ganske almindeligt, rundt, solidt Bord, som vi haaber med Tiden vil blive fuld af Navne paa Zürichernaver; thi kun saadanne kan skære deres Navn deri. For Øjeblikket er maaske Bestemmelsen om, at kun saadanne, der har været Medlem af Zürichforeningen i tre Maaneder, har Ret til at skære deres Navn, lidt paalværs af Forholdene — men vi haaber jo alle paa at den fagre, den gyldne Tid skal vende tilbage, hvor Svendene kan arbejde, *hvor* de vil. Det gamle Bord i Herberget har jo Navnetræk af Medlemmer og ikke Medlemmer, af rigtige Naver og af saadanne, som ikke kan betegnes paa den Maade. Vort Bord skal imidlertid være et *Foreningsbord*, og jo mere Værdi vil da Bordet faa for os ad Aare. Idet Formanden udtalte de bedste Ønsker for Bordet, at dette maatte se rigtig mange stabile Svende omkring dets runde Plade, hældte han en Flaske ædel fransk Drue ud over Nøddetræspladen og døbte det til et *rigtigt* Naverbord.

Derefter fortsattes Underholdningen og Dansen. Som bekendt maa man for det meste holde op, naar Stemningen er højst — og denne steg mere og mere (11 Flasker Snaps udøver i saa Henseende en vis Virkning); men de mere besindige, forstandige var denne Gang glade for, at vi ikke havde Frinat længere end til Kl. 2 — thi ellers?

Med skand. Hilsen.

Fr. W. Schröder.

Gennem Sverige.

Af M. N. Hald.

II. Til Värmland.

Allerede samme Dag satte vi Kursen mod Venersborg, hvortil vi kom ved Aftenstid. Vi fandt hurtigt et passende Logi, hvor vi pyntede os med Flippen og andet Luxus, vi skulde nemlig ud og «litta på Sta'n». Vi blev imidlertid ganske forbyvset da vi kom ned paa Gaden, Mennesker var det nemlig umuligt at opdage nogen af, naar udlages Politibetjenten, hvis lange haarde Skridt hørtes i viden Omkreds. Saa øde og mørkt saa Byen ud, at Livet i Mariager maatte virke størstadsmaessig i Forhold til Venersborg. Byen har tre Gange, for mange Aar tilbage, været besat af Danskerne, og har de fundet Byen lige saa mennesketom som os, har de haft et let Arbejde. Den næste Dag var det imidlertid Bønderne, som besøgte Byen. I en lang Række Vogne holdt de deres Indtog. Det var Torvedag i Byen, og det saa ud til, at Bønderne nok kunde vække den slumrende By. De følgende Par Dage brugte vi til Furen gennem Dalsland. Landskabet bød ikke her paa noget særligt, lunge flade Strækninger med store Kornmarker. Havde Grantræerne, som der fandtes en Del af, været erstattet af Bøgetræer, havde det været som en Tur gennem Sjælland.

I Amål gik vi ind paa et Privathotel, som udefra saa nok saa pænt ud, men det viste sig at være noget i Smag med et daarligt dansk Svendehjem. Værten saa ud til at have en vældig Respekt for baade Sæbe og Barberkniv, og Mutter kom med det forundrede Spørgsmaal, om vi kunde betale. Hun blev dog hurtigt bremset af Værten, som bad hende passe sig selv. Skønt der ikke blev serveret Spiritus, var dog alle Gæsterne, som saa mere eller mindre intelligente ud, i en Tilstand, som ikke levnede mindste Tvivl om, at de havde forsynet sig godt af Radiumsflasken. En af dem pralede med, at han kunde skaffe 15 Kr. til en Flaske Vin, men det var der ingen af de andre, der vilde tro paa.

For ikke at nogen skulde rende med vore Rygsække, skiftedes vi til at gaa ud og spise til Aften, det var nemlig nok Hotel, men Madvarer serveredes ikke.

Nogle Læsere vil maaske tænke, hvorfor vi ikke gik til et andet Hotel, men at vrage paa Logi, er her i Sverrig en Luxus, som man ikke kan tillade sig, dertil er Bolignoden for stor.

Vi besluttede for Fremtiden at forandre lidt paa vor Husholdning. Først vilde vi købe de nødvendigeste Sager for at holde os selv med den tørre Kost, det baade vilde blive billigere, og vi var da ikke saa afhængig af andre. Dernæst vilde vi indføre 8 Timers Dagen, almanchere Kl. 7 om Morgenen og holde Middag fra Kl. 11—2. Efter et Par Dages Vandring forbi Säffe og Värmlandsbro gik vi ind i en «Diverse-Affär», og købte en Kasserolle og en Mængde andet Tilbehør, og udenfor Byen fandt vi et passende Sted med rindende Vand og godt Hdsted. Her slog vi os ned og indtog vor herlige Fællesmaaltid, for bagefter at underholde de nysgærrige Tilskuere med en lystig Naversang. Det viste sig at være en fornuftig Beslutning, vi her havde taget. Senere holdt vi mange af den Slags Hvile, og det hørte til vore bedste Fornøjelser, rigtigt at nyde Livet uden Spor af Tanke om hverken Arbejde, Bekymringer eller andet Djævelskab. Vejen gik nu over Edsvalla til Kil, hvor vi slog os ned i et «Rum för resande», hos en agtværdig gammel Dame. Nogle Kasser, som hist og her var anbragt paa Husene, tiltrak vor Opmærksomhed. Inden i disse hang et Messinghorn, og en Plakat kundgjorde, at man i Tilfælde af Ildebrand skulde slaa Ruden itu, og med Trompeten udstøde nogle stærke Hyl, saa det hørtes over hele Staden. Selvfølgelig blev Misbrug lakseret efter Fortjeneste.

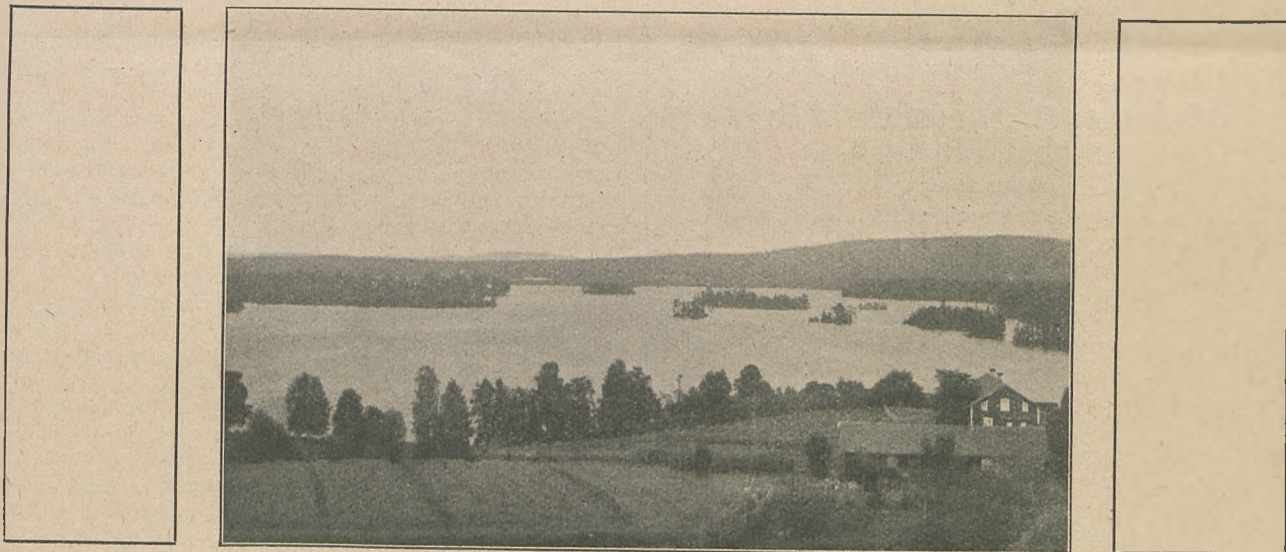
Det var vor Mening at vilde følge Frykensøen, som vi havde ladet os fortælle skulde ligge særlig smukt. Vi var imidlertid ikke kommen ret langt ud ad Landevejen, for vi opdagede, at det var en Vildmand, vi var kommen paa. Ikke fordi der ingen Skønhed var ved Søen, derom havde vi ingen Anelse, men fordi Vejen gik inde i Skoven, uden Udsigt over noget som helst. Heller ingen Trafik var her paa denne Vej, to Ræve var de eneste, vi mødte i flere Timer. Pludselig stødte vi paa en lille By, Nilsby, og her blev vi i en «Diverse-Affär» underrettet om, at der netop gik en Turistbaad op ad Søen om et Par Timer. Med denne tog vi en herlig Sejltur i det fine Vejr. Her begyndte den smukke Natur, som Värmland jo er bekendt for, selv om det ogsaa kun var en Begyndelse. Ved Aftenstid var vi i Sunne, en smukt beliggende lille By, ved Grændsen af Mellan og Övrefrykensøerne.

Den næste Dag var Maadet Munkfors, men det var en temmelig stor Strækning, om vi skulde gaa dertil ad den almindelige Landevej. Men vi fik at vide, at vi kunde gaa over «Bjergel», der skulde bare

være 2 Mil (20 Km). Vi var selvfølgelig ikke i Tvivl om at vælge denne Vej, dels fordi den var kortere, men ogsaa var det fordi, at vi paa denne Vej vilde komme til at vandre i Terræng, vi ikke tidligere havde prøvet.

Men det viste sig snart, at man skulde være lokal-kendt for uden Vanskeligheder at finde frem. Vi fulgte først en stenrig Kørevej, som førte op paa Bjerget gennem Skoven, men den blev mindre og mindre befærdet, og delte sig saa ofte, at vi hvert Øjeblik maatte ind i et Hus, og spørge efter Vej. Vi fik den nærmeste Vej forklaret, men Folkene vi talte med, undlod ikke at tilføje, at det var vanskeligt at finde frem. Vi skulde blot gaa i østlig Retning, og ellers spørge om Vej, hvor vi kom. Kammeraten omdøbte nu Vejen til «Kovejen», fordi

sendes til Amerika. Hen paa Eftermiddagen vandrede vi derfra, og fulgte en anden Kovej, som der hverken var Hoved eller Hale paa, men fortsatte i østlig Retning, uden Hensyn til Vind og Vejr. Vi kom gennem en hel Urskov, og hørte vilde Brøl, som Kammeraten gættede paa var Bjørnehyl, men senere kom vi dog til Enighed om, at det maatte stamme fra en Ko. Vi kom til en Sø, som strakte sig vidt til begge Sider, og vi besluttede at gaa syd om Søen, men selvfølgelig skulde vi have været nord om den; thi da vi senere kom til et Hus, hvor en Mand med, sin Kone gik og arbejdede i Marken, fik vi at vide, at vi var gaaet fejl. Vi stod et Øjeblik raadville, men nu traadte Konen til og puffede Manden i Siden, og hviskede noget til ham, som vi midlertid ikke hørte. Men Manden kom med nogle Bemærk-

Parti fra Råmen, Värmland.

det bare var Køer vi mødte, og en Del andre Smaaskabninger, som f. Eks. en stor Hugoren, som vi imidlertid galant veg til Side for. Det varede ikke længe før vi kom til en lille Sæterby, hvor Beboerne nysgærrigt betragtede os. Her fik vi at vide, at vi var svinget for langt til venstre, og blev anvist den rigtige Retning. Vi fulgte en Sti, til vi ved Middagstid naaede en Sæter, hvor en gammel barbenet Kone gik og puslede. Her holdt vi Middagshvil, og spiste vor medbragte Madkurv, samt drak en hel Spand Mælk, som vi af den flinke Kone fik til den billige Pris af 25 Øre. Konen var glad ved at have nogen at snakke med, selv om det selvfølgelig ikke var helt let for hende, at forstaa vort interskandinaviske Naversprog. Hun fortalte om sine Familieforhold, om Sønnen, en prægtig Gut paa 26 Aar, som for nogle Aar siden rejste til Amerika. I Begyndelsen skrev han hyppigt hjem, men efterhaanden blev der længere og længere mellem Brevene, og det gik med ham, ligesom med saa mange, at de glemmer deres Mor, og der kom Taarer i den gamle Kones Øjne da hun sagde, at hun nu ikke i lange Tider havde hørt fra sin kære Søn. Vi trøstede hende det bedste vi formaaede, og fotograferede Hylten med hende og os, og lovede at sende et Par Billeder, naar de blev færdige. Da blev hun atter for et Øjeblik glad, og sagde glædestraalende, at saa skulde det ene

ninger om, at hans Baad ikke var sejlkklar. Saa fik han et nyt Puf af Madammen, og skottede over til en lille Baad, som laa ankret ved Søen. Enden paa Visen blev, at vi fik en lille fin Sejltur over den smukke Sø, og ovre paa den anden Side var der regulert Vej at gaa paa. Vi fortsatte Vandrigen forbi en Del Huse, hvor Folkene gik og arbejdede i det Frie, og hvor unge barbenede Piger forlegen gemte sig, naar vi kom forbi, for dog tilsidst at komme frem og sende os nysgærrige Blikke. Det undrede os, at mange af Bønderne, trods deres Liv i den friske Luft, dog saa blege og afmagrede ud, mange af dem med sikker Tegn paa Tæring i deres gustne Ansigter. Senere læste jeg en Statistik over Tuberkulosens Udbredelse i Sverrig, og erfarede da ogsaa, at denne var et Par Procent højere paa Landet end i Byerne. Mærkeligt nok, men dette maa vel skyldes daarlig Levemaade. Ved Aftenstid havde vi naaet Munkfors, og slog os ned paa det eneste Hotel som fandtes. Vort Indtryk af Munkfors var langt fra godt. Først var det umuligt for os at finde Butikker i denne By. Det kunde endaa gaa an, dem kunde vi til Nød undvære, men værre var, at Beboerne saa saa forbasket onde ud allesammen. Selv Pigerne, som vi ellers kom ganske godt ud af det med, syntes her i Munkfors at være af en egen Klasse.

Men heldigvis skulde vi ikke «stanne kvar», og

for hurtigere at faa aflettet det daarlige Indtryk tog vi den næste Dag med Toget til Sundsjoen. Vi fortsatte derefter til Fods over et Par Højder, som var ret høje efter Mellem-Sverrigs Forhold, nemlig ca. 400 Meter. Vi var nu inde i Hjertet af Värmland, og for hver Time der gik, syntes Landskabet mere og mere henrivende.

Skønnest landt vi det i Råmen, hvor vi paa en Skydstation fik et Værelse med Udsigt over hele Råmen Sø. Vi maatte erkende at Värmland var vakker, som vi saa dette Parti fra vore Vinduer i den herlige Aftenstemning. Den stille Sø med dens mange Smaaoer, og den smukke Landsbykirke, som lavede op i Landskabet, omgivet af de skovklædte Højder. Det mindede os om Sagen:

Ack, Värmeland, du sköna,
du härliga land,
du krona för Svea rikes länder!

Erinnerungen von meiner Reise nach Dänemark.

(Fortsetzung).

Am Abend haben wir an einer gemütlichen Unterhaltung, veranstaltet vom C. U. Ks., Sektion in Aarhus, teilgenommen, welche ein sehr reiches und fideles Programm aufwies und bis spät nach Mitternacht dauerte. Als wir endlich aufbrachen, schlugen ein paar Herren vor, daß wir noch zum Abschluß einen Neger besuchen wollen, der ein schönes Café besaß, und so zogen wir wieder los. Hier angelangt, fanden wir aber dasselbe geschlossen. Wir haben aber den Neger doch noch gesehen, denn da die Rädelsführer unbedingt Einlaß begehrten, war er gezwungen, uns persönlich abzusagen. So konnten wir mit langer Nase und lautem Gelächter wieder abziehen.

Der Ostermontag war kalt und unfreundlich. Ich konnte nur noch eine Anlage besuchen, was natürlich ein Strich durch meine Rechnung war, denn ich hatte noch nicht die ganze Stadt gesehen.

Mit dem Bewußtsein, hier in Aarhus, inmitten froher, guter und gastfreier Menschen recht schöne und vergnügte Tage verbracht zu haben, welche uns immer in bester Erinnerung bleiben werden, rüsteten wir uns zur Weiterfahrt nach Kopenhagen. Nachts 11 Uhr bestiegen wir den Dampfer „Köbenhavn“, welcher uns durch den Kattegat schaukeln sollte. Es war das erstemal, daß ich auf einem so großen Dampfer war, da gab's für mich sehr viel zu sehen. Viele unserer Aarhuser Freunde begleiteten uns dorthin und leisteten uns noch die letzte Stunde Gesellschaft.

Als die Glocke das Zeichen zur Abfahrt gab, brachen sie erst auf. Mit unserem Dank für die gute Aufnahme und mit ihrem Versprechen, uns später in Zürich besuchen zu wollen, verabschiedeten wir uns mit einem kräftigen Händedruck voneinander.

Bald darauf setzte sich das Schiff in Bewegung. Ich hörte und merkte vorläufig nichts als das dumpfe Rollen der Maschinen.

Das Schiff war voll besetzt. Viele Menschen lagen auf Tischen, Bänken und Boden. Das war ein fideles Bild. Nur schade, daß ich nicht Skizzenzeichner bin, da wären viele humoristische Motive gewesen.

Hier bekam ich einen Begriff von der Dehnbarkeit

des dänischen Magens, denn in meiner Nähe waren ein paar Herren, welche während der ganzen Fahrt Bierflaschen höhlten. Ich glaube, wenn diese Fahrt nochmals neun Stunden gedauert hätte, könnte man mit kleinen Booten in diesen Magen herumrudern. Der Boden war zuletzt ganz mit Bierflaschen bedeckt.

Nach und nach machte sich das Schaukeln des Schiffes mehr bemerkbar. Auch die Maschinen wurden lauter und gaben den Takt dazu im Verein mit den Wellen, welche an die kleinen Luckenfenster schlugen.

Morgens um 6 Uhr versammelten wir uns auf dem Deck, denn wir passierten den Oeresund, an dessen schmalster Stelle die alte Stadt Helsingör liegt. Auf der äußersten Landesspitze am Sund gelegen, ragt das stolze Schloß Kronborg mit seinen vielen Türmen über das Meer empor. Dieses Schloß ist bekannt durch seine alte schöne Sage von Holger Danske, der schlafend in den unterirdischen Gewölben sitzt, bis ihn einst das Vaterland ruft, und auch wegen der Sage von Hamlet durch Shakespeare.

Wegen Regen und Nebel hatten wir nicht die gewünschte Aussicht. Das war schade, denn von hier könnte man sonst sehr gut nach Schweden sehen. Auch sind die Partien längs der Küste am bekanntesten wegen ihrer Schönheit. Von hier bis Kopenhagen scheint es fast, als wenn es eine einzige große Villenstadt wäre.

Um 7 Uhr tranken wir unsern Morgenkaffee, welcher uns sehr gut schmeckte. Wir kamen unserm Endziel immer näher, schon tauchten am Horizont vereinzelte Umrisse der Stadt Kopenhagen auf. Trotz der Kälte spazierten wir eifrig auf dem Deck herum, das verschiedene Spuren von seekranken Passagieren aufwies. Die Stadt zeigte sich immer größer und deutlicher, ebenso auch unsere Spannung. Nun hatte ich wieder viel zu tun mit Schauen, denn von allen Seiten wurde ich nun auf das mannigfaltige Bild aufmerksam gemacht. Lange Zeit fuhren wir zwischen allen Arten von Schiffen hindurch. Da waren Kriegsschiffe von verschiedenen Nationen und Typen zu sehen, bald wieder Frachtdampfer und Segler in jeder Art und Größe usw. Dieser große Verkehr hier auf dem Wasser war zum Staunen. Morgens um 9 Uhr landeten wir im Hafen. Wir waren alle sehr froh, denn wir haben fast gar nicht geschlafen die Nacht hindurch. Mit dem Ausschiffen ging es sehr langsam vorwärts. Das war ein Beweis, wie viele Menschen solch ein großer Dampfer fassen kann. Aber endlich spürte ich doch wieder festen Boden unter den Füßen. Bald zerstreute sich unsere ganze Gesellschaft, denn jeder zog in eine andere Richtung. Ich musterte indessen die nächste Umgebung, welche mir aber etwas grau und trübe vorkam, was vielleicht mit dem Wetter im Zusammenhang stand, welches den gleichen Charakter zeigte. Mit knapper Not konnten wir noch ein Auto bekommen, welches uns an unsern Bestimmungsort brachte.

Hardmeyer. 1901

Haandværksvendens frie Tanker!

Min egen Mor, min gode Mor,
som stred den bitre Strid, —
Da Fader bort med Døden for,
da brast jer Samlivstid!
Da Ungerne i Skørtet hang,
hvor du end gik og stod.
Da vardin Skæbnestreng og trang,
din Arbejdsdag var altid lang,
men stort dit Arbejlsmod!

Min lille Søster Lyset saa,
da Faders Lys gik ud!
Han skimted dog de Øjne blaa,
for Døden sendte Bud.
Hans Glæde fik et fredfyldt Skær,
trods Sygdoms bitre Nød,
han kendte Døden den var nær,
og fik os alle dobbelt kær,
paa Tærsklen til sin Dod.

De bar den sorte Kiste ud,
en kold Novemberdag,
Og Præsten bad den kære Gud
at støtte Moders Sag.
Jeg stod saa lille, — Gud er stor!
dog tvivlede mit Barnesind,
mon Gud, han hører Præstens Ord,
og hjælper lidt, min egen Mor,
med taarevædet Kind.

Og Tiden gik, og Moder tog,
med Livets Lod sin Tørn.
hun sled, hun trælded, det der drog,
var hendes sultne Børn.
Hun fik tilovers, saa vi kom
i Lære alle fem,
og ved Eksempels Magter som,
hun viste os, — vi glade kom,
igennem Livet frem.

Min Tankes frie Fugle fløj,
omkap med mine Fjed,
vi tumled rundt, og ofte løj
vi bort os til et Sted.
vort Ønskers Maal, — til
Sandheds Land
hvor Lykken skulde bo,
hvor hver en Kvinde, hver en
Mand,
gør Næsten glad, saa vidt man
hvor Sjæle finder Ro. [kan,

Jeg selv blev Smed, og rejste ud,
gav Skæbnen mig i Vold.
Og Barnetroen paa en Gud,
jeg havde i Behold.
Men Verdens Præster viste mig,
paa Katolismens Grund,
der dummes haade du og jeg,
og føres ad en dunkel Vej,
til Fattigdommens Bund!

Man ofrer til en Allergud,
en Stympers sidste Slid.
Paa fede Præsters strenge Bud,
han gav sin siste Hvid.
Og fik Forladelse og Fred,
af Præsten, af hans Ven.
— begav sig til sin Dont afsted,
og en Formaning fik han med,
— men kom nu snart igen!

Min Tanke krævede sin Ret,
til frit at læse Bo.
Og skelne mellem godt og slet.
Da tabte jeg min Tro,
paa Præsters Præk, og Nonners
Bøn,
fordi de savned Sandheds Skær.
— den gode Gerning sker i Løn,
saadan vi lærte af Guds Søn!
Det giver Livet Værd!

Jeg retted Ryggen, — saa mig
og svingede min Hat! [om,
Jeg øjned ingen Skranke, som
med Ret for mig var sat.
— Jeg byggede paa Blodets
Baand,
paa hvad jegskyldte Faders Grav,
paa hvad jeg fik af Moders Haand.
Jeg handlede i Sandheds Aand,
og det mig Styrke gav.

Men i mit jævne frie Liv,
som virksom Vandresvend,
en Dag min Tanke ypped Kiv,
med mig, sin gode Ven.
Paa Livets Skillevej jeg saa,
ved Evigheds Hav,
min Tanke, med et Spørgsmaal
staa,
— kan det du lever Livet paa?
dig løfte af din Grav?

Et frit og frejdigt Rejseliv,
som rigtig Haandværkssvend.
Der aldrig kendte Ordet — Bliv!
men flagred bort igen.
Maaske, ved næste Skillevej,
jeg traf min allerbedste Ven,
der mødtes baade du og jeg,
vi gik vel atter hver sin Vej,
med falles Maal igen!

Naturens stærke lause Sprog
mig drog med al sin Magt.
Jeg lærte af Naturens Bog,
som foldet ud sin Pragt,
i Kraft af en Udviklingslov
sprang Alnaturen ud.
og Bjerg og Dal, og Bjergets Skov,
Og Hav og Himmel som mig drog.
Alt skabtes paa et Bud!

Men dette Bud, hvorfra, —
hvorhen
her standsed Tanken brat,
her fandt jeg saa mig selv igen
i Tvivlens mørke Nal
men midt i Natten Stjerners Skær,
i Straaleglans brød frem.
Jeg følte stærke Magter nær,
og en usynlig Aandehær
drog Tanken mod mit Hjem.

Naturens store Underværk,
fik kaldt sin Mester ud,
og viste mig. — Saa stor og stærk
en Skabermagt har Gud.
— Da bojed Nakke, — Tvivlens
hvis Far og Mor saa sandt, [Søn
var Præsters Præk, og Nonners
Bøn,
som «spekulered» i Guds Søn,
og kom med mig paa Kant!

«Kanonsmeden»

Dansk Alderdomshjem i Hamborg.

Som meddelt i „Den færende Svend“ Nr. 1 for i Aar, har den danske Generalkonsul i Hamborg, Herr Marinus L. Yde taget Initiativet til Opretelse af et dansk Alderdomshjem i Hamborg, der huser mange gamle fattige Danske. Hele Foraaet og Sommeren igennem har der været sat Kraft paa Indsamlingen til dette Formaal, og ogsaa C. U. K. har bidraget med en Snes Tusinde Mark dertil. Kort før Markens store Fald denne Eftersommer, altsaa lige før de til Alderdomshjemmet indsamlede Midler stod paa Nippet til at miste betydelig i Værdi, lykkedes det at erhverve en passende Ejendom. Det er det bekendte Landsæde „Börnsenburg“ i Börnsen ved Bergedorf, som nu skal tjene som Alderdoms- og Rekreatiionshjem for Danske i Hamborg. Der er betalt 2 $\frac{3}{4}$ Million Mark for Ejendommen, hvad der skal være overordentligt billigt, idet der hører et Jordtilliggende af 45,000 Kvadratmeter gammel Skov og Have til, saa der kan drives en større Havebrugsvirksomhed til Støtte for Hjemmet.

Den 1. Sept. blev Ejendommen overtaget, og allerede den 2. Sept. rykkede de første Beboere ind: et Par af vore gamle Medlemmer i Hamborg, Cigarmager Jensen og Skomager Skov, den første som en Art Inspektør. Det er Meningen, at Hjemmet skal kunne rumme 40 Danske.

Igennem disse Linier retter ogsaa C. U. K. en hjertelig Tak til Herr Generalkonsul Yde for det Hjem, som der her paa hans Initiativ er rejst for de gamle og svagelige Danske i Hamborg.

Derhjemme fra.

Danmark. Den alt overskyggende Begivenhed derhjemme er Landmandsbankens Sambrud. Denne Bank, der ikke alene var Danmarks men hele Skandinaviens største Bank, har haft et Tab, som skal ligge mellem 170 og 200 Millioner Kr., og da Banken arbejdede med en Aktie- og Reservekapital paa 150 Millioner, vil det altsaa sige, at Bankens rørlige Kapital er mere end opbrugt. For at undgaa den Katastrofe, det vilde betyde for det danske Samfund, dersom det ogsaa vilde gaa ud over Sparerne, der omtrent har en Milliard Kr. indestaaende i Banken, er Staten, i Forbindelse med Nationalbanken, Østasiatisk Kompagni og Store Nordiske Telegraf-selskab traadt hjælpende til med en samlet Kapital paa 100 Millioner Kr. Man mener derved at kunne ride Stormen af og skabe Ro om Banken, saa denne igen kan arbejde sig op, hvad vel nok vil lykkes, thi Landmandsbanken forfølger over et vidt forgreuet Næt af Filialer over hele Danmark, og beherskede før Katastrofen en Trediedel af den danske Sparekapital. Mærkeligt nok mener man nu bagefter, at Banken har været alt stor efter danske Forhold, hvad ikke er logisk; thi var den blevet ledet ordentligt og forsigtig, kunde et saa vældigt Pengeinstitut være til uvurderlig Nytte for et lille Land som Danmark. Der er for øvrigt nedsat en Kommission til at undersøge Bankens Forhold.

Medlem Nr. 7487.

Ludvig Svenningsen

Maskinarbejder, f. i Kristrup d. 16. Aug. 1876, indmeldt i Mannheim d. 15. Dec. 1917, er afgaaet ved Døden i København den 21. Juli 1922.

Medlem Nr. 5919

A. Jensen Larsen (Ais fra Varde)

Skomager, f. d. 6. Sept. 1879 i Varde, indmeldt i Stuttgart den 20. Okt. 1907, er afgaaet ved Døden den 20. Sept. 1922.

Københavnerafdelingen.

Medlem Nr. 9550

Johan Olsson

Maler, f. i Gøteborg, d. 13. Dec. 1881, indmeldt den 7. Juli 1922 i Stavanger, er den 13. Aug. 1922 afgaaet ved Døden ved Drukning.

Slavangerafdelingen.

Regnskab over Spetzlerfonden

for 1. Halvaar 1922.

	Indtægt	Udgift
Kassebeholdning fra 2. Halvaar 1921	1058.56	
Modtaget fra C. U. K.:		
Bern for 1. Halvaar 1922	5.—	
København for 1920/21	175.—	
Zürich for 1922	35.—	
Frk. Lorenzen, Zürich for 1922	6.—	
Porto		0.65
	1279.56	0.65

STATUS

Samlet Indtægt	1279.56
Udgift	0.65
Kassebeholdning	1278.91
Værdi i Varlageret	1454.48
Tilgodehavende hos Lademann	40.—
Tilgodehavende hos C. U. K.	3000.—
Samlet Formue	5773.39

L. Laursen, Kasserer for Spetzlerfonden.

Revideret og fundet rigtigt, Zürich, den 13. 7. 1922.

Lauritz Nielsen, Olaf Hansen,
Revisorer.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

UDGIVET AF DE CENTRALISEREDE SKANDINAVISKE FORENINGER

Den færende Svend

ORGAN FOR SKANDINAVER I UDLANDET

Nº 10/11

Oktober/November 1922

XXI. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Nu nærmer Aarsskiftet sig!

Ingen Svend gaar ind i det ny Aar med Restancer! Gør Kassererne Arbejdet lettere ved selv *rettidig* at indbetale Kontingentet! Arbejdsløse Medlemmer bedes sørge for *regelmæssig* Afstempling!

Meddelelser fra Hovedbestyrelsen.

Udskrivning af Konkurrence om en ny C. U. K.-Plakat.

Trods de fortvivlede Forhold, der endnu hersker de fleste Steder i Verden, er der dog i Aar draget ikke saa Svende ud fra Skandinavien, mest til Tyskland, men ogsaa til Frankrig, samt enkelte til Svejts. Selv om det ikke er sikkert, at næste Aar vil bringe den længe ventede Bedring af Rejselivet, maa vi gøre det til vor Pligt allerede nu at henlede de Unges Opmærksomhed derhjemme paa Rejselivet og vor Organisation, og ligeledes gøre den bekendt blandt de Berejste hjemme, som endnu ikke har fundet os. Et af Midlerne til at opnaa dette Maal er en *kunstnerisk, iøjensfaldende Plakat*. Vi har ganske vist en Plakat; men ingen vil vel paastaa, at denne besidder nogen af de to forannævnte Egenskaber. Derfor har H. B. besluttet at udskrive en Konkurrence om en ny Plakat, og har vi for de fire bedste Udkast udsat henholdsvis for 1. Præmie Fr. 50.—; 2. Præmie Fr. 25.—; 3. Præmie Fr. 15.—; 4. Præmie Fr. 10.—. Præmierne udbetales i Svejtserfrank, og skal det samlede Præmiebeløb paa Fr. 100.— udbetales under alle Omstændigheder, derimod forbeholder Bedømmelseskomiteen sig Ret til — dersom ingen af Udkastene findes værdig til 1. Præmie — at fordele Præmierne paa anden Maade end den ovenfor fastsatte. Som Bedømmelseskomité konstituerer K. U. og H. B. sig, med Forretningsføreren som Opmand i Tilfælde, hvor Stemmerne staaar lige. Ved tidligere, lignende Konkurrencer har der løftet sig Stemmer for at overgive Bedømmelsen til Udenforstaaende. Men det er vi imod; thi vi, K. U. og H. B., kan vel nok bedre sætte os ind, hvad der passer og virker bedst for vor Organisation, end Udenforstaaende.

Hvad nu *Betingelserne* angaar er disse: Kun Medlemmer kan deltage i Konkurrencen, idet vi gaar ud fra, at vi, som har saa mange dygtige Malere og

Litografer som Medlemmer, selv maa kunne være i Stand til at klare den Sag. Hvad Plakatens Udseende angaar, stilles der — foruden den nødvendige Skrift — kun een Betingelse, og det er, at *C. U. Ks. Emblem skal findes paa Plakaten*; hvorledes dette anvendes paa Plakaten er selvfølgelig Deltagernes Sag i Konkurrencen. Det er jo meget fristende yderligere at sige, at man af Plakaten skal kunne forlange at se vore Formaaler; men det vil vi afholde os fra, idet vi er overbevist om, at vore Malere og øvrige Medlemmer, som deltager i Konkurrencen, nok skal vide at finde det rette. Tænkes kan det f. Eks. godt, at et Udkast, hvor Hovedvægten er lagt paa Skriften, kan blive det udkaarne. Konkurrencedeltagerne er allsaa ikke bundet af noget som helst Hensyn til Forlangende om en bestemt Form for Plakatens Udseende; men har i saa Henseende fuldkommen fri Haand. Hvad *Skriften* angaar, maa denne, uden at der derfor stilles Krav om en bestemt Type, være *læselig*. Af *Tekst* forlanges der, at *«Skandinavisk Central-Understøttelses-Kasse»*, samt *«C. U. K.»* skal være særlig fremtrædende i Skriften. Derunder skal staa; *har Afdelinger i saa godt som alle europæiske Lande og bestaar af de skandinaviske Foreninger i Udlandet og af Foreningerne for Berejste i Skandinavien — Yder Syge- og Rejse-understøttelse, samt til bosiddende Medlemmer ogsaa Arbejdsløshedsunderstøttelse — Eget Medlemsblad, «Den færende Svend», som Medlemmerne erholder gratis — Endvidere er de fleste Afdelinger i Besiddelse af gode Biblioteker og skandinavisk Bladhold, samt understøtter Medlemmerne med Raad og Daad.* — Som paa vore gamle Plakater maa der være levet Plads til at indføre de enkelte Afdelingers Lokale. Ovenover denne Rubrik skal staa *Enhver Skandinav og Berejst er hjertelig velkommen. — Den herværende Afdeling har Lokale i Rest, hvor Møde finder Sted hver Aften Kl. . .* Paa vor gamle Plakat er der endvidere Plads til at indføre hvor og hvornaar Understøttelsen udbetales; men da Kassererne ofte skifter temmelig hyppigt, er det vist mere praktisk at bemærke dette paa en særlig lille Plakat, som Afdelingerne selv kan skrive. Foruden ovennævnte Tekst skulde der helst være Plads til følgende fire Ord, skrevet med lidt fremtrædende Skrift: *Selskabelighed — Understøttelse — Oplysning — Sammenhold*. Maaske var det heller ikke ilde, dersom der kunde anbringes et eller andet Fyndord, som har Forbindelse med Rejselivet, med vore Formaaler. F. Eks. «I hvert et Land og hver en By, vi stedse hævde vil vort Ry», eller «Endnu rinder Vikingblodet, end farer Naven viden om». Sidst-

nævnte Fyndord er maaske det bedste; thi det indeholder det bevingede Ord «Naven», hvad der maaske vil have en vis Betydning for os derhjemme, hvor «Naverne» jo er vidt bekendte. Man kunde maaske ogsaa istedetfor foromtalt Sætning «Enhver Skandinavian og Berejst er hjertelig velkommen» sætte «Enhver Nav og Berejst er hjertelig velkommen», eller — for at gøre det endnu kortere «Enhver Nav er hjertelig velkommen».

Dog er det ikke sagt, at der bliver Plads til et saadant Fyndord, og maaske det ogsaa er bedre, at der for Agitationens Skyld derhjemme kommer til at staa en Sætning som «*Svende, som agter sig til Udlandet, kan indmelde sig i den herværende Afdeling som passivt Medlem.* Ligeledes maa Ordet *Indmeld dig* ikke glemmes paa Plakaten.

Hvad Plakatens Størrelse angaar havde vi tænkt os den i Størrelse af 50 × 35 Ctm. Det er maaske lovligt lille, dersom der foruden Teksten skal være Plads til en Komposition. Naar H. B. mener at vi ikke bør gøre Plakaten for stor, er Grunden den, at det efter vor Formening er bedst, dersom Plakaten kan klæbes op paa Pap de forskellige Steder, hvor den skal hænge, som Restaurationer, Herberger, Fagforeningskontorer, Konsulater etc. Og en stor Plakat kan man ikke saa let klæbe op paa Pap uden for stort Arbejde og Udgifter. Mener Afdelingerne imidlertid, at det er bedst, at Plakaten er tosproget, altsaa har saavel dansk som svensk Tekst, maa vi selvfølgelig gøre Plakaten betydeligt større. Vi havde nærmest tænkt os en særskilt dansk og en særskilt svensk Plakat, dog giver vi til, at det vel virker nok saa agitatorisk, dersom Plakaten er tosproget og dermed absolut mere *skandinavisk*. At lave en særlig Plakat med norsk Tekst, er vel, i Betragtning af Ligheden med det danske Sprog, og at vi i Norge har større Chancer blandt de derboende Svenske og Danske end blandt Nordmændene selv, ikke nødvendigt.

Som Medlemmerne af ovenstaaende ser, er meget af dette opstillet i Spørgeform, og da det gælder om at faa en Plakat, som virker tilfredsstillende i alle de Lande, hvor C. U. K. har Afdelinger, og da disse selv bedst véd, hvad der maa fordres af en Plakat for det Lands Vedkommende, hvor Afdelingen er, retter vi herved forskellige Spørgsmaal til Afdelingerne:

1. Ønskes der en anden Tekst end den af os opsatte? Dersom ja, bedes Forslag til en anden Tekst indsendt.

2. Mener Afdelingerne, at det er bedst at faa en tosproget (dansk-svensk) Plakat, eller bør der laves en Plakat med dansk og en med svensk Tekst (denne bliver selvfølgelig af samme Ordlyd som den danske, ligesom Plakaten ogsaa bliver den samme)?

3. Dersom Afdelingerne er for en dansk-svensk Plakat, maa Plakaten være betydeligt større end det andetsteds angivne Maal (50 × 35 Ctm.). Er Afdelingerne da af den Mening (og her gælder det især Afdelingerne i Skandinavien) at en større Plakat vil faa Lov til at hænge i længere Tid (i Aarevis) i de forskellige Fagforeningslokaler? En stor Plakat kan ikke godt klistres op paa Pap, ligesom det ogsaa bliver for dyrt at indramme den; den kan kun hæftes op paa Væggen med Tegnestifter. Mener Afdelingerne, at Fagforeningerne vil have en saadan — kunstnerisk udført — Plakat hængende i deres Lokaler (og i

hvert Fagforeningskontor burde der hjemme hænge en C. U. K.-Plakat!) paa den Maade?

Vi beder nu alle Afdelinger om at drøfte ovenstaaende Spørgsmaal snarest paa deres Møder og derefter meddele os deres Mening. Naar vi har hørt, hvad Afdelingerne i de forskellige Lande mener dertil, vil vi fastsætte Plakatens endelige Størrelse og Ordlyd, samt Fristen for Konkurrencens Slutning.

Endnu er at tilføje, at da der i foranstaaende flere Gange har været Tale om vor gamle Plakat, vil der til alle Afdelinger blive udsendt et Eksempplar af denne, saa Konkurrencedeltagerne har Lejlighed til at se Størrelsesforholdet mellem Tekstens forskellige Afsnit; det eneste, som er truffet nogenlunde rigtigt paa den gamle C. U. K.-Plakat.

Indsendelse af Udkast (som højst maa være malet i tre Farver) vil ske under Mærke, og samtidigt maa følge en Konvolut, mærket paa samme Maade som Udkastet, og indeholdende Konkurrencedeltagerens Navn. Efter Bedømmelsen er sket, vil Konvolutten da blive aabnet.

Udgivelse af en C. U. K.-Aarbog.

C. U. K. har som bekendt ikke faa Medlemmer i Tyskland. Markens kolossale Fald har foraarsaget, at de af Medlemmerne i Tyskland ydede Bidrag svinder ind til omtrent ingen Ting. Det kan derfor ikke fortænkes C. U. K., at den paa sin Side forsøger at drage Fordel af Valutaen. Vi vil gøre det med vor ny Plakat, idet vi lader denne trykke i Tyskland, og vi vil ogsaa paa anden Maade forsøge at drage Fordel af Valutaen ved at lade en planlagt C. U. K.-Aarbog trykke i samme Land.

Det er Meningen, at Aarbogen skal indeholde *Beretning over C. U. Ks. Virksomhed* de to sidste Aar (derunder ogsaa Kongressen), *endvidere Beretning fra hver enkelt Afdeling, samt disses Medlemsfortegnelse*. Afdelingerne opføres i Nummerorden saaledes, at den Afdeling, som længst har staaet staaet i C. U. K., bliver betegnet som Nr. 1 osv. I Afdelingsberetningerne skal Aarets vigtigste Begivenheder staa opført, samt en Situationsberetning; endvidere opføres alle Medlemmer, som har været *mindst to Aar* Medlem, med Navn, i Lighed med, hvad der sker i Aarøger fra Foreninger, som har Formaal, beslægtede med vore. For en Forening, som vor, kan det ogsaa have Interesse for de enkelte Medlemmer at se, hvor alle de gamle Kammerater opholder sig. Samtidigt tjener denne Medlemsfortegnelse ogsaa som *Statistik*, idet de enkelte Medlemmer maa opføres som aktive eller passive.

De Medlemmer, som endnu ikke har været to Aar Medlem af C. U. K. opføres i Antal under Navnene paa Toaarsmedlemmerne. Enkelte af vore Medlemmer vil maaske mene, at det ikke er rigtigt, at ikke alle Medlemmer opføres ved Navn. C. U. K. giver som bekendt Stemmeret fra Indmeldesdagen, samt Understøttelse for aktive Medlemmer tre Maaneder efter Medlemmets Indtrædelse. Imidlertid er vi af den Mening, at ligesom Afdelingerne hjemme fordrer ved Optagelse af Berejste et Bevis af disse for, at de har været en vis Tid i Udlandet, ligesaa maa vi kunne opstille den Fordring, at ingen kan betragtes som have været staaende i C. U. K., naar han ikke mindst har staaet der to Aar. Saalænge C. U. K. har bestaaet har den været overordentlig vanskelig at administrere, fordi Medlemmerne har

været saa vekslende. Det er ganske vist ikke givet enhver at kunne opholde sig to Aar i Udlandet, især under de nuværende Forhold; men siden vi har faaet Afdelinger i hver større By derhjemme, har enhver Lejlighed til at understøtte vore Formaal, over længere eller kortere Tid. Det er derfor paa sin Plads, at vi som Led i vore Bestræbelser paa at faa en mere stabil Medlemsbestand, og deraf følgende stabilere Forhold i det hele taget, opstiller den Fordring, at først efter to Aars Medlemsskab kan et Medlem betragtes som at have været Medlem af C. U. K. Dem som virkelig har Interesse for vor Sag og vore Formaal beholder vi selvfølgelig, enten saa vi udgiver nogen Aarbog eller ej med Medlemsfortegnelse; men paa den anden Side ønsker vi ikke at faa dem med, som forsvinder efter et halvt eller et Aars Forløb.

Selvfølgelig kan kun saadanne Medlemmer blive opført i Aarbogen, som ikke staar til Restance. Vi retter derfor en indtrængende

Opfordring til Kassererne

om at sørge for at faa alle Restancer ind. C. U. K. s Loves § 21 giver som bekendt Kontingentfrihed for de Medlemmer, hvis Sygdom eller Arbejdsløshed overstiger 6 Ugers Varighed, og da fra Sygdommens eller Arbejdsløshedens Begyndelse at regne. Naar man betænker, at langt de fleste af vore Medlemmer, som bliver arbejdsløse, desværre maa gaa mere end 6 Uger før de igen kommer i Arbejde, er nævnte Paragraf for de igen kommer i Arbejde, er nævnte Paragraf ensbetydende med fuldstændig Kontingentfrihed for de fleste af vore arbejdsløse Medlemmer. At Kontingentet skal betales, naar Medlemmerne staar i Arbejde, maa vel da kunne fordres, ligesom man ogsaa maa kunne fordre, at vore syge eller arbejdsløse Medlemmer sørger for regelmæssig Afstempling af deres Kontingentfrihed. Alt i alt kan det siges at C. U. K. ikke forlanger Urimeligheder af Medlemmerne. Det er derfor heller ikke mere end ret og billigt, at den Fordring bliver opstillet, at kun saadanne Medlemmer, som den 1. Januar 1923 ikke staar mere end de lovlige 6 Uger til Restance, bliver optaget paa Medlemsfortegnelsen i Aarbogen.

Kassererne respekt. Bestyrelserne bedes derfor have deres Opmærksomhed henvendt paa, at der i rette Tid bliver taget fat paa Indbetaling af de udestaaende Restancer, ligesom vi ogsaa udtaler Haabet om, at Medlemmerne vil gøre Kassererne Arbejdet lettere ved selv rettidig at indbetale Kontingentet.

Omkring Aarsskiftet vil de nødvendige Lister til Opførelse af Medlemsfortegnelsen blive udsendt.

Indsamling af Læsestof til de udenlandske Afdelinger.

Sidste Vinter blev der som bekendt gennemført en Indsamling af Læsestof til Afdelingerne i Udlandet. Fra Begyndelsen af var der kun tænkt at sende til de tyske Afdelinger, men da ogsaa Afdelingerne i Frankrig og Svejts ytrede Ønske om at faa lidt Læsestof udover de almindelige Dagblade hjemmefra, blev Indsamlingen udvidet til at omfatte alle Afdelinger udenfor Skandinavien.

Ogsaa denne Vinter tillader H. B. sig at bede vore Afdelinger i Skandinavien om at indsamle Læsestof blandt Medlemmerne. Især nu til Jul vil en saadan Pakke med Læsestof være velkommen herude, ikke mindst i de tyske Afdelinger, hvoraf de fleste ikke mere har Raad til at holde hjemlige Blade.

Svende derhjemme! Vis, at I virkelig er i Stand til at gøre Naverne i Udlandet en Glæde. Indsamle hele og *propere* og helst ikke for gamle illustrerede Blade, Hæfter, Tidsskrifter etc. og sørg saa for, at de er de udenlandske Afdelinger i Hænde til Jul!

Kunde der blive vedlagt Bladpakken et Par hjemlige Julehæfter, vil der blive dobbelt Glæde i Naverhulerne i Tyskland, Frankrig og Svejts; det vil dog bringe noget af den rigtige *Julestemning*. Vore tyske og franske Afdelinger er jo paa Grund af Valutaforholdene afskaarne fra at faa Juleliteratur hjemmefra, og de svejtsiske Afdelinger kæmper, med Undtagelse af Züricherafdelingen, med saadanne Vanskeligheder, at det ogsaa for dem vil være vanskeligt at lade hjemlig Juleliteratur komme.

Hvad nu Fordelingsmaaden af det indsamlede Læsestof angaar, er den omtrent den samme som sidste Vinter, det vil sige, at København sender til Hamborg og Paris; Odense til Berlin; Aalborg til Danzig; Aarhus til Kiel og Zürich; Fredericia til Kreuzlingen; Horsens og Kolding til Düsseldorf; Maribo og Nykøbing til Harborg; Vejle til St. Gallen; Randers og Sødertelje til München; Holbæk til Neumünster; Hjørring og Trondhjem til Dresden; Kristiania til Hamborg; Stavanger til Kiel; Sønderborg til Vegesack; Bergen til Bern; Stockholm til Zürich.

Ved ovenstaaende Fordeling er der taget Hensyn til de svenske og norske Navers Antal i de forskellige Byer. Ved Forsendelse af Bladene anbefales det at rive overflødige Annoncesider ud saa, at Portoen kun anvendes til *reel* Læsestof. Hver Pakke skulde ikke gerne være mindre end til en Portotakst paa Kr. 1.— 1.50, og bedes Afdelingerne paa det indstændigste om at frankere Pakkerne rigtig, saa Afdelingerne ude ikke skal komme til at betale dyr Strafporto.

Vi beder alle Afdelinger hjemme tage ovenstaaende i Betragtning. Vi gør ogmærksom paa, at det er en *Aeresspligt* for hver Afdeling hjemme at sende en Bladpakke til de i dette Nummer offentliggjordte Afdelinger.

Inddragelse af Portofriheden for de tyske Afdelinger.

Som bekendt godtgør C. U. K. den Porto, som Afdelingerne udlægger for rene C. U. K.-Sager som Mærkebestilling, Indsendelse af Regnskab etc., noget der desværre bliver misbrugt af enkelte Afdelinger, idet disse skriver større Beløb for Porto paa Regnskabet, end de har udlagt til C. U. K.-Sager, ogsaa paaskriver Regnskabet Porto, som egentligt skulde opføres paa deres Lokalregnskab. Nogen stor Rolle spiller dette imidlertid ikke, da det kun er enkelte Afdelinger, som bruger den Trafik. Derimod har den vældige Portoforhøjelse, som er gennemført i Tyskland, medført saadanne Forhold for de tyske Afdelingers Regnskaber, at der her maa skaffes en Forandring.

Sagen er den, at medens vi stadig har det samme Kontingent i Tyskland som den Gang, da Marken stod betydeligt højere, er Portoudgifterne steget saadan, at disse for mange Afdelingers Vedkommende staar i altfor stor Misforhold til det Beløb, som indkommer for Kontingent. Dette er stadig 40 og 20 Pfg. ugentligt for henholdsvis aktive og passive Medlemmer, derimod koster et Brev fra Tyskland til Udlandet nu 40.— M., og et indenlandsk Brev 12.— M.; alene et

saadant koster altsaa mere end et Medlem betaler i Kontingent et halvt Aar. Naar Forholdet nu er saadan, at vore Medlemmer i Tyskland betaler et yderst lille Bidrag, der ikke engang vilde være i Stand til at dække Blad-og Administrationsomkostninger, dersom man kunde tænke sig C. U. K. s Administration forlagt til Tyskland, kan der vel ogsaa stilles Forlangende om, at Afdelingerne i Tyskland selv sørger for al deres Porto. Vi kan dog heller ikke godt have Regnskaber, som udviser lige saa store Portoudgifter, som Indtægter. *H. B. har derfor besluttet, at der ikke mere paa de tyske Afdelingers C. U. K.-Regnskab maa opføres nogen Portoudgift.*

Anskuelse sætter sig fast, at det overhovedet ikke maa koste noget. Vore Afdelinger kommer under alle Omstændigheder billigere fra det end de udenforstaaende to-tre danske Foreninger.

Vi har et Par enkelte mindre Afdelinger i Tyskland, der selv med deres bedste Vilje vil have svært ved at opbringe saa meget i Lokalkontingent, at der bliver noget tilovers til Porto. Saadanne Afdelinger skal heller ikke opføre deres Portoudgifter paa Regnskabet (der ellers faar et fuidstændigt misvisende Præg), derimod kan de, ved Meddelelse derom, faa refunderet deres Portoudgifter af Hovedkassen.

Enkelte Medlemmer vil maaske være af den

Fra Pariserafdelingens Skydefest i St. Maurice den 1. Okt. 1921.

Selvfølge! Véd vi godt, at C. U. K.-Kontingentet er det mindste Bidrag, som vore Medlemmer i Tyskland betaler, Lokalkontingentet er betydeligt større, selv om vore tyske Afdelinger i saa Henseende er kommet langsommere med end de danske Foreninger, der findes i Berlin og Hamborg, noget der forøvrigt er naturligt, da disse Foreninger ved egen Kraft maa opbringe Midlerne til deres Administration etc., medens vore Afdelinger drager Nytte af, at de staa i en omfattende Centralisation, der ud fra sig dækker alle Blad-og Administrationsomkostninger. Men ingen Steder i nogen af vore tyske Afdelinger, er Lokalbdraget saa højt, at man ikke kan forlange, at Afdelingerne, eftersom de stadig betaler et ringe C. U. K.-Bidrag, selv skal dække Portoomkostningerne.

Ved Vedtagelse af ovenstaaende Beslutning, har det for os været mest afgørende, at vi paa Regnskaberne undgaar det grelle Misforhold mellem Indtægter og Portoudgifter. Men bidraget til vor Beslutning har ogsaa, at vi ønsker, at vore Afdelinger i Tyskland ikke skal arbejde med *allfor* lavt Bidrag. Derved, tror vi, skabes der ingen Interesse for Foreningen. At Forholdene er sløje i Tyskland, véd vi saa godt som nogen, men paa den anden Side skabes der heller ingen Interesse for Foreningen, naar den

Opfattelse, at det vilde være bedre at forhøje C. U. K.-Kontingentet for de tyske Afdelingers Vedkommende. Men vi er endnu af den Opfattelse, som vi redegjorde for i Bladet Nr. 7/8 for i Aar, nemlig at Forholdene er saa flydende, at det endnu ikke har ret megen Værd at skride til en Forandring, der maaske Dagen efter ved et yderligere Markfald er gjort illusorisk. Vor Beslutning om Porto er ogsaa dikteret af, at der maaske, ja sandsynligvis, vil følge yderligere Portoforhøjelser; skulde der i Tyskland indtræde de saakaldte østrigske Forhold, er det f. Eks. ikke udelukket, at et Brev da vil komme til at koste flere Hundrede M. Afdelingerne maa da selv sørge for stadig at korrigere deres Lokalkontingent, saa dette dækker de nødvendige Udgifter, derunder ogsaa Porto.

Naar først Forholdene stabiliserer sig i Tyskland, selv om det bliver paa en lille, men foreløbig nogenlunde fast Markkurs, er vi ogsaa for at skride til en Revision af saavel Bidrags-som Understøttelsessatserne i Tyskland; men saa længe det ikke er sket, har en saadan Revision ikke ret megen Værd, derimod kunde det tænkes, at interesserede Afdelinger i Tyskland, selv opretter en lokal Understøttelseskasse, ved Hjælp af forøget Lokalbdrag, indtil Forholdene er saa

stabiliserede, at C. U. K. igen kan indføre Bidrag og Understøttelser, der staar i Overensstemmelse med Forholdene. Men derom maa de tyske Afdelinger selv. Ved eventuelle Forhøjelser af Lokalbidraget, bemærker vi i den Forbindelse, at der da maa gøres Undtagelser overfor ældre og svagelige Medlemmer.

Uddeling af Juleunderstøttelse i Tyskland.

Har vi i ovenstaaende opstillet den Fordring, at de tyske Afdelinger til daglig selv maa efterkomme deres Forpligtelser, saa er vi paa den anden Side af den Mening, at der under de nuværende Forhold i Tyskland er al Grund til at understøtte de af vore Med-

saa denne kan faa et Præg, der kan hjælpe med til for en Stund at glemme den daglige Trædemøllens Sorger og Bekymringer.

I Betragtning af, at Hjælpen ydes uden Betingelser, haaber vi, at de tyske Afdelinger, som ønsker at komme i Betragtning, indsender Materiale, som i Klarhed og Overskuelighed kan tjene som en god Rettesnor ved Uddelingen af Julehjælpen. Ligeses bedes Ansøgningerne snarest indsendt til Forretningsføreren, som *senest* maa have disse i Hænde den 16. December.

At der ikke ydes Understøttelse til indifferente Medlemmer, som kun viser sig, naar der er noget at

Fra Kristianiaafdelingens tiarige Stiftelsesfest den 26. August 1922.

lemmer, som er særlig nødstedte, og den bedste Lejlighed dertil er nu til Jul. Vi har derfor besluttet ogsaa til den Jul, som nu stunder til, at foretage en *Uddeling af Understøttelse* til vore nødstedte Medlemmer i Tyskland, samt, ligesom sidste Aar, at yde et *Tilskud til vore tyske Afdelingers Julefest*.

I Henhold til ovenstaaende beder vi derfor de tyske Afdelinger, respekt. deres Bestyrelser, om at drøfte, *hvilke* Medlemmer, der skal komme i Betragtning ved Uddelingen, samt opføre disse Medlemmer paa en særlig *Liste*, med Opgivelse af *Bognummer, Navn, Stilling og Bopæl*. Denne Liste bedes indsendt til Forretningsføreren. Hjælpen ydes, ligesom sidste Aar, i *Penge*, da Midlerne paa den Maade bliver bedre udnyttet, end dersom der hjemme fra sendes Fødemidler, eftersom disse er billigere at købe i Tyskland — naar man tager Valutaforskellen i Betragtning.

Paa Listen bedes for hver enkelt Navn vedføjet, hvor stor Hjælpen ønskes. Det er ikke givet, at der vil kunne blive ydet de ønskede Beløb; der vil i saa Fald finde en forholdsmæssig Reducering Sted. Samtidigt med Listen bedes indsendt en Redegørelse i al Almindelighed over Medlemmernes økonomiske Stilling. Ligeledes bedes opført, hvormed Afdelingen mener at skulde bruge som Tilskud til Julefesten,

hole (ældre og svagelige Medl. undtaget), betragter vi som givet. Derimod er det selvfølgelig lige meget, om Vedkommende er Dansk, Svensk eller Norsk; thi vi er en *skandinavisk Organisation*!

Med skand. Hilsen!

Hovedbestyrelsen for C. U. K.

Foreningsmeddelelser.

Aalborg. Paa Juligeneralforsamlingen valgtes her som Formand Brun Andresen, samt undertegnede Maler som Sekretær. Vi har faaet en ny Hule, som er efter Ønske og til almindelig Tilfredshed: S. Stefensens Restauration, Nyhavnsgade. For Øjeblikket tæller vi 82 berejste Svende.

Med kraftig Naverhilsen

P. Jensen.

Aarhus. Lørdag den 11. Nov. fejrede Afdelingen her sin 9aarige Stiftelsesfest, der forløb udmærket. Der var Fællesspisning og-Kaffe, samt naturligvis et animeret Bal. Medlemmerne var mødt talrigt op og Stemningen den bedste; en helt igennem vellykket Naverfest.

Med kraftig Naverhilsen

Chr. Bielefeldt.

Danzig. Lørdag den 7. Okt. havde Afdelingen her et overmaade vellykket Bal, som var særdeles godt besøgt, og Stemningen var som altid hos Naverne upaaklagelig. I nær Fremtid afrejser en Del af vore Medlemmer; men til Gengæld kommer der stadig ny Svende, saa Afdelingen her er stadig paa respektabel Højde.

Med kraftig Naverhilsen

A. Lauritzen.

Kolding. Den 24. Sept. 1922 afholdt Afdelingen her sin 2. Stiftelsesfest. Festen afholdtes i «Marie-lund», hvor Naverne Kunst-og Landskabsmalere havde dekoreret Salen med Billeder fra Italien og Svejts. Kl. 7 samledes Naverne med Damer, og fra Fredericia var ogsaa mødt en Del Naver med Damer, hvorefter den af Koldingnaverne fra sidste Stiftelsesfest godt kendte og meget yndede Rejsefortæller, Hrr. Otto Vang, holdt et livligt og interessant Foredrag om Spanien og Portugal. Derefter var der fælles Kaffebord og senere Bal til Kl. 1. Festen var særdeles vellykket og vakte Opmærksomhed i Kredse udenfor Foreningen, bl. a. bragte Pressen her Referat af den.

Paa Generalforsamlingen den 21. Okt. genvalgtes til Kasserer Skræder Harald Hansen, samt til Bestyrelsesmedlem Maler V. Thaysen.

Med kraftig Naverhilsen *L. Jørgensen*, Sekretær.

Nakskov. Paa Generalforsamlingen her den 7. Okt. blev Smed A. Petersen, Helsingør, genvalgt til Formand; som Sekretær undertegnede. Det vedtoges paa Forslag af Bestyrelsen at paaligne Medlemmerne et Ekstrabidrag af 1.— Kr. i to Maaneder, samt at sætte Indsamling i Gang paa Værkstederne her, til Fordel for en nødstedt Naverforening i Tyskland (jeg har anbefalet Hamborgerafdelingen til Nakskovafdelingens gode Tanke. Red.) Endvidere vedtoges det at lave en Juleavis, hvis Udarbejdelse blev overdraget Juleaviskomiteen fra i Fjor.

Fornylig fejrede vi her vor 2. Stiftelsesfest, som blev fejret med Ædegilde af mange Slags forskellige gode Sager. Naverne var mødt fuldtalligt, derunder flere Gæster, bl. a. Mariboafdelingens Kasserer, Thv. Christensen, der er Medstifter af Afdelingen her i Nakskov, og som takkede for Indbydelsen og udtalte sin Glæde over den Fremgang, Nakskovafdelingen har haft baade i Medlemstal og Sammenhold. Endvidere udtalte han Haabet, om at Maribonaverne, fra hvem han overbragte en Hilsen, vilde følge det gode Eksempel, som Nakskovafdelingen var paa en hjemlig Naverafdeling. Selvfølgelig blev der ogsaa holdt Taler for Damerne som for vor gamle C. U. U.; alt i alt var Festen yderst vellykket.

Med kraftig Naverhilsen *Chr. Petersen*, Sekretær.

Nykøbing F. Paa Juli-Generalforsamlingen valgtes, da vor gamle Formand ikke mere ønskede Genvalg, som Formand: Cigarmager L. Olsen. Som Sekretær valgtes undertegnede Tømrer.

Med kraftig Naverhilsen *Johannes Gjerding.*

Paris. Den 7. Okt. afholdt vi vor Generalforsamling under stor Tilslutning. Som Kasserer genvalgtes undertegnede Fotograf.

Den 1. Okt. havde vi en vellykket Skydefest, som gav ca. 250 Fr. i Overskud, hvoraf 75 % gaar til vort Hjælpefond, medens Resten tilfalder Lokalkassen. — Det gaar ellers ganske godt her, og er vi nu 73 raske Svende i Afdelingen.

Med Naverhilsen

Hj. Birch.

Stavanger. Paa generalforsamling här den den 6-10-22 valdes till ordf. maler Oskar Nielsen, Sunsväl; till sekreterare undertecknad maler, Hälsingborg. Med naverhälsning *Reinhold Wovren.*

Vegesack. Lørdag den 12. Okt. blev Vegesackafdelingen genoprettet af 12 Medlemmer. I Bestyrelsen blev som Formand valgt N. M. Nielsen, Bødker; som Kasserer Ove Nielsen, Maskinarbejder, samt undertegnede Maskinarbejder som Sekretær. Paa Mødet blev der talt en Del om vort Bibliotek, som er meget lille; og tænkte vi os, om der mulig var en Afdeling hjemme i Danmark, som havde nogle gode Bøger at kunne overlade os. Dersom dette skulde være Tilfældet, bedes de sendt til M. Nielsen, Weserstr. 29, Vegesack bei Bremen.

Efter at Formanden havde udtalt de bedste Ønsker for Afdelingens Fremtid, sluttedes Mødet.

Med kraftig Naverhilsen

Johannes Larsen.

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb: Fr. Zürich 71.25; Paris 100.—. Kr. Nakskov 94.—; Aarhus 432.—; Trondhjem 108.—; Hjørring 113.—; Kolding 72.—; Bergen 58.—; Kristiania 72.—; Fredericia 65.—; Holbæk 157.05; Bror Wintherquist, Västervik 14.70. Mark: Danzig 6335.50.

Siden den sidst offentliggjordte Kvittering skal der endvidere efter de til mig sendte Blanketter og Meddelelser af tyske Afdelinger være sendt til **K. U. i Hamborg**: Dresden Mark 200.—; Düsseldorf 760.—; Hamborg 1320.—; Harborg 100.—; Kiel 517.50; Neumünster 40.—.

Danske Blikkenslagerfagblade: Til de Afdelinger i Udlandet, som har danske Blikkenslagere som Medlemmer, udsendes samtidigt med dette Blad: danske Blikkenslagerfagblade.

Bladet: Adressefortegnelse: Dette Nummer bringer Fortegnelse over Afdelinger og Kasserere. Da Adressefortegnelsen kun offentliggøres med Mellemrum, bedes den opbevaret, især af de Medlemmer, som rejser eller i nær Fremtid agter dette.

Billeder af Afdelinger: I dette Blad offentliggøres for første Gang et Par Fotografier af Afdelinger. Dette er jo Skik i mange andre Foreningsorganer, hvorfor skulde vi saa ikke forsøge at gøre det samme. Overdrives maa det selvfølgelig ikke; der kan nærmest blive Tale om Billeder taget ved Stiftelsesfester, Udflugter etc., og selvfølgelig helst, naar Hovedparten af Medlemmerne er samlede. At Billeder med lystige Motiver ogsaa optages, er en Selvfølge — naar de da ikke overskrider en nogenlunde sømmelig Grændse. Derimod passer det egentligt ikke til Lejligheden og hele Opstillingen, naar en Nav ved noget saa «højtideligt» som en tiaars Stiftelsesfest placerer sig i sin fulde Længde paa Gulvet foran paa Billedet, i den ene Haand holdende et Ølglas, medens hans trætte Hoved søger Hvile i Skødet paa en af Naverdamerne — saadan som det er Tilfældet paa Kristianiabilledet. Ej heller giver det et tydeligt Billede, naar Naverne ryster allfor meget paa Hovedet — saadan som det er Tilfældet paa Pariserbilledet. Men ellers er jeg overbevist om, at Bladet vil faa forøget Værdi for Medlemmerne, naar vigtige eller

lystige Begivenheder indenfor Naverlivet bliver foreviget i Bladet. Kun er det vist bedst allerede nu at gøre opmærksom paa, at det ikke kan ventes, at alle indsendte Billeder bliver optaget; i den Retning forbeholder Redaktionen sig sin fulde Frihed.

Fra Trondhjem har jeg forøvrigt faaet flere Billeder, som viser, hvilket Sammenhold og Kammeratskab, der bestaar i denne udmærkede Afdeling. Dog egner ingen af Billederne sig til Offentliggørelse, da de er for smaa. Og fra vor energiske Koldingsekretær har jeg modtaget et Billede af Fredericia — Kolding — og Vejenaver paa Fællesudflugt til Krybily Kro i den forgangne August. Alle de mange Naver med deres Damer bærer et vældigt C. U. K.-Emblem paa Brystet, og da det er en yderst vellykket Gruppeopstilling, vilde Billedet egne sig udmærket til Offentliggørelse — dersom det ikke var for sløret; thi kun nogenlunde klare Fotografier egner sig til Reproduktion.

Næste Nummer af Bladet vil sandsynligvis udkomme omkring Juletid — dersom da ikke Typografstrejken i Svejts lægger for store Hindringer i Vejen. Det bliver dog ikke noget Julenummer, dertil er Tiderne ikke; dog vil der blive forsøgt at mindes Højtiden og Årskiftet paa passende Maade.

Juleaviser: Afdelinger, der udgiver saadanne, bedes, naar de udsender disse, da at sende til *alle* Afdelinger, store og smaa; en gøren-Forskel i saa Henseende sætter kun ondt Blod.

Apropos **Julen:** Skulde der være en eller anden Nav, som har særlig gode Minder fra en Afdeling, skal han vide, at en Hilsen derhjemme fra til Jul altid er velkommen hos Naverne ude. Og er det fra en tysk Afdeling, han har disse sine gode Minder og har han undgaaet Arbejdsløshedens Spøgelse og ellers er velbeslaaet, tænker han maaske ogsaa paa, at han ved Hjælp af en Krone eller to, kan sprede yderligere Lys i en Naverhule i Tyskland nu til den store Højtid.

Indsendelse af overskydende Kassebeholdning: Da der er adskillige Afdelinger, som samtidigt med Regnskabet har undladt at afregne deres Kassebeholdning, bedes de efterkomme dette. Ligeledes bedes de Afdelinger, som allerede nu, paa Grund af kraftigt Mærkesalg, har faaet stor Kassebeholdning, om at indsende denne, og ikke vente til Kvartalets Slutning.

Emblemer: Saadanne er igen paa Lager og er bleven billigere, idet de nu kun koster Fr. 1.25 for de svejtsiske og skandinaviske Afdelingers Vedkommende. I Svejts sælges de for Fr. 1.50 pr. Stk.; i Skandinavien for Kr. 1.25.

For de tyske Afdelingers Vedkommende fastsættes der ingen bestemt Pris, da dette er omtrent ugorligt paa Grund af de skiftende Forhold. Afdelingerne maa selv fastsætte en Pris, som er i nogenlunde Overensstemmelse med Lønnen; under M. 50.— tør Emblemerne ikke sælges pr. Stk. Et lignende Forhold gør sig gældende for Sangbøgenes Vedkommende. I vor ny Danziger-Afdeling er Sangbøgerne f. Eks. solgt for ca. en Maaned siden til en Pris af M. 300.— Stk., med en Timeløn paa M. 55.— Rabat ydes ikke mere.

Ved Afmeldelse maa der ikke betales altfor meget Kontingent forud. Dette gælder ikke alene for saa-

danne Medlemmer, som rejser fra Tyskland til Svejts, Frankrig og Skandinavien (i disse Lande bliver *Mærker*, som er klæbede *forud* i Tyskland *ikke laget gyldig*); men det gælder ogsaa for saadanne Medlemmer, som rejser fra en tysk Afdeling til en anden. Der bliver klaget over, at enkelte Afdelinger lader Medlemmer, som afmelder sig, klæbe forud, saa at næste Afdeling, hvor Vedkommende tilmelder sig, bliver snydt for Lokalkontingentet i længere Tid, ja indtil et halvt Aar. Dette gaar selvfølgelig ikke, eftersom Lokalkontingentet spiller stor Rolle for hver enkelt tysk Afdeling. Forudklæbning af Mærker er derfor ikke tilladt for mere end et Par Uger.

De nordiske Kassereres Opmærksomhed henledes paa, at intet siden den 1. Januar 1922 i en tysk Afdeling optaget Medlem, er understøttelsesberettiget i Skandinavien før han dér har betalt tre Maaneders fuldt Kontingent i *Kroner og Örer*.

Et Naverskuespil: Til en af vor Holbækafdeling arrangeret Fest i 1921 blev der opført et lille Naverskuespil (som gjorde stor Lykke) «En rigtig Nav» af det kendte Mærke *Kanonsmeden*. Desværre tillader Bladets Plads ikke dets Optrykning i dette. Men nu har Holbækafdelingens stabile Kasserer, *Max Nielsen*, afskrevet det, et ikke ringe Arbejde, og staar det da til Afdelingernes Raadighed. Det lille Stykke er godt, den rette Tone og Stemning er truffet udmærket, og vil det egne sig særlig for en hjemlig Afdeling. Ved Henvendelse til undertegnede kan Stykket faas til Laans.

En Del **Foreningsmeddelelser** er udskudt til næste Nummer.

H. J. Larsen.

Derhjemme fra.

Arbejdsløsheden hjemme.

Danmark. I Midten af November Maaned var der i København 19,164 Arbejdsløse; paa Øerne 6016, samt i Jylland 11,719, tilsammen 36,899, hvad der er mindre end paa samme Tid i Fjor, da der var ca. 62,000 Arbejdsløse, medens 1920 paa samme Tid opviste et Antal af kun 16,000.

Norge. Dette Land er ogsaa ramt haardt af Arbejdsløsheden. Der regnes med ca. 30,000 Arbejdsløse, deraf ca. 5000 i Kristiania.

Sverige. Dér er Arbejdsløsheden forholdsvis mindre. Den 31. August udgjorde den 36,000, deraf ca. 3500 i Stockholm. Men siden nævnte Dato er Arbejdsløsheden selvfølgelig med Vinterens Komme steget en Del.

Svende derhjemme!

Dersom I har *hele* og *propere* illustrerede Hæfter, Tidsskrifter etc. som I ikke selv bruger, da aflever dem i Hulen. Vær med til at give Naverne i Udlandet lidt Julelæsning!

Efterlysning.

Maskinarbejderne **Chr. Rasmussen** fra Hagested og **Aage Nielsen** fra Tudse bedes opgive deres Adresse til Frits Petersen, Schulstr. 4, Duisburg-Ruhrort. **J. A. Örling** fra Lund og Murer **Holger Nielsen** fra Ribe bedes opgive deres Adresse til Kristianiaafdelingen.

Taksigelse.

Afdelingerne i Hamborg og Paris takker Afdelingen i København paa det bedste for den tilsendte Boggave. Ligeledes siger Züricher-afdelingen hjertelig Tak til Stockholmerafdelingen for de tilsendte Bøger. Endvidere takker Dresdenerafdelingen Hjørringafdelingen paa det bedste for den tilsendte Julegave paa 15.—Kr. (I den Forbindelse vil jeg bemærke, at da Checks er omstændelige og sene at indløse, er det, i givet Fald, bedre at sende nordiske eller tyske Noter. Red.)

Medlem Nr. 5059

Thorvald Nielsen

Tapetserer, f. i Slagelse den 14-10-64, indmeldt i Hamborg den 6-7-18, er afgaaet ved Døden i August Maaned.

Æret hans Minde!

Hamborgerafdelingen.

C. U. K.s Adresser.

C. U. K. s Adresser.

Hovedkasserer og Forretningsfører: H. J. Larsen, Postfach Zürich.

Hovedbestyrelsen: Formand: Ch. Møller, Oberdorfstraße 43, Zürich 1.

Kontroludvalget: P. Sørensen, Marktstr. 1a¹, Hamborg 6.

Spetzlerfonden: L. J. Laursen, Neue Beckenhofstr. 40, Zürich 6.

Naar ikke andet slaar anført, udbetales Understøttelsen i Hulen, hvor Udbetalingen altid finder Sted Mødeafstener, som — dersom ingen anden Dag er angivet — er Lørdag. Endvidere gøres Medl. opmærksom paa, at Kassererne ikke ere tvungne til at udbetale Understøttelse paa Søn- og Helligdage.

Foreninger i Svejts.

Bern: Restaurant «Schlüssel», 1. Stock, Metzgergasse. Udb.: Thv. Jespersen, Schreinerweg 15³, 7—7 1/2.

Kreuzlingen: Udb.: P. Jørgensen, Villa «Cimbria».

St. Gallen: Udb.: V. Riisfeldt, Stückelbergstraße 3, Lachen, hvortil ogsaa al Korrespondance sendes.

Zürich: Rest. «Rothaus», Marktasse, Zürich 1. Udb.: C. Gjerding, fra 12 1/2—1 Middag.

Tyskland.

Berlin: H. Johnsen, Fuldastr. Nr. 14—15. Udb.: Otto Claussen, Naunynstr. 52, Seitfl. 2, Berlin S. O.

Danzig: Hellige, Gaisgasse 6. Udb.: V. Dencker, Lager Troyl, Auswanderlager, fra 5—6.

Dresden: Gasthof Braunschweigerhof, Freiburgerplatz 11, Møde hver Onsdag. Udb.: Em. Bjerregaard Johann Georgen-Allee 3⁴ fra 7 1/2—8.

Düsseldorf: «Zur Winen», Ecke Kirchfeldstr.-Morsestraße, Møde hveranden Lørdag. Udbetaling: Lorenz Møller, Pempelforterstr. 4, træffes i Reglen hele Dagen, ellers fra 12—3 Middag.

Hamburg: Annenstraße 29, St. Pauli. Udb.: Peter Olsen, Schröderstr. 28¹, fra 7—8.

Harburg: Restaurant Dringelburg, Iste Wilstorferstr. Udb.: H. Hansen, Bremerstr. 83³, fra 6 1/2—7 1/2.

Kiel: Fritzes Hotel, Kl. Kuhberg, Møde 2. og sidste Lørdag i Maaneden. Udb.: Gustav Frederiksen, Mühliusstr. 72¹, 5—6.

München: Restaurant «Gerlinger», Göthestraße 35. Udb.: C. Björklund, Kapuzinerstr. 45³, fra 6—7.

Neumünster: Rest. Oskar Sørensen Bahnhofstr. 3. Udb.: A. Sørensen, Mühlenhof 4², fra 6—7.

Vegesack: z. «Gemütliche Ecke», Gerhards, Rollstr. Udb.: Emil H. Schatz, Bremerstr. 12¹, Aumund.

Frankrig.

Paris: Café-Bar «Trianon», 13 bis, rue des Mathurins, Paris 9. Samkvemsløale: Rest. Metz, Rue Faubourg, St. Antoine, 179. Udb.: Hj. Birch, 50, rue Boulets, Paris XI., 8—9.

Skandinavien.

Aalborg: S. Steffensens Rest., Nyhavnsgade. Udb.: N. C. Kjeldgaard, Hasserisgade 6¹, fra 6—7.

Aarhus: Søndergades Café, Søndergade 32. Møde hver Lørdag Aften. Udb.: Chr. Bielefeldt, Studsgade 45⁴, fra 12 1/4—1 Middag.

Bergen: Møde hver Lørdag Kl. 9, Damgaardsvæien 76, Udb.: Nils Jacobsen, «Bakkely», Landaasvejen 4, fra 7—8.

Fredericia: Rest. Steffensen, Torvet. Udb.: Chr. Iversen, Egeskovvej, fra 12—1 Middag.

Hjørring: Café «Christiansgave», Skolegade. Møde-aften 1. og 3. Lørdag i hver Maaned. Udb.: Chr. Kornum Christensen, Fredensgade 1.

Holbæk: Kjeldsens Hotel, Labek, den første og tredje Torsdag i hver Maaned, K. 8. Udb.: Max Nielsen, Chr. Hansensvej 21, fra 5—6.

Kolding: Jernbanehotellet, Munkegade. Møde hver 1. og 3. Lørdag i Maaneden. Udb.: Harald Hansen, Losbygade 16¹, fra 5—6 1/2.

Kristiania: Arbejderforeningen, Vilsesgade 1. Udb.: fra 7—8.

København: Vinterlokale: Nørre Voldgade 90. Samkvemsløale: Antiautomaten, St. Hans Torv 3. Udb.: V. E. Gottschalk, Guldbergsgade 115³, fra 5—6. Postkonto Nr. 1778. Ingen Udbetaling i Hulen.

Maribo: Møde hver 2 og 4 Lørdag i Lysemosehuset i Skoven. Udb.: Thv. Christensen, Cementfabriken, fra 4—5 1/2.

Nakskov: «Harmonien». Møde den 1. Lørdag i Maaneden. Udb.: C. A. Nielsen, Rødbyvej 33³.

Nykøbing F.: Hotel «Slotsgaarden». Møde hver Fredag Kl. 8.

Odense: «Villa-Cafeen», Vester Stationsvej 1, hvor Møde holdes hver Fredag Kl. 8 1/2. Udb.: E. Vendeltorp, Fruens Bøge.

Randers: Hotel «Phönix», Vestergade. Udb.: H. Thorup, Museumsplads 1, fra 6—7.

Slavanger: Sølvbjerggaden 16. Udb.: Alfred Christiansen, Rosenkrantsgade 32, fra 6—7.

Stockholm: Malmsskilnadsgatan 3 a (Cafeet). Møde varje fredag. Udb.: Nils Persson, Bellmansgatan 5³, från 6—7.

Söderlälje: «Sans-souci», Møde varje fredag kl. 7em. Udb.: Gunnar Molin, Ranghildsgatan 37 b, från 6—7em.

Sønderborg: Hotel København. Udb.: L. Frederiksen, Sømandshjemmet, fra Kl. 6 1/2—7 1/2.

Trondhjem: Café «Anglaise», Nordre gate 4, Møde hver anden Mandag Kl. 8. Udb.: Th. Olsen, Bergsliegt. 9, fra 6—6 1/2.

Vejle: Offersens Hotel, Søndergade. Møde 2. og 4. Fredag hver Maaned. Udb.: V. Bruun, Vin- og Cigarhandel, Søndergade 26, hele Dagen.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

UDGIVET AF DE CENTRALISEREDE SKANDINAVISKE FORENINGER

Den farende Svend

ORGAN FOR SKANDINAVER I UDLANDET

Nº 12

December 1922

XXI. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Glædelig Jul!

ønskes alle C. U. K. s
Medlemmer og «Den fa-
rende Svend» s Læsere.

Redaktionen.

Jul!

Atter stunder den store, Højtid til, den som er den største af alle oppe i det høje Nord, og som for os Skandinaver ude ogsaa er den største, den som vi aldrig gav Slip paa — omend Forholdene var nok saa elendige.

Og ogsaa i Aar fejres den *nordiske* Jul overalt, hvor Nordens Sønner samles. Fra Trondhjem til Zürich, fra Paris til Danzig blafrer Julelysene i de skandinaviske Foreninger, og Svensker og Dansker og Nordmand finder hinanden i Erindringen om den lykkelige, glade Barndomsjul derhjemme i Birkenes, Bøgenes og Granernes Land. —

Aldrig har det vel økonomisk, ej heller under Krigens værste Tid, staaet saa slemt til som nu til denne Jul: i Norden og i det gamle Naverland Svejts en Arbejdsløshed saa intensiv og stor som aldrig før, i Frankrig vel Arbejde, men paa Grund af Valutaen forringede Vilkaar — og i Tyskland en Nød og Elendighed uden Lige; en Nød, som vore derværende Medlemmer lider saa godt eller mere under som Landets egne Børn.

Og dog straalet Julelysene i de skandinaviske Foreninger i Tyskland — og det uden at der hjemme har maattet appelleres til Medlidenhed

hos udenforstaaende. Hvorledes kommer det, hvad har bevirket, at ogsaa Skandinaverne i Tyskland for en Stund kan glemme Tidens Nød og Sorg?: det har det *Kammeratskab*, der som et aldrig ophørende Baand sammenknytter de farende Svende, hvor de end er. —! Og selv om ogsaa Svenden med Tiden bliver hjemfaren og bosiddende, glemmer han dog ikke de glade Dage i Udlandet mellem ligesindede og hjælpsomme Landsmænd; thi har vi ikke derhjemme over Tusind Svende, som staaer Last og Brast med os herude og som med os glæder sig over hvert lille Fremskridt i Retning af friere Samkvem mellem Landene — og som til den største af alle Højtider i Skandinavernes Kreds ude, til Julen, tænker paa alle de gamle Kammerater, som ikke fandt hjem til Hjemlandet.

Jo vist saa, endnu er der dog noget, der hedder Sammenhold og Kammeratskab, og naar vi i Aften under Kærterers Skin og med blanke Øjne mindes vor dejlige Barndomsjul derhjemme hos Far og Mor, vil vi foruden vor Kære ogsaa lade en venlig Tanke flyve hjem til alle vore gamle Venner og Kammerater dér, og disse vil, naar de i Familiens Kreds fejrer Julen, lade Tanken gaa tilbage til den Tid, hvor de selv var udenlandsk, selv en farende Svend, og med Bevægelse vil de mindes Julen i den varme, hyggelige og pyntede «Naverhule» derude, hvor der med beskedne Midler ofte skabtes en Stemning saa ægte hjemlig, netop fordi *Hjertelaget* var til Stede.

Og naar vi nu hæver vore Glas og ønsker hinanden en rigtig glædelig Jul, vil vi ogsaa støde an paa, at der snart maa vende lidt Jul tilbage i Menneskernes Hjerter, paa det, at de lærer at forstaa hinanden, saa den Istid, vi gennemlever, maa vige for en *laeligere*, mere forstaaende Tid. —

H. J. Larsen.

Fra C. U. K.s Arkiv.

Fra vor stabile Fredericiaafdeling har jeg modtaget et usædvanligt flot udstyret Festhefte fra dens Mortensaften i Aar, en Fest, som traditionsmæssig er Afdelingens Clou, og som de Fredericianaver og Damer altid ser hen til med Længsel. Paa Festheftet er der som nævnt ofret ikke saa lidt, og ogsaa Indholdet er tip-top med udmærkede Sange, hvoraf især den for Damerne er vellykket; ligesaa har Fredericianaverne i Dagens Anledning udgivet et originalt Ekstranummer af «Den far. Svend». Fredericiaafdelingen maa være yderst velsitueret — at dømme efter det, den formaar til en saadan Fest. Ligeledes har jeg fra Düsseldorfafdelingen modtaget Prologen og Sangene, som blev forfattede i Anledning af Afdelingens Naverbords Indvielse, og som vist er tilsendt alle Afdelinger. Som sædvanlig har vort gamle Medlem, *Lorens Møller*, spundet nogle lystige Vers sammen, og har Afdelingens Formand, *C. Nakskov*, lavet en udmærket Prolog.

Fra Nakskovafdelingen har jeg endvidere modtaget nedenstaaende Sang, som blev sunget ved Afdelingens Stiftelsesfest fornylig, og som jeg synes fortjener at offentliggøres, i den Grad er den rette, friske Naver-tone truffet;

Saa mødes vi atter til Fest og til Sang,
den Dag har vi ventet med Længsel,
Løft kækt da dit Hoved paa denne Festens Dag,
og værn om dit Mod hver eneste Dag,
ved dit gode Humør og dit Haandværk.

Se, har du en Kærest eller Kone, jeg tror,
hun hver Dag dig venter med Længsel,
og du som den lykkeligste Mand paa Jord
for hende saa gerne Alverden omfor
med dit gode Humør og dit Haandværk.

Men hvis du en Dag kommer hjem
(med en Streg)
og Mutter hun ta'r Støveknægten,
saa husk dine Fejler og tag dine Klø,
for hende du arbejde skal til din Død
med dit gode Humør og dit Haandværk.

Nu op med Humøret i Dag til vor Fest,
vi svinger vore Damer udi Dansen,
og op med Portemonniksen, du raske Naversvend,
paa Mandag saa tjener vi Penge igen
ved vort gode Humør og vort Haandværk.

Forøvrigt vil jeg i den Forbindelse minde Afdelingerne om, at alle *Sange, interessante Tryksager etc.*, med Tak modtages til Indlemmelse i C. U. K.s.-Arkiv. Det samme gælder *Juleaviserne*, som jeg udbeder mig et Eksempplar af til Brug for Anmeldelse i «Svenden». Red.

Arbejdsforholdene ude.

Frankrig. Her er Forholdene ret gode. Det hedder sig saaledes officielt, at der kun er 2104 Arbejdsløse i hele Landet. Der er kommet ikke faa Svende hjemmefra, samt fra tyske Afdelinger som Hamborg og München, saa vor Pariserafdeling tæller vist snart et Hundrede Medlemmer, hvoraf dog en stor Del arbejder arbejder i Provinsen. Uden lidt Kend-

skab til Fransk er det imidlertid alligevel forbundet med Besværligheder at erholde Arbejde, og bedes ingen rejse dertil paa Lykke og Fromme, men i alt Fald først forespørge hos vor Afdeling i Paris.

Svejs. Her er Forholdene mindst lige saa daarlige som hjemme — og det vil dog sige en Del. Omkring den 1. Oktober blev der talt 49,512 helt Arbejdsløse, foruden en Mængde halvt Arbejdsløse, og siden nævnte Dato er Arbejdsløsheden steget yderligere. Forbundsregeringen har da ogsaa indskærpet de kantonale Politimyndigheder at passe godt paa, at ingen Udlændinge, som ikke har Bosiddelsesbevilling, faar Lov til at arbejde at arbejde nogen Steder i Svejs. Dette er altsaa foreløbigt et lukket «Paradis» for Naverne.

Norge og Sverige. Ja, dette er jo «hjemme» men selv om Forholdene er betydeligt bedre i Sverige end i de to Broderlande, spiller det ikke nogen videre Rolle for Flertallet af Naverne, da disse desværre aldrig har opsøgt Sverige i noget videre Antal, ikke engang under de bedste Konjunkturer. Derimod rejser der ellers mange svenske og danske Arbejdere til Norge. — For Øjeblikket kan dette dog ikke tilraades, dertil er Arbejdsløsheden for stor, ligesom Politiet stadig gør store Vanskeligheder med Hensyn til Opholdstilladelse i de forskellige Byer. Et af vore Medlemmer, som har opholdt sig i Norge i 6 Aar, har saaledes kun med Nød og Næppe faaet Tilladelse til at tage Ophold i Kristiania, og selv om Fremmedloven haandhæves mindre strængt i de mindre Byer — naar det gaar det grønne Træ saadan, hvor større, mange Gange uovervindelige Vanskeligheder har den nyankomne ikke at kæmpe med. Saa længe Arbejdsløsheden ikke gaar tilbage, i Norge, maa Tilrejse til dette Land derfor desværre fraraades.

Tyskland. Her er det heller ikke saa glimrende mere med Arbejde. Vor Afdeling i Harburg meddeler saaledes, at flere Fabriker dér kun arbejder 5 Dage i Ugen. I Hamborg er der ogsaa en Del Arbejdsløse i vor derværende Afdeling, og Dresdenerafdelingen fraraader Snedkere og Maskinarbejdere at komme dertil. Dog kan det vel nok siges, at Arbejdsløshedsprocenten endnu ikke er særlig høj i Tyskland: var der ikke de elendige Leveforhold paa Grund af Dyr-tiden, vilde endnu mange af vore ny Medlemmer være i Tyskland. Men grundet derpaa, har jo mange vendt Næsen hjem efter de danske Kødgryder. Enkelte af vore ældre Medlemmer har sendt Skildringer af de uoverkommelige Priser, der nu forlanges, Skildringer som ogsaa er kendt fra Dagspressen af de fleste af vore Medlemmer. Naar nævnes, at Leveomkostningerne er steget med 65,7 % i Oktober Maaned, og at Engrospriserne er steget med 103,4 % i November, siger dette nok til at man kan danne sig et Begreb om Dyr-tiden. Den 5. Dec. viste forøvrigt en foretagen Stikprøve af de vigtigste Levnedsmiddelpriser, at disse var 1160 Gange højere, Industriprodukterne 2122, de i det væsentlige i Indlandet fabrikerede Varer 1280 og de indførte Varer 2569 Gange højere end for Krigten.

Denne uhyre Stigning har medført, at langt de fleste i det tyske Folk, trods Lønniger, som man for ikke i sin vildeste Fantasi kunde tænke sig til, i Virkeligheden kun tjener en 6 Guldmark om Ugen. At det da gaar ud over de nødvendigste Ting er

indlysende, og at vore Afdelinger i Tyskland har meget at kæmpe med er ikke vanskelig at forstaa. Har et Medlem lang Vej til Hulen og er han under daarligt Vejr nødt til at køre med Sporvognen koster det en 60—70 M., i Hulen koster saa et Par Glas Øl 100 M., en Kop Kaffe 100 M. — og uden at nyde noget, kan man dog ikke godt sidde der. Værten har ogsaa sine Besværigheder at kæmpe med, er saaledes nødt til at forlange en 250—300 M. for Lys og Varme til Hulemødet, saa en Dams paa Roser er Foreningslivet ikke. —

Foreløbigt kan det ikke anbelales at rejse til Tyskland — uden man i Forvejen har sikret sig Arbejde. Men engang bliver det vel Foraar — *virkeligt* Foraar!

Klodens Julefred —

Dunkle Firmament, —
Stjernemasser tændt,
Julefredens Stjerne er blandt disse. —
Klodens Julefred,
lister træet afsted, —
Strid og Ufred har man paa det visse.

Stakkels Moder Jord —
her hvor Hadel gror
og skal mættes paa et blodigt Aller.
Skæbnebyrdens Vægt,
trykker ned vor Slægt,
syg og saaret den mod Graven halter.

Næstenkærlighed,
ingen kendes ved, —
du skal blive nye Slægters Vaaben.
Bane Vejen frem
for de tusind Hjem,
Haab og Længsel holder Porten aaben.

Derfor Mand ved Mand,
byg nu Lykkens Land
op paa Egenkærligheds Ruiner.
Klodens Julefred,
kommer til os ned. —
Milliarder Sjæle os velsigner.

Julen 1922

Kanonsmeden.

Derhjemme fra.

Danmarks Folketal.

Paa Grundlag af Opgørelserne over Antallet af Fødsler og Dødsfald samt Udvandringen til oversøiske Lande kan Danmarks Folketal pr. 1. Juli 1922 anslaaes til 3,318,000 mod 3,283,000 den 1. Juli 1922. I Løbet af Aaret fra 1. Juli 1921 til 1. Juli 1922 er Danmarks Befolkning saaledes forøget med omtrent 35,000 Mennesker eller 1,07 Procent mod 1,25 Procent i de to foregaaende Aar.

Anno dazumal

af

Johannes Bertelsen.

Cyklelygten tændes Kl. 3,35!

Hva'be'har!

Ja, jeg har nu i min Særhed drevel det dertil, at jeg hver Morgen — naar jeg har faaet min Avis — først af alt ser efter, hvornaar Cyklelygten skal tændes. Ikke fordi, jeg kører paa Cykle, end sige ejer en — aah Gud nej, det er længe, længe siden, jeg hargjort Landevejene usikre. Jeg husker den første Gang, jeg skulde bestige et saadant Monstrum. Det var paa min Konfirmationsdag. Medens de andre — dermed menes alle de Mennesker, som man paa en saadan Dag pludselig opdager, at man er i Familie med — efter Middagen sad og filosoferede over mine Muligheder som Ener i den store Kamp for det daglige Brød med Tilbehør (Mennesket lever som bekendt ikke af Brød alene) — ja, saa forsvandt jeg ud af Køkkendøren og lagde Haand paa min ældre Broders Cykle. Det var ikke nogen overilet Handling, det var overlagt Ran, thi jeg havde allerede flere Dage i Forvejen udset Stedet, hvorfra jeg skulde starte denne min første Færd. Det var fra den største Bakke i Byens Periferi. Jævnt strakte den kilometerlange Bakke sig ned mod det lavere liggende Land; var jeg først kommen op paa Cyklen, ja saa mente jeg jo nok, at jeg havde saa megen Fart paa og saa mange Kræfter i Behold, at jeg kunde fortsætte længere ud ad Verdens store Landevej. Men du gode Gud, sikken en Tur! Folk, som jeg mødte paa min halsbrækkende Fart, veg rædselsslagne til Side og stirrede paa mig som havde de aldrig tidligere set noget lignende — naa, det havde de maaske heller ikke. En gammel Mand, der stod og gravede i sin Have, raabte til mig, at jeg skulde staa af. Staa af! Ja, Gud bedre det — der var ikke noget, jeg hellere vilde; men af kom jeg ikke, før jeg omtrent var naaet ned til Bakkens Fod, dér, hvor jeg skulde til at arbejde mig selv videre frem mod det ukendte — dér kørte jeg af al Kraft mod en Milesten og havnede efter en elegant Volte over Styret i den foraaersgrønne Vejgrøft. Cyklen forvandt aldrig dette uforudsete Sammenstød — det gjorde derimod jeg —, men hvorledes min Konfirmationsdag ellers forløb, ja det vedrorer ikke denne Historie.

Siden den Dag har jeg været forsigtig og kører kun ud paa særlige Festedage.

3,35! Stort længere naar vi ikke ned, saa begynder Tallet atter at stige. 3,40! 4! 4,50! Paa det Tidspunkt befinder vi os i Februar Maaned; men saa gaar det hurtigere, indtil vi naar den lyksalige Tid, hvor Cyklelygten skal tændes Kl. 9,30.

Saa er der Sommer i Danmark. Ud over det ganske Land vil unge, lysklædte, lykkelige Mennesker bjule ud, trodsende Støv og en moderne Landevejs andre Prager. Men jeg — jeg vil tage min Stok i Haanden, søge mig en ensom Plet ud, hvorfra jeg kan følge Skyernes ilsomme. Færd ud i den vide Verden, og i mit Sind vil Mindet stige frem om en Tid, da jeg selv var lige saa rastløs og iltfærdig som Vorherres store Vandbeholdere.

Naar Gaderne i København er ufremkommelige af Snesjap, naar man hvert tiende Minut løber paa

en lille aarvaagen Fyr, der bag den alt for store Stortrøje fremviser et broget Udvalg af rigtfarvede Sprællemænd, naar Solen gaar ned Kl. 3,30 og Cyklygten tændes Kl. 3,35 — saa er det Jul i Buenos Aires. Men dér er det Højsommer med en Temperatur, der svinger omkring 45 Grader.

Juleaften og 45 Graders Varme — maa ja, hvorfor ikke!

Vi var fire der skulde fejre Juleaften sammen, og Skandinavien var som sig hør og bør fuldtalligt re-

præsenteret ved to Jyder, en Sjællænder og en Københavner. Efter at have lagt alle vore besnærende Egenskaber for Dagen, havde vi endelig faaet overtalt vor Værtilde til at lave Risengrød til os. Risengrød! Vi kunde lige saa gerne have bedt hende om at servere gule Ærter og Flæsk. Men hun var en hjælpsom Sjæl, og selv om Grøden ikke var som den «hjemmestrikkede», saa kunde man godt med en lille Smule Fantasi faa den til at glide ned. Rødkaalet og Flæsketegen var heller ikke daarlig sluppet fra, selv om Svøren ikke var saa brunstegt og sprød som den derhjemme. Men hvorfor lave Vrøvl. Den kunde da i alt Fald skæres fra!

Vi fik «Nadveren» serveret i den aabne Gaard, saadan som Skik er i den varme Tid i Argentina. Det kneb vel nok lidt med Julestemningen; men da vi havde faaet Piberne tændte og sød og stak til en lille Kop Sao Paulo Kaffe, ren og stærk som Mokka, saa gled Tankerne ganske naturligt tilbage til den lille uanselige Plet paa Verdenskortet deroppe højt mod Nord. Julebrevene og Pakkerne derhjemme fra blev delt rundt, og medens Jldfluerne svirrede i Luften som smaa elektriske Stænk, sang vi vor Længsel ud i præglige danske Julesange.

Og saa var den Jul lagt til alle de mange andre.

Skyerne drager videre paa deres endeløse Vej hen over Firmamentet, Cykleklokkerne kimer i min Nærhed, men jeg lukker Øjnene og drømmer mig den Lykke til som maaske aldrig naas.

9,30! 4,50! 4! 3,35!

Till Aarhus från Nordosten.

Av G. S. Nilsson.

(slutet.)

Från nu räknat är egentligen rubriken felaktig ty nu stå vi 5 st. kongressdeltagare ombord på en av danska statsbanornas stora pasagerarbåtar på väg mot Sydosten, att börja med. Vi hade för en stund sedan slagit knogarna i kongressbordet och med ett «farväl Svende» överlätit åt de kvarblivande att hand-

lägga de sista ärendena på dagordningen. Kongressen skulle vara färdig om två timmar och därefter var det ingen lägenhet att komma i väg med förrän på kvällen och som en fattig fan inte tillåtes obegränsad permission hade vi beslutat oss för att resa med denna route för att därmed vinna tid, jag till att besöka mina föräldrar i Malmö och två andra till att bese «Kongens By». De övriga två hade hemma på Sjælland och skulle givetvis gå i arbete morgonen därpå.

Det är Annandag Påsk och båten är fullproppad med folk som varit hemma eller på besök hos släkt och vänner och alla skulle till Köpenhamn, fingo vi senare erfarat. Båten lägger ut, det blir vinkningar och sista farväl så långt det går att höra och se ty som alltid och överallt så hade de många Påskresandena blivit följda tillvägs av minst lika många som befann sig ombord. Nu äntligen efter fyra dagars vistelse i den goda Byn Aarhus blev det tid

Jul derude.

Mel.: Skamlingsbanken.

Naar jeg rejste rundt i gamle Danmarks Lande, eller hvor i Verden, at jeg nu kom frem; thi jeg har jo set saa mange fremmede Strande, gjaldt min Tanke dog saa tit mit kære Hjem. Ingen véd jo, hvad man i sit Hjerte lider, jeg for andre stadig var den glade Svend. I det skjulte man sin Kamp alene strider, kun i Enrum man i Tankerne faldt hen:

Langt herfra i Hjemmet sidder nu de Kære, mon de tænker lidt paa dig i fjerne Bo? O! i Hjemmet havde jeg nu Lyst at være, kun i Hjemmet er der Hvile, Fred og Ro.

Jeg som Svend har været paa saa mange Steder, jeg mit Haandværk lærte, det jeg ej fortrød. Jeg har rejst i Danmark rundt paa Jyllands Heder og paa Øerne saa trindt; men for mig lød stadig kun det Ord, at i den store Verden var der meget, jeg at lære havde Lyst. Jeg kom ud i Livets store travle Færden; men saa mange Slunder lød det fra mit Bryst:

Langt herfra i Hjemmet sidder nu de Kære o. s. v.

Det dog tungest var i Julens glade Tider, naar fra Hjemmet fjernt man var i fremmed Land, og man sig igennem Julens Højtid strider med et muntert Blik, skönt man er mest i Stand til at græde; thi i Julen Hjemvæ melder sig til dem, der paa den ellers tænker ej. Naar mod Slut i «Naverhulen» Julen hælder, blir der lyst, og da enhver han tænker sig:

Langt herfra i Hjemmet sidder nu de Kære o. s. v.

E. H. Pedersen.

och ro att beskåda densamma. Aldrig varhelst jag varit har jag sett så litet som på de fyra dagar vi voro i Aarhus men så var det ju också några stycken som fick arbeta under denna tid och var det en stund över någon dag så hade Platsnaverna lagt beslag på oss med «Huleaften» och Fest. Därför kan jag tyvärr ej deigiva andra intryck från Jyllands huvudstad än dem vi fingo från havet. Staden är emmellertid en gammal storhet med dito byggnader av vilka märkliga vi hade kyrkan utanför dörrarna där vi hade kongressat. Den nya teatern som är mycket berömd fick jag inte se. En bekant svensk danmarkskännare påstår att Köpenhamnarna giva Aarhus det berömmet att vara Danmarks lättsinnigaste stad och det vill inte lite säga det, men samtidigt konstaterar han att staden är i klorna på den inre missionen (ingen af

Delene stemmer. Red.). Det blev mig ej förunnat att undersöka hur därmed sig förhöll, men säkert är dock att en god del av de vilde vikinarnasättlingar spisade både bra och billigt på en missionsrestaurant.

Vi lämna åt Aarhusborna att sköta om dessa saker och konstatera att staden har ett mycket vackert läge där den ligger i en vid bukt, med skog på båda sidor, höjande sig obetydligt inåt land. Längre ut till havs förändras bilden väsentligt. Vore det en sommardag med stekande sol, skulle man, om ej den ljusa nordiska himmeln vore, tro sig förflyttad ned till Italien ty det sista man ser är en stad med flata tak av den kända sorten som finnes söder över. Schimären som kommer sig av hamnens stora magasinbyggnader skulle naturligtvis i ännu högre grad vara övertygande om man komme ut ifrån havet, mot staden.

Då land ej mera synes gå vi under däck för att få något till livs men här är så fullpackat med folk att det är omöjligt att komma när något bord. Det blir att gå upp igen för att efter ett par timmar göra ett nytt försök som kröntes med framgång. Och så sitta vi här i denna underliga salong vid en kopp kaffe ett glas cognak som var malfri och filosofera över kongressen och de gångna närmaste dagarna. Runt ikring bordensilla pasagerarna packade som sillar i en lunna men på hyllorna runt ikring salongen tycks varer reserverad plats för resefekter och militär ty här ligga de samsamflåtade i skön förening. En genyttig stämning råder trots den tydliga tröttheten och trots trängseln. Flera obolliga humorister vilka ett ficklampsbatteri kan verka att vara alldeles urladdade men efter någon tids vila åter kan ge spänning att förorsaka en ljusglimt, underhölla oss med sitt skämt. Deras glädjebägare hade säkerligen källsprång i botten då de ej förmått lömma den under fyra dagars Påskferie. Men det fans ju både öl och sprit ombord och då så.

Vi ha siklat land genom en ventil och rätt snart blir det sakta maskin och då vi tro att det är Kallundborg gå vi upp på däck igen, men så fort skulle det inte gå, vi äro bara halvägs. Det är den lånsträckt Samsön som blivit angjord och här få vi mera folk ombord. När vi sedan gingo in i Kallundborgs hamn stodo alla passagerarna i kö för att först komma i land och därefter i språngmarsch storma Hurligtåget. Jag överenskom med mina kamrater om att de skulle belägga en plats åt mig i sin kupé medan jag gick

att studera tidtabellen. När jag åter kom ut till tåget stod varken naver eller plats att finna. På Själland existerar nämligen inte det system som är rådande i Sverige, att få lägga en sak på en bänk och förklara platsen abonerad. Det hade helt enkelt blivit fullsatt i den kupen som mina kamrater sullo och där stod jag utan plats och utan resväska ty den hade de fått att belägga platsen med. Lyckligtvis var det flera än jag som blivit utan platser och lyckligtvis fanns det möjligheter att bereda sådana. Detta gick rätt lättvindigt. Tågpersonalen plockade helt enkelt ut så många militärer det fans i tåget och lät oss civila taga deras platser. Militären fick vänta till nästa tåg som ej var snälltåg.

Och så fick man åter stifter bekantkap med den sortens järnvägsvagnar som äro uppdelade i bås om två bänkar och tio sittplatser i vilka det är omöjligt att röra en fena. Där man sitter där sitter man tills tåget stannar och då stiger man rakt ut genom sidan på vagnen. Vad beträffar järnvägar äro Själland efter sin tid och man är blott förvånad över kontrasten. Kjöpen hamns modärna Huvudbangård och dessa uråldriga vagnar.

Så ruła vi åstad igen, över slätter. Värkliga slätter ty här spårar man blott små aningar av kupering. Det man ser är jord, jord och åter jord, ypperlig svartmylla sådan som naturen själv danat den. Här ock var bondgårdar till typen obetydligt skiljande sig från

Jyllands. Väggarna gå ofta i grått och vindmotorerna äro mera sälsynta. Stationsambäffena äro mera lika de på Jylland fast i regel något större och tätare belägna. De äro byggda i en stilrenhet som är tilltalande. Det verkar som om en enda arkitekt under sekellång tid skulle gjort alla byggnadsritningar ty så samgjutet är gammalt och nytt. Det är harmoni äver det hela. Så verkar det i varje fall från tåget sett. Sedan jag skrev första delen av denna reseberättelse har en skribent velat ge Danmark den tredje färgen grönt ty se han var i Ölandet vid sundet då det var sommar. Den färgen är dock ingenstades konstant och nu stå de fåtaliga »Bögelundene» som finnes efter denna linje i sin gråa nakenhet och marken är även grå. Men husen äro vita hela året och taken röda — det är nationalfärgerna.

Tre knappa timmar gå snart även om man har sällskap med påsktrötta obekantheter som sitta och nicka på var sin plats och därför är Kjöpenhamn

Juletankens Flugt.

Mel.: Flyv Fugl flyv....

Vi holder Jul her i fremmede Lande.
Tankerne sniger sig bort,
flygter mod Nord, til de skønneste Strande
Barndommens Jul er saa kort,
naar vi i Mindet vil vende tilbage,
hjem til en god gammel Mor,
der som i Barndommens glædste Dage,
hvisker dig kærlige Ord.

Fader sig sætter i Kakkelovnskrogen,
nu er hans Dagværk jo endt.
Han holder paa med Avisen og Bogen,
Piben han har faaet tændt. —
Han venter roligt paa Grøden og Stegen —
Ansigtet lyser til Fæst.
Husker han Børnenes Støjen og Lægen?
Venter han Sønnen som Gæst?

Langt ud i Verden, bag Uvisheds Bjerger,
Tankerne flyver i Løn. —
Længsel har Vinger — paa dem vil han færge
Drengen — den vandrende Søn.
Hjem til »de Gamle», som ofte maa længes,
uden at høre et Ord. —
Husk! At et Hjerter af Længsel kan sprænges —
skriv til din Far og din Mor!

Kanonsmeden.

snart opnaaet. Dessförinnan har jag fångat en skymt av Roskilde berömda domkyrka där den ligger liksom dominerande hela staden. Och något som väckte min högsta förvåning var då jag sätter spejande än åt ena hållet än åt andra plödsligt får se en uniformsmössa med ett huvud under sticka upp utanför kufföfönstret, en känd, en knacksning och blixtnast har tvänne tankar genomkorsat min hjärna — utestängd — järnvägsrån. Den närmast fönstret sittande har emmellertid fällt ned detta och samtliga visa upp sina biljetter till märkning och jag med, ty jag fattade trolts häpenheten situationen.

Vi ha nu hunnit in i Europas en gång största järnvägsstation, Hovedbanegaarden. Jag får lag i kamraterna och resväskan säger adjö, rusar ut till en auto som jag beordrar till Frihamnen. Naturligtvis kör han till Havnegade i stället och därifrån går ingen båt så sent. Ny fart i ursinnig tempo till målet, ångfärjan vilken tack vare passkontrolleringen av ett större sällskap som även kommit i sista stund är tillräckligt försenad för att få mig med.

Foreningsmeddelelser.

Bergen. Paa Generalforsamlingen her den 7—10 valgtes som Formand Chr. Kühnelt; Kasserer Niels Jacobsen (Genvalg); som Sekretær undertegnede.

Med skand. Hilsen

Otto Krauce.

Danzig. Paa ekstraordinær Generalforsamling her den 18. Nov. valgtes som Formand Ejner Koek; som Kasserer Andreas Hoilund, samt genvalgtes undertegnede som Sekretær.

Med kraftig Naverhilsen

A. Lauritzen.

Düsseldorf. Hermed en lille Beretning fra vort Naverbords Indvielsesfest den 11. Nov.: Ved energisk Arbejde af vore Malere, især Dekorationsmalerne Hansen og Eriksen, var vor Hule udsmykket som vel endnu aldrig nogen Naverhule. Fra nær og fjern var da Naverne ogsaa strømnet til. Ikke alene fra de nærmere Byer som Barmen, Crefeld, Cöln, Duisburg, Hilden, men ogsaa fra Frankfurt a. M. og Hamborg, ja saa langt fra som Kolding var der kommet Gæster, med mange, mange Damer. Efter at Formanden havde budt Velkommen, samt fremsagt den i Dagens Anledning forfattede Prolog, foretog Afdelingens ældste Medlem Afsløringen og Døbningen af det med de tre skandinaviske Flag smykkede Bord, samt meddelte Bordets Tilblivelse, og udtalte en Tak til alle dem, som havde givet Gaver til Bordet, eller medvirket til dets Forfærdigelse. Bagefter Optræden af 2 Naver i Valsekostymer, der, budt Velkommen, sang vor gode gamle Valsesange. Derefter dansk Smørrebrød i lange Baner, Sang og Musik, samt naturligvis ikke at forglemme Dans med de mange Damer, der havde indfundet sig til Festen, der først sluttede Kl. 3. Alt i alt var det en Fest, som ingen af Deltagerne nogensinde vil glemme.

Med Naverhilsen

E. Larsen, Sekretær.

Fredericia. Ved Efteraarsgeneralforsamlingen her valgtes til Formand den gamle Bernernav Maler Aage Henriksen, samt genvalgtes som Sekretær undertegnede Maler.

Med Naverhilsen

O. F. Hørgreen.

Kiel. Paa Generalforsamlingen den 28. Okt. 1922 var bl. a. paa Dagsordenen: Valg af ny Formand, idet vor gamle, udmærkede Formand K. M. Pedersen allerede for et Par Uger siden havde overltaget sin ny Virksomhed som Forvalter af Alderdomshjemmet i Börnsen. Som Formand valgtes H. Eduard Jensen.

Lørdagen den 4-11-22 havde vi her i Kiel vor Efteraarsfest, som tillige var Afskedsfest for vor kære Kristian Pedersen, som kom fra Börnsen med Hustru og Datter til Festen. Fra Generalkonsulatet i Hamborg kom som Gæster Hrr. Dr. Holsoie med Hustru, og Hr. Olsen.

Naverne var kommet talrigt med deres Familie og Venner. Festsalen var smukt belyst og varm (typisk for Forholdene i Tyskland, er det, at det ekstra bemærkes, at Festsalen var smukt belyst og varm. Red.), saa Deltagerne kom snart i god Stemning.

Vor ny Formand bød nu alle Tilstedeværende hjertelig velkommen og sagde, at det hovedsagelig skulde være en Afskedsfest for vor gamle Formand K. Pedersen, som han nu i Foreningens Navn takkede for det gode og trofaste Arbejde, han havde udført for Foreningen i Kiel.

Det blev en fornuftelig Aften. Naverne svang Dansebenene med Liv og Lyst, og i Pavserne sang vi de raske Hjemlands- og Naversange, ligesom ogsaa en udmærket Komiker gav et Par Numre til bedste. Ved Polonaisen holdt Dr. Holsoie en Tale, og Glæden blev stor, da han meddelte, at Generalkonsul Yde havde overvist Foreningen 100,000 Mark, beregnet til Indkøb af Brændsel for Mindrebemidlede i Foreningen, og sluttede Dr. Holsoie med et Leve for Kielnaverne.

K. M. Pedersen holdt nu en Tale, hvori han bemærkede, at Kielnaverne kunde være stolte af, at en Mand af deres Midte var blevet sat paa en Plads i et saa storartet Foretagende som Alderdomshjemmet i Börnsen, hvor gamle opslidte Naver havde en lys og glædelig Livsaften. Han bad os om at holde sammen her i Kiel, og at han senere besøgte os, ikke alene kunde trykke gamle Venner i Haanden, men ogsaa en Del ny Naver. Med et Leve for Generalkonsul Yde og hans Medarbejdere paa Generalkonsulatet sluttede Pedersen sin Tale, hvorefter Festen fortsattes til Kl. 5 Morgen, og vi kan sige, at det er en af de bedste, vi har haft her.

Med Naverhilsen

F. Dieckmann, Sekretær.

Kristiania. Paa Generalforsamlingen den 6. Okt. valgtes Kærlmager R. P. Rasmussen til Kasserer.

Med Naverhilsen

Jakob Jensen, Sekretær.

Vegesack. Ved Mødet den 18. Nov. 1922, valgtes undertegnede som Kasserer og Sekretær. — Medlemsantallet er nu gaaet lidt ned, idet en Del af de Unge, grundet paa de »glinrende» Forhold her, har foretrukket at rejse hjem. Dog haaber vi at faa ny Tilvækst i det ny Aar; thi Rejselysten lader sig ikke kue!

Med Naverhilsen

Emil H. Schatz.

Zürich. Paa vor Oktober-Generalforsamling valgtes som Formand og Kasserer henholdsvis H. J. Larsen, København, og Carl F. Gjerding, Nykøbing F.; som Sekretær valgtes undertegnede Farver, København.

I Løbet af Efteraaret har vi afholdt en Skyde- og Keglefest, der ikke var saa godt besøgt, som den

burde; men som alligevel gav pænt Overskud. Endvidere havde vi i Oktober en vellykket Familieaften, hvori saa godt som alle Medlemmer med Damer deltog; en Tombola med gode Gevinster, skænkede af enkelte af vore interesserede Medlemmer, fandt rivende Afsætning. — Mortensaften fejrede vi med Ande-, Høse-, røget Aale-og Hundespil (nyeste Naveropfindelse!), som gav saa godt Overskud, at vi kunde slutte den gemyllige Aften med et veritabelt Panchesold, som for Manges Vedkommende varede lige til Kl. 4 Morgen (Herregud, een Gang om Aaret maa Naven slaa sig løs i disse elendige Tider, vi lever i). Ca. to trediedel af vore Medlemmer, deriblandt alle vore gamle Svingere, deltog i den

fra hvert Medlem, som har modtaget Juleunderstøttelse, Enkeltkvittering, samt vedlægges ogsaa Kvittering for det til Julefesten medgaaede Beløb.

Aarbogen. Omkring Nytaarstid udsendes Lister til Opførelse af alle Medlemmer, som mindst har staaet to Aar i C. U. K. Medlemmerne opføres paa den Maade, at de ældste Medlemmer af C. U. K. (uanset hvor længe, disse har været Medlemmer af Lokalforeningen) først opføres, saadan at Medlemmerne kommer i Rækkefølge efter deres *uafbrudte* Medlemskab i C. U. K.

Foruden Medlemslisten maa der indsendes en Rede-

Fra Züricherafdelingens Mortensaften 1922.

yderst vellykkede Aften. — Og nu staar den dejlige Jul for Døren, og sender i den Anledning hele Züricherhulen de bedste Juleonsker til alle de mange Hundrede gamle Zürichernaver, der findes omkring i hele den vide Verden. — *Glædelig Jul!*

Med de kraftigste Naverhilsener.

Svend W. Hartmeyer.

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb: Herr Joh. Folkard von Scherling, Kgl. svensk Konsul, Rotterdam 5 Schw. Fr. og 1 Gylden; Danzig 3510 Mark.

Juleunderstøttelsen, som er sendt til de tyske Afdelinger og disses Medlemmer, bedes kvitteret paa den, Maade at Notaen for Omvekslingen af Svejtsfrankene i Mark bedes indsendt; endvidere vedlægges

gørelse for Foreningslivet i det forgangne Aar, Beretning over til-og atmeldte samt slettede Medlemmer, Møder, Fester og Udflugter, Biblioteket, Bladhold etc.

Restancer: Samtidigt med ovennævnte Lister, vil der ogsaa blive udsendt til alle Afdelinger Restancelister, hvorpaa alle Medlemmer, som ønskes slettet opføres. Der gøres udtrykkeligt opmærksom paa, at kun saadanne Medlemmer, der ikke staar mere end 6 Uger til Restance, maa opføres paa Medlemslisten, samt medregnes i Foreningens Medlemsantal. Kassernes respekt. Bestyrelserne bedes derfor gøre deres muligste for Restancernes Inddrivelse; viser disse Anstrængelser sig at være forgæves overfor enkelte Medlemmer, opføres disse paa Restancelisten. Papirmedlemmer og kroniske Sløjhedskandidater *hører ikke* til inden for vore Rækker.

Plakatkonkurrencen. I næste Nummer af Bladet, vil de endelige Betingelser for Konkurrencen blive

bekendtgjort; de Afdelinger, der har noget paa Hjerter angaaende Plakatens Indhold, bedes derfor skynde sig at meddele det.

Indsendelse af overskydende Kassebeholdning: Da der stadig er enkelte Afdelinger, der endnu ikke har afregnet deres altfor store Kassebeholdning, gøres opmærksom paa, at der vil blive skredet skarpt ind mod saadanne Afdelinger. Hovedkassens Taalmodighed i saa Henseende er flere Gange blevet misbrugt, og vil der i Fremtiden overgaa saadanne slappe Foreninger den Skam, at de af H. B. bliver strøget som Afdelinger.

Udklæbete Medlemsbøger fornys paa den Maade, at de indsendes til Forretningsføreren, der da uden Udgift for vedkommende Medlem udsteder en Publikation. De udklæbete Bøger indsendes bedst som «Forretningspapirer», men maa da Konvolutten eller Pakken kun holdes sammen af en i Dobbeltsøjle bundet Snor. Sørg altid for *rigtig Frankering!*

Medlemskort: Afdelinger, der bruger saadanne, maa jo have ny Forsyning nu til Aarsskiftet, da Kortene kun gælder et Aar. Saavidt jeg véd, er de fleste Afdelinger, som har indført Kortet, tilfreds med dette. Dog har en af vore bedste Afdelinger, nemlig Aarhusafdelingen, besluttet at afskaffe Kortsystemet, idet mange af Medlemmerne gaar ud fra, at Kortet er lettere at miste end Medlemsbogen, og at der er mere Sikkerhed for at faa Mærker for de indbetalte Penge, naar de selv har Bogen. Afdelinger, som ogsaa bruger Kort for 1923, bedes rekvirere det Antal, de mener at komme til at bruge, samt vilde jeg ogsaa være taknemlig for Meddelelse om, *hvorledes* Kortsystemet har virket.

Beretning om Julefesterne: De Afdelinger, der har en velykket Julefest bedes indsende en kort Beretning om denne, samt meddele Antallet for de deltagende Børn. Dette angaar selvfølgelig særlig vore Afdelinger i Tyskland. De mest karakteriske Beretninger vil da blive offentliggjort i Bladet.

H. J. Larsen.

Nu nærmer Aarsskiftet sig!

Ingen Svend gaar ind i det ny Aar med Restancer! Gør Kassererne Arbejdet lettere ved selv *rellidig* at indbetale Kontingentet! Arbejdsløse Medlemmer bedes sørge for *regelmæssig* Afstempling!

Kun saadanne Medlemmer, der staar mindre end 6 Uger til Restance, opføres i C. U. K.'s Aarbog.

Naver!

Snart siger vi Farvel til det gamle skimlede Aar 1922. Lad det blot forsvinde; thi nogen Hædersplads faar det ikke i Rækken af alle dets mange Forgængere. Og dog — trods al Skuffelse og Nød, det nu døende Aar bragte, var det alligevel det Aar, der siden 1914 bragte os den største Tilvækst af unge *rejsende* Naver. Ja, Aaret viste os, hvilken *uhyre* Rejselængsel, der i Tiden siden Krigens Udbrud, er ophobet derhjemme i Norden. Thi naar saa mange Unge rejser ud, trods al Uvished og Valutanød, hvilken Fugletræk vil da ikke finde Sted fra Landene i højen Nord, naar Forholdene ude i den store Verden stabiliserer sig blot nogenlunde.

Naver! Paa Tærsklen til det ny Aar vil vi hæve vort Bæger for et fri, uhindret Rejseliv. Vil det kommende Aar blot indfri nogle af vore Forhaabninger i saa Henseende, staar vi overfor et Opsving som aldrig før. Thi har vi ikke den mest ideale Organisation baade for de rejsende Svende, for de Bosiddende ude, som for de Berejste hjemme. *Vor* Organisation adskiller sig i den Retning fra det Par danske Foreninger, som herude staar udenfor vore Rækker, samt ogsaa fra de to eller tre Foreninger for Berejste hjemme, som ogsaa har nok i sig selv. Men *vi* bærer *Fremtiden* i os! Naar først Arbejds- og (i Tyskland) Leveforholdene bliver bedre, vil den uafbrudte Vekselvirkning, der da vil indtræde i saavel vore Afdelinger ude som hjemme, bringe Liv og Interesse og en Medlemsforøgelse, som ingen andre lignende Foreninger vil kunne opvise Magen til. Men skulde der ogsaa gaa længere Tid hen før den «fagre Tid, vi vented saalænge» kommer, vil *vi* love at staa *Last og Brast sammen*, enten vi saa findes ude eller hjemme.

Og saa ønsker vi Jer alle et **godt heldbringende Nytaar!** samt vil vi alle som een Mand udbringe et rungende

Leve Navernes Organisation C. U. K.!

Zürich, Nytaar 1923.

Hovedbestyrelsen for C. U. K.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.